

מזכי הרבים

מדריך ומווה דוך להרבות כבוד שמים

המזכה הרבים להראות לחבירו דרך הישר, יבא למדרגת מלאך מט"ט, שאין מדרגה משובחת מזו (אור החיים הקדוש). - אפילו מי שעתידי לזכות את הרבים אין חטא בא על ידו, וגם בכוחו לבטל גזירת השם (ספר חסידים). - המזכה את הרבים השם יתברך משגיח על בניו, הזוכה לבנים צדיקים (אבות דר"נ, מהר"י אבוב, משנה ברורה, טיול בפרדס). - המזכה את הרבים גם כשכבר כלו שני חייו הקצובים לו, מאריכין לו שנותיו עבור טובת דורו (ספר חסידים תר"ו).

המזכה את הרבים עדיקתו עומדת לעד לדור דורים, וזכות הרבים תלוי בו... מה טוב חלקו, קנה לו חיי העולם הבא, וגם העולם הזה, וכו', (ספרא יעקב).

מי יכנס לגן עדן?

בס"ד
ספר

מערכות תיקוני יסודי הדת מי יזכה להיכנס לגן עדן?

מתוך חלק י"א

בו נכרכו כ- 24 עלוני התעוררות (מ-525 -546 ועוד)

חלק מ-70,000 ספרים ועלונים על כל יסודי הדת - על סדר דף היומי, לכל ימות השנה

ספר מקדש מעט על קדושת בית הכנסת

כולל עשרה ספרים נפתחים

ובו יבואר:

ספר א. מקדש מעט (על קדושת בית המדרש)	ספר ו. מים רבים
ספר ב. קדושת בית המדרש	ספר ז. מקדשי השם
ספר ג. קדושת בית הכנסת	ספר ח. שמע קולנו - חוס ורחם עלינו
ספר ד. מבלבלי ציבור המתפללים	ספר ט. סיפורים נפלאים מצדיקי ישראל
ספר ה. מדריך לשליח ציבור	ספר י. טרחא דציבורא

וועד מזכי הרבים דהתאחדות הקהילות.

הארגון מוקדש לחיזוק יסודי
האמונה בשכר ועונש גן עדן
וגהינות

בהשתתפות הרבנים והקהילות
ולומדי תורה לשמה

**בפיקוח כ"ק האדמו"ר
רבי שלום יהודה גרוס
אבדק"ק האלמין שליט"א**

מחבר יותר מאלף ספרים
על כל יסודי הדת

ניתן להקדיש לע"נ
להצלחה, לרפואה וכו'
לתרומות והפצה בטלפון: 054-8505928

מוקדש לבית כנסת, בית מדרש וישיבות
(לאדמו"רים ולרבנים וכו')
לע"נ חנה בת ר' בנימין ע"ה. ת.נ.צ.ב.ה.

ש"ס תשכח מפי זרעו

בעזרת השם יתברך

ספר בית עקד ספרים

האלמין

כשבעים אלפים ספרים קונטרסים וקול קורא/ת
מודעות ועלונים שחיבר זהו"ל
ב"ק מרן האדמו"ר מהאלמין שליט"א
הגה"צ רבי שלום יהודה גראס [גרוס]

בו מובאים שמות הספרים שחיבר ב"ק אדמו"ר שליט"א כולל אלו
שנדפסו בשפת המדינה במשך יובל שנים משנת תשכ"ה עד שנת
תשע"ה חלקם בארה"ב וחלקם בארץ ישראל שנות ההדפסה
ומספר העמודים ומפתח לפי המקצועות

בעריכת א. ג.

זו"ל ע"י

מפעל הזוהר העולמי סניף בת ים

0527-651911

הזוהר והמשיח

ספרים על הזוהר הקדוש
ועוד 1-1000 חלק א

יצא לאור על ידי
מפעל הזוהר העולמי בת ים

בית עקד ספרים מהאדמו"ר מהאלמין שליט"א

עלון דף היומי להתאחדות הקהילות

דבר יום ביומו על הצניעות ויסודי הדת

התעוררות - הוא ארגון שמוקדש להלכות הצניעות ויסודי הדת בהשתתפות אדמו"רים, רבנים, קהילות, ולומדי תורה לשמה, בסיקוח כ"ק האדמו"ר רבי שלום יהודה גרוס אבדק"ק האלמין שליט"א, מחבר יותר מאלף ספרים על כל יסודי הדת
קו שומרי החומות: 072-3372978 לקבלת מידע בטלפון: 054-8505028

עלון מס' 525 לימוד דף היומי להתאחדות הקהילות על קדושת בית המדרש שהוא מיסודי הדת – י"א אדר - שנה שניה תשפ"ג

מוקדש לבית הכנסת
לע"נ חנה בת ר' בנימין ע"ה.
ת.נ.צ.ב.ה.
להפצה ולתרומות בטלפון:
054-8505928

ספר "מקדש מעט" קדושת בית הכנסת - חלק א'

הקדמה

הספר הקדוש הזה יצא לאור קרוב למאה פעמים במשך 50 שנה האחרונות, כאשר הדפיסו את זה בגדלים שונים. וכמו כן הספר נדפס גם כן בספר תהלים השלם. הספרים חולקו בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות ברחבי העולם, כ-12 ספרי תהלים לכל מקום, אשר בתוכם נדפס כל הספר "מקדש מעט".

הכנסנו את הספר מקדש מעט בתוך ספר התהלים, בכדי שכל מי שקורא תהלים יוכל ללמוד בספר הזה בקלות. הספר הזה גרם לגדולות ונצורות, עד שבי"ה היום ישנם הרבה חסידויות ואנשי מעשה שמעוררים על קדושת בית הכנסת, והרה"צ רבי מאיר מיכאל גרינוואלד שליט"א אחרי שלמד אולי 20 פעמים את הספר "מקדש מעט", נסע במשך עשרות שנים בכל העולם לעורר על קדושת בית הכנסת, והחתים קרוב למאה אלף אנשים ובחורים וילדים שלא ידברו כל ימי חייהם בבית המדרש. הספר הקדוש הזה נדפס בערך כמיליון עותקים בי"ה.

וכעת החלטנו לעורר את הענין מחדש ולעשות עלונים בסדר לימוד יומי, כפי שמופיע בספר "מקדש מעט", בכדי שיהיה קל לכל אחד ואחד ללמוד את סדר הלימוד היומי הזה.

וכדאי מאוד שהרבנים ראשי ישיבות ומלמדים ילמדו עם תלמידיהם שיעור יומי בספר הקדוש הזה, וכמו כן מוטלת החובה הקדושה על כל אב לשנן את הדברים עם ילדיו, ועל ידי כך נזכה לגאולה השלימה בקרוב ממש בב"א.

אנו מבקשים שגבאי בתי הכנסת יחלקו ויתלו עלונים אלה בכל יום ויום בבתי הכנסת, וכן רצוי מכל יחיד ויחיד שיפיץ ויחלק - כי כל ישראל ערבים זה לזה

אין לתאר את גודל הזכות של מזכי הרבים בפרט במצוות שקשורות לקידוש ה', כמו שיתואר בעלונים הבאים בע"ה

מעלת עניית אמן

ספר

מקדש מעט השלם

כולל עשרה ספרים נפתחים

ספר א. מקדש מעט (על קדושת בית המדרש)

ספר ב. קדושת בית המדרש

ספר ג. קדושת בית הכנסת

ספר ד. מבלבלי ציבור המתפללים

ספר ה. מדריך לשליח ציבור

ספר ו. מים רבים

ספר ז. מקדשי השם

ספר ח. שמע קולינו - חוס ורחם עלינו

ספר ט. סיפורים נפלאים מצדיקי ישראל

ספר י. תפלת הדרך

יוצא לאור על ידי וועד לפאר ולרומם כבוד בית אלוקינו למען

קדושת בית הכנסת ואמירת אמן

תוכן הספרים

ספר א' - מקדש מעט על קדושת בית המדרש

ביאור מקיף על כל הנוגע להתרשלות אמירת אמן יהא שמיא רבא, והדרכות נכונות להורים ומלמדים ושאר ראשי העם. מראה באצבע בשי"ס ובכל מדרשי חז"ל כי חומר הענין רכוב על ראשי

העם, על הראשים, מנהיגים, ראשי ישיבות, מלמדים, ועל האבות שאין עושין כפי המוטל עליהם.

ספר ב' - קדושת בית המדרש

דברי התעוררות נפלאים שנאמרו ברבים בענין אמן ויהא שמיא רבה. הדרשה היא יקרת ערך מאד בעל רבת גוונין ומכילה הדרכה נפלאה בכל ענינים השייכין לאמן ויהשי"ר.

ספר ג' - קדושת בית הכנסת

בו נקבצו חלק מקול קורא"ס בעניני אמן וקדושת בית הכנסת ובית המדרש, ובו מקור מים חיים, בתורת אלקים חיים, ממנו ישקו כל העדרים, מפענח רזים ומגלה סתרים, פנינים יקרים ואבני נזר מפוארים, דינים והנהגות טובות וישרות, שמעורר ומאיר על נפש האדם נועם זיו שכנית עוזו ית"ש, לקיים מצות קדושת בית המדרש כדבעי.

ספר ד' - מבלבלי ציבור המתפללים

הספר רב גווני הלזה מושיט להקורא בלשון קל וצח כל ענינים השכיחים שנכשלין בהם ומבטלין צבור המתפללין, ומכיל בתוכו שלל ידיעות נחוצות בנושא זה. הספר מפיץ אור מזהיר בכל עניני מבלבלי ומבטלי הציבור המתפללים. [ראה עוד סידור התפילה באריכות].

ספר ה' - מדריך לשליח ציבור

א. פרק א. הדרכה לשי"ץ על פי השלחן ערוך להיות חלקו בין מזכי הרבים ולא ח"ו.

ב. השי"ץ יאמר כל הברכות בקול רם ומתינות.

ג. פרק ג, הדרכה לשי"ץ בהמתנה לציבור.

ד. פרק ג. שי"ץ לא יאריך בסיום הברכה בפרט בשבתות וימים טובים.

הריני מקבל עלי בלי נדר גדר שלא לדבר בשעת התפלה לעיני רבה"ק יואל בן רבה"ק חנני יו"ט זי"ע
 עיי דברי יואל פ' בראשית דף ל"א ע"א, וז"ל: **וגם רע עלי המעשה מאלו המשיחים ומדברים בביה"מ בשעת התפילה וקריאת התורה, דשעה קלה כזו לא יתנו מנוח לפיהם, ובהרחיב פיהם, מדברים שקרים לשה"ר חנופה וכדומה, ואיך לא תהיה כהנת בפונדקית, ותראה שלהבדיל האומות העולם בבית תפילתם אין משמיעים אף קול דממה דקה, הגם שיש לחלק שאין להם יצה"ר על זה למנעם, ואדרבה להיפך שהוא מסייעם, על כל פנים מיראת הקטרוג צריך להימנע מזה. בזוהר הקדוש החמירו מאוד בעונש זה ר"ל, והנה אמרו חז"ל אין שיחה אלא תפילה, שישראל שופכים שיחם לפני קונם על ידי תפילה, אבל אין תפילה אלא שיחה לא שמענו, עכ"ל.**

נתאמץ לשמוע דבריו הקדושים בכל כוחי, ואז זכותו הגדול יעמוד לנו להוושע בכל מיני ישועות מעו"א.

תוכן הענינים

פרק א חובת תוכחה ברבים למספרים ומשיחין בבית-המדרש, בפרט בעת התפלה שמונה-עשרה וקדיש.

א. כל בית-המדרש יעמיד אנשים על זה שיבישו אותם ברבים (אות א).

ב. אין לצרפם למנין כשאין עשרה בלעדיהם (אות ג).

פרק ב שכר נפלא בעולם הזה למי שאינו מדבר בקדיש וחזרת הש"ץ ועונה אמן ויהא שמה רבא כראוי

א. מהי העצה להציל עצמכם ובניכם הקטנים מקענור, [סרטן] רחמנא ליצלן, או שאר מיתות משנות, כמו. התקפת לב, תאונות דרכים, פאראליז, בלוט פארקאלעכונג, אסטמא, נערווען צוזאמענבראך, חולי ריאות, חולי כליות, ושאר חליים רעים, רחמנא ליצלן? (אות א).

ב. מי שיש לו עוונות ומתירא שלא יענישהו הקדוש-ברוך-הוא, חס ושלו, בקיצור ימים - או חליים רעים - או חטיפת בנים - או מיתת אשתו - או גלות - או עניות - או גיהנם קשה - מה יעשה? (אות ד).
 ג. אם רוצה לבטל גזירה קשה מן השמים הנגזר עליו (אות ז).

ד. מהי הדרך הישרה שלא יארע, חס ושלו, עוד הפעם גזירת ת"ח ות"ט וגזרת הדייטשן ימח שמם? (אות יג).
 ה. בעבורו מוחלין לו כל עוונותיו (אות כ).
 ו. חובה לכל אחד לומר ברכותיו בקול רם שישמעו אחרים ויענו אמן (אות כה).

פרק ג שכר לעולם הבא למי שאינו מדבר בעת חזרת הש"ץ וקדיש ועונה אמן ויהא שמה רבא כראוי

א. אפשר לו ליכנס לכל היכל בגן עדן (אות א).
 ב. בעל יארציט המתפלל לפני העמוד לא הועיל כלום לנשמת אביו ואמו אם אין עונין כראוי (אות ג).
 ג. יזכה להיות בהיכל מלך המשיח - וזוכה לאור עולם הבא (אות ד).
 ד. ה"שיינע אידן" גורמים להמון העם לספר בעת חזרת הש"ץ וקדיש, שזה גורם צרות לשונאי ישראל, רחמנא ליצלן, ועיכוב הגאולה (אות ו).
 ה. שכר נפלא לעונה (אותיות יג-ל).
 ו. משל מתאים מהרב הקדוש מאפטא על הכיסולות של הפתאים המאבדים הון יקר בביטול עניית אמן (אות לא).
 ז. העונה אמן כדבעי מבטל גזירות שעל האדם, ונוטל שכר עם כל אחד, ועתיד הקדוש-ברוך-הוא להיות עטרה לראשו (אותיות לב-לג).
 ח. קצור נפלא מכל דיני עניית אמן בכל פרטיה (אותיות לד-לו).

ה. הדרכה לש"ץ כשמנגן הקדיש.
 ו. יזהר ש"ץ בברכת כהנים - והתחלת תפילה.
 ז. פרק ד. לא יתחיל ברכה אחת אפילו בלחש.
 ח. לא יתחיל לאכול או לקיים המצוה עד שיגמרו העונין אמן.
 ט. ה' ילחם לכם ואתם תחרישון.

ספר ו' - מים רבים

גודל החובה על כל אחד ואחד מישראל לזכות הרבים ולאהב השי"ת על הבריות כדרכי אבוח"ק זי"ע. - **חובת האדם להקדיש מזמנו למען זיכוי הרבים, גודל תשלום התמורה בזמן על זה, ושאר זכויות.** - מעלת מזכה הרבים על ידי חיבור ספרים בהדרכת העם בתורה ובהלכה. - **המעלות הנשגבות שזוכים על ידי השפעה על הזולת בהשבת לב בנים לאביהם שבשמים.** - **השכר הגדול שזוכים על ידי כך בזה, וביותר בבא.** - המדרגות הגדולות והנפלאות שמגיע אליהם המזכה הרבים כהלכה.

ספר ז' - מקדשי השם

דברי התעוררות בוערים כלפיד אש - למלמדים - מנהלים - ראשי ישיבות - רבנים - אדמו"רים - מגידים - דרשנים - נשיאי מוסדות - ומנהיגי ציבור באיזה אופן וצורה שהיא - חובתן ואחריותן כלפי הציבור וכלל ישראל ואלפי אלפים ורבבות רבבות זכויות שביכולתם לרכוש.

ספר ח - שמע קולינו - חוס ורחם עלינו

התעוררות עצומה בדברים נכונים וישרים, להורות הדרך ילכו ואת המעשה אשר יעשו, בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות שמתאספים לשפוך שיח לפני אדון כל, שיעזור ויגן ויושיע לכל אחד ואחד מצרותיו, להשפיע לכל אחד ואחד די מחסורו בבני חיי ומזוני רויחי.

ספר ט - סיפורים נפלאים מצדיקי ישראל

סיפורים נפלאים מן יצורי קדמונים, ראשונים כמלאכים, גאונים וקדושי עליונים, ותועלת היוצא מקריאת סיפורי קדושי עליון, הלא היא כתובה בספרן של צדיקים, **שמאיר לבות בני אדם ברשפי אש שלהבת י-ה, להתחזק ולבטוח ביוצרנו ובוראנו ולכסוף ולהשתוקק ולהתגעגע עד כלות הנפש להתדבק באדון כל יצורים, מלך מלכי המלכים הקב"ה.**

ספר י - קונטרס תפלת הדרך

כולל סדר תפלת הדרך ושאר תפלות, ולמנצח בצורת מנורה.

ספר

מקדש מעט

על קדושת בית-המדרש

באור מקיף על כל הנוגע להתרשלות אמירת אמן יהא שמה רבא, והזרכות נכוונות להורים ומלמדים ושאר ראשי העם. מראה באצבע בש"ס ובכל מדרשי חז"ל כי חומר הענין מורכב על ראשי העם, על המלמדים, ועל האבות שאין עושיין כפי המוטל עליהם.

בתי מדרשים

מבקשים אנו בכל לשון של בקשה מכל רב ביהמ"ד או שאר כלי קודש אם בבית מדרשו מדקדקים שלא ישיחו בעת התפלה כלל, ימחול נא לכתוב שם בית מדרשו ומקומו בדיוק כדי שנוכל להשביע צמאון יראים הפונים אלינו לתור להם מקום מנוחה שיוכלו להתפלל בביהמ"ד שאין משיחין בעת התפלה, ובקרוב נפרסם בעזה"י רשימה מאותן בתי מדרשים בקרית חוצות.
 אגב מגלין אנו כי ה"ועד לאמירת אמן" שהוקם ביזמתנו מתכוון בעזה"י להרחיב גבולותיה ולעשות צעדים שונים בכל דרכים ואופנים האפשרים להקים עטרת תפארת "אמן ויהש"ר" ליושנה, הכל שלא על מנת לקבל פרס בלתי לדי' לבדו, ועל כן מי שיכול באיזה אופן שיהיה לסייע להועד ימחול לפנות אלינו.

ח. לעתיד יתגלגלו עליו עונות שלא עבר עליהם מעולם (אות מד).
 ט. הטובות הגדולות הבאות על המוחים בעם (אותיות מה-עט).
 י. רב ומורה החביב על עדתו - אינו סימן יפה (אות פ).
 יא. הגאולה תלויה בדרשות תוכחה (אות פא).
 יב. הרב צריך לסבל ולהוכיח (אות פב).
 יג. אמירת תוכחה דוחה סעודה שלישית (אות פד).
 יד. תוכן דרשת הרב - יהיה דברי מוסר (אותיות פה-פז).
 טו. מכתב-קודש להגאון הקדוש רבי ישכר דב מבעלזא זי"ע לעורר הרבנים לעשות (אותיות פח-פט).
 טז. אם תלמיד מוחה ורבו אינו מוחה - לעתיד התלמיד גבוה מרבו (אות צ).

פרק ח: העתקת מכתב-תוכחה מרב... לרב...

פרק ט: התעוררות למלמדי תינוקות (אותיות ט-ד)

פרק י עונש הנמנע מלמחות

א. גודל העונשים המעותדים למונע מלמחות בעולם הזה ובעולם הבא; ב. מוסיף חטאים יותר מסתם אדם (אותיות ט-י)
פרק יא שכר גדול למוחים (אות א)

פרק יב: האם אמרין מוטב שיהיו שוגגין ברואה אנשים

משיחין בעת חזרת הש"ץ או אמירת קדיש, ולא יוכיח אותן; או שצריך ומצוה להוכיחן

החיובים שנאמרו ביחוד אצל חזרה הש"ץ (אותיות א-א).

פרק יג: בירור גדול בדין מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין

(אותיות א-כג)

פרק יד: דינים שצריכים לזוהר, אזהרות הפרטיים הכרחיים

(אותיות א-טו)

פרק טו: כוונת עניית אמן (אותיות א-יא)

פרק טז: בזכות קדושת בתי-כנסיות ובתי-מדרשות נגאל

במהרה בימינו. הרוצה שתתקבל תפלתו צריך לעמוד בבית-הכנסת באימה וביראה ברתת ובזיע כאדם העומד לפני המלך

(אותיות א-כב).

פרק יז

א. זהירות נחוצות לכל יחיד בעניני קריאת התורה (אותיות א-יב).
 ב. למה יכול להגיע המתפלל בציבור (אותיות יב-ג).
 ג. כונת יהא שמיה רבא (אותיות יד-טז).
 ד. יזהר בעל היארצייט מה לכוון (אותיות יז-יח).
 ה. גודל כוחו של יהא שמיה רבא (אותיות יט-כה).
 ו. חוב לחנך הקטנים - ובמתרשל עונשו קשה מאד, רחמנא ליצלן (אותיות כו-כז).

פרק יח: עוד לקוטים נפלאים בענין אמירת אמן

א. ניצל מעין הרע (אות א).

ב. כמעט אין נקי ממכשול זה (אותיות ב-ג).

ג. מסירת מודעה לפני התפלה (אותיות ד-ה).

פרק יט: מעלות אמירת אמן (באידיש) (אותיות א-ט).

פרק כ: א. עונש בטול אמירתה בשיחה בטלה (אותיות א-כו).

ב. דער גרויסער שכר פאר זאגן אמן יהא שמה רבא (אותיות כח-לד).

פרק א

חובת תוכחה ברבים למספרים ומשיחין בבית-המדרש בפרט

בעת התפילה - שמונה-עשרה -וקדיש

כל בית-המדרש יעמיד אנשים על זה שיביישו אותם ברבים

(א) עיין בספר ווי העמודים (דף יז, עמוד ד, פרק עשירי). כתב הרמב"ם מי שצריך ליכנס בבית-הכנסת וכו', ונראה שהישיבה בבית-הכנסת למצוה יחשב, והמדבר שיחה בטלה וכאלה עבירה מכבה מצוה.

פרק ד העונש המר והנמהר בעולם הזה למי ששח בעת חזרת הש"ץ וקדיש ומבטל אמירת אמן

א. השומע ברכה ואינו עונה אמן חייב מיתה - והוא ובניו בסכנה, חס ושולם (אותיות א-ג).
 ב. במה יקרא האדם בתואר "צדיק" (אות ד).
 ג. צרות ישראל בטלן על-ידי אמירת יהא שמיה רבא (אותיות ה-ו).
 ד. מי שמספר גורם שבניו יהיו יתומים, רחמנא ליצלן (אותיות ז-יב).
 ה. מי שאינו עונה אמן כדבעי - נעשה אכזר על כל משפחתו (אותיות יג-יד).
 ו. למה שומעין בזמן הזה כל-כך פגעים שונים וחליים רעים שלא נשמע מעולם? (אותיות טו-טז)
 ז. אם האב משיח, גם הבנים נמשכין אחר זה (אות כ).
 ח. מונע התפילה מלעלות למעלה (אות כא).
 ט. תשובה גדולה צריך מי שלא ענה אמן אפלו פעם אחת (אותיות כב-כג).
 י. מעשה נורא מאמן שהגאון הצדיק בעל "באר משה" [שליט"א] זצ"ל, היה שם (אות כד).
 יא. אין לו חלק באלקי ישראל - ומאריך הגלות - וחוטא ומחטיא (אותיות כה-לג).
 יב. דרך הישר בסדר בית-הכנסת (אות לד).
 יג. לעמוד בשמגיע ל"תהלות לא-ל עליון" - ענין גדול (אות לה).
 יד. כוונה לכל אדם לפני שמונה-עשרה (אות לו).
 טו. סדר האדם בשעת שמונה-עשרה (אותיות לז-לח).
 טז. שתי כתות בהאינם משגיחים באמן (אות לט).
 יז. עון זה די להאריך גלותנו - כי אמן יהא שמיה רבא סיבת גאולתינו (אות מ).
 יח. חובת הגדולים לקח מקל בידם (אות מא).
 יט. הריגת חצי מיליון יהודים בשנת ת"ח על-ידי זה (אות מב).
 כ. בעון זה נהפכין בתי-כנסיות לבתי עבודה-זרה, רחמנא ליצלן (אות מג).
 כא. בעון זה נחסר הפרנסה - ויורד למדור התחתון שבגיהנם ועוד (אותיות מד-מה).

פרק ה עונש הגדול בעולם הבא לשח ומספר בעת חזרת הש"ץ וקדיש ואינו עונה אמן ויהא שמיה רבא

א. על-ידי בטול אמירת אמן ישפטו אותו כפלים גם על שאר עונותיו (אות א).
 ב. כאשר בניו יאמרו אחריו קדיש ישפטו אותו למעלה בעונשים מרים (אות ב).

פרק ו' א. האם שפיר דמי מה שקצת לומדים מופלגים מעיינין בספרים בעת חזרת הש"ץ או אמירת קדיש (אותיות א-ד).

פרק ז חובת הרבנים והמורים בעם

א. איך יצאו הרבנים ידי חובתם לעורר על אסור שיחה וחובת אמירת אמן (אותיות א-ו).
 ב. חובת הרבנים, הדרשנים, המלמדים והאדמורי"ם (אות ח-י).
 ג. זכות הרבנים אם מעוררים כדבעי (אותיות יא-יד).
 ד. הרב אין להנות מכבודו רק לצורך גבוה (אותיות יד-טז).
 ה. מי שאינו מוחה ובידו למחות, העוונות של כל המשיחין על חשבון שלו! (אותיות יז-כא).
 ו. מי שהיה בידו למחות ולא מוחה הרי זה בכלל ארור ונקרא רשע (אותיות כב-כה).
 ז. עונשים ופגעים קשים ומרים למי שאינו מוחה (אותיות כט-מג).

עתידיים לעמוד עם בניכם לדין, שהם גרמו לבניהם שימותו, ובעוונותינו הרבים בזה גרמו האבות שדברו בבית-הכנסת, ועכשיו בעוונותינו הרבים כמעט רובם ככולם נכשלים בדבר הזה, ונעשה להם כהיתר, **וגדולי הדור נכשלים בזה בעוונותינו הרבים.**

והנה באתי לעורר לבניכם הטהורים וכל רבני ארץ ומורי צדק בכל קהלות וישובים לגזור על השמש להזהיר העם בשעת התפילה שלא ידברו, דהיינו שיצוה להכריז **"שתיקה יפה בשעת התפילה"** ואז יהיה להם שיבה טובה שהוא ראשי-תבות **ש"תיקה יפה בשעת התפילה.**

וכל אדם יזהר מאד בתשובה קלה כזו, ואף אם כבר דיבר יהיה לו תיקון גדול מהיום והלאה על-ידי שיגער בחברו, והחיוב מוטל עליו לגעור בחבירו כמו שאיתא בשלחן-ערוך (סימן ככד), ונראה לי כוונת השולחן-ערוך **שהוא כמו רוצח שנהרג על ידו כמה בניס.**

ובזה יובן הפסוק: **לשוא הכיתי את בניכם מוסר לא לקחו,** רוצח לומר שלא לקחו מוסר, והיו מדברים בבית-הכנסת כנ"ל, ועל-כן חטאם גדול כמו חטא קין שהרג לאחיו, וגדול היה עונו מנשוא, עונו נמי גדול וגדול כח התשובה **שיזכה לעצמו ומזכה לאחרים עמו, וזדונותיכם נעשה לכם כזכיות ונברא לכם מלאכי רחמים, ותגרמו חיים לכם ולבניכם אחריכם בטוב ובנעימים אמן,** עד כאן לשונו.

(ב) על כל קטרוג שהשטן מקטרג, הקדוש-ברוך-הוא במדת רחמיו משתיק לו, ומשל כשהשטן אומר ישראל גנבים הם הקדוש-ברוך-הוא משיב לו: מי יאמר אם האומות קבלו התורה שלא היו גנבים וגולנים יותר מישראל, **אבל אם מקטרג ואומר שישראל אין להם יראה ומדברים בבית-הכנסת, לזה אין להקדוש-ברוך-הוא תירוץ כביכול, כי עכשיו ראינו בעוונותינו הרבים האומות עומדים בבית תפילתן באימה וביראה, ומיד נותן הקדוש-ברוך-הוא רשות למשחית לחבל העולם** וזהו דבר רחמנא ליצלן, ואל תקרי דבר אלא דיבור, שהיה מדבר בבית-הכנסת בעת התפילה וברא מלאכים משחיתין, המה ממיתין אותו בשעת הדבר בר מינן, עד כאן לשונו. (שם, יום שמיני).

(ג) כשאדם כועס חס ושלוש נעשה סירכא בריאה שלו על-ידי הכעס, והוא סכנה שלא יתהוה שם נקב, חס ושלוש, ואז העצה לענות אמן יהא שמה רבא בכח באותו יום, אז על-ידי זה עובר הסירכא מהריאה, ועל-כן תקנו רבותינו זכרונם לברכה התפלות כדי שיענו אמן יהא שמה רבא בכל יום כמה פעמים ביום, ואם יהיה לו סירכא ינתק בקל. (ספר בת מלך, הנספח לספר זרע קדש).

מי שיש לו עוונות ומתירא שלא יענישהו הקדוש-ברוך-הוא, חס ושלוש, בקיצור ימים - או חליים רעים - או חטיפת בניס - או מיתת אשתו - או גלות - או עניות - או גיהנם קשה - מה יעשה? (ד) בחרדים, בסופו (מצות התשובה, פרק ז) כתב בזה הלשון: יש לנו לבקש בשדה אשר ברכו ה', הוא השלשה מיני סגולות ורפואות קלות לרפאות חולי הנפש החלושים שאין בהם כוח לסבול הרפואות הקשות. והנה מצאנו לרבותינו זכרונם לברכה שאמרו **כל מי שעונה אמן יהא שמה רבא בכל כחו אפלו היה בו שמץ מינות מוחלין לו,** והחמירו בזה בזה ואמרו, שצריך לזעזע כל אבריו, ולענות בקול תקיף, ומי שרגיל לעשות כן, הנה הוא מבשר שימחול לו עונותיו, אם לא ישוב לכסלה, עד כאן לשונו.

**הרב שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין
בית שמש, ארץ הקודש**

מזה ילמד כל איש ואשה שיושבים בבית-הכנסת אף שלא בשעת התפילה שאין לדבר שום שיחה בטלה, ומכל-שכן בשעת התפילה או קריאת התורה שלא לדבר דבר של חלין. ובעוונותינו הרבים עד מתי יהיה זה לנו למוקש, שבכל עיר ועיר אין יכולין למחות להן לעם, ונעשה להם כהיתר בעוונותינו הרבים. ווי להם, ווי לנשמותיהם, ואיך יעלו תפלותיהם למעלה והיא מלוכלכת במיני חטאים, ואין קטיגור נעשה סניגור.

על-כן מן הראוי שכל קהלה וקהלה, מקום אשר דבר המלך מלכו של עולם ודתו מגיע, יעמידו אנשים על זה אשר ישגיחו באיומים רבים על המדברים, ויביישו אותם ברבים, ובה נראה כבוד ה' בארץ, וכל העם ישמעו וייראו ולא יזידון עוד, ויתנו במתג ורסן עדיים לבלום את פיהם בבית-הכנסת מלדבר דיבר של חול ושיחה בטלה, עיין שם. עד כאן לשון ספר ווי העמודים.

(ב) ואם יבוא אחד ויאמר **מוטב שיהיו שוגגין תשובתו בצדו.** א. כי כל הגאונים הקדושים הנזכרים בספר הזה היו אוהבי ישראל באמת ידעו גם-כן מזה. אך כי כל דרך תורתנו הקדושה כך הוא, פרשת נצבים **ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב וגו',** וכמוהו רבים. ועוד בספר חסידים (סימן רסב) איתא ומה שאמרו הנח לישראל מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין זהו במקום רשות אבל בבית-הכנסת לא. ועיין עוד בספר אלה המצות למהר"ם חגיז (סימן תקמ"ז) באריכות גדול. (ספר הפנים דף ה:).

אין לצרפם למנין כשארין עשרה בלעדיהם

(ג) בשולחן-ערוך אורח-חיים (סימן ככד, סעיף ד) כשש"ץ חוזר התפלה הקהל יש להם לשתוק ולכוון לברכות שמברך החזן ולענות אמן. ואם אין תשעה מכוונים לברכותיו קרוב להיות ברכותיו לבטלה. לכן כל אדם יעשה עצמו כאלו אין תשעה זולתו, ויכוון לברכת החזן. טורי-זהב (סעיף-קטן ב). ואם אין תשעה מכוונים, מזה נראה שאין מצטרפין למנין, מי שאינו שומע אף-על-גב שהוא פיקח, עד כאן לשונו. יש בלשונו שני פרושים: א', כפשוטו שאינו שומע שהוא חרש ואסור לצרפו כשארין תשעה זולתו, ופירוש ב', שאינו חרש רק אוטם אזנו משמוע ומדבר דברים בטלים גם-כן אסור לצרפו. וכן כתב הטורי-זהב בפירוש באורח-חיים (סימן נח, סעיף-קטן ד). יש להפליג על זה דהיאך מביא ראייה מן השוטים האלו שעושים איסור בהפסקת שיחה בטלה אשר גדול עונם מאד, ובאמת אני אומר שחלילה להיצטרף עם אנשים פושעים כאילו כשארין מנין זולתם, עד כאן לשונו. (ספר הפנים, דף ט, אות ב).

פרק ב

שכר נפלא בעולם הזה למי שאינו מדבר בקדיש וחזרת הש"ץ ועונה אמן ויהא שמה רבא כראוי

מהי העצה להציל עצמכם ובניכם הקטנים מסרטן, רחמנא ליצלן, או שאר מיתות משנות, כמו: התקפת לב, תאונות דרכים, פאראליז, בלוט פאראקאלעכונג, אסטמא, נערווען צוזאמענבראך, חולי ריאות, חולי כליות, ושאר חליים רעים?

(א) כתב בספר הגן ודרך משה (יום ט"ו) וזה לשונו: **אחי ורעי אם תרצו להציל עצמכם מן הדבר, בר מינן, וגם בניכם הקטנים שלא ימותו, חס ושלוש, במיתות משנות שקורין "פאקין מאזלען" שזו גם-כן מין דבר, רחמנא ליצלן, מנעו עצמכם מן ההגיון, רוצה לומר שלא תדברו חס ושלוש בבית-הכנסת שום דבר בטל.**

ובש"י מזהיר מאד שצריך לברוח עם בניו הקטנים כשהולכין במקום אחד "פאקין", ואם אינם רוצים לברוח עם הילדים הוו

מחברים של
למעלה מאתן ספרים

נשיא ארגון
"מפעל הזוהר העולמי"

מפעל הזוהר העולמי
סניף בת ים רח' בר יהודה 50, בת ים
052-7651911

**לקבלת מידע, ספרים ועלונים על הצניעות (ועל החרם): 052-7160124 להשאיר הדעה
קו שומרי החומות: 072-3372978 (באנגלית שלוחה 97) קו האמת: 077-2301519, מידע בנושא תקרובת ע"ז בשיער הפאות: 074-7962328**

עלון דף היומי דהתאחדות הקהילות

דבר יום ביומו על הצניעות ויסודי הדת

התעוררות - הוא ארגון שמקדש להלכות הצניעות ויסודי הדת בהשתתפות אדמו"רים, רבנים, קהילות, ולומדי תורה לשמה, בפיקוח כ"ק האדמו"ר רבי שלום יהודה גרוס אבדק"ק האלמין שליט"א, מחבר יותר מאלף ספרים על כל יסודי הדת

קו שומרי החומות: 072-3372978 לקבלת מידע בטלפון: 054-8505028

עלון מס' 526 לימוד דף היומי דהתאחדות הקהילות על קדושת בית המדרש שהוא מיסודי הדת – י"ב אדר - שנה שניה תשפ"ג

ספר "מקדש מעט" - חלק ב'

הקדמה

הספר הקדוש הזה יצא לאור קרוב למאה פעמים במשך 50 שנה האחרונות, כאשר הדפיסו את זה בגדלים שונים. וכמו כן הספר נדפס גם כן בספר תהלים השלם. הספרים חולקו בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות ברחבי העולם, כ-12 ספרי תהלים לכל מקום, אשר בתוכם נדפס כל הספר "מקדש מעט".

הכנסנו את הספר "מקדש מעט" בתוך ספר התהלים, בכדי שכל מי שקורא תהלים יוכל ללמוד בספר הזה בקלות. הספר הזה גרם לגדולות ונצורות, עד שב"ה היום ישנם הרבה חסידויות ואנשי מעשה שמעוררים על קדושת בית הכנסת, והרה"צ רבי מאיר מיכאל גרינוואלד שליט"א אחרי שלמד אולי 20 פעמים את הספר "מקדש מעט", נסע במשך עשרות שנים בכל העולם לעורר על קדושת בית הכנסת, והחתים קרוב למאה אלף אנשים ובחורים וילדים שלא ידברו כל ימי חייהם בבית המדרש.

הספר הקדוש הזה נדפס בערך כמיליון עותקים ב"ה.

וכעת החלטנו לעורר את הענין מחדש ולעשות עלונים בסדר לימוד יומי, כפי שמופיע בספר "מקדש מעט", בכדי שיהיה קל לכל אחד ואחד ללמוד את סדר הלימוד היומי הזה.

וכדאי מאוד שהרבנים ראשי ישיבות ומלמדים ילמדו עם תלמידיהם שיעור יומי בספר הקדוש הזה, וכמו כן מוטלת החובה הקדושה על כל אב לשנן את הדברים עם ילדיו, ועל ידי כך נזכה לגאולה השלימה בקרוב ממש בב"א.

אנו מבקשים שגבאי בתי הכנסת יחלקו ויתלו עלונים אלה בכל יום ויום בבתי הכנסת, וכן רצוי מכל יחיד ויחיד שיפיץ ויחלק - כי כל ישראל ערבים זה לזה. אין לתאר את גודל הזכות של מזכי הרבים בפרט במצוות שקשורות לקידוש ה', כמו שיתואר בעלונים הבאים בע"ה.

שכר נפלא בעולם הזה למי שאינו מדבר בקדיש וחזרת הש"ץ ועונה אמן ויהא שמיה רבא כראוי

(ה) הרי תראה אחי אהובי (מדברי הזוהר הקדוש פרשת נח בתוספתא דף סב:) **שבכוה עניית אמן יהא שמיה רבא בקול רם ממש מציל רשעים מגיהנם, וממילא תשמע מכל זה כי מה שזוכה לענות אמן יהא שמיה רבא יותר בכח וכוונה מציל יותר רשעים, וכל-שכן נשמת אבותיו וקרוביו, וכל-שכן נשמת עצמו אם יצטרך לירד לגיהנם, כי אין לך עוד כמעט איזה פעולה בעולם שינצל על ידה מדינה של גיהנם כמו זה.** (שומר אמונים, חלק ב, דף רנז).

(ו) משמע מהזוהר הקדוש (פינחס רכ) **שעל-ידי שמכוון לענות אמן יהא שמיה רבא בכונה ובכח האיברים, וגם-כן בקול רם, משתלם בזה בבחינת מחשבה דבור ומעשה, ונתעלה בזה נפשו, רוחו ונשמתו, לבלי יצטרך לירד לשאול, חס ושלום, ואם יצטרך לירד לגיהנם לא ישתיר שם, רק יעלה מיד, זהו שכרו של אמן יהא שמיה רבא.** (שם, רנח) אם רוצה לבטל גזירה קשה מן שמים הנגזר עליו.

(ז) **העונה אמן בבל כחו קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה.** (תקוני זהר יט, מ. ועיין חלק ג' כ. ועיין שבת קיט: ובתוספות שם. וברעיא מהימנא הגירסא "אמן יהא שמיה רבא מברך" ולא "אמן" בלבד).

(ח) בשעה שישאל בצרה ומתפללין לפני הקדוש-ברוך-הוא קול מכריז בכל העולמות פתחו שערים, כמו שישאל פותחים בעניית אמן את שערי הברכה, כך עתה יפתחו לפנייהם השערים לקבל תפילתם. (זהר הקדוש חלק ג, רפה:)

(ט) כשישראל למטה שומרים לענות אמן ומכוונים לבם כראוי, **כמה שערי ברכה נפתחים להם למעלה, וכמה טובה מצוי בכל העולמות, כמה שמחה בכל העולמות.** (שם)

(י) הקדיש הוא שבח שהקדוש-ברוך-הוא מתעלה בו יותר מכל שבחים אחרים, ולמה? בשביל שהוא גורם כפיה לסטרא אחרא ושיתעלה כבודו של הקדוש-ברוך-הוא על הכל. (חלק ב, קכט: וכן בחלק ג, קכט: שמשבר כל הקלפות, עין שם).

(יא) בשעה שהזקן יושב ודררש ועונין אחריו אמן יהי שמו הגדול מברך, **אפלו יש לו שטר גזירות של מאה שנה הקדוש-ברוך-הוא מוחל.** (קהלת-רבה ט-כ, ובמדרש שוחר-טוב משלי יי הגרסא: אפלו אם נחתך גזר דינם אני מוחל להם ומכפר עוונותיהם, עד כאן).

(יב) בשעה שאומר בני הפטורה (בצבור) בקהל חולצין אותי מן הדין, **ובשעה שאומר קדיש קרעו לי גזר דין מכל וכל.** (זוהר חדש, ויקרא מט.)

מהי הדרך הישרה שלא יארע, חס ושלום, עוד הפעם גזירת ת"ח ות"ט וגזירת הדייטשן ימח שמם?

(יג) חסיד היה מתענה על אריכת הגלות, וגילו לו בחלום הלילה, **איך יבוא הגאולה, והעולם אינם משגיחין לענות אמן על ברכות הגאולה, וזהו: המחזיר שכינתו לציון, ועל ירושלים שקודם ושמרו.** (ספר הגן ודרך משה יום יא).

(יד) הרב הקדוש רבי ייבי זצ"ל היה דורש תמיד בקולות, **צעקות ותחנונים שזה** (שיחה בתפלה) **עיקר גרם הגלות וגילה שמפני זה החטא היה כל גזירות שנת ת"ח, רחמנא ליצלן.** (תוספות יום טוב, שומר אמונים, דף רנו).

(טו) **מי שנזהר בזמן הזה בזה מקבל שכר ביותר נגד כל העולם כולו כי הוא ממש כמת מצוה, וזה גורם הגלות בעוונותינו הרבים שמפסיקין היחוד, ואלו היו נוהרים בזה היו יכולים לבטל כל גזירין בישיין ולסתום פיות המקטרגין.** (שם)

(טז) לא כמו שנהגו המוני עם שבשעה שהחזן חוזר תפילת שמונה-עשרה אינם עונים אמן, ואומרים בקשות ומעמדות, וגם הלומדים מפלפלים וסומכים על הסברא משובשת וכו', אם חס ושלום מכל העונים את הברכה אפלו רק אחד אינו עונה אמן, עונו גדול מנשוא ולא עוד **אלא שמחטיא את הרבים, והמונים מביאים לעצמם ראייה מתלמיד-חכם שהוא מפלפל בשעת שמונה-עשרה, והמה משתעים במילי דעלמא, וגורם בזה רעה לעצמו ולאחרים, ויהיה בכלל ירבעם בן נבט שחטא והחטיא, ואיתא בשולחן-ערוך שמחייב**

(כא) בשעה שהזקן יושב ודורש ועונין אחריו אמן יהי שמו הגדול מברך, אפלו יש לו שטר גזירות של מאה שנה הקדוש-ברוך-הוא מוחל. (קהלת-רבה ט-כ, ובמדרש שוחר-טוב משלי י' הגרסא: אפלו אם נחתך גזר דינם אני מוחל להם ומכפר עוונותיהם, עד כאן).

(כב) העונה אמן יהא שמייה רבא בכל כוחו אפלו היה בו שמץ עבודה-זרה מוחלין לו. (זהר הקדוש ויקרא רעיא מהימנא דף כ)

(כג) הקדיש הוא שבח שהקדוש-ברוך-הוא מתעלה בו יותר מכל שבחים אחרים, ולמה? בשביל שהוא גורם כפיה לסטרא אחרא ושיתעלה כבודו של הקדוש-ברוך-הוא על הכל. (זהר הקדוש חלק ב, קכט: וכן בחלק ג, קכט: שמשבר כל הקלפות, עין שם).

(כד) עמי הארץ שאינן יודעין לא לקרות ולא לשנות ולא לדרוש, והם נכנסים לבתי-כנסיות ולבתי-מדרשות ועונין אמן אפילו אין בידן אלא שכר אמן זה דיים. (אגדות בראשית עט)

חובה לכל אחד לומר ברכותיו בקול רם שישמעו אחרים ויענו אמן

(כה) זה לשון ספר ווי העמודים (פרק עשירי בסופו): על כן כל איש מישראל ששומע הברכה מישראל מחויב לענות אמן, אפלו שומע מאשה או מקטן, ואם שומע ואינו עונה חייב מיתה, וסימן - **אמן נוטריקון א"ני מ"וסר נ"פשי**, שכל אחד מישראל מחויב למסור נפשו על עניית אמן, וכל איש מישראל מחויב לומר הברכות בקול רם כדי שישמעו בני הבית או שאר העומדים אצלו, ויהיו יכולים לענות אמן, שמילת אמן עדות היא על הברכה שהיא אמת, ואם יאמר בלחש, היא כמו שמעלים להעיד על הדבר.

פרק ג

שכר לעולם הבא למי שאינו מדבר בעת חזרת הש"ץ וקדיש ועונה אמן ויהא שמייה רבא כראוי

אפשר לו לכנס לכל היכל בגן-עדן

(א) מה שאמרו חז"ל (שבת קיט): **"כל העונה אמן בכל כחו פותחין לו שערי גן-עדן**, מפרש המהרש"א שם וזה לשונו: כי הגן-עדן יש לו הרבה שערים מחיצה לפנים ממחיצה, וכמו שאמרו כל צדיק נכוח מחופתו של חברו, ובפרק שואל אמרו כהאי גונא כל צדיק יש לו מדור לפי כבודו, ואמר שזה **העונה אמן בכל כחו שפותחין לו כל השערים מחדרי גן-עדן**, עד כאן לשונו. (ועיין בספר שומר אמונים חלק ב' בראשו שבאר על-פי דרכו למה מגיע להעונה אמן שהוא דבר קטן שיפתחו לו כל חדרי גן-עדן יותר מצדיקים שהתעמלו בכל מיני תורות ועבודות, עיין שם).

(ב) כמו שמצינו אצל האריז"ל (מובא בהקדמה לספר עמק המלך, הקדמה ג, פרק ב) שאמר לתלמידיו שבשעה שהוא ישן בא מלאך מט"ט ומוליך נשמתו לאיזה ישיבה של מעלה שירצה, ולאיזה היכל שרוצה ליכנס וללמוד, ככה היא לעתיד לבוא לאילו שזוהרין בעניית אמונים שיפתחו לבניהם כל היכלין ללמוד תורה במתיבתא דלעילא, וכל תרעין יהיו פתיחין לה ולית דימחה בידה, כאשר תראה מדברי הקדושים. (שומר אמונים, חלק ב, רמז:)

בעל יארציט המתפלל לפני העמוד לא הועיל כלום לנשמת אביו ואמו, אם אין עונין כראוי

(ג) אעתיק מעשה הידוע שרמזו עליה כל הפוסקים המדברים ממעלת אמירת קדיש אחר אב ואם (עיין דרכי משה ורמ"א יורה דעה סימן שעו) ומובא באריכות באור-זרוע (הלכות שבת, סימן ג) וזה לשונו: מעשה ברבי עקיבא שראה אדם אחד שהיה ערום ושחור כפחם והיה טעון על ראשו מטען כעשרה טעונין, והיה רץ כמרוצת הסוס. גזר עליו רבי עקיבא והעמידו, ואמר לאותו האיש למה אתה עושה עבודה קשה כזאת, אם עבד אתה ואדונך עושה לך כך אני אפדה אותך מידו, ואם עני אתה אני מעשיר אותך. אמר לו בבקשה ממך

כל אדם לגעור במספרים בבית-הכנסת, **וחוטא גדול הוא. כמו רוצח, ועונו גדול מנשוא.** (הגן ודרך משה, יום טו)

(יז) ענין נורא מובא בספר **מרכבת שלמה לרבי ישמעאל כהן גדול** (דף ג. בסופו) וזה לשונו: אמר רבי ישמעאל שח לי ססגיאל שר הפנים, ידידי שב בחיקי ואגיד לך מה תהא על ישראל, וישבתי בחיקו והיה בוכה והיו דמעות יורדות מעיניו ונפלות עלי, אמרתי לו הדר זיוי מפני מה אתה בוכה? אמר לי ידידי, בוא ואכניסך ואראך מה גנוז לישראל עם הקודש. תפסני בידו והכניסני לחדרי חדרים ולגנזי גנזים ולאוצרות ונטל את הפנקסין, הראני אגדות כתובות צרות משונות זו מזו, אמרתי לו הללו למי הן, אמר לי לישראל, אמרתי לו יכולין ישראל לעמד בהן? אמר לי בוא למחר ואודיעך צרות משונות מאלו. למחר הכניסני לבית גנזי גנזין ולחדרי חדרים והראני צרות משונות מן הראשונות וקשות, אשר למות למות, ואשר לחרב לחרב, ואשר לרעב לרעב, ואשר לשבי לשבי. אמרתי לו הדר זיוי כל כך חטאו ישראל, אמר לי בכל יום מתחדשות גזירות קשות מאלו, וכיון שנכנסו לבתי-כנסיות ולבתי-מדרשות **ועונין יהא שמייה רבא אין אנו מניחין אותן לצאת מחדרי חדרים** עד כאן לשונו.

(ח) דע אחי אהובי כי באם אתה עומד לפני הקדוש-ברוך-הוא ועונה אמן יהא שמייה רבא בקול תקיף ובקול רם ובכונת הלב אז עולה זה הקול ובוקע טינרין תקיפין ומשבר מנעליך דפרזלא ובוקע חומות למעלה לפי ערך כח נפשך ונשמתך, ואז בזה הכח מתלבשת שכינת עזנו, ונותנת כח למלאכי רחמים של ישראל כמו המלאך מט"ט, ומלאך מיכאל שרא רבא דישאל, ומלאך גבריאל וחבריהון, ונוטלין וחוטפין בזה כמה נשמות מידי הסי"ם, אשר כבר ניגזר עליהם רחמנא ליצולן שבי, הרג, וביזה, וכל מיני צרות משונות חס ושלום, ונמסרו בידו של המקטרג לשבי ולביזה, והקדוש-ברוך-הוא ברחמיו מציל אותם מידו בניסים ונפלאות אל הנשמות אשר יש להם איזה שייכות עמד מצד עבור וניצוץ וגלגול, **כי יש נשמה אשר יש לה שייכות אפילו עם עשרת אלפים אנשים בדור** כמבואר בספר הגלגולים, ואין שייך זאת לגדולת האדם, או שיהא מפורסם, ויכול להיות שיהא אפלו איזה בעל מלאכה ושורש נשמתו הוא ממקור רם ונשא בשורש העליון וכו'. אם-כן מאחר שגורמים לבטל הגזירות, וגורמים להציל איזה איש ממייתה או כמה אנשים, אם-כן דמו ודם זרעיותיו תלויים בך, כי אתה הצלת אותו וגרמת להחיותו, ויש לך חלק בכל המדות שעושים אלו האנשים. (שומר אמונים, דף רנט-רט)

(יט) בצואת הרב הקדוש מורנו **רבי אהרן ראטה** זצ"ל (מחבר הספרים: שומר-אמונים, טהרת-הקדש, שלהן-טהור ועוד) כותב בזה הלשון: פלא גדול הפלא ופלא שכל העולם רואים אזהרות נוראות ועונשים גדולים כאילו (בזהר הקדוש וילך דף רפה, וש"ס ברכות מז). רחמנא ליצולן, ואין שמים על לבם, היש גדול פתאות מזה, שכמעט אין נזכר עונשים כאילו על העבירות החמורות הגדולות, ובשביל הסבלה קטנה של שמירת הדיבור בשעת התפילה מכניסים את עצמם ואת נפשם לסכנות גדולות כאלו רחמנא ליצולן, כי המספר בשעה שהשי"ץ חוזר התפלה או בעת קדיש או קריאת-התורה או אמירת הברכות בלתי אפשרי שלא יענה אמן יתומה, חטופה, וקטופה, וכדומה. **כי אין יודע על איזה ברכה עונה אמן וכו', ומי שאומר שיכול לכון אינו רק מגסותא דרוחא אומר כן.**

בעבורו מוחלין לו כל עוונותיו

(כ) עניית אמן יהא שמייה רבא מהדברים שמוחלין לו בעבורו על כל עוונותיו (חדרים, מצות תשובה, פרק ז, בחתימת הספר).

תמיד נפשי בבית-מדרשי שיכולתי למחות, וגם בבתי-מדרשים אחרים אצל שכני שיכלתי לפעל אצלם, כי הרחוקים בהסתכלות על "שיינע יודיין" שעוברים על זה אין שום פתחון פה למחות כידוע, רק השומר נפשו שלא יפול למדורא תתאה בשאול תחתית כמובא בלשון של זוהר הקדוש יחוס על נפשו ולא ידבר שום דבור בשעה שהש"ץ חוזר התפלה, ולא בשעת קדיש, ולא בשעת קריאת-התורה, או אמירת הברכות וכו'.

ואם ידמה להם היצר שיפסידו ממון בשביל זה ימסרו נפשם על ממון הבזוי, כי באמת אין מפסידין חס ושלום על כבוד שמים לעולם כי דורשי ה' לא יחסרו וכו'.

(ז) שמעתי לספר מהגאון הקדוש בעל אמרי אש זצ"ל שפעם אחת היה אצלו תלמיד ששח בשעה שהש"ץ חזר השמונה-עשרה, וקראו אחר-כך כל היום בשם "גדול", ולא ידעו התלמידים טעם הדבר, ושאלו אותו, והשיב, מפני ששח בשעה שהש"ץ חזר התפילה נעשה בזה בכלל חוטא וגדול עונו מנשוא כמובא בשולחן-ערוך (אורח-חיים קכד-ז) על-כן קראתיו גדול, ודברי פי חכמים חן. (שומר אמונים, דף רנב:).

(ח) על-פי רוב אם בא אצלו אדם יאה ושופרא לדבר אליו, והוא בוש לומר לו הלוא עכשיו הוא חזרת הש"ץ, או באמצע קדיש, לך כי לא אדבר עמך, כי יש לו בושח שיחזיקו אותו ל"בטלן ופרומער שוטה" ועל זה מסיק הכתוב "חזקו ויאמץ לבבכם" כי אין ראוי לאמת להיות בישיבת ופחדנית, ותחזק ותאמץ לבך שלא תפחד משום איש ולא תבוש רק תקיים השולחן-ערוך וגו' וכו', ואין חילוק מי שיהיה צריך לגעור בו בפרט למדברים ברבים, אז אם מוחה בידם וגורם לרבים על-ידי תוכחתו שיענו אמן, זכות הרבים תלויה בו, והגם שתראה איש קדוש וצדיק מדבר בשעת חזרת הש"ץ, חס ושלום שיקח ממנו ראייה, כי אפילו יבוא אליהו אין שומעין לו לבטל דבר אחד מגמרא ושולחן-ערוך, וכל-שכן אזהרות גדולות ונוראות כאלו, ואם תהא נזהר בהם תקבל שכר נגד כל העולם, וגם תוספת זכות שאחרים ילמדו ממך. (שם) ועיי' בסמוך אות י' באמצע דבור "ובשלי"ה" גדולי הדור גם-כן נכשלים בזה בעוונותינו הרבים, עין (שם).

(ט) רגיל אני למחות לאותן אנשים המתפללים תחנונות ובקשות בעת שהש"ץ חוזר ומתפלל שמונה-עשרה, כי בודאי מה שבקשו (בתחנונות) לא נתן להם, ומה שבידם נטלה מהם, רוצה לומר כי המוסכם בכל הפוסקים כשהש"ץ חוזר ומתפלל שמונה-עשרה יש לקהל לשתוק ולענות אמן ולכוון לברכות שמברך החזן, ומי שאינו נזהר בזה מה שבידו ניטלה הימנו, ומה שביקש בשאר תחנונות לא נתן לו, כי בא זה ואבד את זה, עד כאן לשונו. (ספר ווי העמודים פרק י' בסופו, ורמז עלה המגן-אברהם בסימן קכד).

(י) אחי ורעי אם תרצו להציל עצמכם מן הדבר, בר מינו, וגם בניכם הקטנים שלא ימותו, חס ושלום, במיתות משנות שקורין "פאקין" "מאזלען" שזו גם-כן מין דבר, רחמנא ליצלן, מנעו עצמכם מן ההגיון, רוצה לומר שלא תדברו חס ושלום בבית-הכנסת שום דבר בטל..

ובשלי"ה מזהיר מאד שצריך לברוח עם בניו הקטנים כשהולכין במקום אחד "פאקין", ואם אינם רוצים לברוח עם הילדים הוו עתידים לעמוד עם בניכם לדין, שהם גרמו לבניהם שימותו, ובעוונותינו הרבים בזה גרמו האבות שדיברו בבית-הכנסת, ועכשיו בעוונותינו הרבים כמעט רובם ככולם נכשלים בדבר הזה ונעשה להם כהיתר, וגדולי הדור נכשלים בזה בעוונותינו הרבים.

אל תעכבני שמא ירגזו עלי אותם הממונים עלי. אמר לו מה זה ומה מעשיך. אמר לו אותו האיש מת הוא, ובכל יום ויום שולחים אותי לחטוב עצים ושורפין אותי בהם. ואמר לו בני מה היתה מלאכתך בעולם שבאת ממנו. אמר לו גבאי המס הייתי והייתי מראשי העם ונושא פנים לעשירים והורג עניים. אמר לו כלום שמעת מן הממונים עליך אם יש לך תקנה. אמר לו בבקשה ממך אל תעכבני שמא ירגזו עלי בעלי פרענות [שמעתי] שאותו האיש אין לו תקנה, אלא שמעתי מהם דבר שאינו יכול להיות שאלמלי היה לו לזה העני בן שהוא עומד בקהל ואומר ברכו את ה' המברך, ועונין אחריו ברוך ה' המברך לעולם ועד, או יאמר יתגדל ועונין אחריו יהא שמייה רבא מברך, מיד מתירין אותו האיש מן הפרענות, ואותו האיש לא הניח בן בעולם, ועזב אשתו מעוברת ואינו יודע אם תלד זכר מי מלמדו, שאין לאותו האיש אהוב בעולם.

באותה שעה קבל עליו רבי עקיבא לילך ולחפש אם הוליד בן כדי שילמדו תורה ויעמידו לפני הצבור. אמר לו מה שמך, אמר לו עקיבא, ושום אנתתך, אמר לו שושבינא. ושום קרתך, אמר לו לודקיא. מיד נצטער רבי עקיבא צער גדול והלך ושאל עליו. כיון שבא לאותו מקום שאל עליו, אמרו לו ישתחקו עצמותיו של אותו הרשע. שאל על אשתו, אמרו לו ימחה זכרה מן העולם. שאל על הבן, אמרו הרי ערל הוא, אפלו מצות מילה לא עסקנו [בו]. מיד נטלו רבי עקיבא ומלו, והושיבו לפניו, ולא היה מקבל תורה, עד שישב עליו ארבעים יום בתענית, יצתה בת-קול ואמרה לו רבי עקיבא לך ולמד לו. הלך ולמדו תורה וקריאת-שמע ושמונה-עשרה ברכות וברכת המזון והעמידו לפני הקהל ואמר ברכו את ה' המברך וענו הקהל ברוך ה' המברך לעולם ועד יתגדל יהא שמייה רבא, באותה שעה מיד התירו המת מן הפרענות. מיד בא לרבי עקיבא בחלום ואמר, יהי רצון מלפניך ה' שתנוח דעתך בן-גדון שהצלת אותי מדינה של גיהנם, מיד פתח רבי עקיבא ואמר יהי שמך לעולם ה' זכרך לְדֹר וְדֹר. וכן מצא מורי הרב רבי אלעזר מוורמשא בתנא דבי אליהו רבא דקטן האומר יתגדל מציל אביו מן הפרענות עד כאן לשונו. יזכה לחיות בהיכל מלך המשיח - וזוכה לאור העולם הבא.

(ד) ויש למשיח צדקנו גם-כן עליה גדולה בעניית אמן יהא שמייה רבא, ומפני זה משיח עומד עליהם, ומסתמא ככה גם-כן ישתלמו לעתיד לבוא, שיזכו להיות מהיכלא דמלכא משיחא, ולקבל אולפנה דאורייתא מפניו, אשר לא כל אחד יזכה לזה אלא מי ומי. (שומר אמונים, חלק ב, דף רנז)

(ה) לכן פסק ותני התנא הקדוש רבי מאיר מאימתי התינוק בא לעולם הבא משעה שעונה אמן, כי כשהתינוק בא לזה העולם הוא כגולם בלי צורה ואין יכול לזכות לאור עולם הבא, כי צריך לזה לבוש כמובא בזוהר הקדוש (בראשית ז: לך צא. תרומה קא). שבלא לבוש אי אפשר לכנס לגן-עדן, ואם התינוק זוכה לענות אמן מקבל על עצמו צורה ולבוש, וגדול עניית אמן שאפלו בלא הודע מקבל על עצמו התינוק לבוש קדוש ונורא. (שם)

ה"שיינע אידן" גורמים להמון העם לספר בעת חזרת הש"ץ וקדיש, שזה גורם צרות לשונאי ישראל, רחמנא ליצלן, ועיכוב הגאולה.

(ו) ובספר הקדוש הגן מביא שזה סיבת עיכוב הגאולה, רחמנא ליצלן. כך גלו לזה הצדיק מן השמים, וככה גילה הקדוש רבי יבא מאוסטראה שזה עכוב הגאולה עד עכשיו רחמנא ליצלן. לכן אחי אהובי חוסו נא וחמלו על נפשכם והיזהרו והיזהרו בזה מאד ותקבלו שכר נגד כל העולם כולו, כי זה עכשיו ממש נחשב למת מצוה, ומי שיעבר על זה אינו נחשב מתלמיד, כי על זה מסרתי

(יט) עמי הארץ שאינן יודעין לא לקרות ולא לשנות ולא לדרוש, והם נכנסים לבתי-כנסיות ולבתי-מדרשות ועונין אמן אפלו אין בידן אלא שכר אמן זה דים. (אגדות בראשית עט)

(ב) אלו העונים אמן יהא שמה רבא בכל כחם קימים בהיכל שני בגן-עדן. (זהר הקדוש, חלק א, לח:)

(כא) המקדש שמו של הקדוש-ברוך-הוא לכוון באמן כראוי עולה מדריגה אחר מדריגה בעולם ההוא. (שם, חלק ג, רפו)

(כב) העונה אמן בכל כחו קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה. (תקוני זהר יט, מ. ועין חלק ג' כ. ועין שבת קיט: ובתוספות שם. וברעיא מהימנא הגרסא "אמן יהא שמה רבא מברך" ולא "אמן" בלבד).

(כג) בעניית אמן יהא שמה רבא צריך לעורר כל האברים בכח גדול, ובזה שוברים כח הסטרא אחרא. (זהר הקדוש, חלק ג, רכ).

(כד) בשעה שישראל עונים אמן יהא שמה רבא בקול רם מתמלא הקדוש-ברוך-הוא רחמים וחס על כל, ואפילו על הרשעים שבגיהנם ומרויחים להם שלש פעמים ביום שעה וחצי שעה. (שם, חלק א, סב:).

(כה) כשישראל למטה שומרים לענות אמן ומכוונים לבם כראוי, כמה שערי ברכה נפתחים להם למעלה, וכמה טובה מצוי בכל העולמות, כמה שמחה בכל העולמות. (שם, חלק ג, רפה:)

(כו) העונה אמן יהא שמה רבא בחלום מבטח לו שהוא בן העולם הבא. (ברכות נו:)

(כז) עלמא אמאי קא מקיים? אקדושה דסדרא ואיהא שמה רבא דאגדתא. (סוטה מט:)

(כח) כל העונה אמן בעולם הזה זוכה לענות אמן לעולם הבא. (דברים-רבה ז-א, תנחומא צו, ח)

(כט) העונה אמן יהא שמה רבא בכל כחו אפלו היה בו שמץ עבודה-זרה מוחלין לו. (זהר הקדוש ויקרא רעיא מהימנא דף כ)

(ל) איתא בספרים הקדושים מי שנוהר מלדבר בשעת התפלה מסוגל לאריכות ימים ושיבה טובה. "שיבה" ראשי-תבות ש"תיקה י"פה ב"שעת ה"תפלה. (ספר הפנים דף יא: אות כב).

הרב שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין
בית שמש, ארץ הקודש

והנה באתי לעורר לבביכם הטהורים וכל רבני ארץ ומורי צדק בכל קהלות וישובים לגזור על השמש להזהיר העם בשעת התפילה שלא ידברו, דהינו שיצוה להכריז "שתיקה יפה בשעת התפלה" ואז יהיה להם שיבה טובה שהוא ראשי-תבות ש"תיקה י"פח ב"שעת ה"תפלה.

וכל אדם יזהר מאד בתשובה קלה כזו, ואף אם כבר דבר יהיה לו תקון גדול מהיום והאלהה על-ידי שיגער בחברו, והחיוב מוטל עליו לגעור בחבירו כמו שאיתא בשולחן-ערוך (סימן קכד), ונראה לי כוונת השולחן-ערוך שהוא כמו רוצח שנהרג על ידו כמה בניים.

ובזה יובן הפסוק: לשוא הכיתי את בניכם מוסר לא לקחו, רוצה לומר שלא לקחו מוסר והיו מדברים בבית-הכנסת כנ"ל, ועל-כן חטאם גדול כמו חטא קין שהרג לאחיו, וגדול היה עונו מנשוא, עונו נמי גדול וגדול כח התשובה שיזכה לעצמו ומזכה לאחרים עמו, וזדונותיכם נעשה לכם כזכיות ונברא לכם מלאכי רחמים, ותגרמו חיים לכם ולבניכם אחריכם בטוב ובנעימים אמן, עד כאן לשונו. (ספר הגן ודרך משה, יום טו)

(יא) והשלישי הכי קשה מה שבעוונותינו הרבים האנשים המסוימים הנקראין "שיינע אידען" אין נוהרין באמירת אמן יהא שמה רבא מפעם לפעם ונמשכין בשיחה, וזהו באמת חלול השם גדול, בין מצד אותם הרואין שהגדולים אין נוהרין, וכל-שכן מצד פשוטי המון שאין להם ממי ללמוד מוסר שלא לעשות כן, והוא חילול השם נורא, לבד ממה שמכונה על-ידי זה ממחטיאי הרבים שאין להם הלק לעולם הבא.

(יב) ולו חכמו ישכילו איזה בתי מדרשים לעשות תקנה חיובית בבית-מדרשם שלא להניח להתפלל שם רק אותם שביכלתם לעצור רוחם מלעסוק בשיחה בטלה בעידן התפלה, אז יראו כי לא יפסידו בזה, וכמאמר העולם "צום באשעפער דערלייגט מען נישט" ומה גם שידענא בבירור כי מצויים ברוך השם הרבה מאד אברכים שמחפשיין אחר בית-הכנסת שמתפללין שם כהוגן בלי שיחה מתחלת התפילה עד סופה, ואין מעצור מה' להושיע בין רב למעט.

שכר נפלא להעונה

- (יג) גדול העונה אמן יותר מן המברך. (ברכות נג:)
- (יד) כל העונה אמן בכל כחו פותחין לו שערי גן-עדן. (שבת קיט:)
- (טו) קטן מאימתי בא לעולם הבא? משעה שיאמר אמן. (סנהדרין קי:)
- (טז) אין גדול לפני הקדוש-ברוך-הוא יותר מאמן שישראל עונין. (דברים-רבה ז)
- (יז) כל מי שעונה אמן בעולם הזה זוכה לענות אמן לעתיד לבוא. (שם)
- (יח) בשביל אמן אחד שעונים רשעים מתוך גיהנם נצולין מתוכו. (ילקוט ישעיה תכט)

מחברים של
למעלה מאלף ספרים

נשיא ארגון
"מפעל הזוהר העולמי"

מפעל הזוהר העולמי
סניף בת ים רח' בר יהודה 50, בת ים
052-7651911

לקבלת מידע, ספרים ועלוני על הצניעות (ועל החרם): 052-7160124 להשאיר הודעה
קו שומרי החומות: 072-3372978 (באנגלית שלוחה 97) קו האמת: 077-2301519, מידע בנושא תקרובת ע"ז בשיער הפאות: 074-7962328

עלון דף היומי להתאחדות הקהילות

דבר יום ביומו על הצניעות ויסודי הדת

התעוררות - הוא ארגון שמוקדש להלכות הצניעות ויסודי הדת בהשתתפות אדמו"רים, רבנים, קהילות, ולומדי תורה לשמה, בפיקוח כ"ק האדמו"ר רבי שלום יהודה גרוס אבדק"ק האלמין שליט"א, מחבר יותר מאלף ספרים על כל יסודי הדת

קו שומרי החומות: 072-3372978 לקבלת מידע בטלפון: 054-8505028

עלון מס' 527 לימוד דף היומי להתאחדות הקהילות על קדושת בית המדרש שהוא מיסודי הדת – י"ג אדר שנה שנייה תשפ"ג
ספר "מקדש מעט" – קדושת בית הכנסת - חלק ג'

הקדמה

הספר הקדוש הזה יצא לאור קרוב למאה פעמים במשך 50 שנה האחרונות, כאשר הדפיסו את זה בגדלים שונים. וכמו כן הספר נדפס גם כן בספר תהלים השלם. הספרים חולקו בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות ברחבי העולם, כ-12 ספרי תהלים לכל מקום, אשר בתוכם נדפס כל הספר מקדש מעט.

הכנסנו את הספר מקדש מעט בתוך ספר התהלים, בכדי שכל מי שקורא תהלים יוכל ללמוד בספר הזה בקלות. הספר הזה גרם לגדולות ונצורות, עד שב"ה היום ישנם הרבה חסידויות ואנשי מעשה שמעוררים על קדושת בית הכנסת, והרה"צ רבי מאיר מיכאל גרינוואלד שליט"א אחרי שלמד אולי 20 פעמים את הספר מקדש מעט, נסע במשך עשרות שנים בכל העולם לעורר על קדושת בית הכנסת, והחתים קרוב למאה אלף אנשים ובחורים וילדים שלא ידברו כל ימי חייהם בבית המדרש. הספר הקדוש הזה נדפס בערך כמיליון עותקים ב"ה. וקעת החלטנו לעורר את הענין מחדש ולעשות עלונים בסדר לימוד יומי כפי שמופיע בספר מקדש מעט, בכדי שיהיה קל לכל אחד ואחד ללמוד את סדר הלימוד היומי הזה.

וכדאי מאוד שהרבנים ראשי ישיבות ומלמדים ילמדו עם תלמידיהם שיעור יומי בספר הקדוש הזה, וכמו כן מוטלת החובה הקדושה על כל אב לשנן את הדברים עם ילדיו, ועל ידי כך נזכה לגאולה השלימה בקרוב ממש בב"א.

אנו מבקשים שגבאי בתי הכנסת יחלקו ויתלו עלונים אלה בכל יום בבתי הכנסת, וכן רצוי מכל יחיד ויחיד שיפיץ ויחלק - כי כל ישראל ערבים זה לזה. אין לתאר את גודל הזכות של מזכי הרבים בפרט במצוות שקשורות לקידוש ה', כמו שיתואר בעלונים הבאים בע"ה.

אבנים באמתחתי. וכן עשו, שהאיש הריק לו מאמתחתו האבנים הטובות ולקח בעדם השק עם הלחם העפושים.

וכאשר בא לביתו יצאו לקראתו בני-ביתו וילדיו והיה להם שמחה גדולה כי לא ראו אותו כל-כך שנים ודמו בנפשם כי הביא להם מתנות גדולות והון רב, וכאשר ראו אצלו השק עם הלחם העפושים היה להם לצער גדול וצעקו במר נפשם, מה זה שהיית כך וכך שנים על הדרך והבאת לנו שק לחם עפושים שאינו ראוי לכלום.

ואחר איזה ימים באשר חפשו באמתחתו מצאו עוד אבן אחת מהאבנים הטובות, שלא הריק בטוב כאשר נתן בעד הלחם העפושים, וגם ראו עוד על הבגד שלו הכפתורים מהאבנים הטובות שעשה שם על הבגד, ולקחו בני-ביתו האבן הטוב עם הבגד לשומו אצל סוחר גדול שמסחרו עם האבנים הטובים, ואמר להם שיתן בעדם עשרת אלפים אדומים, ושמחו שמחה גדולה כל בני-ביתו. אבל האיש הזה התחיל לצעוק צעקה גדולה ומרה ותלש בשער, אוי לי ווי לי, שהייתי במקום הזה שהאבנים הטובים היקרים ההם והייתי יכול ליקח כמה שהייתי רוצה, ולא ידעתי איך יקרים הם בכאן, ועוד הוספתי חטא על פשע שנתתי מעט האבנים הטובים שהיה באמתחתי בעד הלחם העפושים שאין ראוי לכלום, ובכה מאד והיה לו לצער גדול רחמנא ליצלן.

והנמשל מובן. הנשמה קודם שבאה לעולם הזה בעולם העליון אוכלת נהמא דכסופא, ובאה לעולם הזה ללמוד תורה הקדושה ולעשות מצוות ומעשים טובים שתהא אוכלת בשכרה, וכל מצוה ממצוות התורה ודרבנן אין לה שיעור וערך גודל שכרה (הדא הוא דכתיב (משלי ג) יקרה היא מפנינים וכל חפצך לא ישוּוּ בה) ועל זה אמרו חז"ל שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, הפירוש שאין בנמצא בכל העולם הזה לשלם שכר בעד מצוה אחת. והחכם עיניו בראשו אינו מאבד זמנו לבטלה רק בתורה ומצוות ומעשים טובים, ואפילו במשא-ומתן הוא עושה לקיום התורה והמצוות בכל דרכיך דעהו. אבל הכסיל בחושך הולך ומאבד ימיו לבטלה, ומדבר דברים בטלים כל היום, ולא די לו כל היום, אפלו בשעת התפלה ובחזרת הש"ץ השמונה-עשרה אשר כל אמן שעונה אין לה שיעור וערך גודל

העונש המר והנמהר בעולם הזה למי ששח בעת חזרת הש"ץ וקדיש ומבטל אמירת אמן

משל מתאים מהרב הקדוש מאפטא על הכסלות של הפתאים המאבדים הון יקר בביטול עניית אמן

(לא) מהרב הקדוש מאפטא זי"ע (בעל מחבר ספרי אוהב ישראל דברי אמת). במדרש פרשת עקב, והיה עקב תשמעון הדא הוא דכתיב הלך ילך ובכה וגו' והיא פליאה. ואמר הרב הקדוש, משל לאחד שהיה מחוסר פרנסה, לא עלינו, והיה לו לבושה לילך ולקבץ במקומו שיתנו לו צדקה, עד שהוכרח לעזוב ביתו ומקומו לילך למקומות שאין מכירין, והלך ממקום למקום כמה וכמה שנים עד שבא למקום החוילה אשר שם הזהב, כי שם הרים גדולים ומחצב הזהב, וכל אבן יקרה נמצא שם, ובמדינה זו מונחים אבנים טובות הפקר בשוקים וברחובות כמו במדינותינו אבנים פשוטים שמונחים הפקר, ולכל אבן היקר משם (הם הדימאנטין וברילאנטין) אפילו הקטן שבקטנים מהם אין לה שיעור וערך כמה שוה במדינותינו.

אבל האיש הזה לא שם על לבו ולא הבין איכותם עד היכן הם יקרים, כי עלה בדעתו שהם אבנים פשוטים, רק ממה שראה בהם קצת שנוי במראיתם מהאבנים שבמקומו הוטב בעיניו ולקח אמתחת קטן ושם מעט אבנים קטנים באמתחתו כי היה בדעתו לשוב לביתו למקומו. וגם במדינה זו הנזכרת אשר שם האבנים הטובות עושים לבגדים כפתורים מהאבנים הטובות היקרים שבהם, וגם האיש הזה כאשר נתעכב שם זמן רב עשה לו שם גם-כן בגד אחד ועשו לו גם-כן בגד עם כפתורים ההם, וחזר לביתו ממקום למקום עד שישב לביתו, ותעה על הדרך איזה ימים ולא היה לו מה לאכול. ופגע באחד והיה לו שק גדול מלא לחם רק שהיה ברמאות כי כל השק היה לחם עפושים ואינם ראויים לכלום רק על השק מלמעלה היה מכסה בלחם יפה ולא היה ניכר לחם העפושים. ואמר האיש שיתן לו לחם לאכול כי היה רעב, ואמר לו מה תתן לי בעד כל השק לחם, אמר לו האיש אין לי כלום רק

הרבה מאד שפע רב טוב לכל העולמות, כי הוא המקור העליון מקור מים חיים כמו שפותח המעיין להשקות לכל הצריכין השקאה, והקול יוצא בשמים ממעל להודיע שכל זו הטובה והשמחה גרם פלוני זה עבד המלך הקדוש, וכשישראל נתונים בצרה ומתפללים הכרוז יוצא בכל העולמות פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים, כמו שהם פותחין שערי הברכות והשפעה מעלה מעלה ותקבל תפלתם, עד כאן בזהר. וכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה בתלמוד, והנה זהו שכתב בעולם הזה, ובעולם הבא מה שכתב: אמרו רבותינו זכרונם לברכה במקום הנזכר כשיוצא מהעולם הזה אותו שהיה ניזהר לענות אמן כראוי וכדינו נשמתו הולכת ומכרזת לפניו **פתחו שערים** וגומר, רמז שהיה הוא פותח ההשפעה והקדושה בכל יום ועולה ממדרגה למדרגה להתעדרן בגן-עדן בעולם הבא, ועליו נאמר כי מכבדי אכבד, וכל זה דוקא אי איהו קדיש שם הקדוש-ברוך-הוא לכוון בו כראוי וכדינו. אבל אי שמע מפי המברך ולא אתכוון כדקא יאות, וכמה דאצטרך, עליו נאמר ובוזי יקלו. ובשעה שיצטרך, כמו שהוא לא פתח שערי הברכה וההשפעה למעלה כך לא פותחין לו. ובשעה שיוצא מהעולם הזה מכריזין לפניו סגרו פתחי גן-עדן מלפני פלוני, ולא תקבלו אותו ויטלוהו לנשמתה ונחית לגיהנם מדרגא אחר המדרגא עד שיורד למדרגא הנקראת אבדון ונקראת תחתית, ומי שיורד לשם אינו עולה לעולם, וההוא אקרי גבר שנאבד ונכרת מכל העולמות, ובמקום הרע הזה מורידין אותו האנשים שהיו מבזין לענות אמן, עד כאן מהזוהר. וככל הדברים האלה וככל החזיון הזה דיבר רבינו בחיי בפרשת בשלח אף כי לא ראה מאורות הזוהר מימיו.

ולהיות שכל הכבוד הזה אינו נעשה **אלא דוקא למי שנתכון לענות אמן כראוי וכדינו** כמו שהתנה זה בזהר פעמים ושלש, ואם חס ושלום נוהג בזיון ואינו מכוון לענות כראוי וכדינו, אז מתהפך לו הכבוד לקלון והעונג לנגע, על-כן נעתיק דיני עניית אמן מהפוסקים, זכרונם לברכה, ומה שהוספנו נופך משלנו והוא מצטרך מאוד ושורש הכל, כדי שיהא לזכרון תמיד להבלתי יודעים ולא יהיה להם עוד למכשול עון. **צריך שישמע הברכה מפי המברך מתחלה ועד סוף**, ובדיעבד או באונס כגון שאי אפשר לשמוע מפי המברך שהבית-הכנסת כל-כך גדולה, אם יודע איזה ברכה הוא מברך יכול לענות אמן, ואם לאו לא יענה אמן. ויזהר שלא יענה אמן חטופה, דהיינו כאילו האלף נקודה בחטף רק יקרא האלף בקמץ רחב. ויזהר גם-כן שלא לקרות המם בסגול כי אם בצירי. וגם יזהר שמיד שסיים המברך הברכה יענה אמן ולא ישהה וימתין בינתיים כי זה נקרא אמן יתומה. וגם יזהר שלא לענות אמן קודם שסיים המברך כי זה נקרא אמן חטופה, שחוטף ואומר אמן קודם שתכלה הברכה מפי המברך, ועל מה הוא עונה. ויזהר גם-כן שלא יאמר מלת אמן במהירות כי זה נקרא גם-כן אמן חטופה רק שיאריך כשיעור שיכול לומר **א"ל מ"לך נ"אמן**. ויזהר שלא יאריך יותר מזה השיעור, כי אז אין במשמעות התיבה כלום כמו שכתבו הפוסקים בשם הירושלמי. ויזהר שיחתך האותיות שתהא נכרת יפה קריאת האלף וקריאת הנון, ואם לאו אז נקרא אמן קטופה. אמרו החכמים העונה **אמן יתומה** יהיו בניו יתומים. **קטופה**, יתקטפו ימיו. **חטופה**, יתחטפו ימיו. והעונה אמן ארוכה יאריכו ימיו. זהו שכתב בעולם הזה, ובעולם הבא הנה שכתב איתנו שמכרזת נשמתו פעולתו לפניו כמו שכתבנו לעיל בשם הזוהר, רק יזהר שלא יאריך יותר מהשיעור שכתבנו לעיל, כי אין במשמעות התיבה כלום.

(לה) והנה בפירוש וכונת מלת אמן יש פנים שונות, על-כן צריכין אנתנו להודיע לתועי רוח בינה כדי שלא יצא שכרם בהפסדם. ותחלה נקדים ונאמר, שהברכות כולם הם נחלקים למחלוקות, יש מהם ברכת המצוות כגון ברכת על נטילת ידים וציצית ותפילין ודומיהם, והכלל כל מקום שנוסח שלהן אשר קדשנו במצותיו

שכרה (עיין בספר זה אות יג) והמדבר דברים בטלים העונש גדול מאד (עיין בספר זה אות כז).

וזה פירוש המדרש והיה עקב תשמעון ופירש רש"י אם המצוות קלות שאדם דש בעקביו תשמעון, וכל המצוות שבידו לעשות ושלא לדבר בשעת התפלה ולשמוע כל הברכה, ולענות אמן, וקלים בידו לקיים בכל יום, והם מכוונים לאבנים טובים שמונחים הפקר, ואינו רוצה לקבלם, והוסיף עוד חטא על פשע ומדבר אז דברים בטלים המכוונים ללחם העפושים (אבל עם כל זה אין ישראל שלא יעשה מצוה כמאמר חז"ל כפלה הרמון רקתך ולא יענה אמן איזה פעמים והם מכוונים לאבנים טובים שנמצא באמתחתו הוא גופו). וכאשר הלך ילך מזה העולם לעת פקדתו ובוכה, כי שם הוא מעוות שלא יוכל לתקן רחמנא לישזבן. ונגמר בטוב כל הפסוק **נשא מִשְׁךָ הָרָע**, באם ששומע כל הברכות ועונה אמן אשר בעולם הזה נראה שהוא דבר קטן כמו הזריעה שזורעין בקרקע, אבל אחר-כך בעולם העליון לעת פקודתו **בא יבוא בְרָנָה נְשֵׂא אֲלֻמְתָּיו**, נעשה מזה אלומות אלומות גדולים. (ספר הפנים דף טו: אות לא).

111

העונה אמן כדבעי מבטל גזרות שעל האדם, ונוטל שכר עם כל אחד, ועתידי הקדוש-ברוך-הוא להיות עטרה לראשו

(לב) דע אחי אהובי כי באם אתה עומד לפני הקדוש-ברוך-הוא ועונה אמן. יהא שמייה רבא בקול תקיף ובקול רם ובכונת הלב אז עולה זה הקול ובוקע טנרין תקיפין ומשבר מנעלין דפרזלא ובוקע חומות למעלה לפי ערך כח נפשך ונשמתך, ואז בזה הכח מתלבשת שכינת עזינו, ונותנת כח למלאכי רחמים של ישראל כמו המלאך מט"ט, ומלאך מיכאל שרא רבא דישראל, ומלאך גבריאל וחבריהון, ונוטלין וחוטפין בזה כמה נשמות מידי הסי"ם, אשר כבר נגזר עליהם רחמנא ליצלן שבי, הרג, וביזה, וכל מיני צרות משונות חס ושלום, ונמסרו בידו של המקטרג לשבי ולביזה, והקדוש-ברוך-הוא ברחמיו מציל אותם מידו בנסים ונפלאות אל הנשמות אשר יש להם איזה שיכות עמד מצד עבור ונצוץ וגלגול, **כי יש נשמה אשר יש לה שיכות אפלו עם עשרת אלפים אנשים בדור** כמבואר בספר הגלגולים, ואין שייך זאת לגדולת האדם, או שיהא מפורסם, ויכול להיות שיהא אפלו איזה בעל מלאכה ושורש נשמתו הוא ממקור רם ונישא בשורש העליון וכו'.

אם-כן מאחר שגורמים לבטל הגזרות, וגורמים להציל איזה איש ממיתה או כמה אנשים, אם-כן דמו ודם זרעיותיו תלויים בך כי אתה הצלת אותו וגרמת להחיותו, ויש לך חלק בכל המדות שעושים אלו האנשים. (שומר אמונים, דף רנט-רט)

(לג) וזה לשון **בעל הטורים** (פרשת כי תבא) על הפסוק **ולתתך עליון על כל הגוים אשר עשה לתהלה ולשם ולתפארת**, היינו דאמרין עתידי הקדוש-ברוך-הוא להיות עטרה בראש כל צדיק וצדיק, שאותה עטרה שמעטרים לקדוש-ברוך-הוא בתפלתם מחזירה להם, **אבל מי ששח שיחת חולין בבית-הכנסת מקיפים לו כל גופו בקוצים** וכו', עד כאן לשונו.

קיצור נפלא מכל דיני עניית אמן בכל פרטיה

(לד) והנה לאחר שפרשנו קצת כונת יהא שמייה רבא כפי יד ה' הטובה עלינו, נפרש ונזהיר בשם הזוהר והמפרשים קצת מענין תיבת אמן, שכתב הרבה מאד לנזהר לאמרו בכונה וכראוי לפי דינו. וגם-כן עונשו במדת הדין הקשה למי שאינו נזהר בו לאמרו בכונה וכראוי לפי דינו. אמרו בזהר (פרשת וילך) ובגמרא שבת "אמן" נוטריקון **א"ל מ"לך נ"אמן** פירש רש"י כך מעידין על בוראן יתברך. והמקובלים, עליהם השלום, ומלכם בראשם ספר הזהר האריכו והעמיקו מאד בסוד תבת "אמן" ואותיותיו, וכתבו כי העליונים והתחתונים בכלל תלויין במלת אמן, והוא עיקר ושורש ויסוד מוסר לכל העולמות כולן, ומי שמכוון לכל ברכה וברכה היוצאת מפי המברך אמן בכוונה וכדינו, גורם למעלה קדושה

לענות אמן באמונה. וצור ישראל אל אמונה, ישים בפינו דבר נכונה, וישים חלקנו וגורלנו עם הזוהרים דברו בכל עת ועונה, ונזכה למעלה בלא חטא קמה דשכינה.

(לו) וכתבו עוד הפוסקים מענין עניית אמן וזה לשונם בשם הירושלמי, אמן ארוכה יאריך ימיו בטובה. כמה שעורה? כדי שיכול לומר א"ל מ"לך נ"אמן, ובלבד שלא יאריך בה יותר מדי השיעור הזה, דשלא כהוגן עושים, שאין במשמעות התיבה כלום וכאלו לא ענו ואמרו אמן. ואם-כן יש לגעור ולמנוע אותן המאריכין הרבה בנגינה במלת אמן עד שלא קרב אות אחת לחברתה ואין במשמעות התיבה כלום, עד כאן. (ספר הפנים, דף כב, אות מד).

פרק ד

העונש המר והנמהר בעולם הזה למי ששח בעת חזרת הש"ץ וקדיש ומבטל אמירת אמן

השומע ברכה ואינו עונה אמן חייב מיתה והוא ובניו בסכנה, חס ושלום

(א) בספר הגן ודרך משה (יום יא) מובא מעשה רב ונורא שארע אצל הגאון רבי מרדכי יפה זצ"ל בעל הלבושים, ולגודל התועלת אעתיקו בכאן. וזה לשון ספר הנ"ל שם:

מובא בספר ווי העמודים (פרק עשירי בסופו) וזה לשונו: גם בזה רגיל אני למחות לאותן אנשים המתפללים תחינות ובקשות בעת שהש"ץ חוזר ומתפלל שמונה-עשרה, כי בודאי מה שבקשו לא ניתן להם ומה שבידם ניטלה מהם, רוצה לומר כי המוסכם בכל הפוסקים כשש"ץ חוזר ומתפלל שמונה-עשרה יש לקהל לשתוק ולענות אמן ולכוון לברכות שמברך החזן, ומי שאינו נוהר בזה מה שבידו ניטלה הימנו, ומה שבקש בשאר תחינות לא נתן לו, כי בא זה ואבד את זה, עד כאן לשונו.

וזה לשונו (שם) על כן כל איש מישראל ששומע הברכה מישראל מחויב לענות אמן, אפלו שומע מאשה או מקטן, ואם שומע ואינו עונה חייב מיתה, וסימן - אמן נוטריקון א"יני מ"וסר נ"פשי, שכל אחד מישראל מחיב למסור נפשו על עניית אמן, וכל איש מישראל מחויב לומר הברכות בקול רם כדי שישמעו בני הבית או שאר העומדים אצלו, ויהיו יכולים לענות אמן, שמלת אמן עדות היא על הברכה שהיא אמת, ואם יאמר בלחש היא כמו שמעלים להעיד על הדבר.

(ב) ולאהבת אחי ורעי בני ישראל אספר לפניכם מעשה רב ונורא שנעשה בזמן הגאון רבי מרדכי יפה בעל הלבושים, כמו שסיפר לי חמי-זקני מהר"ר אברהם ווארטער ז"ל מקהלת-קדש ליסא באשר שאשתו נכדת נכדו של הגאון מהר"ר מרדכי יפה זלה"ה הנ"ל. ומעשה שהיה כך היה: הגאון רבי מרדכי יפה היה אב-בית-דין וריש-מתיבתא בקהלה קטנה מקודם, והרים ה' כסאו והגדיל למעלה שבאו שלוחים מקהלת-קודש פוזנא לקבלו עליהם לאב-בית-דין וריש-מתיבתא, כי היה גאון רב בנגלה ונסתר כאשר כל רואה יראה בספריו הקדושים שעשה עשרה לבושים, ומקודם היה כוונתם לשמים שלא קבלו אב-בית-דין אלא לפי תורתו, וכאשר הביאו לו אגרת רבנות כנהוג השיב הגאון הנ"ל למשלחיו אקבל הכתב מכס ואהיה לכם למורה, אמנם תכף ומיד לא אוכל ליסע עמכם מפני שעדין לא למדתי חכמת עיבור החודש ואין שום אדם במדינות הללו ללמוד ממנו, על כן אסע מקודם למדינת איטליא לויניציאה לחכמי הספרדים שהם בקיאים בחכמה זו ושם אלמד מהם החכמה הזאת. ונסע תכף הגאון הנ"ל ולמד אצל החכם אבובה הספרדי לערך רביעית שנה, ולמד ממנו כל החכמה הנ"ל באר היטב, כאשר נראה חכמתו בספרו לבוש אדר יקר בהלכות ראש-חודש מקצת ממנה.

וצונו שכונת הברכות הללו הוא שאנחנו מברכין לשמו יתברך על כל טוב אשר גמלנו שטיהר וקידש אותנו במצותיו הקדושות שהם קיום העולמות כנודע, ועל ידיהן אנו נקראים קדושים ונתקדש גופינו ונשמתינו והם תכליתנו לא זולת זה בשום ענין בעולם, והוא יתברך ציוונו בזו המצוה להתעטף בציצית או להניח תפילין וכדומיהם מהצווין, אז העונה אמן אחר המברך הברכות כאלו אמר אמת ואמונה הוא השם, והברכה שברך המברך ואני מאמין בה.

ויש מהם שהם ברכת השיר והשבח וההודאה לו יתברך, כגון ברכת אלהי נשמה שנתת בי וברכת הטוב והמטיב שבברכת המזון ודומיהם הם הודאה, יכוון העונה, אמת היא הברכה וההודאה שברך והודה המברך כעל טוב אשר גמלנו ה' ואני מודה ומאמין בזה, וכגון ברכת אשר יצר, ברוך שאמר, ישתבח וכל הברכות של שחרית ושלוש הראשונות שבשמונה-עשרה ברכות, וברכה ראשונה בברכת המזון ודומיהם, שהם שבח יקר וגדולה יתנו לאל מלך יוצר כול, וברכת הנהנין בכלל, אם-כן העונה אמן אחר אלו יכון גם-כן הכונה הנזכרת אמת היא הברכה והשבח שברך המברך ואני מודה ומאמין שהשבחים לו יתברך הם יאים ונאים. ובברכת הנהנין יכוון העונה אמת הוא השבח והברכה שברך המברך, שהוא יתברך ברא והמציא זה הפרי או זה הענין.

אמנם ברכות השאלות והבקשות והתחינות, כגון אמן שאחר הקדיש שהוא תפלה ובקשה ואחר ברכת רחם והרחמן שבברכת המזון ואחר זכרנו שביעלה ויבוא ודומיהן שהם בקשות ואמן שאחר ברכת כהנים שהיא ברכה, יצטרך להתכוון העונה אחר המברך והמבקש, יהי רצון שיאמנו בקשות המברך והמבקש ושכן יעשה ויקים ה' דברו.

אמנם הברכות האמצעיות שבשמונה-עשרה ברכות הם כולם שאלות ובקשות שאנו שואלין ומבקשים צרכינו ההכרחיים כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה אמצעיות דומות לעבד שמקבל פרס מרבו וכן ברכת רצה ושים שלום, ושלום רב, הם כולם בקשות כולם החתימות שבשבחיו הם ותארייו הנכבדים יתברך. על-כן אחר ברכת אתה חונן יצטרך לכוון בהם העונה אמן, אמת היא הברכה שברך המברך, שהשם יתברך הוא חונן הדעת, והוא יקים ויאמן דברי המבקש ויחננו מדע בינה והשכל. וכן בכל האמצעיות, כדמשמע בהדיא באורח-חיים (סימן קכד) שיכון בכל שמונה-עשרה ברכות כשעונין אחריהם אמן, אמת היא הברכה ויאמנו דברי המבקש.

והנה אי אפשר ליתן את האמור בזה גם בזה ואת האמור בזה לזה, כי מי שמתכוון במלת אמן הנאמר על הקדיש ובזולת זה מן השאלות והבקשות שזכרנו למעלה ודומיהן וכן אמן אחר ברכת כהנים שהיא ברכה, אם הוא מכוון בעניית אלו האמנים אמת היא התפלה והבקשה והברכה שאמר המבקש הנה הוא עונה בכסיל באולתו כי לא ידע מאי קאמר ולא חש לקומחה, או במלת אמן הנאמר בשבחי תארייו יתברך, כגון ברוך שאמר וישתבח ושלש ברכות הראשונות שבשמונה-עשרה ברכות וכל מה שזכרנו למעלה מברכת ההודאות והשבחים והתארים לו יתברך הנה מי שמכוון בעניית אמן שלהם זו הכונה הנזכרת יהי רצון שיאמנו דברי המהלל והמשבח ושיהא כן כמו שאומר, הנה הוא כרשע וכופר כי הנה הוא כמסתפק חס ושלום אם התוארים והשבחים הם בו יתברך ומבקש לומר שיהא כן. על-כן יכוון במאד שיהא לו אוזן שומעת לשמוע אל הרנה ואל התפלה אשר הש"ץ אומר איזה ברכה הוא או איזה ענין הוא תפילה ובקשה שמתפלל ושואל צרכי עם ישראל או איזה ברכה ואיזה ענין השבח הודאה ומשבח ומהלל לו יתברך, ובלבבו יכון לענות אמן כהוגן וכראוי ולא בחלוף שלא יהא חס ושלום מפריד אלוף כי כל מאן דלא מכוון במלת אמן לענות כראוי וכמה דאצטריך, עונשו הרבה מאד עיין לעיל, ועל-כן יתכוון

שלא ענה היהודי אמן, **תלש את שערות ראשו וצעק צעקה גדולה ומרה, ואמר הוי על המעשה הרע הזה שבעבור היהודי הזה לא תתקיים ברכת המלך, שלא ענה אמן על ברכתי. ויהי כאשר שמע המלך את דברי הכומר ויקצוף המלך מאוד ויתהפך על החסיד לאכזר, ויצו את עבדיו להרוג את החסיד ולנתחו לנתחים, ויעשו כן והמיתו אותו ביסורים קשים בעוונותינו הרבים, וינתחוהו ושימו את הנתחים בתוך השמלה וישאום לביתו, ואחר זאת גרש המלך את כל היהודים.**

היה שם עוד חסיד אחד חבירו של החסיד הנהרג, והוא היה יודע מחסידותו של אותו החסיד הנ"ל, ויהי תמיד כמתרעם על מדות של הקדוש-ברוך-הוא, כביכול, וישפוט אותו החסיד בדעתו שבודאי עבר החסיד הנהרג איזה עבירה בצינעא כי מי חסיד קודשא בריך הוא דעבד דינא בלא דינא. והיה אותו החסיד מתענה ובוכה ומתפלל שיודיעו לו מן השמים על איזה חטא נהרג החסיד הנ"ל במיתה משונה, ויתבודד החסיד ההוא בחדר מיוחד יושב ומשתומם על החסיד הנהרג, ובא אליו החסיד שנהרג בעצם היום הזה בחדרו אשר הוא יושב לבדו ומשתומם, ויחרד החסיד החי חרדה גדולה, ויאמר לו החסיד הנהרג אהי אל תירא ואל תהת. ויאמר אליו החסיד החי יודע אני שחסיד גדול היית, על-כן תאמר לי על מה עשה לך ככה ומה חרי האף הגדול אשר עבר עליך, והשיב החסיד הנהרג אני מגיד לך האמת, מימי לא עשיתי שום עבירה, רק הקדוש-ברוך-הוא כביכול מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה, ורוב העולם אינם נוהרים בעוונותינו הרבים בזה החטא, שפעם אחת עשה בני הקטן ברכה על הפת, ושמעתי ולא עניתי אמן על הברכה, והאריך לי הקדוש-ברוך-הוא כביכול אפו עד המעשה שנעשה לי בעמדי לפני המלך בשר-ודם שלא עניתי אמן על ברכת המלך ויחר אף המלך מאד, באותה שעה בית-דין של מעלה דנו אותי על שלא עניתי אמן על ברכת בני, לכן אתה חביבי תספר באזני בנך ובן בנך ולכל באי העולם את המעשה הזה ותזהירם על עניית אמן, ופרח לו איש האמת החסיד. ואחר שספר החכם הספרדי הנ"ל את המעשה הזה לגאון **רבי מרדכי יפה** הנ"ל, ואמר לו אל תתרעם עלי שנדיתי אותך כי כוונתי למען תהיה כפרה על עונך, ואני מוחל לך, אבל בתנאי שתדרש ברבים להזהירם על עניית אמן.

וכאשר נתקבלתי להיות מוכיח בכל מדינות, אמר לי חמי ז"ל מאחר שנדבקת בזרעו של הגאון מורנו הרב מרדכי יפה הנ"ל, מוטל עליך הדבר לדרוש עבורו בכל הקהילות המעשה הנורא ההוא ולהזהיר בני ישראל על עניית אמן. על כן הירא וחרד על דבר ה' יקרא מעשה זאת פעם אחת בחודש להודיע לכל בני-ביתו העונש הגדול למי שאינו עונה אמן, אפילו על ברכת התינוק שלו, ומכל-שכן בבית-הכנסת כשהחזן חוזר ומתפלל תפלת שמונה-עשרה.

הרב שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין
בית שמש, ארץ הקודש

ויהי מקץ הימים הנ"ל ויקר מקרה שהיה שם תינוק אחד בן הרב החכם אבוהב הנ"ל לערך בן חמש שנים, ואכל התינוק פרי אחד וברך בורא פרי העץ בקול רם, וענו כל בני הבית אמן על ברכת התינוק, והגאון מורנו הרב מרדכי יפה הנ"ל לא ענה אמן שלא **במתכון** (כאשר עדיין הסדר בעוונותינו הרבים ברוב העולם שאין נוהרין בזה), והחכם רבו של הגאון הנ"ל כאשר ראה שלא ענה אמן על ברכת התינוק, כעס עליו בכעס גדול והיה מנדה לגאון רבי מרדכי יפה, וגער בו בנזיפה, והמתין הגאון רבי מרדכי יפה שלושים יום כפי הדין שנידה הרב לתלמיד, ואחר כך בא הגאון רבי מרדכי יפה ורצה לפייס את רבו ולא היה רוצה למחול לו, ואמר לרבו רבנו ימחל אדוני ויאמר לי מה פשעי ומה חטאתי נגדו ומה חרי האף הגדול הזה. השיב לו החכם הנ"ל ידוע תדע שאהבה גדולה ושלימה שאינה תלויה בדבר אהבתיך יותר מבני, אבל תדע נאמנה שהיית חייב מיתה בשעה שלא עניית אמן על הברכה של התינוק, אמנם באמת ובתמים אני מוחל לך רק בתנאי זה שבכל מקום ובכל קהלה אשר תדרך כף רגלך תדרש ברבים ותודיע להם את החטא והפגם הגדול של מי שאינו עונה אמן על ברכה ששומע מישראל.

וגם תצוה לבניך ולבני בניך עד סוף כל הדורות שיספרו את המעשה הגדול והנורא מה שאספר לך. וכך היה המעשה, שבמדינות שפניא היה מקודם קהילות קדושות קודם גזירת תתנ"ו, והיתה שם עיר גדולה לאלוקים עיר ואם בישראל, והיה שם מלך אחד והיה רוצה לגרש אותם כמה פעמים, והיה שם אב-בית-דן חסיד ועניו גדול ועשיר גדול והיה נושא חן בעיני המלך, ובכל פעם שהיה דעתו לגרש היהודים היה החסיד הנ"ל מפיר עצתו ומבטל דעתו. ויהי היום ויכעס המלך על היהודים וצוה לגרש אותם, ובאו כל בני הקהלה לחסיד הנ"ל שילך למלך להמליץ בעדם לבטל הגזירה כפעם בפעם. והצליח מעשה השטן בעוונותינו הרבים ובאו לעת מנחת ערב לחסיד והשיב להם החסיד הנ"ל שילך עמהם רק שרוצה להתפלל תחלה תפילת המנחה ראשית חכמה יראת ה', והפצירו בו ואמרו לו זו גם-כן מצוה להציל כלל ישראל, ועתה הוא עת רצון לפני המלך ואחר-כך תתפלל. ויעש כן החסיד והלך עמהם לחצר. המלך, ויהי כאשר ראה אותו המלך נשא חן בעיניו וירץ לקראתו ויחבק וינשק לחסיד הנ"ל, וסבר החסיד בדעתו שבודאי יבטל הגזירות מגרוש הנ"ל והיה מסבב בדברים אחרים עם המלך.

ובתוך כך בא כומר אחד ממדינת המלך ממרחקים לפני המלך, ויפול לרגלי המלך ויברך את המלך ברכה ארוכה וחשובה בלשון לטייין או לועיז, והחסיד הנ"ל לא הביין דבריו, וכשראה החסיד שיעבר זמן מנחה הלך לקרן זווית אחת להתפלל מנחה, ודעת החסיד היה שיש לו שהות להתפלל קודם שיפסק הכומר הנ"ל מלברך את המלך, ובתוך תפילת החסיד קם הכומר ההוא מעל רגליו וצוה לכל העומדים בבית המלך לענות אמן על הברכה עבור שתקים ברכתו, ויענו כולם יחדיו אמן, והחסיד לא ענה אמן שלא היה רוצה להפסיק בתוך התפלה, ושאל הכומר הנ"ל אם ענו כל בני-הבית אמן, השיבו כן, ושאל אם גם היהודי ענה אמן, והשיבו לא, בעבור שמתפלל שם. ויהי כאשר שמע הכומר

מוחברים שיל
למעלה מאלף ספרים

נשיא ארגון
"מפעל הזוהר העולמי"

מפעל הזוהר העולמי
סניף בת ים רח' בר יהודה 50, בת ים
052-7651911

לקבלת מידע, ספרים ועלונים על הצניעות (ועל החרם): 052-7160124 להשאיר הודעה
קו שומרי החומות: 072-3372978 (באנגלית שלוחה 97) קו האמת: 077-2301519, מידע בנושא תקרובת ע"ז בשיער הפאות: 074-7962328

עלון דף היומי להתאחדות הקהילות

דבר יום ביומו על הצניעות ויסודי הדת

התעוררות - הוא ארגון שמקדש להלכות הצניעות ויסודי הדת בהשתתפות אדמו"רים, רבנים, קהילות, ולומדי תורה לשמה, בפיקוח כ"ק האדמו"ר רבי שלום יהודה גרוס אבדק"ק האלמין שליט"א, מחבר יותר מאלף ספרים על כל יסודי הדת
קו שומרי החומות: 072-3372978 לקבלת מידע בטלפון: 054-8505028

עלון מס' 528 לימוד דף היומי להתאחדות הקהילות על קדושת בית המדרש שהוא מיסודי הדת – י"ד אדר שנה שנייה תשפ"ג
ספר "מקדש מעט" - קדושת בית הכנסת - חלק ד'

הקדמה

הספר הקדוש הזה יצא לאור קרוב למאה פעמים במשך 50 שנה האחרונות, כאשר הדפיסו את זה בגדלים שונים. וכמו כן הספר נדפס גם כן בספר תהלים השלם. הספרים חולקו בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות ברחבי העולם, כ-12 ספרי תהלים לכל מקום, אשר בתוכם נדפס כל הספר מקדש מעט.

הכנסנו את הספר מקדש מעט בתוך ספר התהלים, בכדי שכל מי שקורא תהלים יוכל ללמוד בספר הזה בקלות. הספר הזה גרם לגדולות ונצורות, עד שב"ה היום ישנם הרבה חסידויות ואנשי מעשה שמעוררים על קדושת בית הכנסת, והרה"צ רבי מאיר מיכאל גרינוואלד שליט"א אחרי שלמד אולי 20 פעמים את הספר מקדש מעט, נסע במשך עשרות שנים בכל העולם לעורר על קדושת בית הכנסת, והחתים קרוב למאה אלף אנשים ובחורים וילדים שלא ידברו כל ימי חייהם בבית המדרש. הספר הקדוש הזה נדפס בערך כמיליון עותקים ב"ה. וקעת החלטנו לעורר את הענין מחדש ולעשות עלונים בסדר לימוד יומי כפי שמופיע בספר מקדש מעט, בכדי שיהיה קל לכל אחד ואחד ללמוד את סדר הלימוד היומי הזה.

וכדאי מאוד שהרבנים ראשי ישיבות ומלמדים ילמדו עם תלמידיהם שיעור יומי בספר הקדוש הזה, וכמו כן מוטלת החובה הקדושה על כל אב לשנן את הדברים עם ילדיו, ועל ידי כך נזכה לגאולה השלימה בקרוב ממש בב"א.

אנו מבקשים שגבאי בתי הכנסת יחלקו ויתלו עלונים אלה בכל יום ויום בבתי הכנסת, וכן רצוי מכל יחיד ויחיד שיפיץ ויחלק - כי כל ישראל ערבים זה לזה. אין לתאר את גודל הזכות של מזכי הרבים בפרט במצוות שקשורות לקידוש ה', כמו שיתואר בעלונים הבאים בע"ה.

הברכות הן כולן או מקצתן, יאמר לבנו הקטן או לחברו שלא התפלל עדיין, שיאמר לו כל הברכות בקול רם שיענה עליהם אמון, וכן יעשה האדם כשהולך בדרך עם חברו או משרתו, וכן בכל מקום שאין להם מנין, ובמקום אמון שאין יכול לענות אחר חזרת שליח צבור שמונה-עשרה, יקיים על ברכת הפרות, ובהרחמן הוא בברכת המזון, יברך חברו או בנו אפלו תינוק בקול רם, כי תקנו הרחמן אלו שמונה-עשרה במקום שמונה-עשרה ברכות שבתפלה, עד כאן לשונו.

וזה לשונו לעיל (בליום תשיע) על-כן אחי ורעי אם תרצו להציל עצמכם מן הדבר, בר מינו, וגם בניכם הקטנים שלא ימותו, חס ושלו, במיתות משנות שקורין "פאקין" "מאזלען" שזו גם-כן מין דבר, רחמנא ליצלן, מנעו עצמכם מן ההגיו"ן, רוצה לומר שלא תדברו חס ושלו בבית-הכנסת שום דבר בטל. ובשלי"ה מזהיר מאד שצריך לברוח עם בניו הקטנים כשהולכין במקום אחד "פאקין", ואם אינם רוצים לברוח עם הילדים הוו עתידיים לעמוד עם בניכם לדין, שהם גרמו לבניהם שימותו, ובעוונותינו הרבים בזה גרמו האבות שדברו בבית-הכנסת (בשעת התפלה), ועכשיו בעוונותינו הרבים כמעט רובם ככולם נכשלים בדבר הזה ונעשה להם כהיתר, וגדולי הדור נכשלים בזה בעוונותינו הרבים.

והנה באתי לעורר לבביכם הטהורים וכל רבני ארץ ומורי צדק בכל קהלות וישובים לגזור על השמש להזהיר העם בשעת התפלה שלא ידברו, דהינו שיצוה להכריז "שתיקה יפה בשעת התפלה" ואז יהיה להם שיבה טובה שהוא ראשי-תבות ש"תיקה י"פה ב"שעת ה"תפלה. וכל אדם יזהר מאד בתשובה קלה כזו, ואף אם כבר דיבר יהיה לו תקון גדול מהיום והלאה על-ידי שיגער בחברו, והחיוב מוטל עליו לגעור בחברו כמו שאיתא בשולחן-ערוך מי שדיבר בבית-הכנסת הוא חוטא וגדול עונו מנשוא וגוערין בו, ונראה לי כונת השולחן-ערוך שהוא כמו רוצח שנהרג על ידו כמה בנים. ובזה יובן הפסוק: לשוא הכיתי את בניכם מוסר לא לקחו, רוצה לומר שלא לקחו מוסר והיו מדברים בבית-הכנסת כנ"ל, ועל-כן חטאם גדול כמו חטא קין שהרג לאחיו, וגדול היה עונו

העונש המר והנמהר בעולם הזה למי ששח בעת חזרת הש"ץ
וקדיש ומבטל אמירת אמן

במה יקרא האדם בתואר "צדיק"?

(ג) ובפרט שני אמן שאין העולם נוהרים בהם, אצל מחזיר שכינתו לציון אומרים תכף מודים אנחנו לך, ואינם עונים אמן, ואצל מעריב של שבת ופרוס וכו', כשסיים שליח ציבור ועל ירושלים מתחילים תכף ושמרו, על-כן צריכים לזהר לענות אמן קודם מודים, וקודם ושמרו, שאיתא בספרי מוסר שחסיד אחד התענה על אריכות הגלות, ונתגלה לו בחלום איך יבוא הגאולה והעולם אינם משגיחים לענות אמן על ברכת הגאולה, וזהו המחזיר שכינתו וכו', ועל ירושלים וכו', וגורמין לחזן שעושה ברכה לבטלה, חס ושלו, וכבר המה רגילים בזה בעוונותינו הרבים.

על-כן אני מתקן בכל הקהלות ובכל מקום שאני נוסע לזכות הרבים, וחוזר אני על כל החזנים קודם מודים, ושמרו, שימתין החזן מעט אחר סיום הברכה, ויכה באגרוף על התיבה שקורים עמוד כדי שיזכיר לקהל אנשים נשים וטף לענות אמן, ואז מנערותו ירגיל הנער בזה וההרגל נעשה טבע גם בזקנותו לא יסור ממנו, ואם לא יעשה החזן זאת, העונש על החזן, שהוא גורם מיתה לשומע ואינו עונה, ובאמת תכף ומיד חייב מיתה, חס ושלו, רק אין בעל הרחמים פוגע בנפשות תחלה ובא לידי עניות, חס ושלו, ועני חשוב כמות.

במה יקרא האדם בתואר "צדיק"?

(ד) על-כן אחי ורעי לא יהא אמן הזה קל בעיניכם, ואין האדם נקרא צדיק אלא אם קיים בכל יום צ' אמנים, ודי קדשות, י' קדישים, וקי' ברכות, ראשי-תבות של צדיק, רק אימתי יכול לקיים אם אדם דר במקום מנין, ואז אם ישכים לבית-הכנסת וישמע כל הברכות מהחזן ויענה על כל הברכות אמן יקיים כנ"ל, אבל מה יעשו אותן המאחרים לבוא לבית-הכנסת באיזה אונס, או אותם הדרים במקום שאין מנין, וההולכים בדרך איך יקיימו רמו צדיק בני"ל, על-כן אני מורה להם דרך ישרה שיבר לו כל אדם ולא יטה ממנו ימין ושמאל, בראשון אם אחר לבוא לבית-הכנסת עד אחר

ומדברים בבית-הכנסת לזה אין להקדוש-ברוך-הוא כביכול תירוץ, כי עכשיו ראינו בעוונותינו הרבים האמות עומדים בבית תפילתם באימה וביראה, ומיד נותן הקדוש-ברוך-הוא רשות לחבל העולם, וזהו דבר רחמנא ליצלן, ואל תקרי דבר אלא דיבור, שהיה מדבר בבית-הכנסת וברא מלאכים משחיתים, המה ממיתים אותו בשעת הדבר בר מינן. (דרך משה, יום ח).

(יא) אם תרצו להציל אתכם מן הדבר, בר מינן, וגם בניכם הקטנים שלא ימותו, חס ושלום, במיתות משנות שקורין "פאקין" "מאזלען", שזו גם-כן מין דבר, רחמנא ליצלן, **מנעו עצמכם מן ההגיון, רוצה לומר שלא תדברו חס ושלום בבית-הכנסת שום דבר בטל.** (שם, יום תשיעי).

(יב) סנדלפון קושר כתרים מקדוש, וברוך הוא, ומאמן היא שמיא רבא שעונין בני ישראל, **מכאן אמרו חכמים כל המבטל אמן היא שמיא רבא גורם למעט העטרה וחייב נידוי.** (מדרש כונן).

מי שאינו עונה אמן כדבעי - נעשה אכזר על כל משפחתו

(יג) ולפי מה שמבואר בחז"ל בסמוך דאמירת אמן ויהא שמיא רבא מציל מכל גזירות קשות ואכזריות שבעולם, ומצילו מדינו של גיהנם והוא שמביאתו לחיי העולם הבא, יבין כל מבין וישכיל כל בר-שכל כי המתאכזר היותר גדול על עצמו ועל משפחתו ועל כל עם ישראל היינו מי שמתרשל מחמת שיחה בטלה או שאר סיבות מעניית אמן היא שמיא רבא ושאר אמנים כדבעי, שהרי מכל צרותיו או צרות בני-ביתו, וכן צרות הכלל היה יכול להינצל ולהציל על-ידי אמירת אמן ויהא שמיא רבא בקול רם כמו שהעידו לנו חז"ל (וכמו שיבואר בסמוך באורך) בשבת (ק"ט: תוספות דבור המתחיל כל העונה), **דבשעה שישראל עונים היא שמיא רבא בקול רם נתבטלו כל הגזרות רעות,** ובזוהר הקדוש וילך (דף רפה:.) שמדבר מעניית אמן ומעלתה כותב שפותחין לו כל תרעין דרקיע ובשעה שיש צרה בעולם מסתכל הקדוש-ברוך-הוא באלו שעונין אמן וזהרין בהם, **להצילם מכל צרה וצוקה.**

(יד) עיין עוד בזוהר הקדוש שם, דשערי ברכה נפתחים להם למעלה ושורר שמחה וטובה בכל העולמות, ואם-כן תחת להצטער ולהתעצב ולחפש אחר דרכים שונים ומשונים להינצל מכל צרה וצוקה וחליים רעים ורבים שאין לך יום שאין קללתו מרובה מחברתה יותר היה לו לקים מצות עניית אמן ויהא שמיא רבא כראוי, **ואז יזכה גם להצלחה מרובה בכל עסקיו.** ועיין בספר הקדוש הגן שזהו סיבת עכוב הגאולה, רחמנא ליצלן, **וכן גילה רבי ייבי מאוסטראה. למה שומעין בזמן הזה כל-כך פגעים שונים וחליים רעים שלא נשמע מעולם!**

(טו) וכמה נוראים הם מה שכתבו חז"ל בברכות (דף מ"ז:.) **דהעונה אמן חטופה או קטופה, או שאינו יודע על איזה ברכה עונה, עונשו שבניו יהיו יתומים, הכי יש לך פתאות גדולה מזה להעלים עין מדברי חז"ל ולשוח בעת התפילה בשעה שמעוטד על-ידי זה לעזוב אשתו אלמנה ובניו יתומים על-ידי זה.** והלוא אנו רואין בכל יום נגעים שונים ומשנים: תאונות דרכים, התקפת לב, הארץ אטאק, האלד אפ, גזילות, רציחות, שריפות, פשיטת רגל, חולי הידוע רחמנא ליצלן ועוד, אשר תקצר היריעה מהכיל אנשים צעירים נחטפים באופן מבהיל באיכות ובמספר מרובה אשר לא נשמע כזאת מעולם, וכי חשיד קודשא בריך הוא דעבד דינא בלא דינא, בתמיהה, ואחר שהעידו לנו חז"ל במוקדם כי כל זה יארע באם אין זהרין בעניית אמן, על מה הצורך לחפש אחר שאר בדקי עבירות ולישאר כמתמיה מה זה ועל מה זה עשה ה' ככה לארץ הזאת.

(טז) וכהנה וכהנה שבר על שבר יחדיו ידבקו, שמועות נוראות תסמר שערות אנוש פורחות באויר. מי יודע, מי ומה גורם כל זה לא נחשד חס ושלום קודשא בריך הוא לעשות דינא בלא דינא (ברכות ח:.) מי יודע אם לא חלילה וחלילה עוון בזיון מקדשי ה' גורם, ומה שבשאת נפש זורקים ומאבדים בידיים סם החיים הנ"ל שנתן

מנשוא, עונו נמי גדול, וגדול כח התשובה שיזכה לעצמו ומזכה לאחרים עמו, וזדונותיכם נעשה לכם כזכיות ונברא לכם מלאכי רחמים, ותגרמו חיים לכם ולבניכם אחריכם בטוב ובנעימים אמן, עד כאן לשונו.

צרות ישראל בטיילן על-ידי אמירת יהא שמיא רבא

(ה) ענין נורא מובא בספר מרכבת שלמה לרבי ישמעאל כהן גדול (דף ג. בסופו) וזה לשונו: **אמר רבי ישמעאל שח לי ססגיא"ל שר הפנים,** ידידי שב בחיקי ואגיד לך מה תהא על ישראל, וישבתי בחיקו והיה בוכה והיו דמעות יורדות מעיניו ונופלות עלי, אמרתי לו הדר זיוי מפני מה אתה בוכה? אמר לי ידידי, בוא ואכניסך ואראך מה גנוז לישראל עם הקדש. תפסני בידו והכניסני לחדרי חדרים ולגנזי גנזים ולאוצרות ונטל את הפנקסין, **הראני אגדות כתובות צרות משנות זו מזו, אמרתי לו הללו למי הן, אמר לי לישראל, אמרתי לו יכולין ישראל לעמד בהן, אמר לי בוא למחר ואודיעך צרות משנות מאלו.** למחר הכניסני לבית גנזי גנזין ולחדרי חדרים והראני צרות משנות מן הראשונות וקשות, **אשר למות למות, ואשר לחרב לחרב, ואשר לרעב לרעב, ואשר לשבי לשבי. אמרתי לו הדר זיוי כל כך חטאו ישראל, אמר לי בכל יום מתחדשות גזירות קשות מאלו וכיון שנכנסו לבתי-כנסיות ולבתי-מדרשות ועונין היא שמיא רבא אין אנו מניחין אותן לצאת מחדרי חדרים.** עד כאן לשונו.

(ו) דע אחי אהובי כי באם אתה עומד לפני הקדוש-ברוך-הוא ועונה אמן היא שמיא רבא בקול תקיף ובקול רם ובכונת הלב אז עולה זה הקול ובוקע טנרין תקיפין ומשבר מנעלין דפרזלא ובוקע חומות למעלה לפי ערך כח נפשך ונשמתך, ואז בזה הכח מתלבשת שכינת עזינו, ונותנת כח למלאכי רחמים של ישראל כמו המלאך מט"ט, ומלאך מיכאל שרא רבא דישראל, ומלאך גבריאל וחבריהון, ונוטלין וחוטפין בזה כמה נשמות מידי הסי"ם, אשר כבר נגזר עליהם רחמנא ליצלן שבי, הרג, ובוה, וכל מיני צרות משונות חס ושלום, ונמכרו בידו של המקטרג לשבי ולביזה, והקדוש-ברוך-הוא ברחמיו מציל אותם מידו בנסים ונפלאות אל הנשמות אשר יש להם איזה שייכות עמך מצד עבור וניצוץ וגלגול, **כי יש נשמה אשר יש לה שייכות אפילו עם עשרת אלפים אנשים בדור כמבואר בספר הגילגולים, ואין שייך זאת לגדולת האדם, או שיהא מפורסם, ויכול להיות שיהא אפילו איזה בעל מלאכה ושורש נשמתו הוא ממקור רם ונישא בשורש העליון וכו'.**

אם-כן מאחר שגורמים לבטל הגיזרות, וגורמים להציל איזה איש ממיתה או כמה אנשים, אם-כן דמו ודם זרעיותיו תלויים בך כי אתה הצלת אותו וגרמת להחיותו, ויש לך חלק בכל המידות שעושים אלו האנשים. (שומר אמונים, דף רנט-רס)

מי שמספר גורם שבניו יהיו יתומים

(ז) מי שמספר בשעה שהשי"ץ חוזר התפלה, ובעת אמירת הקדישים, ובשעת אמירת ברכות השחר לפני התיבה, אי אפשר בשום אופן אפילו שיהא מלאך שיהא נוהר מאמן יתומה, כי באמצע הדיבור אי אפשר בשום אופן לכוון, כי אמן יתומה פרושו שאינו יודע באיזה ברכה שעונין, וכל-שכן שאינו יכול לכוון בכוונת אמן אפילו בפשטות, וגם עונה אמן קטופה וחטופה שעונה קודם שצריך לענות, או אחר שהבעל-תפלה כבר התחיל בברכה אחרת, וזה מרגש בחוש, ומי שוטה יכול להכחיש זאת, אם לא שוטה רשע, וגם רוח שאינו מודה על האמת. (שם, דף רנב)

(ח) **אלו המבזים לענות אמן יורדים לגיהנם למקום הנקרא אבדון ואינם עולים משם לעולם.** (זהר הקדוש, חלק ג, רפה:.)

(ט) **מי שאינו מכוון באמן מבזה כביכול לקדוש-ברוך-הוא.** (שם, רפה) (י) על כל קטרוג שהשטן מקטרג הקדוש-ברוך-הוא במידת רחמיו משתיק לו, אבל אם מקטרג ואומר שישראל אין להם יראה

שימותו, ובעוונותינו הרבים בזה גרמו האבות שדברו בבית-הכנסת. ועכשיו בעוונותינו הרבים כמעט רובם ככולם נכשלים בדבר הזה ונעשה להם כהיתר וכו', וכל אדם יזהר מאד בתשובה קלה כזו, ואף אם כבר דיבר, יהיה לו תקון גדול מהיום והלאה על-ידי שיגער בחברו, והחיוב מוטל עליו לגעור בחברו, כמו שאיתא בשלחן-ערוך (אורח-חיים, סימן קכד, סעיף ז) **לא ישיח שיחת חולין בשעה ששליח-צבור חוזר התפלה, ואם שח הוא חוטא וגדול עונו מנשא וגוערין בו**. ונראה לי כונת השולחן-ערוך שהוא כמו רוצח שנהרגו על ידו במה בניס. ובוה יובן הפסוק: לשוא הכיתי את בניכם מוסר לא לקחו, רוצה לומר שלא לקחו מוסר והיו מדברים בבית-הכנסת, ועל-כן חטאם גדול כמו חטא קין שהרג לאחיו וגדול היה עונו מנשא, עונו נמי גדול. וגדול כח התשובה שיזכה לעצמו ומזכה לאחרים עמו, וזדונותיכם נעשה לכם כזכיות ונברא לכם מלאכי רחמים, ותגרמו חיים לכם ולבניכם אחריכם בטוב ובעלימים אמן, עד כאן לשון ספר דרך משה. (מורא מקדש, דף ח, אות יז).

אם האב משיח גם הבנים נמשכין אחר זה

(ב) עוד נקודה חשובה שראוי לדבר בו. כידוע כל אב ואם מאיזה מדרגה שיהיו בעבודת השם יתברך וקיום מצוותיו, כל זמן שמאמינים בה' ובתורתו מקוים ומשתוקקים שבניהם אחריהם יהיו יראי ה' ועושי רצונו, כמו שענינו רואות בכל יום, וכבר האריכו ספרי מוסר כי עיקר כחו של גדול הבנים הוא מעשי האבות, שדרך הגדולים להמשיך למנהג אבותיהם, ואם-כן דעת לנבון נקל שאב הרוצה את בנו שיתפלל כראוי ויענה אמן ויהא שמיה רבא בעונתו לא במהרה יראה פרי עמלו, אם הוא בעצמו לא יעשה כן, בשגם שהבן רואה כי אין דברי ומוסרי האב יוצאין מן הלב שהרי הוא בעצמו אינו זהיר במה שמוזהר לו, וכל יגיעו לריק על-ידי זה. ולא מן הנמנע למצוא בנים שאחר מנה של מוסר מהאב ענו ואמרו טול קורה שבין עיניך וקשוט עצמך תחילה. היוצא מזה, כי מעשי אבות סימן לבנים להמשיך בדרכם וזולת זה להבל יגיעו.

מונע התפלה מלעלות למעלה

(כא) יערות-דבש, (חלק א, דרוש ז'): צריך האדם להיות חרד בתפילה כי זה אשר נשאר לנו בגולה, וכמה יש לאדם להתבונן בו לעמוד בהכנעה יתרה וכפיפת קומה ומילין לצד עלאה ימלל בנחת בכוונה, ואשרי למי שמתפלל בדמע ולב נשבר ונדכה כי לא ישוב ריקם ועל מה נבטח בגולה, ומה יגן בעדינו אם לא בתפילה ובקשה מקירות הלב אוי לנו אשר נאמר סכותה בענן לך מעבר התפלה, ומה הוא הענן הוא אדים והבל שיש בו חטא היוצא מפי איש ואשה כל יום, וביחוד שיחה בטלה בבית-הכנסת, ומכל-שכן בעת התפלה הכל הוא עולה בעב וענן ומונע לתפלה לעלות, עיין שם. (ספר הפנים, דף לד:).

תשובה גדולה צריך מי שלא ענה אמן אפלו פעם אחת

(כב) בספר אור צדיקים למהר"ם פאפיראש זצ"ל תלמיד קדוש האריז"ל (תקון התפלה, סעיף ב), ולזה צריך האיש תשובה גדולה על שלא ענה אמן אפלו פעם אחד כששומע מן המברך איזה ברכה על איזה פרי או על איזה מצוה, ומכל-שכן אחר תפילת הש"ץ בבית-הכנסת פשיטא שצריך לעשות תשובה גדולה, וקל-וחמר בנו של קל-וחמר כשלא ענה אמן יהא שמיה רבא, עד כאן.

(כג) בזוהר הקדוש (פרשת וילך) אף-על-פי שעונה אמן אם אינו מכוון טוב לו שלא נברא, מאן דשמע ברכה מחברה ולא מתכוון באמן, עליו נאמר ובזי יקלו, ומאי עונשה, כד נפיק מעלמא מכריזין עליו כרוז ואומרים סגרו כל הפתחים לפני פלוני בן פלוני, ולא יעול ולא יכנס לגן-עדן ולא תקבלו אותו, עיין שם.

מעשה נורא מאמן שהגאון הצדיק בעל "באר משה" [שליט"א],

זצ"ל, היה שם

(כד) לבסוף אספר מעשה נורא שאני בעצמי הייתי עד רואה ועדיין ארכבותי דא לדא נוקשות בהעלותי על לבי פעם דרש (כבוד קדושת אדוני אבי מורי ורבי הגאון הצדיק זצ"ל השם יקם דמו שנהרג על קדוש השם על-ידי אשכנזים הארורים בכ"ו סיון שנת תש"ד לפרט קטן) **דרשה גדולה**

בידינו ה' הטוב ברוב רחמיו וחסדיו ומפסידים אותו באכזריות בעד הנאה של מה-בכך, קצת שיחה בטלה בבית-הכנסת, ובעד קצת תענוג שמיעה של מה-בכך בבית-הכנסת, ושמא ואולי חס ושלום כל זה גורם שחלילה אין תפלותינו נשמעות שהחולים יזכו לברכת למען ירבו ימיכם וימי בניכם על אדמת קודש דבית-הכנסת, כי הנחנו לרמס ברגל בגאווה ובוז קדושת בית-הכנסת לאלו השוטים והטיפשים - דע שלא אני הוא הקורא לאלו המשיחים שיחה בטלה בבית-הכנסת "שוטים" אלא רבנו הגדול הטורי-זהב (אורח-חיים סימן נח סעיף-קטן ד) קורא אותם "שוטים" וחותרם דינם שאסור לצרפם למנין כי אינם מן המנין (עיין שם בדבריו הקדושים והטהורים) לדבר בבית-הכנסת בשעת התפלה ולא הרימו קולי קולות וברקים בפני קהל ועדה כפסקו של הגאון הקדוש בעל "ווי העמודים" (עמוד העבודה, פרק ז) וזה לשונו: **ובעוונותינו הרבים עד מתי יהיה זה לנו למוקש, שבכל עיר ועיר אין יכולין למחות להעם, ונעשה להם כהיתר בעוונותינו הרבים. וי להם, וי לנשמותיהם, ואיך יעלה תפלותיהם למעלה והיא מלוכלכת במיני חטאים, ואין קטיגור נעשה סניגור**. על-כן מן הראוי שכל קהלה וקהלה, מקום אשר דבר המלך מלכו של עולם ודתו מגיע, יעמידו אנשים על זה אשר ישגיחו באיומים רבים על המדברים, ויביישו אותם ברבים, ובוה נראה כבוד ה' בארץ, וכל העם ישמעו וייראו ולא יזידון עוד, ויתנו במתא ורסן עדים לבלום את פיהם בבית-הכנסת מלדבר דיבר של חול ושיחה בטלה, עד כאן לשונו הקדוש. (יז) ועיין בספר דרך משה וזה לשונו: ועל כל קטרוג שהשטן מקטרג הקדוש-ברוך-הוא במדת רחמיו משתיק לו. למשל, שהשטן אומר ישראל גנבים הם או גזלנים הם, הקדוש-ברוך-הוא משיב לו: מי יאמר אם האומות קבלו התורה שלא היו גנבים יותר מישראל. אבל אם מקטרג ואומר שישראל אין להם יראה ומדברים בבית-הכנסת, לזה אין להקדוש-ברוך-הוא תירוץ כביכול, כי עכשיו ראינו בעוונותינו הרבים האומות עומדים בבית תפילות באימה וביראה, ומיד נותן הקדוש-ברוך-הוא רשות למשחית לחבל העולם, וזהו דבר רחמנא ליצלן, ואל תקרי דבר אלא דבור, שהיה מדבר בבית-הכנסת וברא מלאכים משחיתים, המה ממייתים אותו בשעת דבר רחמנא ליצלן. ונראה לי דרך הלצה, לרמז בפסוק: ה' ילחם לכם - נגד השטן - ואתם תחרישון, רוצה לומר אם אין אתם מדברים בבית-הכנסת, וקל להבין.

(ח) ועל-פי זה נראה לי כוונת הגמרא (בבא קמא ס:) דבר בעיר, אל יכנס אדם יחידי לבית-הכנסת, שמלאך המות מפקיד שם כליו. הנה בעיני כל רואים יפלא גמרא זו, וכי אין למלאך המות מקום אחר להפקיד כליו כי-אם בבית-הכנסת מקום קדוש. ועוד דקאמר שלא ילך יחידי, משמע עם רבים מותר לילך, מאי איכפת למלאך המות בין יחיד לרבים. ולפי דרכנו יתורץ, כי הקדמנו שמכל דבור ודבור בבית-הכנסת נברא משחית אחד, וזה היה כליו של מלאך המות, ובחטא הזה הורג את האדם. אך אם כבר דיבר מאי תקנתא? יעשה תשובת המשקל מידה כנגד מידה, באותו מקום שדיבר עם חבירו ילך עכשיו לשם עם חבירו ויחסום את פיו כאילו הוא אילם ואינו יכול לדבר ואז תהיה תשובתו שלמה. והנה אם הולך יחידי לבית-הכנסת אין תשובתו שלמה, ויקטרג השטן ויאמר חסרא לגנבא נפשה לשלמא נקט, רוצה לומר שלא היה לו לדבר עם שום אדם על-כן דומם. ויובן השתא דבר בעיר אל ילך אדם יחידי לבית-הכנסת כי אין תשובתו מועלת רק במידה כנגד מידה עם רבים, ודו"ק.

(יט) על-כן אהובי אחי ורעי, אם תרצו להציל עצמכם מן הדבר, בר מינן, וגם בניכם הקטנים שלא ימותו, חס ושלום, במיתה משונה שקורין פאקין מאזלען שזו גם-כן מין דבר, רחמנא ליצלן, מנעו עצמכם מן ההגיון, רוצה לומר שלא תדברו חס ושלום בבית-הכנסת שום דבר בטל. ובשלי"ה מזהיר מאד שצריך לברוח עם בניו הקטנים כשהולכין במקום אחד פאקין, ואם אינם רוצים לברוח עם הילדים אזי עתידין לעמוד עם בניהם לדיון, שהם גרמו לבניהם

אין יראת-שמים גדולה מיראת הקנס. כל זה בדברי הרשות, כל-שכן שיחת אסור, ליצנות לשון הרע וכו', עיין שם. עד כאן לשונו. (כח) ועיין בספר **אור צדיקים** (בעמוד העבודה פרק יב) וזה לשונו: ומכל-שכן שלא לדבר בבית-הכנסת דברים אחרים שאינם מענין התפלה, וזה לשון הזוהר פרשת תרומה: **מאן דמשתעי בבי-כנישתא וי לה דאחזי פרודא, וי לה דלית לה חולקא באלקא דישראל וכו',** ואפילו הוא לאחר התפלה עדיין קדושה שורה שם. ומאן דמגביה קולו בדברים שאינם שייכים לתפלה ולשבח השם יתברך הוא נוהג בזיון בקדושתו יתברך ומגרש השכינה משם, ועליו השכינה צועקת וקובלת נתנני ה' בידי לא אוכל קום, ואז נאמר עליה ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה, אין לה דירת מנוחה בעת גלותה כי אם בבית-הכנסת שבישראל, ועבור זה שנתן קולו בבית-הכנסת בבתי-טריטאות ובדברים בטלים מוכרחת השכינה בעוונותינו הרבים לנוד ולהתגרש. אוי לו ואוי לנפשו, כי עליו נאמר בן כסיל תוגת אמו. **ועונשו, שגם הוא יהיה בידי אכזריים אשר לא ימצא מנוח ומרגוע לנפשו, רחמנא לשזבן מענשא דילהון. לכן כל בעל נפש יחוש לעצמו,** ואז תאיר נשמתו באור החיים אמן סלה, עד כאן לשונו. (מורא מקדש דף ט)

(כט) **סידור נהורא:** וכתבו הספרים, צריך להזהיר להמוני עם שלא יאמרו תהלים ומעמדות או שאר תחנונים בעת החזרת הש"ץ תפלת שמונה-עשרה, כי בודאי אי אפשר לכוון באמן, ועונין אמן קטופה, חטופה, יתומה. וביותר נמצאו זאת לפני כותל מערבי מהמוני עם שפורקים מעליהם בשעה שהקהל משבחים ומפארים או בחזרת הש"ץ השמונה-עשרה הולך אל דרום וסובב אל צפון סובב והולך בלי מורא ופחד כמו בבתי-משתאות, **ועליהם נאמר מי בקש זאת מידכם רמס חצרי, ולמה יקצר ה' על קולך, כי הוא חוטא ומחטיא את הרבים כירבעם, והחטא הזה לבד די להאריך גליותינו.** ובעוונותינו הרבים איסור זה נעשה להם ממש כהיתר. **לכן מי שיש בידו למחות מוטל עליו הדבר ויהיה שכרו גדול לעולם הבא.** (ספר הפנים דר טו:).

(ל) **סידור האריז"ל מרבי יעקב קאפיל** בעל מחבר שערי-גן-עדן בהלכות בית-הכנסת: בזהר מפליג מאד בעונש המדבר בבית-הכנסת אפלו בדברי-תורה או מוסר בשעת התפלה, ואר שלא בזמן התפלה אסור בדברי חול. אך בדברי-תורה ומוסר מותר שלא בזמן תפילה. **ומי שלא נזהר בזה אוי לנפשו בגין דאחזי דלית אלהא ולית לה חלקא באלהא קדישא,** ופשיטא בשעת חזרת העמידה צריך שיהיה לפניו סדור פתוח וישמע כל מלה ומלה מפי הש"ץ ויכון כל מלה ומלה מן הסידור. ובשעת קריאת התורה יהיה אזניו קשובות לקול הקורא ויכון כל מלה מפי החומש. ופשיטא שחס ושלום להפסיק בשום דבור מתחילת ברוך שאמר עד סוף חזרת העמידה, עד כאן לשונו. (שם דף טז).

**הרב שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין
בית שמש, ארץ הקודש**

בשבת-קדש, בענין עניית אמן ואמן יהא שמייה רבא, ובתוך הדרשה הזכיר מליצת רבנו הרמ"ק זצוק"ל שהראשי-תבות ממלין ש"תיקה י"פה ב"שעת ה"תפלה הן אותיות "שיבה", **שמי שזוהר בדבר ועונה אמן ואמן יהא שמייה רבא זוכה לשיבה טובה, ואמר מכלל לאו אתה שומע הן** אבל אינני רוצה להזכיר בעל-פה ההפך. למחרת בבקר היה רעש גדול בבית-הכנסת חד מהשומעים דרשתו בא וספר שבאותו הלילה היה חולם חלום שעומד לפני בית-דין של מעלה, ויצא דינו לחיוב. התחיל להתחנן לפני הבית-דין שעדין לא הגיע לשיבה ושאל למה יקנס בדין קשה. השיבו לו ששח שיחה בטלה בתוך התפלה ולא ענה אמן ואמן יהא שמייה רבא. השיב לפני הבית-דין של מעלה שלא ידע מחומר האסור, אז התרגז עליו אחד מיושבי הבית-דין איך אתה אומר דבר בזה והלוא הרב דיין ומורה-צדק שלכם (והוא כבוד קדשת אדמו"ר זצ"ל, השם ינקס דמו) בשבת זו דרש מענין זה ובשם הרמ"ק, והוא זצ"ל אמר **שהשותק בבית-הכנסת ועונה אמן ואמן יהא שמייה רבא זוכה לשיבה טובה ומכלל לאו אתה שומע הן, ואתה בעצמך היית אצל אותה דרשה ואיך אתה אומר שלא ידעת מחומר הענין,** אז הבטיח את הבית-דין של מעלה שילך ויודיע כל בני הקהלה מכל מה שנעשה עמו ויזהרו מכאן ואילך בדברי הרב הדיין ומורה-צדק, אז יצא נקי מלפני הבית-דין של מעלה והיה לחרדת אלקים.

אין לו חלק באלקי ישראל - ומאריך הגלות - וחוטא ומחטיא (כה) מצות אנכי ה' אלהיך, מי שרוצה לקיים ולקבל עול מלכותו ברוך הוא, לא ידבר בבית הכנסת כמו שכתוב בזהר (פרשת תרומה, קלא:). וזה לשונו: ומאן דמשתעי בבי-כנישתא במלין דחול וי לה דאחזי פרודא, וי לה דגרע מהימנותא, וי לה דלית לה חולקא בחלקא דישראל, דאתחזי דהא לית אלהא ולא אשתכח תמן, ולית לה חולקא בה ולא דחיל מנה ואנהיג קלנא בתקונא עלאה דלעלא. (כו) וזה לשון הזוהר פרשת אחרי מות (דף עח:): תנא על תלת מלין מתעכבין ישראל בגלותא, על דעבדי קלנא בשכינתא בגלותא, ומחדרי אנפיהו מן שכינתא, ועל דמסאבי גרמיהו קמי שכינתא, **נמצא על-ידי שמספרים דברים בטלים בבי-כנישתא, ואנהיג קלנא בתקונא עלאה כמבאר בזהר תרומה הנ"ל מתעכבין ישראל בגלותא.**

(כז) וזה לשון מהר"ם שיק (בדרוש פרשת ואתחנן): חדשים מקרוב באו לדבר שיחת חולין בבית-הכנסת, וזה ידע כל איש ישראל איסור הגדול הזה, זה לשון ספר הזוהר מאן דמשתעי בבי-כנישתא וי לה וכו', כמו שנזכר לעיל (אות כה). וזכר שלשה דברים, **האחד שמראה פרוד שאין נפשו דבוקה באלהי ישראל שהרי הפסיק רוחו ונפשו ממנו מלבד הפרוד והקצוץ שגורם למעלה.** השני דגרע מהימנותא, ואפשר שרצה לומר שעל-ידי הדברים בטלים אין עונה אמן שאין משים לבו על סוף הברכות, ואף אם שומע סוף הברכה סוף סוף על מה עונה אמן, ובחזרת הש"ץ התפילה אם אין עשרה השומעים עונים אמן הוי ברכה לבטלה. והשכר על עניית אמן גדול בלי שעור, פתחו שערים ויבוא גוי צדיק שומר אמונים, זהו דגרע מהימנותא. השלישי דלית לה חולקא באלוהי ישראל דאחזי דלית לה אלהא ולא אשתכח תמן, **כי מי יחשב שעומד לפני מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא ובמעון קדשו ולא יבוש מלדבר דברים בטלים. אם אמרנו נמנה על כך אנשים מיחודים ולקנוס,** זה דבר זר, אם

מחברים של
למעלה מאתף ספרים

נשיא ארגון
"מפעל הזוהר העולמי"

מפעל הזוהר העולמי
סניף בת ים רח' בר יהודה 50, בת ים
052-7651911

מפעל
הזוהר
העולמי

**לקבלת מידע, ספרים ועלונים על הצניעות (ועל החרם): 052-7160124 להשאיר הודעה
קו שומרי החומות: 072-3372978 (באנגלית שלוחה 97) קו האמת: 077-2301519, מידע בנושא תקרובת ע"ז בשיער הפאות: 074-7962328**

עלון דף היומי דהתאחדות הקהילות

דבר יום ביומו על הצניעות ויסודי הדת

התעוררות - הוא ארגון שמוקדש להלכות הצניעות ויסודי הדת בהשתתפות אדמו"רים, רבנים, קהילות,

ולומדי תורה לשמה, בסיקוח כ"ק האדמו"ר רבי שלום יהודה גרוס אבדק"ק האלמין שליט"א,

מחבר יותר מאלף ספרים על כל יסודי הדת

קו שומרי החומות: 072-3372978 לקבלת מידע בטלפון: 054-8505028

עלון מס' 529 לימוד דף היומי דהתאחדות הקהילות על קדושת בית המדרש שהוא מיסודי הדת – ט"ו אדר תשפ"ג

ספר "מקדש מעט" - קדושת בית הכנסת - חלק ה'

הקדמה

הספר הקדוש הזה יצא לאור קרוב למאה פעמים במשך 50 שנה האחרונות, כאשר הדפוסו את זה בגדלים שונים. וכמו כן הספר נדפס גם כן בספר תהלים השלם. הספרים חולקו בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות ברחבי העולם, כ-12 ספרי תהלים לכל מקום, אשר בתוכם נדפס כל הספר מקדש מעט.

הכנסנו את הספר מקדש מעט בתוך ספר התהלים, בכדי שכל מי שקורא תהלים יוכל ללמוד בספר הזה בקלות. הספר הזה גרם לגדולות ונצורות, עד שב"ה היום ישנם הרבה חסידויות ואנשי מעשה שמעוררים על קדושת בית הכנסת, והרה"צ רבי מאיר מיכאל גרינוואלד שליט"א אחרי שלמד אולי 20 פעמים את הספר מקדש מעט, נסע במשך עשרות שנים בכל העולם לעורר על קדושת בית הכנסת, והחתים קרוב למאה אלף אנשים ובחורים וילדים שלא ידברו כל ימי חייהם בבית המדרש.

הספר הקדוש הזה נדפס בערך כמיליון עותקים ב"ה. וקעת החלטנו לעורר את הענין מחדש ולעשות עלונים בסדר לימוד יומי כפי שמופיע בספר מקדש מעט, בכדי שיהיה קל לכל אחד ואחד ללמוד את סדר הלימוד היומי הזה.

וכדאי מאוד שהרבנים ראשי ישיבות ומלמדים ילמדו עם תלמידיהם שיעור יומי בספר הקדוש הזה, וכמו כן מוטלת החובה הקדושה על כל אב לשנן את הדברים עם ילדיו, ועל ידי כך נזכה לגאולה השלימה בקרוב ממש בב"א.

אנו מבקשים שגבאי בתי הכנסת יחלקו ויתלו עלונים אלה בכל יום בבתי הכנסת, וכן רצוי מכל יחיד ויחיד שיפיץ ויחלק - כי כל ישראל ערבים זה לזה. אין לתאר את גודל הזכות של מזכי הרבים בפרט במצוות שקשורות לקידוש ה', כמו שיתואר בעלונים הבאים בע"ה.

בעון זה נחסר הפרנסה - ויורד למדור

התחתון שבגיהנם ועוד

דרך הישר בסדר בית-הכנסת

(לא) אל תדברו שיחת חולין בבית-הכנסת ואפלו לצורך גדול כי עון גדול הוא מי שמדבר בבית-הכנסת וגורם רעה לעצמו. האמנם אלם - תעשו עצמכם כאלמים כשתעמדו בבית-הכנסת. וזה לשון הרוקח המדבר בבית-הכנסת וחבריו משבחים ומשוררים קורא אני עליו על כל שכני הרעים כי ישרים דרכי ה' צדיקים ילכו בסם ופשעים יכשלו בסם. וכבר הארכתני בזה בחיבורי עמק ברכה במקומו, עין שם.

(לב) הגהה מבנו מהר"י ז"ל: להיות שרבים דשו ועברו ושנו ושולשו זו העבירה ונעשית להם כהיתר, על-כן נעתיק לשון הזוהר בזה, ובאשר יראה האדם ההפלגה הגדולה שהפליגו התנאים הקדושים עליהם השלום בחומר זה החטא אולי ישמור לפיו מחסום ליראת עונשו לכבוד שם קדשו יתברך ושומר פיו ולשונו שומר מצרה נפשו. אמרו מאן דמשתעי בבי-כנישתא וי לה דאחזי פרוזא, וי לה דגרע מהימנותא, וי לה דאחזי דלית לה אלהא ולא אשתכח תמו, ואחזי קלנא בתקיפא עלאה, עד כאן בפרשת תרומה. והנה על-פי הדברים האלה עוד אוי להם לכת המחברים לדבר בבית-הכנסת.

(לג) והאלקים בכל העבירות לא ראיתי כהנה לרוע כי מה יתרון לבעל הלשון דבשאר עבירות הגופניות כגזל וכעריות וכמאכלות האסורות וכיוצא בהן יצרו של אדם מתגבר עליו ומחטיאו לפעמים לרשע, לפי שנפשו של אדם הנאות מחמדתן ומתאוה להם לסיבת יתרון הגופניות המגיעות מהן, אבל בזה אין יצרו של אדם מתגבר עליו כל כך, והוא ברצונו בזדונו מושך עליו כח היצר הרע והקליפה, ושומע לקול יצרו

המחטיאו בדבר ללא דבר הנאת הגרון כל-כך, כענין שדרש במדרש שאין יתרון לבעל הלשון. ועוד כי בזו העבירה בהכרח הוא חוטא ומחטיא אחרים כי לא תעשה ביחדי כי-אם בשנים שנים מן הפחות שבהם ואם-כן חטא הרבים תלוי בו. [והמחטיא את הרבים אין לו חלק לעולם הבא (רמב"ם), ונקרא מין ואפיקורס ונסך את היין ונקרא גוי (ספר פסק בית דין עם 71 חתימות והדברי חיים בראשם ובעל קיצור שו"ע ועוד בשנת תרכ"ו)] והיותו מר לי מר שהוא מזלזל בכבודו יתברך ויתעלה בפרהסיא בתוך קהל ועדה ובאותן השעות הקדושות עצמן המיוחדות וקבועות להלל ולשבח ולקבל עלינו בכל לבבנו היחוד והחיבור וי לה דאחזי דלית לה חלקא בחלקא דישראל ואחזי פרוזא בחיבור ובבית הגדול והקדוש המיוחד והקבוע לעמוד ולשרת לפני המלך ה' צבאות ולקבל עלינו עול מלכותו ואחזותו יתברך, ובהיכלו כולו כבוד יאמרו. וי לה דאחזי קלנא וכבודם בקלון המירו. ועושה עון ועובר בפשע במקום הצדק שמה הרשע, כי השער הזה ה' אלקי ישראל בא בו לשמוע אל הרינה ואל התפלה.

דרך הישר בסדר בית-הכנסת

(לד) על-כן כך הוא מהמחייב והראוי מהיות המדה ההגונה. כאשר נבוא לבית אלהינו ונתאסף יחד בבית-מקדש מעט לכבוד אלקי ישראל היה לנו לישב שם בהכנעה ובמורא גדול מפני יראת מלכות וכבוד ואימת השכינה, כי ה' במקום הזה ואנו אין משימין לב לידע, והיה לנו לירא ולומר מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלקים וזה שער השמים ולזכר ולקים מוצא שפתינו שאמרנו בבואינו אל הקודש ואני ברוב חסדך אבוא ביתך אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך ונעורר עצמנו ולצייר בדעתנו, לא ציור דמיוני ובדרך העברה רק אור שכלי אמיתי ושיהיו הדברים חקוקים בפנימיות ליבנו, דהינו שעתה אנחנו מתיחדים עם המלך הכבוד יתברך

כן מהראוי והמחייב לקבוע וליחד בו לכבוד אלקי ישראל יתברך לפחות שעה קטנה זו לטהר מחשבותינו ולא לשום מגמת פנינו כ-אם להכין עצמינו לקראת אלהינו, ולעבוד אותו בשמחה ביראה ובחרדה, בשירות ותשבחות בכל כוונתנו שתהא תפלתנו עטרה לראש מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, ואז יהא בצדק מאמרנו, ולרצון אמרי פינו ובקשתנו שאנו אומרים בסוף כל התפילות ותשבחות בשיר הכבוד, תהלתו תהי לראשך עטרת וכו' לא זמורתא תהא.

סדר האדם בשעת שמונה-עשרה

(לז) וגם להתפלל תפלתינו בכל לבבנו ולבקש ממנו יתברך צרכינו המרובים בהכנעה גדולה מקירות לבנו כעני בפתח, נשפך לפניו שיחנו וצרותינו, לפניו נגיד שימלא בחסדו חסרונותינו ויאמר די לצרותינו, ולא שנעשה תפלתנו ובקשתנו כמו שרוצה לפטור מהחוב המוטל עליו, ומתפלל בחפזון ובמהירות, אלא יתפלל במתון מתון וברחמים ובתחנונים וליזהר ולהזהיר הקטנים עם הגדולים בכבודו ויחודו של המלך ה' צבאות שלא להוציא מפינו שום דבור רק שיהיו עינינו פקוחות ואזנינו קשובות לשמוע אל הרינה והתפילה אשר השי"ץ מתפלל, ומברך ומקדש ה' ברבים וליחדו יחוד גמור בעניית אמן כראוי על כל ברכה ותהלה היוצא מפי השי"ץ והמברך, וכן בקדיש וקדושה הן כל אלה חלק אחד מאלף מקצת דרכי הקדשה שמחוייבים אנחנו להתנהג בהן בעמדינו לפניו יתברך.

(לח) והנה בעוונותינו הרבים קצת אנשים מהפכין הקערה על פיה ועושין הכל בחלוף ונרגן מפריד אלוף, ובבית הקדוש בית התפילה בפני המלך הקדוש המרומם על כל ברכה, עומדים בשחוק וקלות ראש ושיחה בטלה, והתפילה שפילה. וגם קצת מאנשי המעלה תחת ידם קצת זו המכשלה. גם קצת מהלומדים קצת בזה נלכדים. וקצת היהודים האומללים הכסילים והנבלים בזה מתנצלים, ועצמם תולים, באילנות הגדולים. ועל-כן למוכיחים נותנים כף סוררת. ולא זו שאינן מכוונים לשמוע אל התהלה והתפילה שתהא עטרת תפארת. רק תחתיה תעמוד הבהרת. אשר אמרו ללשונינו נביר לשון גדולות מדברת. ובעוונותינו הרבים השפחה תירש הגברת. וכמה סיבות רעות יוצאות ובאות מזה ועבירה גוררת עבירה כי לא זו שמדברים דברי הרשות, אלא אף זו שמדברים ליצנות ולשון הרע צרעת ממארת.

שתי כתות בהאינם משגיחים באמן

(לט) והנה האנשים האלה יחלקו לשתי כתות ותועבת ה' גם שניהם. יש כת שאינה משגחת על עניית אמן. ויש שעונה תוך כדי דיבורו אמנו יתומה קטופה וחטופה, וממהר לענות אמנו כדי שיחזור לסורו, למקום שפסק בדיבורו. וכן עושין בברכו וקדושה. אוי לאותה כלימה אוי לאותה בושה. עד מתי יהא הפגם הגדול הזה והחטאה הגדולה הזאת טמונה תחת ידינו וכבושה. ומדוע לא נעורר מתרדמת יצרנו הרע וניקח מוסר מעניני עצמנו, כי כאשר ידבר איש אל רעהו שום דבר וענין מה, בעת טרדת עסקיו, הנה הוא פונה אליו עורף ולא פנים ואיננו שומע לו, כי ידיו "דמים" מלאו או שאר עסקים. ואלו בעמדנו בעסקינו עם המלך הכבוד יתברך בעת התפילה וטרם יקרא הוא עונה, עוד הוא מדבר תפילתו ותהילתו והוא שומע. שימו לבכם לחיל"ה [-לחילול השם] ותשימו על לב מוראות, וגורו לכם מפני העונשים, ותנו כבוד למלך ה' צבאות. והנה אוכיחכם ואערכה לעיניכם מה שכתב על זה הזוהר בפרשת וילך ושאר כל רואי פני המלך המקבלים עליהם השלום כתבו כי העליונים ותחתונים תלויין במלת אמן, והוא שורש ויסוד מוסד לכל העולמות כולן, ומי שמכון לכל ברכה וברכה היוצאת מפי המברך ועונה אמנו בכוונה וכדינו גורם למעלה קדושה הרבה מאד ושפע רב טוב לכל העולמות וששון ושמחה לכל העולמות וכו', הכל כמו שכתבנו למעלה בהג"ה אמן יהא שמיה רבא בשם הזוהר, וכבר

בביתו לפקח ולעיין בעניני המלך ולתקן כל צרכי מלכותו ומושב משרתיו ומעמד עבדיו מלבוש שיהיו (הרמז) לאצילות בריאה יצירה עשיה) על-ידי השירות והתשבחות על צד היותר טוב, כמו שהאריכו בזה החכמים הקדושים רואי פני המלך וכתבו, שסדר הברכות והשירות והזמירות והתפלה בין בישיבה בין בעמידה זה אחר זה מתחלה ועד סוף הכל מתוקן לתקן תיקון כל אחד מהעולמות דהיינו אצילות בריאה יצירה עשיה ממטה למעלה ולחברם דא בדא עד רום המעלות ומסודר לסדר סדר התקון העליון ומוסיף כח וגבורה בפמליא של מעלה נפלאות מדובר בזה, אשרי עין ראתה כל אלה ואוזן שמעה לה איך כל ענין וענין בפרטי פרטות וכל סדר וסדר אפילו מה שנראה קל ופחות מאד וכל מלה ומלה מתקנים כנגד הכבוד העליון ומגיע לרום המעלות. לעמוד כשמגיע ל"תהלות לא-ל עליון" - ענין גדול.

(לה) ואזכיר ענין אחד לדמיון דהינו מה שנוהגין לעמוד כשאומרים תהילות לאל עליון קודם שמונה-עשרה ברכות, הנה זהו אחת מההנהגות הנראה לעיני בשר שהוא קל וקטן מאד ואין בו קפידיא אם עומד בכאן או יושב עד סמוך לשמונה-עשרה ברכות. והנה הקדושים גורי האר"י זצ"ל כתבו על זה רמז וסוד גדול ומזה יקש האדם לכל ענין וענין שבעולם אפילו מה שנראה פחות וקל מאד הוא מתוק על-פי החכמה העליונה, ובודאי ישתומם האדם על המראה ולבו יחיל בקרבו בראותו עצם קדושת הענינים ושאין הדברים בפשטן ובטעמים קטנים לבדם, כמו שעלתה על דעתו, וישים אותן על לבו, ויעבוד את בוראו יתברך ביראה ובשמחה שזיכהו לכך. ואף מי שלא ידע וישכיל פרטי הענינים מכל מקום ראוי הוא להתעורר ולשום על לב שיש בכל ענין דברים בגו דברים גדולים ונוראים, ויכוון בהם דרך כלל לתקן העולמות ולקשרם דא בדא וקל-וחומר בנו של קל-וחומר שיחדר ויירא נפשו מאוד וישמור עצמו שלא לקלקל ולהרס דהיינו בכוונות זרות, או בשיחה בטילה, ומאן דלא אשגח בדא וי לה וי לנפשה שהוא מפגל בקדשים, וטב לה דלא אברי, ולא זו שאינו מתקן תיקוני דמלכא קדישא בלבושוהי ובעטרוהי אלא אף זו שביזה פרפורין דילה.

כוונה לכל אדם לפני שמונה-עשרה

(לו) החי יתן אל לבו וגם ישים על לב שעתה באנו לבקש ממנו צרכינו הן צרכי גופנו, הן צרכי נשמתנו, דהינו הסליחה והמחילה על החטאים והעונות, ולציר בשכלנו בפנימיות הבנת הלב, אלו היינו באים לפני מלך בשר-ודם שהוא עפר רמה ותולעה אף בחייו, ומלכותו הוא הבל הבלים, כמה היה לנו פחד ורעדה והכנעת הלב ומורא יעלה על ראשנו בזריזות, וברגע אחד היינו משליכין מעלינו כל עסקינו, ומסיחים דעתנו מכל הענינים שבעולם, ולא היה עולה על רוחנו כ-אם העסק שיש לנו עם המלך, והיינו עומדים לפניו בחרדה ובזריזות גדול, שלא נדבר שום דיבור בעולם כ-אם מה שהוא רצונו וכבודו של מלך ושלא ליגע בכבודו אפלו כמלא נימא וכמחט סדקנית.

ואם-כן לא תהא כהנת כפנדקית!! ולפחות נעשה כן בעמדינו לפני מלכו של עולם המלך הכבוד הבוחן לבות וכליות, אלקים צדיק, ולהתעורר לבנו לב האבן, ולא ניתן מקום כלל וכלל לפתוי היצר הרע, רק בזריזות וברגע אחד בקל נסיח דעתנו ונשליך מעלינו כל עסקינו, ולשמר פתחי פינו מחטא בלשונו בשום שיחה שאינה מעין התפלה, שלא לקלקל חס ושלוש שום סדר ותיקון העליון. הן היום גדול לעסק כל אדם בעסקיו ולדבר דבריו ועניניו, ובההיא שעתא זעירתא לית הוא יהיב לה (רוצה לומר לשם יתברך) ליבו ועינו. על-

שאר עבירות היה רציחה, הרחמן הוא יצילנו. (ספר מורא מקדש, דף ו, אות י)

בעון זה נהפכין בתי-כנסיות לבתי עבודה-זרה, רחמנא ליצלן

(מג) בשולחן-ערוך ארח-חיים (סימן קנא, סעיף א) **בתי-כנסיות ובתי-מדרשות אין נוהגין בהם קלות ראש, כגון שחוק והיתול ושיחה בטילה וכו'.** וכתב המגן-אברהם בשם סמ"ק: **בעון זה נהפכין הבית-הכנסת לבית עבודת גלולים חס ושלום.** האר"י היה נוהר מאד שלא לדבר בבית-הכנסת רק תפלתו, אפלו דברי מוסר ותשובה לא דיבר פן ימשך ממנו דיבור חול - ספר הכוונות. (שם, אות יא).

בעון זה נחסר הפרנסה - ויורד למדור התחתון שבגיהנם ועוד

(מד) הסכמת אדוננו מורנו ורבנו הרב הגאון המבאק המפרסם בכל קצוי ארץ פאר הדור עמוד הימני פטיש החזק סיני ועוקר הרים צנא מלא ספרא רבן של ישראל כבוד קדושת שם תפארתו מורנו הרב **שלום מרדכי הכהן** שליט"א אב-בית-הדין דקהלת ברעזאן והגליל בא לפני הרבני המפלג החסיד מורנו הרב רבי זאב וואלף סופר סת"ם נרו יאיר מקהילת קודש לבוב בן הרב החסיד המפורסם לשבח ולתהלה רבי נתנאל מנחם סופר סת"ם מקהלת קדש ראהטין זללי"ה, והראה לפני כתב יד אשר לקט מאמרים קדושים מפי סופרים וספרים וקיבץ כעמיר גורנה פנינים יקרים דברי מוסר ותוכחה בדבר מה שבעוונותינו הרבים נפרץ הגדר גדרה של תורה ולשיח בעת שמונה-עשרה בשעה שהשי"ץ מתפלל. ומלבד גודל האיסור שנאמר עליו בשולחן-ערוך **כי גדול עונו מנשא, גם יוסיפו חטא על פשע ומזלזלים בעניית אמן אשר עונשו להענש במדור התחתון שבגיהנם** כמו שכתוב בזוהר הקדוש פרשת וילך. ומה מאד המו מעי על גודל המכשלה בדברים העומדים ברומו של עולם. ונודע מה שכתב התוספות יום-טוב סוף פרק רביעי דקדושין דאף דבני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מלתא אלא במזלא, **מכל מקום בתפלה יכולים לשנות המזל** וכן הוא בזוהר הקדוש פרשת וישב בפסוק אלה תולדות יעקב יוסף. ועיין במהרש"א חדושי אגדות בבא בתרא ע"ד מה שכתב בזה. **ולכן בעוון זה שמזלזלים בתפילה נחסר חס ושלום הפרנסה.** ולכן טוב עשה בעמיו באסיפת זקנים מאמרים מלהיבים את הנפש לזיזהר ולהזהיר את אחינו בני ישראל לבל יוסיפו להיכשל בזה, וישגיו ארחות חיים ויתברכו ממעון הברכות בברכה המשולשת כנפש המעתיר ובא על החתום יום ג' בהעלותך תרס"ט פה ברעזאן: **הקטן שלום מרדכי הכהן אבד"ק.** (ספר מורא מקדש - הסכמת האדמו"ר מברעזאן זצ"ל).

(מה) ספר הקדוש **אור הישר** מהגאון הקדוש המקובל אלוקי רבי **מאיר פאפריש** זצ"ל (עמוד התורה, פרק יז): הנה צריך אדם לזיזהר שלא להוציא מפיו דברים ריקנים שאין בהם נפקותא של תורה או יראה או חכמה או מוסר דרך-ארץ, שאם אין בו אחד מאלו הנזכרים לשטות יחשב, וכל-שכן שלא יוציא מפיו דבר המכעיס הבורא יתברך חס ושלום, בפרט אם הוא בעל תורה פה שמפיק מיני מרגליות של תורה יפיק דיבור כזה חס ושלום, כי אז ממשך עליו הטומאה הגדולה והרבה צער יסבול עד כי יטהר מטמאתו. ואיתא בזוהר פקודי (עמוד תעה) כי לפני מגיהנם הנקרא בור אית חד ממנא והוא סמיק כורדא ושמה גמגימ"א והוא עומד להרע לישראל, וכד נחית איזה תפילה מהיכלא דלעילא בשביל שלא כוון בה כראוי או שעוונותיו גורמים, אזי תכף ההוא ממונה משתתף עם רוח הטומאה אחת ועולה למעלה ומזכיר עוונותיו גם-כן, וזה שאמר הכתוב ויבא. גם השטן בתוכם להתיצב, זה גמגימ"א הנזכר בא עם השטן ותחותה הרבה מזיקים והם ממונים ליקח אותו דיבור ריקני שמוציא האדם מפיו או ניבול פה וכיוצא בו, ומכעיס לקדוש-ברוך-הוא, ואחר-כך מוציא מפיו דברים קדושים, אזי **הממונה עם הנזכר נוטלים ההוא דיבור רע ומטמאים את דיבור הקדוש, אוי לו ואוי לנפשו כמה רעה גורם זה לעצמו רחמנא לישזבן** וכו', עד כאן לשונו הקדוש. וכמה מהמוסר בתוך כדי דבור

הוספנו נופך משלנו למעלה בסיעתא דשמיא והטבנו את אשר דברנו בענין כוונת עניית אמן כראוי וכמו דאצטריך יחויב בו העיין.

עוון זה די להאריך גלותינו - כי אמן יהא שמיא רבא סיבת גאולתינו

(מ) והנה על-פי הדברים האלה יחשבו כת המדברים שכל עבירה כנגד הפסידה אם שוה הנאת דבור לשונם, נגד מה שהתריסו ומרדו כנגד קונם. ולא חסו על כבודו יתברך, ולא בעונש התמידי של עצמם, ובאותה שעה הקדושה עצמה המיוחד לכך שהיו יכולים לתקן תקוני מלכות שמים ולהרבות בכבוד שמים וגם לקנות עולמם, שם מהפכים לרעה ועושים שם פגמים גדולים, ורב דופי כי תחת יפי. ומחללים ולמשחית מהפכים הודם, ולשאול תחתית לחרפות עולם, בשתי ידי מורידים כבודם.

אהה עד מתי לא יסירו מסוה העוורון ויפקחו קצת עיניהם ויתעוררו קצת על לבם הנרדם, שהעונש והפגם גדול במאוד מאוד, והעון הזה טמון בידם, ואלו לא היה בינינו אלא זה החטא בלבד היה די לעמוד בצרות גלותינו הקשה והארוך כי להיות שסיבת הגאולה הוא אמירת הקדיש והקדושה כדאיתא ברוקה בשם המדרש, **כשישראל עונים אמן יהא שמה רבא אומר הקדוש-ברוך-הוא מתי אקבץ את שארית ישראל בני מבין האומות.** ואיתא נמי בשבלי לקט בשם המדרש, **בשעה שאומרים לפני קדוש קדוש קדוש וכו' אני מזכיר להם גלותם וממהר גאולתם.** וכן הזכרנו לעיל מהזוהר וממסכת ברכות. ומה גם הקדיש שהוא בעצם וראשונה על גאולת השכינה. שכבר אמרו רבותינו זכרונם לברכה **כל המברך מתברך ומכלל הן אתה שומע לאו,** כי כאשר אין אנחנו נזהרין בזה אז אין אנו חוששין לגאולת עמנו, על-כן במדה שאנו מודדין לה' מודדה לנו, ועול הגלות והשעבוד משך עלינו. ולך ה' החסד כי אתה תשלם לנו כמעשינו. **חובת הגדולים לקח מקל בידם.**

חובת הגדולים ליקח מקל בידם

(מא) והנה מאחר שהענינים הללו הם גדולים ועצומים ועומדים ברומו של עולם הפלא ופלא, **מי שיש בידו מקל ורצועה ואינו מתקן הלוא ידוע מאמרם, זכרונם לברכה, על פסוק ואשימם בראשיהם שחטאות הציבור ואשמות העם תלויין בראשי מנהיגיהם ואם-כן האיך אנו רשאים להתעצל ולפרוק עול מעל צוארינו שלא לחוס חס ושלום על כבוד יוצרנו יתברך לבטל זו הקליפה הקשה בזרוע נטויה בכל מיני תחבולות וכפיה, ולא נשא פני איש, ולא נהדר פני גדול עד אשר חזל יחדל.** ומבשרנו נחזה אלוה כי אנחנו רואים בעינינו שאם יחטא אפילו איש נכבד וחשוב מאד לאיש נכבד ונוגע בכבודו הנה חמתו בערה בו ונוקם ונוטר כנחש, עד אשר ישוב עמלו בראשו, ועל קדקדו חמתו ירד, ובל ישוב לכסלה עוד. ואם כך הוא מקפיד על כבודו המדומה אשר לא ירד אחריו כבודו מאומה, אדם להבל דמה, ימיו כצל עובר, ואינו בטוח בחייו, וכבודו חד ריגעה דיומא. **ומה נעשה לכבוד האמתי הנצחי הוא המלך הכבוד ה' צבאות שוכן רומה יתברך שצריכין אנחנו לפקח בזה ולא בדרך עראי והעברה, כי-אם לעין תמיד בכל ענין תחבולה וערמה, וליזהר ולהזהיר הקטנים עם הגדולים שלא ליגע בכבודו יתברך אפלו כמלא נימא.** היש להשיב על דברנו זה מאומה. והנהזרה והמהזירה וחרד לכבוד המלך הכבוד יתברך ויתעלה יזכה לראות בנועם ה' ולבקר בהיכלו, בכבוד אומר כולו. עד כאן מספר יש נוחלין והגהת בנו מהר"י זצ"ל ז"ע. (ספר הפנים דף כד א' מה).

הריגת חצי מיליון יהודים בשנת ת"ח על-ידי זה

(מב) לכך נדפס בשם **תוספות יום-טוב לעשות מי שברך בכל שבת ושבת למי שאינו מדבר בבית-הכנסת דברים בטלים בשביל המעשה שנהרגו רבבות מישראל בשנת ת"ח,** אמרו למעלה בשביל שדיברו בבית-הכנסת ובבתי-מדרשות ונתחייבו שונאיהם של ישראל דבר שפגמו הוי"ו של דיבור ונעשה דבר, ובשביל שעשו גם

אבותיו כנ"ל, משום שאבותיו עשו גם-כן כד. אבל גבי אימו לא שייך זה, לכך גבי אמו לא אמר יזכר עון אמותיו, רק זאת אמר חטאת אמו אל תמח, שלא יעשה פעולה למחות חטאת אמו וכו'. (מורא מקדש אות ט).

פרק ו

האם שפיר דמי מה שקצת לומדים מופלגים מעינין בספרים בעת חזרת הש"ץ או אמירת קדיש?

על-פי דברי הפוסקים שבשולחן-ערוך לא יפה עושים ולא מבעיא אם אינו בטוח שיכוון לסור הברכה לענות אמן בכוונה הראויה דעבירה גדולה, דעל-ידי זה הוא אמן יתומה וגורם שיהיו בניו יתומים (כמבואר ברמ"א קכד, ה) **אלא אפילו אם מכוון לסוף הברכה, לא יפה עושים ומחטיאים את הרבים ויש לגעור בהם כמו שיבואר להלן:**

(א) בשולחן-ערוך הגר"ז (סימן קכד, אות ו) וזה לשונו: **ויש לגעור באנשים שלומדים בעת חזרת הש"ץ, או אומרים תחנונים, ואפילו אם מכוונים לסוף הברכה לענות אמן כראוי שלא תהיה אמן יתומה, כמו שיתבאר לא יפה הם עושים.** שאם הלומדים יפנו ללימודים, עמי-הארץ ילמדו מהן שלא להאזין לש"ץ, ויעסקו בשיחה בטילה, נמצאו מחטיאים את הרבים, עד כאן לשונו. ודין זה מקורו במגן-אברהם (סעיף קטן ה) בשם ווי העמודים למורנו **הרב שבת בן השל"ה זצ"ל**, ומובא גם במשנה ברורה (סעיף קטן יז) וכל האחרונים.

(ב) בערוך השולחן (אות ט) וזה לשונו: ואין ללמוד או לומר תהלים בעת חזרת הש"ץ, אף אם עונה אמן בסוף כל ברכה **ומי שעושה כן יש לגעור בו**, עד כאן לשונו.

(ג) בראשית חכמה (שער הקדושה, פרק יד) וזה לשונו: עוד צריך לזהר שלא לדבר בעוד שש"ץ חוזר תפלת שמונה-עשרה ואפילו בדברי-תורה אלא יכוון לענות אמן על כל ברכה וברכה, ויהיו אזניו למה שש"ץ מוציא מפיו. ונראה לי שעל זה כוון ר"י. ואמר אשרי מי שעמלו בתורה ועושה נחת-רוח ליוצרו, שיהיה עמלו בתורה נחת-רוח ליוצרו, לאפוקי אם עוסק בתורה בשעה שאין חפץ לקדוש-ברוך-הוא בתורתו בבחינות האמורות, אז ודאי אין חפץ לקדוש-ברוך-הוא בתורתו, מוטב לו שלא יעסוק בתורה, עד כאן לשונו.

(ד) **בסידור נהורא השלם** (מובא בספר הפנים אות לג) וזה לשונו: **צריך להזהיר להמוני עם שלא יאמרו תהלים ומעמדות או שאר תחנונים בעת חזרת הש"ץ תפלת שמונה-עשרה בי בודאי אי אפשר לכוון באמן, ועונין אמן קטופה, חטופה ויתומה.** והחטא הזה לבד די להאריך גליותינו, ובעוונותינו הרבים איסור זה נעשה להם ממש כהיתר... עד כאן לשונו.

הרב שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין
בית שמש, ארץ הקודש

כשמתפלל ובשעה שהש"ץ מחזיר השמונה-עשרה מדבר אז דברים בטלים, ומטמא דיבוריו הקדושים שמוציא מפיו בתוך כדי דיבור, רחמנא ליצולן. (ספר הפנים, דף יח: אות לו)

פרק ה

עונש הגדול בעולם הבא לשח ומספר בעת חזרת הש"ץ וקדיש ואינו עונה אמן ויהא שמה רבא. - על-ידי ביטול אמירת אמן ישפטו אותו כפלים, גם על שאר עונותיו

(א) ודבר יקר ראיתי בספר דבר ישראל במאמר עניית אמן על-פי מה שכתב בשל"ה על הכתוב כי אקח מועד אני מישרים אשפוט, והיוצא בקיצור כי מה שמחשב כל אחד על מצוות שונות שקשה לו לקיימן מחמת טירחא או שאר אונס וקשויים ורוצה לפטור עצמו מדין של מעלה, או על-כל-פנים להקל עונשו לעתיד בטענות אונס, זה מהני רק באם מקיים המצוות הבאין לו בנקל כדבעי, אבל באם גם אלו אינם עולין לו כהוגן מגלגלין עליו את הכל. ומהאי טעמא מי שאינו לומד כל השבוע ולומד שבת ויום-טוב בעיתות הפנאי, ניצול על כל השבוע, דזה מגלה שגם בימות החול היה שוקד על דלתי התורה לולא טרדות המרובות, אבל באינו לומד שבת ויום-טוב נענש גם על ימי החול, עד כאן תוכן דברי השל"ה הקדוש. ומסיק בספר הנ"ל דהוא הדין לענין אמירת אמן ויהא שמה רבא, דאם ידונו אותו למעלה על תורה ומצוות שלו שלא קיימן וירצה לתרץ עצמו בטענת אונס גופא ודממונא ושאר טרדות המונעין אותו לא יתקבלו טענותיו שהרי בשעה שהיה בבית-המדרש לא קים מצוות שחייב בהם כאמירת אמן ויהא שמה רבא אף בלי אונס, קל-וחמר שיחה בטילה שהיה יכול למנוע עצמו בשב ואל תעשה, ודאי אין שום ישוב די חזק לישב פשעו. **ומה גם שבאותו הזמן שהרגיש לאות ועיפות לדברי קדושה היה איתן חזק לפטפט בכל מיני דברים בטלים ושיחת פוליטיק בקול רעש גדול**, והאיך לא יכסה כל פניו בוושה וכלימה בעת זוכרו כי לאמירת אמן ודברי קדושה איבד קולו והרגשת הלב, ולא נשאר לו בלתי קול נמוך לבד או גם זה לא. ומפרש בזה והיה עקב תשמעון, פירוש מצוות שאדם דש בעקביו, שבאין לו בנקל כדשית העקבים אם אלו תשמעון - או אם המצוות שדשין בעקבים בהליכה לבית-המדרש תשמעון, אז ושמר ה' אלקיך, ואהבך וברכך, וברך פרי בטנך, עד כאן דבריו.

כאשר בניו יאמרו אחריו קדיש, ישפטו אותו למעלה בעונשים מרים

(ב) ועין בספר מ"א (סוף חבורו, קפיטל קט) על הפסוק יזכר עון אבותיו אל ה' וחסאת אמו אל תמח. וזה לשונו: נראה לפרש וכו' ולפי זה אתי שפיר אל יהי חונן ליתומי וכו', ואדרבה שעל-ידי זה מעורר דין של אבותיו שעשו גם-כן כד, שהיו הולכים לומר קדיש וכל מעשים רעים עשו, ואדרבה על-ידי הקדיש היה מתקוטט עם שאר אבלים וכו', והיה משתעי בבי-כנישתא, נמצא בזאת שהיה הולך לומר קדיש היה עושה רשע, הלואי שלא היה הולך לבית-הכנסת, לכך גבי אבות אמר אבותיו, דהינו כל העונות של אבותיו נזכרים על-ידי זה היתום שאומר קדיש, לזה שייך לומר יזכר עון

מחברים של
למעלה מאתף ספרים

נשיא ארגון
"מפעל הזהר העולמי"

מפעל הזהר העולמי
סניף בת ים רח' בר יהודה 50, בת ים
052-7651911

מפעל
הזהר
העולמי

לקבלת מידע, ספרים ועלונים על הצניעות (ועל החרם): 052-7160124 להשאיר הודעה
קו שומרי החומות: 072-3372978 (באנגלית שלוחה 97) קו האמת: 077-2301519, מידע בנושא תקרובת ע"ז בשיער הפאות: 074-7962328

עלון דף היומי דהתאחדות הקהילות

דבר יום ביומו על הצניעות ויסודי הדת

התעוררות - הוא ארגון שמוקדש להלכות הצניעות ויסודי הדת בהשתתפות אדמו"רים, רבנים, קהילות,

ולומדי תורה לשמה, בסיקוח כ"ק האדמו"ר רבי שלום יהודה גרוס אבדק"ק האלמין שליט"א,

מחבר יותר מאלף ספרים על כל יסודי הדת

קו שומרי החומות: 072-3372978 לקבלת מידע בטלפון: 054-8505028

עלון מס' 530 לימוד דף היומי דהתאחדות הקהילות על קדושת בית המדרש שהוא מיסודי הדת – ט"ז אדר תשפ"ג

ספר "מקדש מעט" - קדושת בית הכנסת - חלק ו'

הקדמה

הספר הקדוש הזה יצא לאור קרוב למאה פעמים במשך 50 שנה האחרונות, כאשר הדפיסו את זה בגדלים שונים. וכמו כן הספר נדפס גם כן בספר תהלים השלם. הספרים חולקו בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות ברחבי העולם, כ-12 ספרי תהלים לכל מקום, אשר בתוכם נדפס כל הספר מקדש מעט.

הכנסנו את הספר מקדש מעט בתוך ספר התהלים, בכדי שכל מי שקורא תהלים יוכל ללמוד בספר הזה בקלות. הספר הזה גרם לגדולות ונצורות, עד שב"ה היום ישנם הרבה חסידויות ואנשי מעשה שמעוררים על קדושת בית הכנסת, והרה"צ רבי מאיר מיכאל גרינוואלד שליט"א אחרי שלמד אולי 20 פעמים את הספר מקדש מעט, נסע במשך עשרות שנים בכל העולם לעורר על קדושת בית הכנסת, והחתים קרוב למאה אלף אנשים ובחורים וילדים שלא ידברו כל ימי חייהם בבית המדרש.

הספר הקדוש הזה נדפס בערך כמיליון עותקים ב"ה. וקעת החלטנו לעורר את הענין מחדש ולעשות עלונים בסדר לימוד יומי כפי שמופיע בספר מקדש מעט, בכדי שיהיה קל לכל אחד ואחד ללמוד את סדר הלימוד היומי הזה.

וכדאי מאוד שהרבנים ראשי ישיבות ומלמדים ילמדו עם תלמידיהם שיעור יומי בספר הקדוש הזה, וכמו כן מוטלת החובה הקדושה על כל אב לשנן את הדברים עם ילדיו, ועל ידי כך נזכה לגאולה השלימה בקרוב ממש בב"א.

אנו מבקשים שגבאי בתי הכנסת יחלקו ויתלו עלונים אלה בכל יום בבתי הכנסת, וכן רצוי מכל יחיד ויחיד שיפיץ ויחלק - כי כל ישראל ערבים זה לזה. אין לתאר את גודל הזכות של מזכי הרבים בפרט במצוות שקשורות לקידוש ה', כמו שיתואר בעלונים הבאים בע"ה.

הטובות הגדולות הבאים על המוחים בעם מי שאינו מוחה ובידו למחות, העוונות של כל המשיחין על חשבון שלו!

פרק ז

חובת הרבנים והמורים בעם איך יצאו הרבנים ידי חובתם לעורר על אסור שיחה וחובת אמירת אמן

(א) והאמת כי בימים הראשונים בזמן שהיו קהלות ישראל על מכונם וכל אב-בית-דין היה אחראי על בית-מדרשו וקהלתו ועירו, ועל כל צרה שנשנה ונשלש היו הרבנים מקבצים הבעלי-בתיים ודורשין להן טעם העונשים, ועל-ידי זה נתעוררין לשוב ולעבדו כראוי, וגם ידם היתה תקיפה לתקן תקנות שונות בבית-המדרש לפי צורך השעה והזמן.

(ב) לא כן דורות האחרונים דמלבד מה שאין בידינו בעוונותינו הרבים להעמיד הדת על תילה, כי כל אחד מתקנא בירך חברתה, ואם ירצו לתקן תקנה בענין אמירת אמן ויהא שמייה רבא וכיוצא, אז מתירא כי המסרבים לציית יתנו כתר סוררת לבית-מדרשו, וילך לבית-המדרש אחר להתפלל במקום שמקילין בדברים הללו, גם אין הרבנים מרגישין בגודל האחריות המוטל עליהם בענין זה בידועם כי בעל-הבית הבא להתפלל בבית-מדרשו אין משועבד לדעתו ורצונו כלל, ואינו תחת ידו בשום דבר, רק כמו שנכנסין לחנות בושם לקנות בשמים, ולאטליו לצורך בשר, כן הולכין לחנות בני-אדם להתפלל תפלת ציבור, ומשום זה אף-על-גב דשתקו רבנן אין זה ראייה דניחא להו, אלא שאין מוחין מחמת טעמים הנ"ל.

(ג) וכל זה גורם התרשלות גדולה במקצוע של עניית אמן ויהא שמייה רבא (כמו שאר פרצות הדור) והלוא תפילה נמנה בין שלשה דברים הצריכין חזוק, וכיון שבטל כח התחזקות בטל אמירת אמן כמעט, וכיון שנתבטל אמירת נתרבו צרות ישראל עד למעלה ראש, השם ירחם.

(ד) אבל זאת לדעת כי על אף שיש מקום בראש ללמד זכות על התרשלות הרבנים לעמוד בתקף על פרט זה, מכל מקום אי אפשר ליטל האחריות לגמרי מעל ראשיהם מחמת כמה טעמים:

חדא, דאין לך אדם שאין לו שעה, ועל-כן יש זמן מוכשר לכל רב ומחזיק בית-המדרש לשאת נאמו לפני המתפללים כגון לפני קריאת-התורה, או בסעודת רעוא דרעוין, או בשאר סעודות מצוה, ואז צריך לנצל שעת הכושר לעורר מענין התרשלות בזה, ולהסביר למתפללים חומר הדבר כפי המבואר בדברי חז"ל, וכיד ה' הטובה עלי, **ולהבינם כי כל זה גורם הצרות ופגעות של כל אחד, זה בחליו, וזה בבניו הנחמדים לו מכל, וזה בממונו, וזה באשתו, וכיוצא, ואשר בדבר קל כזה לענות אמן יהא שמייה רבא כדבעי ביכלתו לקרוע מעליו גזר דינו של שבעים שנה**, ודברי חז"ל ודאי לא ישובו ריקם, והגע עצמך אלמלי בא המלאך מט"ט אצלו וגילה לו שהקץ לצרותיו תלוי באמירת אמן יהא שמייה רבא בכל כחו וכונתו, ודאי שלא היה שוהה אף רגע לקיים זאת (ואפלו דבר הקשה לו מזה היה עושה) ואם-כן הלוא כל יהודי כשר המאמין בה' ותורתו לא יפקפק בתיבה קלה של דברי חז"ל, ולהדיא מפורש בהיכלות של רבי ישמעאל כהן גדול כזה:

בשעה שהראו לרבי ישמעאל כהן גדול כל הגזרות שיצמחו על שונאי ישראל עד ביאת המשיח ויהיה גזרה משנה מחברתה, ויהיו הצרות מתגדלים מאד שאל, האם יש בכחם של ישראל הקדושים לסבול כל זאת, והראה לו המלאך הקדוש מט"ט שעל-ידי עניית אמן יהא שמה רבא מתבטלים כל אלו הגזרות ונמשך שפע קדישא וששון ליהודים, עד כאן דבריו.

(ה) וכמה נואלו הדואגים על צרותיהם ורצין מרופא לרופא, ומיועץ ליועץ ואין יודעין כי הסגולה מוכנת לפניו בכל יום שלש פעמים ובקלות בלי חסרון זמן, ממון, וטרחה יוכל לסגל ולהביא רפואה לתוך ביתו בבטוח, ותחת זה יושב ושח ומשחק ומבלה הזמן בפטופטי דברים או להבדיל בעיון בספרים, תחת לקדש הזמן באמירת יהא שמייה רבא במקומו וכהלכתו, ולהפטר מכל צרותיו.

מצוה הלזו מאד נזנחת מה גדול שכר המזכה לענות אמן יהא שמייה רבא בדבעי.

(יג) זאת ועוד אחרת, שהרי מצינו בדברי חז"ל (עיין בסמוך) **דמצוה רבה הלזו מציל מכל גזירות קל וחומר, ומקרב הגאולה, ומשפיע השפעות טובות, ואם-כן כל טובות הללו הבאין לעם ישראל בזכות התעוררותו למצוה זו גם-כן לחלקו ימנה**, עד שקשה להשיג אפס קצחו מזכות הנורא של המזכה עם ישראל בדבר זה, ומה מי שבא עני הגון במקרה אצלו וההנהו מבואר בוזהר הקדוש שזהו דורון ששלח לו הקדוש-ברוך-הוא, **כל-שכן מצוה גדולה זו ודאי כן הוא.**

הרב אין להנות מכבודו רק לצורך גבוה

(יד) ואעתיק מה שראיתי דבר נחמד בספר ישראל קדושים בהקדמה, ותמצית דבריו, דכמו שמבאר בספרים הקדושים דעשרו של העשר אינו מדילה ולית לה מדגרמה כלום, **אלא שהפקיד הקדוש-ברוך-הוא אצלו ממון עניים ומה שמפריש לצדקה אינו משלו אלא מהרכוש שנתן לו הקדוש-ברוך-הוא למען יפרנס בו העניים**, ועל-ידי זה גם הוא יהנה ממנו, כן הדבר אצל גדולי ישראל גאונים וצדיקים רבנים ואדמוריים על מה ולמה זוכין לכבוד אי משום תורתם ומעשיהם והלוא שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, ועוד דהרי ישנם תלמידי-חכמים מופלגים גדולים בתורה ויראה טהורה ואין להם כל-כך כבוד כאותן שפחותין מהם בתורה ויראה, **אלא שממנין פרנס על הצבור, ועל-כרחך דזה היה כונת ורצון הבורא יתברך שמו מטעם שכיון שנתמנה לרעות צאן קדשים בדין הוא שיכבדוהו וירוממוהו שעל-ידי זה יהיו דבריו נשמעין למקהלות ויציתו לאמרותיו**, כי כן מנהגו של עולם חכמת המסכן בזויה ורק למכובד מטין אוזן לשמוע.

(טו) נמצא דאותן שמתכבדין מהעם בישיבת מקום של כבוד, ובשאר כבודים הנהוגים, **אם לא ישתמשו בכבוד זה לתכלית שנתן להם הרי הם מועלין בקדשי שמים**, הכתוב צווח ואומר היום לעשותם ולמחר לקבל שכר, **והם מתכבדין בהאי עלמא על לא דבר**, ולא די בזה, אלא דאם כונתם לשמים בכבוד או שחס ושלום נהנה בכבוד מכל-מקום עיקר הכונה לא היתה לזה, ויכול לסמך על הרשב"א והמאירי בראש-השנה דמצוות לא להנות ניתנו ואפילו נהנה בהדי קיום המצוה כוון שכונתו לא היתה לשם זה אינו כלום, אבל כשכל הכבוד הוא לשם כבוד בעלמא הרי זה משתמש בשרביטו של מלך הכבוד, ולא יאות לכסיל כבוד. עד כאן תוכן דבריו בקצור.

(טז) ובסמוך **אם ירצה השם אעתיק מדברי הש"ס וזהו הקדוש ומדרשים גודל החיוב של מחאה ותוכחה ומשם יראה הרואה כי הדברים דוקרים כמדקרות חרב עד חלל הלב עד היכן הדברים מגיעין גדל העונש למתרגל לעורר הרבים למצוה גדולה הלזו מחמת עצלות**, או חשש רחוק של הפסד ממון אשר לא במותו יקחנו, או אי-כבוד המדומה של האי עלמא, ולאידך גודל זכות המזכים, וכן השכר הגדול של המקיימין מצות אמירת אמן ויהא שמייה רבא כדבעי, ועונש האין מקיימין, ומזה יבינו ראשי העם כמה גדול האחריות התלוי בהם ומשם יבינו כי לא שררות נתן להם אלא עבדות.

וכל דברינו הנ"ל שייכין לכל מי שיש לו השפעה כל דהו לזולתו, כגון: רבנים - לבעלי-בתים, אדמוריים לחסידיהם, ראשי-ישיבות - לתלמידיהם, מלמדים - לתינוקותיהן וכו', וגם פשוטי המון העם חייבין על-כל-פנים באחריות נכסיהם שהם בניהם אשר יקומו אחריהם.

מי שאינו מוחה ובידו למחות, העוונות של כל המשיחין על חשבון שלו!

(יז) כל מי שאפשר למחות באנשי ביתו ולא מיחה נתפס על אנשי ביתו, **באנשי עירו נתפס על אנשי עירו, בכל העולם כולו נתפס על כל העולם**. (שבת נד:).

ולמה זה דומה? **למי שיש לו חולה בתוך ביתו במצב מסוכן ותחת להבהיל הרופא לביתו להצלה דחופה יושב ושח ומפטפט בדברים בטלים של מה-בכך**, או אפילו נחוצים, והלוא בזה ודאי כל אחד יכיר שפנתאותו עברה כל גבול, ואף-על-גב שעדין אין זה מוחלט כי הרופא יוכל להמשיך רפואה הנצרכת.

(ו) קל-וחומר בן בנו של קל-וחומר **אמירת אמן יהא שמייה רבא שהבטיחנו חז"ל, כי מצילו מכל צרותינו, ודוחה מעליו כל מיני פרעניות שבעולם, וזוכה לאריכות ימים, ומצילו מגיהנם, ומביאו לחיי העולם הבא**, ואין זה ספק רק ברור, היש חך מתוק מזה? וכל זה מאבד בידים ממש בלי שום הנאה ממשית רק מחמת יצרו הרע שמסיתו לכך, כדי שיהיה מוטרד בצרותיו, ולא יאריך ימים חס ושלום, וסופו נופל לגיהנם חלילה.

חובת הרבנים, הדרשנים, המלמדים והאדמוריים

(ז) ואין צל ספק כי הרבנים והדרשנים, ומלמדים, ומדריכים, ואדמוריים, ושאר משפיעים יועילו גדולות ונצורות אם ישכילו להסביר כל הנ"ל וכיוצא להמוני העם, ואין שום טענת פטור בזה. (ח) ועוד מה שיש ביכולת לעשות בלי שום אמתלא הוא להעמיד איש מיוחד לשם מצוה, או אפלו לשם ממון (ולא גרע משאר "כלי-קודש" כמו: מורה-צדק, שליח-צבור, שוחט וכיוצא שלוקחין ממון, ואדרבה קימא לן דש"ץ בממון עדיף מבחינם דעושה מלאכתו בשלמות יותר, והוא הדין בזה) לטייל בבית-המדרש בעת חזרת הש"ץ ואמירת קדיש ולהשקיט בנחת ושלוה, וכמו שכל בעל בית-המדרש יודע שלצורך בית-המדרש צריך לתקוע יתדות בכתלים לתלות עליהן הסרבל והכובע, כן יהיה לחק חיוב להעמיד איש המוכשר לצורך זה, ולמה לא יהא כהנת כפנדקית?

(ט) והשלישי הכי קשה מה שבעוונותינו הרבים האנשים המסיימים הנקראין "שיינע אידען" אין נזהרין באמירת אמן יהא שמייה רבא מפעם לפעם ונמשכין בשיחה, וזהו באמת חלול השם גדול בין מצד אותם הרואין שהגדולים אין נזהרין, וכל-שכן מצד פשוטי המון שאין להם ממי ללמוד מוסר שלא לעשות כן, והוא חילול השם נורא, לבד ממה שמכונה על-ידי זה ממחטיאי הרבים שאין להם חלק לעולם הבא.

(י) ולו חכמו ישכילו איזה בתי מדרשים לעשות תקנה חיובית בבית-מדרשם שלא להניח להתפלל שם רק אותם שביכלתם לעצור רוחם מלעסוק בשיחה בטלה בעדן התפלה, אז יראו כי לא יפסידו בזה וכמאמר העולם **"צום באשעפער דערלייגט מען נישט"** ומה גם שידענא בברור כי מצויים ברוך השם הרבה מאד אברכים שמחפשיין אחר בית-הכנסת שמתפללן שם כהוגן בלי שיחה מתחלת התפילה עד סופה, ואין מעצור מה' להושיע בין רב למעט.

זכות הרבנים אם מעוררים כדבעי

(יא) והרב של הבית-המדרש ישים אל לבו גודל הזכות שאינה ה' לידו להנהיג בית-המדרש שהוא מקום תפילה ותורה, ובידו לעורר הרבים לקיים מצוות השייכים בבית-המדרש כמו בטול שיחה בעת התפלה ועניית אמן יהא שמה רבא בעונתה, וזכות זה עומדת לו לעד, כי האבות ימשיכו דרכם לדורותיהם אחריהם, וכל הזוכין על-ידי זה עד סוף כל הדורות הכל נמנה לזכיותיו, כמבואר בחובות הלבבות בכח זכותו של המזכה רבים, עיין שם.

(יב) ולבד מכל זה זכותו גדול מאד כמבואר בדברי חז"ל ובספר חסידים רמ"ק ושאר ספרי קודש, **כי מצוה הנזנחת, אותם המחזיקים בו מקבלים שכר נגד כל העולם שאין מקיימין אותו**, ומהאי טעמא בא נח ואחריו אברהם וקבלו שכר עשרה דורות שלפניהם, וכן מצינו בבבא בתרא פרק יש נוחלין (דף קיא:): **דיהושע וכלב קבלו חלקם של המרגלים בארץ-ישראל**. ובש"ס חגיגה: **זכה נוטל חלקו וחלק חברו בגן-עדן**, ואם-כן עכשיו שבעוונותינו הרבים

(לה) הא דכתיב והכרתי ממך צדיק ורשע בצדיק שאינו גמור כיון שהיה בידם למחות ולא מחו הוי להו כצדיקים שאינם גמורים.

(עבודה-זרה ד.ד.)

(לו) יען שאהרן לא מחה במשה (במי המריבה) כי נהג בו כבוד בתלמיד לרב, ואין חולקין כבוד לרב במקום שיש חלול השם, ועל

שלא מחה נלקה כיוצא בו. (מדרש תנחומא, חקת)

(לז) מה שכתוב בתנחומא ראה, דהרבה כשרים היו בדור כמו נח ונמחו עם הדור, הטעם שנמחו אותם הכשרים משום שלא מחו, מה שאין כן נח שמחה בהם כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בבראשית-רבה על הכתוב שנאו בשער מוכיח. (החיד"א בחומת אנך

פרשת נח)

(לח) מי שאינו מחזיק במחלוקת על המתיצבים על דרך לא טוב ומושכי העון, הרי הוא נענש מפשעיהם לכל חטאתם, ועובר בלאו שנאמר "ולא תשא עליו חטא" וכו', וחובה על כל ירא, אף כי אוהב טהור לב להעיר קנאה וכו', עד כאן לשונו. (שערי-תשובה לרבינו יונה, שער ג, אות ט).

(לט) מי שבידו למחות ולא מיחה נתפס על חטאו וזה דבר ברור מדברי רבותינו גם מן הכתוב וכו' והעובר עליה ולא הוכיח בטל עשה, ועוד שהוא מכת הרשעים שעושין כן. (חנך מצוה רלט, ועין עוד

בשלי"ה תחלת ספרו)

(מ) אשמיהם של ישראל תלויים בראשי דיניהם. (ילקוט יחזקאל סימן שמא, וילקוט דברים תתב)

(מא) בן-אדם צפה נתתיך לבית ישראל ושמת מפני דבר וגוי, ולא דברת להזהיר רשע מדרכו הרשעה לחיותו, הוא רשע בעונו ימות

ודמו מיידך אבקש. (יחזקאל ג)

(מב) ויתכן שגם משה נכון לבו בטוח בצדקת אחיו (אהרן, בעגל) שכונתו לא היתה לרעה, אבל על אשמת העם האשים אותו, כי היה ראוי להוכיחם והם נכשלו על ידו. (רמב"ן תשא על הכתוב מה עשה לך העם הזה).

(מג) מפני מה מתים תלמידי-חכמים בלא זמנם? מפני שהם בוזים בעצמם שאינם נוקמים ונוטרים כנחש על דברי-תורה ויראת-שמים. (אבות דרבי נתן פרק ט)

לעתיד יתגלגלו עליו עונות שלא עבר עליהם מעולם

(מד) ולסיום הדברים אעתיק מה שכתב הלוחם הגדול מורנו רבי חיים סופר זצ"ל בספרו הבהיר שערי חיים (דף ו:.) וזה לשונו: **אוי מיום הדין ואוי מיום התוכחה בבוא עת מועד לכל חי, וכי יפקוד ה' על מעשי אנוש ועל פעולות אדם שיחפש וימצא כתוב: צדיק זה חילל שבת, חסיד זה עבר על נדה, ירא-אלקים זה עבר על נבילה וטריפה ושעטנז, קדוש זה עבר על אשת איש, וישתוממו כל אנשי אמונה וישאלו הלא הצור תמים פעלו, ויענהו ה' בסערה: הלא היה בכחך למחות באיש פלוני אלמוני רשע, מדוע לא זכרת אותו ולא פקדת עליו אשמו וכו', עד כאן לשונו.**

הטובות הגדולות הבאים על המוחים בעם

(מה) למד אדם ולמד, ושמר ועשה, והיה ספק בידו למחות ולא מחה הרי זה בכלל ארור לא למד אדם ולא עשה ולא שמר ולא למד לאחרים ולא היה ספק בידו למחות ומחה הרי זה בכלל ברוך. (ויקרא-רבה כה.)

(מו) מפני מה זכה ירבעם למלכות? מפני שהוכיח את שלמה. (סנהדרין קא.)

(מז) יאהב את התוכחות, שכל זמן שתוכחות בעולם נחת-רוח באה לעולם, טובה וברכה באין לעולם, ורעה מסתלקת מן העולם. (תמיד כ.).

(מח) כל המוכיח חברו לשם שמים זוכה לחלקו של הקדוש-ברוך-הוא, ולא עוד אלא שמושכין עליו חוט של חסד. (שם)

(מט) כל היודע להוכיח ומוכיח את הרבים, הרי הוא עושה קורת-רוח לפני קונו. (תנא דבי אליהו רבה ג)

(יח) מתוך שהיה לו לפנחס למחות לחפני ולא מיחה מעלה עליו הכתוב כאלו חטא. (שבת נה.)

(יט) מי שיש סיפוק בידו למחות ואינו מוחה הקללה תלויה בו. (ירושלמי שבת פרק ה)

(כ) אבנר נענש (בהריגה) מפני שהיה לו למחות בשאול ולא מיחה. (סנהדרין כ.)

(כא) בצדקיה כתיב ויעש הרע בעיני ה', שהיה בידו למחות ולא מחה. (סנהדרין קג.)

מי שהיה בידו למהות ולא מחה הרי זה בכלל ארור ונקרא רשע. (כב) למד אדם ולימד ושמר ועשה, והיה סיפק בידו למחות ולא מחה הרי זה בכלל ארור - לא למד אדם ולא עשה ולא שמר ולא למד לאחרים ולא היה סיפק בידו למחות ומחה הרי זה בכלל ברוך. (ויקרא-רבה כה)

(כג) אמר לה הקדוש-ברוך-הוא (למדת הדין) הללו צדיקים גמורים והללו רשעים גמורים. אמרה לו היה בידם למחות ולא מחו. אמר לה גלוי וידוע לפני שאם מחו בהם לא היו מקבלין מהם. **אמרה לו אם גלוי וידוע לפניך לפניהם מי גלוי ולפיכך היה להם למחות ולהתבזות על קדושת שמך ולסבל הכאות מישראל.** (תנחומא תזריע ט)

(כד) קח את כל ראשי העם והוקע אותם, בראשי העם תלה על שלא מחו בבני אדם. (תנחומא בלק יט)

(כה) ומי הרג אותם? פנחס, שהיה ספק בידו למחות ולא מחה, וכל מי שספק בידו למחות ואינו מוחה להחזיר ישראל למוטב, כל דמים שנשפכין בישראל נשפכין על ידיו. (ילקוט שופטים סח)

(כו) לא חרבה ירושלים אלא בשביל שלא הוכיחו זה את זה. (שבת קיט.)

(כז) מי שידוע שחברו רשע ומחניף לו, ומלא עונות ואומר לו צדיק אתה, ראוי שיבואו עליו כל הקלות שבתורה, אבל מי שמוכיח חברו שיחזור בו, נוטל ברכות אותו המתוכח, אם קבל עליו וחוזר בו גם הוא מקבל ברכות. (ילקוט דברים תשצג)

(כח) באותה שעה עמדה מדת הדין ואמרה לפניו אף הצדיקים שבתוכה כתב על מצחם תי"ו של דם, תי"ו - תמות. השיב הקדוש-ברוך-הוא ואמר לה למה? אמרה לו מפני שלא הוכיחו את בניך בדברי תוכחות ולא אמרו להם לבל יחטאו. השיב הקדוש-ברוך-הוא גלוי וידוע לפני שאם היו מוכיחים אותם לא היו שומעין להם. השיבה מדת הדין אף-על-פי שלא היו מקבלים מהם היה להם להוכיחם. מיד שתק הקדוש-ברוך-הוא וחשב את כל הצדיקים שהיו באותו הדור בירושלים כרשעים, ונשתלחו על ירושלים ששה מלאכי חבלה וחבלו. (אותיות דרבי עקיבא א.)

עונשים ופגעים קשים ומרים למי שאינו מוחה

(כט) מי שבידו להוכיח ואינו מוכיח נלקה בצרעת. (זהר הקדוש, חלק ג, דף מו.)

(ל) אפילו צדיקים גמורים נתפסים על הדור וכו' על שלא מחו ברשעים. (תנחומא משפטים.)

(לא) אחד מהדברים שלפי גודל החטא אין הקדוש-ברוך-הוא מספיק בידו לעשות תשובה, מי שאפשר בידו למחות באחרים בין יחיד בין רבים ולא מחה אלא יניחם בכשלונם. (רמב"ם הלכות תשובה, פרק ד, הלכה א.)

(לב) חייב אדם למחות בעוברי עבירה, וכל מי שאינו מוחה ובידו למחות נתפס באותו עון. (רמ"א בירה-דעה סימן שלד סעיף מח)

(לג) אין הגזירה אלא על מי שיש בידו למחות ולא מיחה. (ילקוט רות על הכתוב וימת אלימלך.)

(לד) על זה נענשו אנשי פילגש בגבעה, אמר להן הקדוש-ברוך-הוא בכבודי לא מחיתם, על כבודו של בשר ודם מחיתם. (סנהדרין קג.)

(נה) **מי שיושב על כסא הרבנות לא יחוס על עצמו רק על כבוד ה' יהיו עניניו ולבו תמיד.** (שו"ת "כתב-סופר" אבן העזר סימן מז).
 (נו) לגבי דיין היושב על כסא ההוראה לא אמרינן מוטב שיהיו שוגגין דאף שידוע שלא יקבלו, על ספק המועט שיקבלו חיובא רמי עלה להוכיח. (אברהם אזכר למהרא"ף, דף כט, אות מ).
 (נז) בספר הפנים (דף כד, אות מח) מחא מאה עוכלי בעוכלי על ראש הרבנים המתעצלים מלתקן פירצה זו על-ידי תוכחה תדירית.
 (נח) איכא חיוב הוכחה לחכמי הדור גם לעיר אחרת כמו שכתב בשו"ת מהר"ם מינץ (סימן צח), וכן כתב הרשב"א (חלק ג, תיא), ובשו"ת מהרא"ם (חלק א, מח) בשם התשובה שבספר כלבו (סימן קמב), ובשו"ת בשמים ראש (פא). (תוכחת חיים בחקותי).
 (נט) המורם מכל האמור דיצא לנו מוסר השכל על כל רב ודיין המושל בגבורתו בקהל עדתו להיות עיניו פקוחות על כל דרכי בני-אדם יחיד או רבים איש ואשה שלא יפרצו גדר התורה והמצוות. (שם).

(ס) מוכיחי הדור להחזירם למוטב ממתיקין הדינים ומרבים שלום בעולם, אבל כשחס ושלום הרע של הדור גובר עד שמקלקל התוכחה והמוסר מזה נתקלקל שלום העולם, ועל-ידי זה נעשה גרוש חס ושלום ונעשה מחלוקת בעולם. (לקוטי עצות ערך תוכחה)

(סא) **בדורו של נח היו עוד צדיקים ונמחו עם הדור משום שלא מחו, ונח מחה וניצל.** (החיד"א בחומת אנך פרשת נח) מה שיש מרגיעין רוחם שאין צריך למחות שמתיראין מהעוברי עבירה, ועל ידי זה כהותרא להם לחנוף לכל שיש לו יד ושם אצל שום שררה מזה תפוג תורה, ומבטלין לא תגורו שנאמר במקום דאיכא ממה ליראות (רמ"ש בנדה סא) והוא טעות גמור, דאין היתר רק בברי היקא ולא זולת (פתחי תשובה יורה דעה סימן של"ד בשם בכור שור).
 (סב) גדול הרודה רינים ומקיים לא תגורו יזכה למחיצת פינחס המקנא, ורעה אליו לא תאונה. (פתחי-תשובה סימן שלד בשם בכור שור).
 (סג) מי שרואה עוברי עבירה ואינו מוחה עובר בשלשה לאוין. (זהר הקדוש, חלק א, דף רלט:).

(סד) על-ידי מניעת מחאה לומדים הכשרים לעשות כמעשה הרשעים (ונעשה כעין מנהג ישראל תורה) נמצא שעונש עוברי עבירות המחריבין על חשבון הרבנים שמונעין המחאה. (רש"י סוטה מא:).
 (סה) **עבירות של ישראל תלויים בראשיהם.** (ילקוט דברים תתב, וילקוט יחזקאל שמא)

(סו) **רשע שמת בשביל חטאו ולא הוכיחו הרב על חטאתו דמו נדרש ממנו.** (יחזקאל א)

(סז) תלמידי-חכמים מתים בקצירת ימים על שאינם נוקמים ונוטרים כנחש על דברי-תורה ויראת-שמים. (אבות דרבי נתן פרק כט).
 (סח) רב המוכיח את הרבים עושה קורת-רוח לפני קונו. (תנא דבי אליהו רבה א).

(סט) רב המחניף למי שמלא עונות בשביל בצע כסף שבידו ואומר לו "צדיק אתה" ראוי שיבואו עליו כל הקללות שבתורה, אבל מי שמוכיח חבירו שיחזור בו, נוטל ברכות אותו המתוכח אם קבל עליו וחוזר בו, גם הוא מקבל ברכות. (ילקוט דברים תשצג).

**הרב שלום יהודה גראס
 אבדק"ק האלמין
 בית שמש, ארץ הקודש**

(ג) מזה (מפינחס) ילמד האדם שיקנא את קנאת ה' צב-אות כשרואה איזה חילול השם או חילול התורה. ראה איך החזיק לו השם יתברך טובה וחנות וברית שלום, עד כאן לשונו. (ש"ה הקדוש בעשרה הלולים).

(גא) כתב הרמ"א ביררה-דעה (שלד בסופו) ובחושן-המשפט (סימן יב) מתשובת מהר"י וייל (סימן קנז) דנהגו עכשיו שלא למחות בעוברי עברה משום שיש סכנה בדבר, מזה דשו רבים וכהתירא דמו להם לחנף לאשר לו שם ויד קצת אצל שום שררה או שאר תקיפות אף-על-גב דלא ברי הזיקא, על-כן תפוג תורה. ולעניות דעתי טעות גמור הוא זה ודברי מהר"י וייל לא נאמרו אלא בברי הזיקא ואי לא תימא הכי בטלת לא תגורו מעקרא דודאי לא נאמר לא תגורו כי-אם בדאיכא מקום לירא כמו שכתוב בנדה (דף סא, וכעין זה בשו"ת הרשב"א הובא בבית-יוסף חשן-המשפט יב, וכו'), ושופט הממונה על ישראל לרדות העוברים ומקיים לא תגורו יזכה למחיצת פינחס המקנא, ורעה אליו לא תאנה, עד כאן לשון פתחי-תשובה בשם בכור שור.

(גב) **כל ההוא בר נש דמקני לה לקודשא בריך הוא לא יכיל מלאכא דמותא לשלטא בה כשאר בני נשא.** (זהר הקדוש, חלק ג, דף כט:).

(נג) כל מי שיש בידו יכולת למחות ומוחה ונוקם נקמות מהרשעים בעולם הזה, הקדוש-ברוך-הוא כורת עמו ברית ולזרעו אחריו כמו שעשה לפינחס. (ראשית חכמה, שער הקדשה, פרק יב, בשם הר"י אבוהב זצ"ל)
 (נד) **מעשה שכתב הגאון אב-בית-הדין דקהלת-קודש דעברעצין שליט"א, שהוא היה נוכח בעת העובדא ומשם רואין גם-כן כי אלמלא הוכיח הרב עדתו כבר היה לו תירוץ נכון לנידון והעון היה פרוס על הרב:**

אספר מעשה נורא שאני בעצמי הייתי עד רואה ועדיין ארכבותי דא לדא נוקשות בהעלותי על לבי. פעם דרש (כבוד קדושת אדוני אבי מורי ורבי הגאון הצדיק זצ"ל השם יקום דמו שנהרג על קדוש השם על-ידי אשכנזים הארורים בכ"ו סיון שנת תשי"ד לפרט קטן) **דרשה גדולה בשבת-קודש, בענין עניית אמנו ואמן יהא שמיה רבא** ובתוך הדרשה הזכיר מליצת רבנו הרמ"ק זצוק"ל שהראשי-תבות ממילין ש"תיקה י"פה ב"שעת ה"תפילה הן אותיות "שיבה", שמי שנוהר בדבר ועונה אמנו ואמן יהא שמיה רבא זוכה לשיבה טובה, ואמר מכלל לאו אתה שומע הן, אבל אינני רוצה להזכיר בעל-פה ההיפך. למחרת בבקר היה רעש גדול בבית-הכנסת כי אחד מהשומעים דרשתו בא וספר שבאותו הלילה היה חולם חלום שעומד לפני בית-דין של מעלה, ויצא דינו לחיוב. התחיל להתחנן לפני הבית-דין שעדין לא הגיע לשיבה ושאל למה יקנס בדין קשה. השיבו לו ששח שיחה בטלה בתוך התפלה ולא ענה אמנו ואמן יהא שמיה רבא. השיב לפני הבית-דין של מעלה שלא ידע מחמר האסור, אז התרגז עליו אחד מיושבי הבית דין, איך אתה אומר דבר כזה, והלוא הרב דין ומורה-צדק שלכם (והוא כבוד קדשת אדמו"ר זצ"ל, השם יקום דמו) בשבת זו דרש מענין זה, ובשם הרמ"ק, והוא זצ"ל אמר שהשותק בבית-הכנסת ועונה אמנו ואמן יהא שמיה רבא זוכה לשיבה טובה ומכלל לאו אתה שומע הן, ואתה בעצמך היית אצל אותה דרשה ואיך אתה אומר שלא ידעת מחומר הענין, אז הבטיח את הבית-דין של מעלה שילך ויודיע כל בני הקהלה מכל מה שנעשה עמו ויזהירו מכאן ואילך בדברי הרב הדין ומורה-צדק, אז יצא נקי מלפני הבית-דין של מעלה והיה לחרדת אלקים.

מחברים של
למעלה מאלף ספרים

נשיא ארגון
"מפעל הזוהר העולמי"

מפעל הזוהר העולמי
 סניף בת ים רח' בר יהודה 50, בת ים
 052-7651911

**לקבלת מידע, ספרים ועלונים על הצניעות (ועל החרם): 052-7160124 להשאיר הודעה
 קו שומרי החומות: 072-3372978 (באנגלית שלוחה 97) קו האמת: 077-2301519, מידע בנושא תקרובת ע"ז בשיער הפאות: 074-7962328**

עלון דף היומי להתאחדות הקהילות

דבר יום ביומו על הצניעות ויסודי הדת

התעוררות - הוא ארגון שמוקדש להלכות הצניעות ויסודי הדת בהשתתפות אדמו"רים, רבנים, קהילות,

ולומדי תורה לשמה, בפיקוח כ"ק האדמו"ר רבי שלום יהודה גרוס אבדק"ק האלמין שליט"א,

מחבר יותר מאלף ספרים על כל יסודי הדת

קו שומרי החומות: 072-3372978 לקבלת מידע בטלפון: 054-8505028

עלון מס' 531 לימוד דף היומי להתאחדות הקהילות על קדושת בית המדרש שהוא מיסודי הדת י"ז אדר תשפ"ג

ספר "מקדש מעט" - קדושת בית הכנסת - חלק ז'

הקדמה

הספר הקדוש הזה יצא לאור קרוב למאה פעמים במשך 50 שנה האחרונות, כאשר הדפוסו את זה בגדלים שונים. וכמו כן הספר נדפס גם כן בספר תהלים השלם. הספרים חולקו בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות ברחבי העולם, כ-12 ספרי תהלים לכל מקום, אשר בתוכם נדפס כל הספר מקדש מעט.

הכנסנו את הספר מקדש מעט בתוך ספר התהלים, בכדי שכל מי שקורא תהלים יוכל ללמוד בספר הזה בקלות. הספר הזה גרם לגדולות ונצורות, עד שב"ה היום ישנם הרבה חסידויות ואנשי מעשה שמעוררים על קדושת בית הכנסת, והרה"צ רבי מאיר מיכאל גרינוואלד שליט"א אחרי שלמד אולי 20 פעמים את הספר מקדש מעט, נסע במשך עשרות שנים בכל העולם לעורר על קדושת בית הכנסת, והחתים קרוב למאה אלף אנשים ובחורים וילדים שלא ידברו כל ימי חייהם בבית המדרש.

הספר הקדוש הזה נדפס בערך כמיליון עותקים ב"ה. וקעת החלטנו לעורר את הענין מחדש ולעשות עלונים בסדר לימוד יומי כפי שמופיע בספר מקדש מעט, בכדי שיהיה קל לכל אחד ואחד ללמוד את סדר הלימוד היומי הזה.

וכדאי מאוד שהרבנים ראשי ישיבות ומלמדים ילמדו עם תלמידיהם שיעור יומי בספר הקדוש הזה, וכמו כן מוטלת החובה הקדושה על כל אב לשנן את הדברים עם ילדיו, ועל ידי כך נזכה לגאולה השלימה בקרוב ממש בב"א.

אנו מבקשים שגבאי בתי הכנסת יחלקו ויתלו עלונים אלה בכל יום בבתי הכנסת, וכן רצוי מכל יחיד ויחיד שיפיץ ויחלק - כי כל ישראל ערבים זה לזה. אין לתאר את גודל הזכות של מזכי הרבים בפרט במצוות שקשורות לקידוש ה', כמו שיתואר בעלונים הבאים בע"ה.

הגאולה תלויה בדרשות תוכחה

(ע) בשעת גזר דין אף-על-גב ששורת הדין שצדיקים ימלטו מן הדין, מכל מקום יש מקום למדת הדין להפך הגזירה רעה גם על ראש הצדיק על-ידי שלא הוכיח העם. (שבת נד. אותיות דרבי עקיבא א.)

(עא) הצדיק אינו נותן שינה לעיניו ביום ובלילה עד שמוכיח הרשעים ומביאם שישבו בתשובה. (זהר הקדוש, חלק א, כ:)

(עב) המונע מלהוכיח הרבים הוא חוטא גדול ואין מספיקין בידו לעשות תשובה בתור עונש על גודל חטאו. (רמב"ם הלכות תשובה, פרק

ד, הלכה א)

(עג) הטעם שגדולי הדור נתפסים על עון הדור על שלא מחו ברשעים. (מדרש תנחומא משפטים.)

(עד) מי שאינו מוכיח לכבוד שמים וכאשר הדבר נוגע לכבוד עצמו או כבוד קרובו, ידידו וריעו, מוכיח נענש בכפלים. (סנהדרין קג:)

(עה) מי שחש מלמחות ברבו מטעם כבוד רבו נלקה כיוצא בו. (מדרש תנחומא חקת) הדברים מגיעים דשמואל שהיה גדול הדור הוצרך לסבול עלבון בעולם הבא שישב לפני תלמידו רב יהודה כתלמיד לפני רבו משום עובדא יחידית שמחה רב יהודה בשמואל רבו.

(עו) מבאר בש"ס (סנהדרין קא:) שירבעם בן נבט זכה למלכות על שהוכיח את שלמה המלך עליו השלום.

(עז) צריך לדרוש מדברים שנכשלין בהם יותר מלדרוש להם פשטים. (פרי-חדש יורה-דעה סימן פב)

(עח) אמר לה הקדוש-ברוך-הוא (למדת הדין) הללו צדיקים גמורים והללו רשעים גמורים (ולפיכך הצדיקים ניצולין). אמרה לו היה בידם למחות ולא מחו. אמר לה גלוי וידוע לפני שאם מחו בהם לא היו מקבלין מהם. אמרה לו אם גלוי וידוע לפניך לפניהם מי גלוי ולפיכך היה להם למחות ולהתבזות על קדשת שמך ולסבול הכאות מישראל. (מדרש תנחומא תזריע ט)

(עט) כל רב שבידו למחות ואינו מוחה כל דמים שנשפכין בישראל נשפכין על ידיו. (ילקוט שופטים סח)

רב ומורה החביב על עדתו - אינו סימן יפה

(פ) צורבא מרבנן דמרחמינן לה בני מתא לאו משום דמעלו טפי אלא משום דלא מוכח להו במילי דשמאי. (כתבות קה:)

הגאולה תלויה בדרשות תוכחה

(פא) ראה עיני ספר חזיונות כתובים באצבע מיד הקדש רבנו הרב חיים ויטל זצוק"ל בכתב ידו ממש ושם נאמר דרבנו האריז"ל היה מזהירו תמיד ובחלום ידבר בו שירבה דרשיו להוכיח לעם ולהחזירם בתשובה ובזה תלויה הגאולה ואין קץ לשכרו. (מחזיק ברכה להחיד"א ארח-חיים רצ)

הרב צריך לסבול ולהוכיח

(פב) שאפשר לחשב שמה שעשה אברהם אבינו עליו השלום כך (לקבל הכאות ובזיונות עבור תוכחתו) עשה זאת ממדת חסידות שהרי חסיד ופרוש מותר לו למסור נפשו על המצוות אף במקום שאין חיוב מצד הדין למסור נפשו ולכן דייק שפיר ואמר שמה שעשה עשה על-פי הדין שכן הדין לעשות לכבודו ולא לצד מידת חסידות ולפי זה כיון שהוא מצד הדין אם-כן כל אדם מחויב לעשות כן, ואין להתחשב כלל למה שיאמרו הבריות אם הדבר נוגע לכבודו יתברך שמו ולכבוד תורתו הקדושה. (ויאל משה בהקדמה, דף יב.)

(פג) בתוספות מסכת בבא בתרא (י: דבור המתחיל עליונים למטה) פירוש רבנו חננאל שאמרו הגאונים קבלה בידם רב מפי רב שעולם הפוך היינו שיתבי שמואל קמי רב יהודה תלמידו משום שמחה בשמואל בשבת נה. פוק חזי עד היכן הדברים מגיעים.

אמירת תוכחה זוחה סעודה שלישית

(פד) רב הדורש לעם חוקי האלוקים ולהכניס בלבבם יראת-שמים ונתאחר לבוא לבית-המדרש לא יניח הדרשה בשביל סעודה שלישית לפי שלימוד תורה ויראת-שמים לרבים קודם לכל המצוות שבתורה. (שולחן-ערוך הגר"ז אורח-חיים רצ, ד.)

תוכן דרשת הרב - יהיה דברי מוסר

(פה) עיקר הדרשה צריך שתהיה ללמד את חוקי האלקים ואת תורותיו. וגם להמשיך לב השומעים באגדה המדריכים ליראת השם למנעם מחטא לפניו יתברך שמו ובתשובה ולא יכוון להראות

וכו', ואם לא תשמעו וכו', ואם הביא עלינו את כל הרעה הגדולה הזאת בדין וביושר היה, כי אנחנו עזבנו אותו ואת בריתו, והוא גם-כן השליכנו מעל פניו כדת וכשורה ואם יבוא עתה ברוב רחמיו כי נכמרו עלינו לקרבנו אליו, יש למדת הדין פתחון פה שחס ושלום עושה תורתו פלסטר, דכיון דעדיין אנחנו ובנינו מוטבעים בבוע רגלינו ולא שבנו עד ה' עושנו אין דת ודין נותן שתעלה ארוכה למכתנו אלא אדרבא לספות חרון אף ה' על שונאייהם של ישראל שהוא מבקש אהבתנו ואנחנו מתרחקים מעליו, אלא שהוא מרחם עלינו כאב על בנים, ואף-על-גב דאנו סוררים, בנים אנחנו ואינו מונע ממנו כל דבר, וענין בהיות בגלותנו וכמו שכתוב ואף גם זאת וכו', והוא עונה אותנו בכל קראנו אליו, ואם-כן איך לא יעורר כל אדם את לבו לומר בשלנו הרעה הגדולה הזאת נחפשה דרכינו ונחקרה וגו' ואיש את רעהו יעזורו לשוב אל ה' אלקינו ואיש את שקוצי עיניו ישליכו ואת גלולי יצרו הרע יעזובו ויבחר בדרך הטוב אשר צונו אלקינו ללכת בה.

ולא איש אחד ולא שנים יעשו זאת כי מה תועלת לעם בשוב היחידים כי התועלת להם לבדם ומה בצע לתשובה אחרי שרוב העם אינם חוזרים בתשובה, אלא כל ירא וחרד את דבר ה' צריך לאסור אנשים ריקים ופוחזים אשר לא ידעו את משפטי ה' אלקי השמים זה עשרה וזה עשרים ולדרוש להם את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו ולקרבים אל אביהם שבשמים ובזה תעלה ארוכה ומרפא למכותינו ולצרותינו ויתקדש שם שמים בין המרובים ובין היחידים והמעטים הנשארים מהם יראו וכן יעשו, ואלו המחזיקים בדת להקימה ולהרימה הם הנקראים עמודי שמים והם מצוקי ארץ והם המעמידים את כל העולם כולו ויש להם זכות כמשה רבנו עליו השלום בדורו אשר זכה וזכה את הרבים והם המוציאים יקר מזולל ויש מאין והם שותפין לבורא יתברך ויתעלה בבריאת העולם ובהעמדתו. אבל לומר כל אחד רב או רבי שלום עליך נפשי ולהסגר בתוך ביתו ללמוד או לעסוק בחפצי שמים לא זו הדרך הרצויה בעיני ה', כי אינו דומה הזוכה לקנות לעשות נפשות הרבה ולקרבת תחת כנפי השכינה כמו שהוא מזכה את נפשו יחידה והאחרים בהמות ירעו, ומי יודע אם אינו עתיד ליתן את הדין וחשבון על כהני אחר שהיה ביזו להשיב רבים מעון, ולהציל לקוחים למות מרוב רשעתם, ולהחיות את נפשם בחנו ובחסדו אשר חננו ה' ולא עשה, הנה הוא גורם את כל הרעה אשר תבוא חס ושלום אחר שלא הזהירם וזה שאמר יחזקאל הנביא עליו השלום ולא דברת להזהיר רשע מדרכו הרשעה לחיתו הוא רשע בעונו ימות ודמו מידך אבקש, וכתוב וממקדשי תחלו, ואמרו חכמינו זכרונם לברכה בגמרא אל תקרי וממקדשי אלא ממקדשי ואף-על-פי שלא היה בידם למחות שהרי אמרו חז"ל אם לפניך גלוי לפנייהם מי גלוי וכו', עם כל זה כביכול חזר בו ונגזרה עליהם הגזרה והתחילה הפרעניות מהם כדכתוב וממקדשי תחלו ויחלו באנשים הזקנים אשר לפני הבית.

וזה היה דרך כל החסידים הראשונים אשר היו מקהילים קהלות רבים לדרוש להם את דבר ה' את חוקיו ואת משפטיו ומורה להם את הדרך ילכו בה ונמצא זכות כל אותם תלמידים או אנשים הנאספים עמו תלוי באותו רב או רבי ושכרו גדול במאד מאד שאין לו ערך וקצבה אשר עין לא ראתה, עד כאן מסדר היום. והנה כל האריכות הגלות המר בעוונותינו הרבים הוא בחטא הזה שמדברים בעת התפלה כמובא הרבה מגדולי ראשונים בספר הזה והוא איסור גדול וחמור ועונשו גדול מאד מכל העונשין רחמנא ליצלן כמבואר בזוהר הקדוש פרשת וילך וענתה השירה וכו', והחטא הזה הוא קל מאד עתה בעוונותינו הרבים, על-כן הוא מצוה וחיוב גדול ללמד וללמד בספר הזה בפני הרבים גם השני הקדמות כמה פעמים הם מוסר גדול עד כי חדול יחדלו ושכרם יהיה כפול מן השמים וכל אחד ואחד מישראל יתברך בבני חיי

את עצמו שהוא חכם ויודע לדרוש פסוק, או מאמר, בכמה פנים. (ב"ח סימן רצ, ושירי כנסת הגדולה)

(פז) עיקר הדרוש יהיה להזהיר להמון ישראל את כל תוקף פרטי העבירות שאדם דש בעקביו ועונשן וכמה דינים שנשליין בהם וכמו שכבר כתבו רבותא בתראי. (החיד"א במחזיק ברכה סימן רצ).

(פז) האליהו רבא הליץ על הדרשנים, דהבעלי-בתים כבר יש להם ספרים שמתוכם ילמדו דינים ומוסר, ואין צריך לדרוש ולהגיד להם, ועם האדון הסליחה כי מה דעות יערך קורא מן הספר ללשונוותם לאיש על העדה המוכיח ומוזהיר מה שעוברין עליו, ואף זו מן התוכחות שלא למדו ספר או אינם מקיימים. (שם)

מכתב-קודש להגאון הקדוש רבי ישכר דב מבלזא ז"ע לעורר הרבנים לעשות

(פח) אני פי מלך שמר מאן מלכי רבנן הוא אדמו"ר הגאון הקדוש שר התורה מורנו הרב רבי ישכר דב שליט"א אב-בית-דין דקהלת בלז הייתי בצל קדשו פרשת אמר תרס"ט, אחר שגמרתי הקדמה ראשונה והספר עד נ"ז מאמרים אמר לי אשר יתן לי עוד שני מאמרים לכתב בספר מלקוטי תורה מהקדוש רבי מאטילע טשרנאבלער ז"ע, אמרתי אשר כבר נכתב שני מאמרים אלו כי זכרתי אותם, ובאשר באתי לביתי ראיתי שלא נכתב מהקדוש הנ"ל רק מאמר אחד, ומאמר שני לא כתבתי, רק עיין עוד שם סוף הדרכה ז', על-כן כתבתי נוסף עוד שני מאמרים ועוד מאמרים לקיים מצוה לשמוע דברי חכמים. והנה נמצא בספרים הקדושים ורובם העתקתי בספר הזה אשר כל האריכות הגלות הוא בחטא הזה שמדברים בעת התפילה ואפשר לומר שזה כוונת הפסוק (תהלים קז) תעו במדבר בשימון דרך, היינו הולכים מדרך הטוב לדרך עקום ותועה שמדברים בעת התפלה, ומחמת זה עיר מושב לא מצאו. אבל כשישובו מהחטא הזה וידריכם בדרך ישרה ללכת אל עיר מושב בזכות זה יתקרב הגאולה שלמה במהרה ונבוא לארצנו הקדושה.

(פט) והחיוב מוטל על כל בר דעת ויראת-השם נוגע בלבו שילמד ויבין גם להנבער מדעת שישמור אלה הדברים אמרי-דעת, הנאמרים כדין וכדת, ובפרט הלומדים בפני רבים. וזה הלשון (בסדר היום) בתשעה באב בשעת מנחה וכדומה ונתארך הגלות כל-כך, ועוד ידו נטויה ומתחדשים עמו צרות רעות ורבות, ואין איש משים על לב לקרא בשם ה' ולקבץ ולאסף את החרדים את דבר ה' בכל עיר ועיר בכל מדינה ומדינה לאמר עד מתי יהיה זה לנו למוקש.

יש לנו עינים, ואין אנו רואין את הצער הגדול הזה הבא עלינו, ונחלל שם אלקינו הלא אלקינו יתברך ויתעלה מלא רחמים וארך אפים ומדתו להיטיב עם בריותיו וכל-שכן עם עמו ישראל אנשי סגולתו ובני בריתו זרע עבדיו אברהם יצחק ויעקב עליהם השלום, כל-שכן כי אליו, כביכול, מגיע צרותינו כדכתיב בכל צרתם לו צר, ואיך יתכן שיהיה הוא הרוצה בכל הרעה הגדולה הזאת חלילה. אין זאת כי מאד צר לו הענין הזה, והוא כביכול מתאוונ ומתאבל על ככה והוא מחכה ומצפה מתי תהיה ישועתנו ויוציא אותנו מאפילת גלותינו לאור כמו שנאמר לכן יחכה ה' לחננכם וכו', ומי מעכב על ידו הלוא הוא המשדד מערכות השמים מהעדה מלכין ומהקם מלכין משפיל ומרים, וכרצונו יעשה בשמים ובארץ, ואין מי יאמר לו מה תעשה ומה תפעל כי כל דיירי ארעא כלא חשובין וכל צבא השמים נרתעין מפני זעמו ומתאווים ומשתוקקים לעשות דברו, כמו שנאמר גבורי כח עושי דברו, כלומר אף-על-פי שהם גבורי כח, יש להם ממשלה וגבורה בתחתונים שכל אחד שולט על אומתו, עם כל זה עושי דברו משועבדים הם תחת ממשלתו ומאמר.

ואם הם גבוהים הוא גבוה עליהם כמו שכתוב כי גבוה מעל גבוה שומר וכו', ואם-כן מי מעכב שורת הדין מעכבת כי הוא הצור תמים וכו', פעלו והוא כתב בתורתנו התמימה אם בחקתי תלכו

מבורח מן האש (וגם בעל מחצית-השקל כף) ולא משום שפחדו שיכשלו בכבוד המדומה או גאות כי היו ענוים ושפלים בעיני עצמם כעשבי השדה, אלא שרצו מגודל האחריות הרובצת על מנהיגי ישראל, כי אשמות העם תלויהם בראשיהם (עין רש"י דברים על הכתוב ואשימם, ובלקוט דברים תתכ) זאת אומרת כי לא כהרי ההדיוט הרי הרב ומורה, אדם פשוט אחראי על עצמו ואשתו וביתו כמבואר בשבת (דף ט: ד) אבל רב ומנהיג אחראים גם על הצבור, ולא משום שרב ומנהיג גרוע חס ושלום מהדיוט אלא אדרבה כמו שאבאר.

כל איש ואיש מזרע ישראל קיבל על עצמו בארבעים ושמונה בריתות להיות אחראי גם על ישראל אחיו שיקיימו המצוות שבתורה ויתרחקו מהעבירות, ומהאי טעמא אחד מוציא חבירו (כמבואר בראש השנה פרק ד) וכל זה מבואר בש"ס סוטה, וערבות זו יתבאר על-ידי חכמינו זכרונם לברכה שהוא התוכחה ומחאה כאשר רואה חבירו עובר על אחת מהמצוות המפרשות בתורה בלי הבדל בין עבירה חמורה שבתורה שעונשו בסקילה לבין מצוה קלה של סופרים, הכל קבל עליו בארבעים ושמונה בריתות והבטחות, ולא לבד זו אלא שקיבל גם ערבות על ערבות של חברו דהיינו דמי שאין בידו למחות ויודע בחברו שבידו למחות התחייבותו לעורר חבירו למחות, מיהו חובת התוכחה ומחאה לפי גודל השפעת האדם על הזולת.

ולאור זה פשוטי העם אחריות ביתם עליהם וגם קרוביהם וידידיהם שלבם גם בהם שמחייב להוכיחן בראות בהם מעשה לא טוב כמבואר בפוסקים (מגן אברהם קנו ושאר אחרונים) ואם לא עשו כן נענשין גם על פשעי וחטאי חבריהם, קרוביהם, ביתם וזרעם, ורב מורה-צדק שהשפעתו מרובה מזה ומצודתו פרושה על בני אל-חי מקבל אחריות גם עליהם.

זאת אומרת שתחת להיות שמח וטוב לב כשכבודו מרובה אצל העם היה צריך להיות בצער ויגון כי ככל שמתוספין הספסלין נתוספין עליו עבירות, הא כיצד? רב שיש לו בית-המדרש עם מתפללין עליו לסדר שעורין בהלכות שבת, בהלכות נדה, ושאר הלכות השכיחות ולדרוש להם מדי שבת בשבתו וחג בחגו דברי כבושין והתעוררות לקיום המצוות ולהתרחק מפרצי הזמן המרובים וחובת הרב כפולה ומשולשת.

1) להודיע להם האסור והמותר, כי בדליכא ידיעה ליכא קיום, ולא לבד דינים המפורשים בשולחן-ערוך אלא גם ובעיקר דינים השכיחים ואינן מפורשין בשולחן-ערוך, וכמו-כן מחויב להודיען האסור והמותר בדברים הנוגעים: לצניעות המלבושים - תהלוכי הבית, כשרות שעטנו גניבה וגזילה - שקר - אונאה מסירה משא ומתן באמונה - קביעת עתים לתורה - ברכות ותפלות בשפה ברורה ובכוונה מעולה - תולעים בפרות וירקות - לשון הרע - ליצנות - תפילין - מזוזות - מעשר חינוך לתורה, יראת-שמים ומדות טובות, ומדת הסתפקות, וכן הבנות - פה טהור - הסתכלות בספרים חיצוניים הנקרא ביכער וגם חומר כלי המשחתית טלויזיה דיני יחוד ושלא לשיח בעידן אמירת שמונה-עשרה וקדיש - וחומר איסור שיחה בטלה בבית-המדרש, חובת מחאה לכל יחיד, באם רואה שבנו משיח בעת קדיש ושמונה-עשרה וכיוצא.

2) צריך להציע להם חומר העונש של גיהנם, ומלאכי חבלה, כף הקלע, ועולם התהוה, וגלגול בדומם צומח חי ומדבר מאות שנים, ושאל תחתית וכיוצא, וכן לעומתו גודל השכר לצדיקים וצדקניות בגן-עדן, וכמו שנהגו כן המוכיחים בכל הדורות כמו הגאון מורנו רבי יהונתן איבשיץ זצ"ל, והמגיד מדובנא זצ"ל, והחפץ חיים זצ"ל שכל ספריו מלאים מזה ועל-ידי זה החזירו אלפים ורבבות מישראל לדרך החיים וכן הגאון הצדיק מורנו רבי הלל מקאלאמייע זצ"ל והגאון הצדיק רבנו חיים סופר זצ"ל, ועוד. וכן קימא לן בש"ס (סנהדרין) שאם התרה לאחד שלא יעבור אינה התראה עד שיאמר לו במפורש עבירה הבאה על חטא זו. 3) אחר

ומזוני רויחא ויתקרב הגאולה שלמה במהרה בימינו אמן. (ספר הפנים, דף ה: הקדמה ב).

אם תלמיד מוחה ורבו אינו מוחה - לעתיד התלמיד גבוה מרב

(צ) הבאתי דברי התוספות הנפלאים (בבא בתרא דף י: דבור המתחיל עליונים) דרב יוסף ברה דרבי יהושע בן לוי **שראה עולם הפוך עליונים למטה ותחתונים למעלה**, פירוש רבנו חננאל דאמרי הגאונים שקבלה בידם רב מפי רב דעולם הפוך היינו **שראה שמואל דהוה יתיב קמה דרב יהודה תלמידה משום דמחה ברבו שמואל** בפרק במה בהמה (שבת דף נח.) גבי ההיא אתתא דאתיא קמה דשמואל ולא אשגח בה, אמר לה רב יהודה לית לה למר אוטם אזנו מזעקת דל וגוי, עד כאן לשונו, והוא איום ונורא.

פרק ח

א

העתקת מכתב-תוכחה מרב... לרב...

לכבוד ידידי ורעי כאח לי דבוק בקירות לבבי אליו צמאה נפשי כבוד הרב הגאון הצדיק המפורסם בוצינא קדישא חסידא ופרישא כבוד שם תפארתו מורנו הרב... שליט"א. אחרי דרך מבוא החיים והשלום אבוא כאן במכתב תוכחת מגילה מתוך אהבה מוסתרת ובל יחשדני כי בא הדברים מרב כעס וטינא בלב, חס לי מדברים כאלו בפרט לכבוד קדושתו החביב עלי כנפשי מימים ימימה, אולם היא הנותנת כי התבוננתי קצת בדרכי התוכחה גודל חיובם ופחד עונשם וממש פחד ורתת עלה בכל גופי עד היכן הדברים מגיעין, **ושכל הגדול מחברו גדול אחריותו על הכלל**, וידעתי גם ידעתי כי כבוד שם תפארתו גדולה השפעתו על הרבים מכמה צדדים ואופנים, וכפי ידיעתי אינו מנצל עתותיו המסוגלים להוכיח בהם הבריות ותחת זה מתיגע בתורה ובעבודת השם יתברך, ואף שידענא כי כל דרכיו קודש לה' מכל מקום לא אמנע להודיע לכבוד קדושתו את אשר עם לבבי להסיר מעלי גודל האחריות של האיני מוכיח במקום הראוי, ובתוכחה הלוא קיימא לן (במגן אברהם סימן קנו) דאפילו תלמיד לרבו מחויב להוכיח, ושלמה המלך עליו השלום העיד הוכח לחכם ויאהבך, ואומר נאמנים פצעי אוהב. וידועים גם דברי רבי עקיבא שהעיד על עצמו כי הוסיף אהבה למי שמוכיחו וכן דרכי החכמים בידועם, כי אלו הם המביאין לחיי העולם הבא, וגם לגדול הדור מורנו הרב שלמה לוריא זצ"ל היה לו מוכיח כמו שכתב החיד"א, כי אין אדם רואה נגעי עצמו. ואקוה שכבודו יסכים לדברי הנאמרים בכוונה זכה לקיים מה שצונו הבורא יתברך שמו, וגם כי ידענא שכבודו השפעתו מרובה ואם מונע התוכחה להם, וגם אני אמנע את עצמי מלעוררו על הדבר אז יגוללו עלי כל חטאי החוטאים בנפשותם מטעם כל שבידו למחות, וכיון שבידי למחות בכבודו, וכבודו בידו למחות לרבים הכל על כתפי רובץ, ועל-כן מצאתי חובה לנפשי לצאת בכותבת הגס ליתובי דעתא דידיה.

הנה כבוד שם תפארתו הממלא תפקיד של רב המורם מן העם אם יתבונן היטב במצבו יבין בטוב כי "רבנות" אינו שררות כלל אלא עבדות (כדברי חז"ל) ולא כמו שנראה לעין העולם שהיושב על כסא רבנות רק לקליטת כבוד הוכן ממלכתו, לא ולא! כבר כתב בעל חפץ-חיים זצ"ל כי כבוד מחלקים ביום שכולו כבוד, ואמיתת הדברים כי מי שהפליג משאר העם בחכמתו ויראתו עליו רבצה המלאכה הכבידה לרעות צאן קדשי ה' מטעם שבתבונתו ויראתו ידע להדריך את העם אשר יעשון והדרך ילכו בה, והכבוד שמחלקין לו היינו כדי שיהיה מוראו מוטלת על הבריות ויוכל להשיג מטרתו שאלמלא מוראו מי יאבה לו או ישמע אליו.

דעו כי לא לחנם אמרו חז"ל "אוי לו לרבנות שמקברת את בעליה" ולא על חינוס ברך הגאון יעביץ זצ"ל "שלא עשני אבי"ד" בכל יום, והגאון רבנו עקיבא איגר זצ"ל רצה להפטר ממשרת הרבנות שלו כמה פעמים (עין אגרות סופרים) וכל גדולי ישראל ברחו מזה יותר

עלון 531

שיבטל מלענות כראוי צריך לירד לשאול תחתית מדורה התחתונה של גיהנם, ולפי חשבון סך אמן שלא ענה דנין אותו בסך ההוא בגיהנם, ואין הקדוש-ברוך-הוא מותר כל שהוא, לבד אם עשה תשובה על כל אחד ואחד.

ולאידך אם מחית והוכחת כדבעי מתוספין לזכותך בשכר גן-עדן סך 47,040,000 זכיות, כמבואר בילקוט דברים תשנ"ג. חשבון מצומצם לשנה אחת חטאות הרבים באין מוכיח, מי שאפשר למחות ואינו מוחה נתפס בעונם (שבת נד: קח: תנחומא משפטים, רמ"א יורה-דעה שלד, מח):

א) עונות המתקבצים לרבי שאינו מוכיח כמחויב (בשנה אחת עבור אדם אחד):

- 2) מכשול בהלכות שבת..... 260
- 3) מכשולות באונאה וגניבה (שלשה ליום)..... 1,065
- 4) מכשול ברבית (פעם לשבוע)..... 52
- 2) מכשול בצניעות (פעמים ליום)..... 710
- 6) לשון הרע, ליצנות, רכילות, קללות..... (פעמים 710)
- 7) ברבות שלא בכונה (חמישים ליום)..... 17,750
- 8) קביעות עתים לתורה (פעם אחת לשבוע)..... 52
- 2) שאר עבירות (שלש ליום)..... 1,065
- סך הכל:..... 21,664

וכל הנ"ל עשרה אנשים:..... 216,640

ואם תוסיף לזה ביטול אמנים של 14 אנשים יתוספו (כנ"ל) סך הכל לשנה: שש מיליון שבע ושמונים אלף וארבעים..... (6,870,040). עכשיו תוכל כבר להתבונן היטב בשני צדדי מאזני המשקל העומד לפני כל רב מורה ומנהיג ומשפיע.

החשבון המצמצם ביותר שעולה לרב שאינו מוחה המשמש בקהלה היותר קטנה הוא לפחות ביטול מצוות (כחשבון הנ"ל) לעשרה אנשים מחמת חוסר ידיעה או חיסור ידיעת חומר האסורים וגודל עונשם, וביטול אמנים לארבעה-עשר אנשים העולה בסך שש מיליון שבע ושמונים אלף, וארבעים.

ביד הרב לקח כל הנ"ל על חשבונו בשתיקתו ואי מחאתו ותוכחה. וביד הרב לעורר להזהיר ולהתריס בעת התפלה, לפני קריאת-התורה, בסעודה שלישית, בסעודות מצוה, ובכל שאר הזדמנות ולקבל שכר של המבטלין (כנ"ל) עבור אמירת שש מיליון שבע ושמונים אלף וארבעים מצוות שלא עשאו מעולם. המשך בעלון הבא אי"ה

הרב שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין
בית שמש, ארץ הקודש

כל הנ"ל החוב על רב המורה להוכיח בשעת מעשה כשרואה שחוטאין הטבע אנושי לשכוח (וכדקימא לן דבעינן התראה תוך כדי דבור דוקא) לדוגמא:

אם רואה שני אנשים (או יותר) משיחין זה לזה בעת חזרת השי"ץ, או קדיש, או קריאת-התורה צריך להשתקן על אתר, ואם לא הועיל צריך לעורר עוד הפעם גודל העונשים המעתדים להעובר הן בעולם הזה והן בעולם הבא, ואם כבד עליו הדבר צריך למנות אנשים לכך, וגם לעורר הנהגה והמדקדקין על חיובן הפרטי למחות בשכניהם וחבריהם המספרים בעת קדיש ושמונה-עשרה ואין עונין אמן כהוגן.

את כל אלה צריך אתה לעשות ולפקח עליו דבר יום ביומו, ואם אתה עושה כן אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא כי אף אם לא יציתו לך יצאת ידי חובתך, וגם אתה מקבל שכר נגדם כמבואר בילקוט דברים (תשצג) דמי שמוכיח לחברו נוטל ברכת אותו המתוכח, ואם יקבלו ממך אדרבה לזכותך יעלה גם זכותם.

ואם שלש אלה לא יעשה הרב והמורה אז כאשר יביאו אלקים במשפט על כל נעלם ידין אותו גם על עברות מתפללי בית-מדרשו ואם היו אצלו חמישים מתפללים יענישו אותו על פשעיהם לכל חטאתם, ואם נכשלו חס ושלוים בפרט אחד של חילול שבת אף שהוא כשלעצמו היה שומר שבת בכל פרטיה ודקדוקיה יגלגלו עליו חמישים חלולי שבת העולים במשך השנה 2,500 חילולי שבת, וזהו עבור מכשול יחידי ואם בארבעה וחמשה נכשלו יעלה לסך 25,000 חילולי שבת וכחשבון הזה בעבור מכשול בהלכות נדה, ובעניני צניעות, וגזל, וכשרות, וספורי לשון הרע, וקללות, וליצנות, רבית והשאר.

בואו חשבון:

ונעשה חשבון לענין עבירה של ביטול אמירת אנשים כראוי בכונה הראויה על-ידי שיחה בעת חזרת השי"ץ ואמירת קדיש עד כמה יעלה חובת הרב והמורה, חשבון האמנים של שלש תפלות שביום עולים בערך למאה ומעלה, ובבית-המדרש קטן שמתפללין שלושים מתפללים והמועט (14) אנשים אין נזהרין באמן (בין אם משיח בין אם יושב ודומם) יעלה: ביום אחד לבד לחשבון, 1400 אמנים - שבוע אחד 9,800 אמנים - חודש אחד 39,200 אמנים - לשנה אחת בלבד 470,400 - לחמש שנים 23,520,000.

הגע עצמך בבית-המדרש שבטלו לא יותר ממספר הקטן של 14 אנשים עניית אמן כדבעי (וחשבון זה כמעט אין בית-המדרש שינצל ואף במקומות שאין אנשים קבועים מכל מקום פעם זה מבטל ופעם שני) והרב המורה בבית-המדרש לא מוחה כדבעי מתוספין לחשבונו במשך חמש שנים בלבד:

שלשה ועשרים מיליון, וחמישים ושתים אלף עבירות של ביטול אמירת אמן, ואם יש 28 אנשים שאין עונין כדאוי (שהוא שכיח מאד) והרב לא מוחה עולין לחשבונו: 47,040,000. ואחד עשר שנים יעלה לחשבון:

94,080,000, שהוא תשעה מיליון וארבע מאות ושמונה אלף אמנים.

ועכשיו התבונן קצת מה שעולין על חשבון רב קהלה קטנה שלא נמצא בה מבטלין אמירת אמן יותר מארבעה עשר אנשים (14) ובשלא מוחה בהן מתוספין עונותיהם על חשבונו סך 47,040,000. וזכור ואל תשכח מה שכתוב באור צדיקים (דף יא.) שעבור אמן אחד

מפעל הזוהר העולמי

סניף בת ים רח' בר יהודה 50, בת ים
052-7651911

לקבלת מידע, ספרים ועלוני על הצניעות (ועל החרם): 052-7160124 להשאיר הודעה
קו שומרי החומות: 072-3372978 (באנגלית שלוחה 97) קו האמת: 077-2301519, מידע בנושא תקרובת ע"ז בשיער הפאות: 074-7962328

עלון דף היומי להתאחדות הקהילות

דבר יום ביומו על הצניעות ויסודי הדת

התעוררות - הוא ארגון שמוקדש להלכות הצניעות ויסודי הדת בהשתתפות אדמו"רים, רבנים, קהילות, ולומדי תורה לשמה, בסיקוח כ"ק האדמו"ר רבי שלום יהודה גרוס אבדק"ק האלמין שליט"א, מחבר יותר מאלף ספרים על כל יסודי הדת

קו שומרי החומות: 072-3372978 לקבלת מידע בטלפון: 054-8505028

עלון מס' 532 לימוד דף היומי להתאחדות הקהילות על קדושת בית המדרש שהוא מיסודי הדת – י"ח אדר שנה שנייה תשפ"ג

ספר "מקדש מעט" – קדושת בית הכנסת - חלק ח'

הקדמה

הספר הקדוש הזה יצא לאור קרוב למאה פעמים במשך 50 שנה האחרונות, כאשר הדפיסו את זה בגדלים שונים. וכמו כן הספר נדפס גם כן בספר תהלים השלם. הספרים חולקו בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות ברחבי העולם, כ-12 ספרי תהלים לכל מקום, אשר בתוכם נדפס כל הספר מקדש מעט.

הכנסנו את הספר מקדש מעט בתוך ספר התהלים, בכדי שכל מי שקורא תהלים יוכל ללמוד בספר הזה בקלות. הספר הזה גרם לגדולות ונצורות, עד שב"ה היום ישנם הרבה חסידויות ואנשי מעשה שמעוררים על קדושת בית הכנסת, והרה"צ רבי מאיר מיכאל גרינוואלד שליט"א אחרי שלמד אולי 20 פעמים את הספר מקדש מעט, נסע במשך עשרות שנים בכל העולם לעורר על קדושת בית הכנסת, והחתים קרוב למאה אלף אנשים ובחורים וילדים שלא ידברו כל ימי חייהם בבית המדרש.

הספר הקדוש הזה נדפס בערך כמיליון עותקים ב"ה. וקעת החלטנו לעורר את הענין מחדש ולעשות עלונים בסדר לימוד יומי כפי שמופיע בספר מקדש מעט, בכדי שיהיה קל לכל אחד ואחד ללמוד את סדר הלימוד היומי הזה.

וכדאי מאוד שהרבנים ראשי ישיבות ומלמדים ילמדו עם תלמידיהם שיעור יומי בספר הקדוש הזה, וכמו כן מוטלת החובה הקדושה על כל אב לשנן את הדברים עם ילדיו, ועל ידי כך נזכה לגאולה השלימה בקרוב ממש בב"א.

אנו מבקשים שגבאי בתי הכנסת יחלקו ויתלו עלונים אלה בכל יום ובבתי הכנסת, וכן רצוי מכל יחיד ויחיד שיפיץ ויחלק - כי כל ישראל ערבים זה לזה. אין לתאר את גודל הזכות של מזכי הרבים בפרט במצוות שקשורות לקידוש ה', כמו שיתואר בעלונים הבאים בע"ה.

פרק ט

התעוררות למלמדי תינוקות

אני טרם אכלה לדבר מהתחייבות המנהיגים לעורר במכשול הנורא של אי עניית אמן יהא שמיה רבא בעונתה אשא משלי. מול פני מלמדי תינוקות של בית רבן ומנהליהם.

(א) מבואר ברש"י (בבא בתרא ה:) על מה שדרשו חז"ל ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד "אלו מלמדי תינוקות", פירוש רש"י, מצדיקי רבים הן שמלמדין ומחנכין אותן בדרך טובה, עד כאן לשונו. הרי שיעקר שכר הגדול הגנוז למלמדי תינוקות של בית רבן לעתיד לבוא הוא, על מה שמחנכין התלמידים ומדריכין אותן בדרך הישרה, ועכשיו הגע עצמך הרי בימי רש"י ז"ל עדיין היו שנים כתקנם וההורים יגעו ועמלו לחנך פרי בטנם בדרך הטוב והישר, בין האב ובין האם, ואף-על-פי-כן היה מן הצורך שהמלמד ישלים גם חלק זה.

על אחת כמה וכמה בימינו אלה, שהאבות מבליים רוב ימיהם בטרדת הפרנסה ומיעוט שאינו מצוי שיפריש חלק חשוב מעיתו לחינוך הילדים כדבעי וההורים משלחין בניהם לתלמוד-תורה על מנת שיצאו משם כלי שלימה בתורה וחכמה ויראת-שמים, וכיון שהמצויאות כך, אחריות גדולה ורצינית מורכבת על כתפי המלמד, וכל גופו תאחזמו רעד בהתבוננו כי הילדים היושבים לפניו מוטלים עכשיו על פרשת דרכים של דרכי החיים הנצחיים, ורק בו תלוי עתידו של כל ילד, אם לחיים של תורה ויראה טהורה, או חס ושלוש.

(ב) וכמו-כן גורלו של הילד הזה בענין התפלה בכללות ואמירת אמן יהא שמיה רבא בפרטות, תלוי לפי תגבורת הדרכה והתעוררות שמקבל בענין זה ממלמדו ומדריכו, ואם המלמד יזדרז לספר לתלמידיו גודל מעלתו הזהיר בזה, וגם יכפיל להזהירו בשעת מעשה באמירה רכה וקשה, אז הרגל יתהפך לטבע, ויראה פרי בעמל וזכותו יעמוד לו לנצח.

אבל אם יתירשל המלמד וכל-שכן כשלא ידבר כלום מענין זה, מאין יבוא עזרו, ואם אין גדיים אין תיישים, אף גם זאת המלמד ישים

האם אמרינן מוטב שיהיו שוגגים ברואה אנשים משיחין בעת חזרת הש"ץ או אמירת קדיש, ולא יוכיח אותן; או שצריך ומצוה להוכיחן.

התעוררות למלמדי תינוקות

בירור בדין מוטב שיהיו שוגגין

ואל יהיו מזידין

הכזונה יעשה את אחותנו

פעם אחת התווכח הרב הקדוש רב ייב"א זכרונו לברכה מאוסטראה עם הרב הקדוש רבי פנחס מקוריץ זכרונו לברכה, באיזה איסור נכשלים יותר בדור הזה. הרב ייב"א אמר, שהאיסור הגדול ביותר עכשיו, הוא מה שמדברים בבית-הכנסת דברים בטלים בשעת התפילה, ורבי פנחס אמר, שמכשול גדול יותר הוא מה שבנות ישראל העניות הולכות לבית ה"פריצים" הנכרים למכור להם עופות ודגים ושאר צרכי אוכל, כמו שהיה נהוג אז בעיר אוסטראה, ועל-ידי כך יש חשש שלא יבואו לידי יחוד.

כל אחד מהצדיקים התעצם בדעתו, והרבה בטענות והוכחות לבסס את דבריו, והתאמץ להטות גם את דעת חבריו לדעתו. לסוף הסכימו לפתוח אחד מחמשת חומשי תורה, והפסוק שיפול עליו מבטם ראשונה יוכיח להם עם מי הצדק. נזדמן להם חומש בראשית, פתחוהו, וראו בסקירה ראשונה את הפסוק "הכזונה יעשה את אחותנו", ונמצאו דברי רבי פנחס קיימים. אז אמר לו תכף הרב ייב"א: נראה נא איך יונתן בן עזיאל מתרגם פסוק זה. הביטו בתרגום יונתן וראו שמתרגם כך: לא יאי למהוי מתאמר בכנישתהון דישראל (ובתרגום ירושלמי: ובבית מדרשיהון) דסאיבו... לברתה דיעקב. הרי שכל חומר הדבר הוא, שלא יבואו לדבר מזה בבתי-כנסיות ובתי-מדרשות של ישראל, נמצא שצדקו דברי שניהם, בחינת אלו ואלו דברי אלקים חיים.

להרבות חטאים ופשעים כי לפום גודל הערצתו בעיני בני-אדם מתגדל השפעתו וכשאינו מוחה כל חטאתם עונם ופשעם, אחד איסור לאו ואחד איסור כרת וסקילה הכל עולין על חשבוננו לעונש בעולם הזה ובעולם הבא, ולפי זה אדם פשוט והדיוטי יותר נקי מחטאים מאדם גדול ונכבד, כי אף שלראות האדם - האדם הגדול והצדיק הוא מי שיושב ומתבודד באהלו של תורה ויראת-שמים ואין מסתכל ממנו ולחוץ, והוא עמוס ממצוות ומעשים טובים ולצדיק יחשב, מיהו לא מחשבות אדם מחשבות הקדוש-ברוך-הוא, והקדוש-ברוך-הוא מטיל על הצדיק חובת מחאה, וכל שלא מקיימו חטאות ועונות אותם שיש לו השפעה עליהם, רובצים כולם על כתפיו ונתפס עליהם כמבואר שם באר היטב. ולא די בפליטת שפתי תוכחה מזמן לזמן דכל שהדור פרוץ יותר, חובתו יותר, וחוב עליו להיות טרוד בזה יומם ולילה ממש כמו שכתוב בזוהר הקדוש (חלק א, דף כ) ובילקוט (שופטים סח).

(ב) לפעמים נענש להרג אפילו (סנהדרין כ) והוא בכלל ארור (ויקרא רכח כח).

(ג) כל רציחות ושפיכות דמים שנשפכין בישראל כאלו הוא עשאם (ילקוט שופטים סח). ומונע בניית ירושלים (שבת קיט:).

(ד) אם עוד מחניף הרשע, ראוי שיבואו עליו כל הקללות שבתורה (ילקוט דברים תשצג).

(ה) בשעת הגזירה נענש עם הכלל, אפילו הוא צדיק גמור (שבת נד: מדרש תנחומא משפטים, מדרש תנחומא חקת, אותיות דרבי עקיבא א) ונלקח בצרעת (זהר הקדוש, חלק כ, דף מו:).

(ו) אין הקדוש-ברוך-הוא מספיק בידו לעשות תשובה (רמב"ם הלכות תשובה, פרק ד, הלכה א).

(ז) כל פעם שבידו להוכיח, כגון שרואה משיחין בעת קדיש ושמונה-עשרה ואינו מוכיח עובר בשלשה לאוין (זהר הקדוש, חלק א, דף רלט:).

(ח) על-ידי שאינו מוחה מתגברת חסרון ידיעה בחומר העון ועונשה, ומתרבים בעלי עבירות שלהם, כולם עולים על חשבוננו (רש"י סוטה מא:). ואם הרשע נתפס בעונו נחשב בשמים כאלו הוא הרגו לזה (יחזקאל א).

(ט) מתקצרים שנותיו ומת קודם זמנו (אבות דרבי נתן פרק כט).

(י) מי שלא מוחה בעובר עבירה אף-על-גב ששב הרשע לבסוף מרשעו אף-על-פי-כן הערב נענש על שלא הוכיח בזמנו, ודוקא ששב הרשע מיראה (כמו שכן בימינו) אבל השב מאהבה, גם לערב שלא מחה נמחל (מערכי לב דרוש ע, דף קנו, וספר יד ימין חלק ב, דף יג) ויש שכתבו סתם דאינו נמחל לו (יערות דבש דף עב).

(יא) כל מי שאפשר למחות באנשי-ביתו ולא מיחה, נתפס על אנשי ביתו, באנשי עירו נתפס על אנשי עירו, בכל העולם כולו נתפס על כל העולם (שבת נד:).

(יב) עיין שאלות תשובות מהר"ם שיק (ארח-חיים סימן שג והלאה) הרבה פרטים בדיני חובת מחאה.

פרק יא

שכר גדול למוחים

(א) מי שמוחה לכבוד שמים אין מלאך המות שולט בו כשאר בני אדם (זהר הקדוש חלק א, כט:). והקדוש-ברוך-הוא כורת עמו ברית ולזרעו אחריו כמו שעשה לפינחס (ראשית חכמה שער הקדושה פרק יב בשם מהר"י אבוהב) וזוכה לחלקו של הקדוש-ברוך-הוא (תמיד כח). וממשיך ברכות וטובות לעולם (שם) ויוצא מכלל ארור לכלל ברוך (ויקרא רבה כה), ניצול מכל גזירות קשות (ילקוט רות על הכתוב וימת אלימלך) זוכה לבלות שנותיו בנעימים (אבות דרבי נתן פרק

אל לבו כי דבריו ישאו פרי פרות, ולא די בזה שזכות אמרותיו גבה מעל גבוה, מטעם שהלוא מצוה גדולה הליו מתקיימת בזכותו, אולם הקרן קיימת לו גם לדורות הבאים אחר זה, כי הילדים הללו יגדלו ויהיו לאנשים וידריכו בניהם אחריהם בדרך שקבלו הם, וכן אותן הילדים שלאחר זמן יטו שכמם שינטו לסבול עול מלמדות עוד זכור יזכרו ממה שקבלו הם להמשיך להלאה לתלמידיהם דרך זו.

(ג) התבוננו מעט כוחו הגדול של אמירת אמן יהיא שמה רבא של תינוקות שלא טעמו טעם חטא, והלוא אמרו חז"ל (בשבת קיט:). אין העולם מתקיים אלא בשביל הבל תינוקות של בית רבן, לא בארו איזה הבל וסתמיות לשונם מורה כי הכל במשמע: תורה, ותפלה, וכיוצא, ואם-כן הלוא עצם אמירת אמן ויהא שמה רבא שגבה מעלתה עד מאד (מבאר בסמוך) שמבטלין כל טנרין תקיפין ופגעות רעות וגזרות קשות, ומשפיע השפעות טובות ומקרב קץ גאולתנו ופדות נפשנו, עד שאמרו חז"ל בסוטה דעלמא קיימא אאמן יהא שמה רבא דאגדתא, ועכשיו ישער כמה גדול כוחה של תינוקות שלא טעמו טעם חטא, ומקיימין העולם בהבל פיהם כשיענו אמן ויהא שמה רבא.

ומזה בקל יוכל להשיג אפס קצהו ממעלת המלמד המשקיע זמן רב וכוח עצום לחנך ילדיו לקיים מצוה זו כדבעי.

(ד) אולם לדאבוננו מעוטא דלא מצוי המלמדים העוסקין בזה, וגם המעוטין לא בדרך קבע ואפילו אם התינוקות זהירין באמירת אמן באותה שעה מחמת מורא רבו העומד על גבו, אין סופו להתקיים גם כשיגדל ויצא מתחת יד רבו, שהרי לא מצד הרגש נפשו עשה כן רק מפחד מקל רודה שביד הממונה, ומה טוב היה אם היו המלמדים מסבירין בנועם שיח לתלמידים גודל מעלת ויופי שכר לזהירין, בעלמא הדין ובעלמא דאתי, עד שהדברים יכו שורש בליבות הנערים וירבה ויצץ ציץ הפורח פרחים נאים להרבות כבוד שמים, ואז ודאי יוכל לבטוח, דגם כי יזקין לא יסור ממנה כי יתהפך להיות כטבע הנולד עמו.

ואצטט כאן אילו מאמרי חז"ל שמהם נוכל לראות מעלת וחשיבות תינוקות של בית רבן בשמים:

(א) כל יום מלאך יוצא מלפני הקדוש-ברוך-הוא לחבל את העולם וכיון שהקדוש-ברוך-הוא מסתכל בתינוקות של בית רבן מיד נהפך כעסו לרחמים. (מסכת כלה רבתי ב).

(ב) בשעה שהתינוקות יוצאין מבית רבן בת-קול יוצאת ואומרת להם לך אכול בשמחה לחמך. (קהלת רבה ט-א).

(ג) סופרין ומשנין שמלמדים תינוקות לאמיתן עתידין לעמוד בימינו של הקדוש-ברוך-הוא. (ויקרא רבה ל-ב).

(ד) בואו וראו כמה חביבין תינוקות לפני הקדוש-ברוך-הוא. גלתה סנהדרין ולא גלתה שכינה עמהם, וכיון שגלו תינוקות גלתה שכינה עמהם. (איכה רבתי א-לג).

(ה) כל עיר שאין בה תינוקות של בית רבן מחריבין אותה. (שבת קיט:).

(ו) אין העולם מתקיים אלא בשביל הבל תינוקות של בית רבן. (שם).

(ז) אין מבטלין תינוקות של בית רבן אפילו לבנין בית-המקדש. (שם)

פרק י

עונש הנמנע מלמחות

גודל העונשים המעוותים למונע מלמחות בעולם הזה ובעולם

הבא - מוסיף חטאים יותר מסתם בני-אדם

(א) לפי כחו שיש לו על בני-אדם להשפיע תוכחה ואינו מוכיח, כל חטא קטן וגדול שעושין הרי הוא כמי שעשאו הוא. (שבת נד: חנוך מצוה רלט, יורה-דעה שלד-מח) ולפי זה כל שהרב גדול יותר ומחזיקין אותו למכובד יותר שעל-ידי זה מתרחב השפעתו יותר כידוע מוסיף

לראות בנועם ה' ולבקר בהיכלו כבוד אומר כולו, אמן כן יהי רצון,
עד כאן לשונו.

(ח) בסידור נהורא השלם (מובא בספר הפנים אות לג) וזה לשונו: צריך להזהיר להמוני עם שלא יאמרו תהלים ומעמדות או שאר תחנונים בעת חזרת הש"ץ תפלת שמונה-עשרה... וביותר נמצאו זאת לפני כותל מערבי מהמוני עם שפורקים מעליהם בשעה שהקהל משבחים ומפארים, או בחזרת הש"ץ השמונה-עשרה הולך אל דרום וסובב אל צפון סובב והולך בלי מורא ופחד כמו בבתי-משתאות. והוא חוטא ומחטיא את הרבים כירבעם, והחטא הזה **לבד די להאריך גליותינו.** ובעוונותינו הרבים איסור זה נעשה להם ממש כהיתר. **לכן מי שיש בידו למחות מוטל עליו הדבר ויהיה שכרו גדול לעולם הבא,** עד כאן לשונו.

(ט) בספר דרך משה (ליום ט) וזה לשונו: **והנה באתי לעורר לבביכם הטהורים וכל רבני ארץ ומורי צדק בכל קהלות וישובים לגזור על השמש להזהיר העם בשעת התפלה שלא ידברו...** וכל אדם יזהר מאוד בתשובה קלה כזו, ואף אם כבר דיבר יהיה לו תיקון גדול מהיום והלאה על-ידי שיגער בחברו, והחיוב מוטל עליו לגעור בחבירו כמו שאיתא בשולחן-ערוך מי שדיבר בבית-הכנסת הוא חוטא וגדול עונו מנשא וגוערין בו, עד כאן לשונו.

(י) עוד כתב שם וזה לשונו: ונראה לי כונת השולחן-ערוך שהוא כמו רוצח שנהרג על ידו כמה בניס... וגדול כח התשובה שיזכה לעצמו ומזכה לאחרים עמו, וזדוונותיכם נעשה לכם כזכיות ונברא לכם מלאכי רחמים, ותגרמו חיים לכם ולבניכם אחריכם בטוב ובנעימים אמן, עד כאן לשונו.

(יא) כתב רבינו יונה באגרת התשובה (מובא בספר הפנים אות סה) וזה לשונו: ויזהר שלא לדבר בשום עסקיו או שיחת חולין בבית-הכנסת כי גדול עונו מנשא וכל-שכן שיזהר שלא לדבר בעת שהש"ץ מתפלל וכל הקהל מחיובים להוכיחו ולגעור בו ולחשוך אותו מחטאו. עד כאן לשונו.

פרק יג

ברור בדין מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין

(א) בספר חסידים (סימן רסב): **זמה שאמרו הנח לישראל מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין זהו במקום רשות אבל בבית-הכנסת לא.**

(ב) הא דאמרינן מוטב שיהיו שוגגין ולא למחות דוקא ביודע ודאי שלא יקבלו ממנו (רא"ש ביצה פרק ד, ובתשובה כלל ו, אות ג, תוספות סוף פרק חזקת הבתים, טורי-זהב סימן תרח, סעיף קטן ב, מגן-אברהם סימן תרח, סעיף קטן א, מנחת-חנוד רלט, וכן כתב בחתם-סופר ביצה ל) אבל בספק אפילו באיסור דרבנן צריך למחות (לבושי שרד שם שכן מוכח ברא"ש וכן בשולחן-ערוך הגר"ז ד, וכן כתב בברכי-יוסף ממהר"ט. וקצה"מ ה. וערוך-השולחן ו).

(ג) אם החוטא מזיד גם אם לא ישמע לו חייב להוכיחו עד שינזוף בו החוטא, ואם לאו עובר על מצות עשה דהוכח תוכיח (דברי מנחם סימן תרח בשם העטור וריטב"א, מגן-אברהם תרח סעיף קטן ג, מטה-אפרים ח, ערוך-השולחן ז, משנה ברורה סעיף קטן ה, גו"ר ארח-חיים כלל ג, סעיף טו).

(ד) עבירות שבגלוי יוכיחנו מיד שלא יתחלל שם שמים (שם).
(ד) בשיטה מקובצת ביצה (ריש פרק המביא) וזה לשונו: העיד הריטב"א זכרונו לברכה בשם רב גדול מאשכנזים שהעיד בשם רבותיו הצרפתיים ומכללם ר"י ומהר"ם מרוטנבורג שלא נאמרו דברים הללו לחלק בין אסור תורה לדרבנן אלא לדורותם, אבל בדור הזה שמקילין בכמה דברים, ראוי לעשות סייג לתורה ואפילו בדרבנן מחינן וקנסינן להו עד דלא לעברו לא בשוגג ולא במזיד ושכן הוא במדרש ירושלמי והדבר נראה נכון, עד כאן לשונו (מובא במחצית-השקל תרח ג, ובשו"ת כתב-סופר סימן נז, עיין שם).

(ו) אף-על-גב שיש מלמדן זכות על שאין מוחין בעוברי עבירה דחוששין לסכנה שיעמדו על גופינו ומאודנו, אבל במקום שאין

(כט) כשיש גזר-דין על הכלל הוא ניצול (חומת אנך פרשת נח) וזוכה למלכות (סנהדרין קא):

פרק יב

האם אמרינן מוטב שיהיו שוגגים ברואה אנשים משיחין בעת חזרת הש"ץ או אמירת קדיש, ולא יוכיח אותן; או שצריך ומצוה להוכיחן.

אין כאן דנדוד ספק שמצוה וחובה רמיא על כל הרואה או שומע חברו משיח בעת חזרת הש"ץ וכיוצא להוכיחו על פניו מדינא דשולחן-ערוך וגדולי הפוסקים ראשונים ואחרונים כמו שיתבאר בעזרת השם יתברך לקמן:

החיובים שנאמרו ביחיד אצל חזרת הש"ץ

(א) בשולחן-ערוך אורח-חיים (סימן קכד, סעיף ז) וזה לשונו: **לא ישיח שיחת חולין בשעה שש"ץ חוזר התפלה ואם שח הוא חוטא וגדול עונו מנשא וגוערים בו עד כאן לשונו,** ודין זה מעותק בכל הפוסקים כמו דרך-החיים, חיי-אדם, שולחן-ערוך הגר"ז (עיין עוד בסמוך), ערוך-השולחן, וכל האחרונים.

(ב) והגאון רבנו שניאור זלמן זצ"ל בשולחן-ערוך הרב החמיר עוד יותר שיש לגעור גם באנשים הלומדים או אומרים תחנונים בעת חזרת הש"ץ, וזה לשונו (בסימן קכד, סעיף ו): **ויש לגעור באנשים שלומדים בעת חזרת הש"ץ, או אומרים תחנונים, ואפילו אם מכוונים לסוף הברכה לענות אמן כראוי שלא תהיה אמן יתומה לא יפה הם עושים...** שאם הלומדים יפנו ללימודים עמי-הארץ ילמדו מהן שלא להאזין לש"ץ ויעסקו בשיחה בטלה, נמצאו מחטיאים את הרבים, עד כאן לשונו.

ועוד כתב להלן (בסעיף ז) וזה לשונו: **לא ישיח שיחת חולין בשעה שש"ץ חוזר התפלה ואם שח הוא חוטא וגדול עונו מנשא, אפילו יש תשעה זולתו שכל המשיח בבית-הכנסת בשעה שהציבור עסוקין בשבחו של מקום מראה בעצמו שאין לו חלק באלקי ישראל, עד כאן לשונו.**

(ג) וכתב הפרי-מגדים (אשל אברהם סעיף קטן ח) וזה לשונו: **עיינ אליהו רבה בשם כלבו אוי להם שמשכיחים בעת התפלה כי ראינו כמה בתי-כנסיות נחרבו בשביל עון זה ובווי העמודים דיש למנות אנשים ידועים על זה בעונשים רבים ויביישם ברבים.**

(ד) כתב בערוך השולחן (אות יב) וזה לשונו: **ולא ישיח שיחת חולין בשעה שש"ץ חוזר התפלה ואם שח גדול עונו מנשא וגוערין בו ואף בדברי-תורה אסור לדבר, דזמן תורה לחוד זמן תפלה לחוד, עד כאן לשונו.**

(ה) ושם (אות ט) וזה לשונו: **ואין ללמוד או לומר תהלים בעת חזרת הש"ץ אף אם עונה אמן בסוף כל ברכה, ומי שעושה כן יש לגעור בו, עד כאן לשונו.**

(ו) במשנה ברורה (סעיף קטן כז) וזה לשונו: **כתב באליהו רבה בשם הכלבו אוי לאנשים שמשכיחין בעת התפלה כי ראינו כמה בתי-כנסיות נחרבו בשביל עון זה ויש למנות אנשים ידועים להשגיח על זה, עד כאן לשונו.**

(ז) בספר ווי העמודים (דף יז, עמוד ד, פרק ז) וזה לשונו: **ובעוונותינו הרבים עד מתי יהיה זה לנו למוקש, שבכל עיר ועיר אין יכולין למחות להם לעם, ונעשה להם כהיתר בעוונותינו הרבים. וי להם לנשמותיהם, ואיך יעלה תפלותיהם למעלה והיא מלוכלכת במיני חטאים, ואין קטיגור נעשה סניגור. על-כן מן הראוי שכל קהלה וקהלה, מקום אשר דבר המלך מלכו של עולם ודתו מגיע, יעמידו אנשים על זה אשר ישגיחו באיומים רבים על המדברים, ויביישו אותם ברבים, ובה נראה כבוד ה' בארץ, וכל העם ישמעו וייראו ולא יזידון עוד.**

על-כן מי שיש בידו מקל ורצועה יחוש על כבוד קונו ולא ישא פני איש ולא יהדר פני גדול עד כי חדול יחדל, והמזהיר והנזהר יזכו

לקבל תוכחה, ולפעמים נכנסין הדברים בכמה מהם, ועושים רושם בלבם להפכם אל הטוב, ועל-כן אמרה (מדת-הדין לפני הקדוש-ברוך-הוא) לפניהם מי גלוי? כלומר, הלוא לא נגלה להם בחינת כל הנפשות שיש בישראל אולי ימצאון איזה אנשים שתועיל להם התוכחה (ויואל משה בהקדמה, דף ג).

(כ) מה דקיימא לן (בסימן תר"ח רמ"א סעיף ב) דדבר המפורש בתורה לא אמרינן בה "מוטב שיהיו שוגגין", לאו דוקא מפורש ממש פעולה זו אלא כל שעיקר האיסור מוזכר בתורה אף-על-גב שפירושו בא בדברי חכמים (כן נראה בר"ן שבת עב: דבור המתחיל והמוציא, וכן כתב מהרש"ק בקנאת סופרים דף ו: , מהרי"ע בגליוני השי"ס שבת קמח: ובשו"ת גו"ר כלל ג סימן טו, קובץ על יד הלכות יום-טוב פרק א הלכה ו, בני יהודה דף טז: ועיין עוד בחוות יאיר קסד, ושו"ת בני עולם סימן לב).

(כא) אם רואה חבירו עושה איסור דרבנן מחמת חסרון ידיעה חייב להודיעו ולהפרישו מאסורא, וכל אסורי דרבנן בכלל, בין איסור גמור בין שהוא משום גזירה (חיד"א בשו"ב תמה, וחיים שאל חלק ב לא, שערי-תשובה תמח טו, פתחי-תשובה יורה-דעה רי קיט, ובסימן שג, שיבת ציון סימן סז, בית-יהודה יורה-דעה יז).

(כב) היתר של מוטב יהיו שוגגין וכו' רק לפטור מעונש מיתה, אבל חיובא איכא למחות בהם (ברכ"י-סוף דף ת, ד, וביעור און מערכת אות ה"ן כעין זה בשו"ת ס"א). ועיין דרך המלך הלכות דעות פרק ו, שביאר שיטה זו.

(כג) אצל דיין היושב על כסא הוראה לא אמרינן מוטב שיהיו שוגגין ומחויב למחות (אברהם אזכר למהרא"ף דף כט אות ג, בשם מערכי לב חלק ב, דרוש נא).

פרק יז

דינים שצריכים ליהזר אזהרות הפרטיים הכרחיים

(א) אזהרה לש"ץ **שלא יאמר המחזיר שכינתו לציון מודים בנשימה אחת**, רק יפסיק כשיעור שיענו הצבור אמן, וכן כל הברכות הסמוכות זה לזה.

(ב) **אזהרה לציבור שיענו אמן אחר ברכת מחיה המתים. וכן אחר המחזיר שכינתו לציון, ואחר ופרוש עלינו וכו' ועל ירושלים בליל שבת ויום-טוב, הם שלשה אמנים גדולים** (עיין בספר הזה אות נז).

(ג) בקדיש יאמרו יהא שמיה רבא מברך תחת הבית קמץ ותחת הריש פתח, ולא יאמרו מברך בצירי תחת הריש, עיין בספר הזה אות מג.

(ד) אזהרה לכל אחד ואחד כשבא לבית-הכנסת בעת חזרת הש"ץ השמונה-עשרה אסור לדבר שום דיבור אפילו כשהוא אינו מתפלל עוד במנין זה, או שהוא כבר התפלל, ועוד יקחו ראייה ומוסר אם יש לאיש אחד דין ומשפט בערכאותיהם הן דיני ממונות והן שאר דברים לפני שר השופט ויש שם כמה וכמה אנשים שיש להם גם-כן טארמינען באותו היום. ולפעמים צריך כל אחד להמתין שעה אחת או שתיים עד שיקרא לו שר השופט ועומד שם באימה ואינו יודע איך יצא דינו. האם ירהב בנפשו עוז ויעיז פניו קודם שקרא לו השופט ויאמר הלוא אין עוד טערמין שלי וידבר שם בקולי קולות ויבלבל את השר השופט הלוא ענוש יענש. ומכל-שכן בבואנו לבית-קדשינו בעת התפלה ומבלבלים את הש"ץ ואת כל השומעים ואינם יכולים לכוון ולענות אמן ולא די שהם בעצמם אינם שומעים ואינם עונים אמן, רק מבלבלים עוד אחרים עמהם, על-כן צריך ליהזר מאד.

**הרב שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין
בית שמש, ארץ הקודש**

חשש סכנה אדרבה יש להחמיר יותר בדורותינו (מחצית-השקל שם בשם - ריטב"א).

(ז) **מוטב שיהיו שוגגין נאמרה דוקא אם אינו בפרהסיא, אבל אם הוא בפרהסיא דיש חשש שאחרים ילמדו ממנו חייבין למחות אף מדרבנן** (חכמת שלמה לרבנו שלמה קלוגר ארח-חיים תר"ח, ונראה דעל זה כון בספר חסידים נ"ל אות א).

(ח) הריטב"א (מכות כ). דהא דאמרינן מוטב שיהיו שוגגין וכו', דוקא בעשה לא באיסור לא תעשה (מובא גם בספר מלי דחסידותא לגאון הקדוש בעל דעת-קדושים סימן א, וכתב דאולי יש לחוש לדבריו).

(ט) **מי שבידו למחות בחזקת היד שבעל-כרחם צריכין לשמוע לו לא שייך מוטב שיהיו שוגגין וכו'** (מטה-אפרים סימן תרח אות ד).

(י) בספק אם ישמעו מוכיח לרבים ברבים, כדי שלא יהיה חילול השם כששותק ברבים (פרי-מגדים - משבצות זהב סעיף קטן ב).

(יא) **לא אמרינן מוטב שיהיו שוגגין אלא במקום רשות אבל בבית-הכנסת לא** (מגן-אברהם רסג סעיף קטן ל, בשם ספר חסידים).

(יב) בשו"ת תשב"ץ (חלק ב, סימן מז) דוקא היכא שכולי עלמא נכשלים, אבל אם איזה יחידים מקלקלים אי שתקו רבנן ילמדו וינהגו כך, **צריך למחות - מוטב שיהיו אלו המועטים מזידין ולא יכשלו בהם רבים עד כאן**.

(יג) בחדושי חתם-סופר (ביצה ל) הביא דברי שו"ת תשב"ץ הנ"ל (באות יב) **וכתב והנה אמת נכון הדבר עד כאן לשונו**.

(יד) בספר נחמד למראה (חלק א, דף יב, עמוד ד) דאם רואה אדם לאחד שחוטא חייב להוכיחו אפילו בספק יקבלו, ואין לחוש למוטב שיהיו שוגגין וכו'.

(טו) אף במקום שיש היתר מניעת תוכחה מטעם כבוד הבריות (בדבר שיש בו פגם ובזיון גדול) מכל מקום אם הוא דבר הנוהג יום ויום והלה יעבור איסור כל הימים, אין כבוד הבריות דוחה איסור כל הימים (שו"ת נודע ביהודה, מהדורא קמא, סימן לה).

(טז) בספר עקדת יצחק (פרשת וירא, שער כ) דהחטא הגדול אשר יעבור עליו איש איש מבית ישראל בסתר ושלא לדעת הרבים וברשות בית-דין חטאת יחיד הוא... **אמנם החטא הקטן כשיסכימו עליו דעת הרבים והדת נתנה בבתי-דיניהם שלא למחות בו, הנה הוא זמה ועון פלילי וחטאת הקהל כולו ולא נתן למחילה... מוטב שיכרתו או ישרפו או יסקלו החטאים ההם בנפשותם משיתעקר אות אחת מהתורה בהסכמת הרבים**, עד כאן.

(יז) כתב הרמב"ם (בספר מורה נבוכים, חלק ג, פרק כט) בענין מוסר של אברהם אבינו עליו השלום לבני דורו וזה לשונו: **אין ספק אצלי שהוא (אברהם אבינו) עליו השלום כאשר חלק על דעת בני-אדם כולם, שהיו מקללים ומגלים ומבזים אותו התועים ההם, וכאשר סבל הכל בעבור השם, וכן הדין לעשות לכבודו, עד כאן לשון קדשו**.

(יח) מי שאינו מחזיק במחלוקת על המתיצבים על דרך לא טוב ומושכין העון נענש מפשעיהם לכל חטאתם ועובר בלאו שנאמר **לא תשא עליו חטא** (שערי-תשובה לרבנו יונה, שער ג, סימן נט; חרדים מצוות לא תעשה, פרק ד, סימן מב).

(יט) רק יחיד או ציבור שמכירין כל אחד ואחד ויודעין בו שהוא בחזקה זו שלא יקבל תוכחה אז אסור להוכיחם, אבל במה שנוגע לכלל ישראל כולו או רבו, או אפילו סתם חלק גדול מכלל ישראל שאי אפשר לידע בברור אם לא נמצא ביניהם תמימי דרך שראויין

מחברים של
למעלה מאתיים ספרים

נשיא ארגון
"מפעל הזוהר העולמי"

מפעל הזוהר העולמי
סניף בת ים רח' בר יהודה 50, בת ים
052-7651911

מפעל
הזוהר
העולמי

לקבלת מידע, ספרים ועלונים על הצניעות (ועל החרם): 052-7160124 להשאיר הודעה
קו שומרי החומות: 072-3372978 (באנגלית שלוחה 97) קו האמת: 077-2301519, מידע בנושא תקרובת ע"ז בשיער הפאות: 074-7962328

עלון דף היומי דהתאחדות הקהילות

דבר יום ביומו על הצניעות ויסודי הדת

התעוררות - הוא ארגון שמוקדש להלכות הצניעות ויסודי הדת בהשתתפות אדמו"רים, רבנים, קהילות, ולומדי תורה לשמה, בסיקוח כ"ק האדמו"ר רבי שלום יהודה גרוס אבדק"ק האלמין שליט"א, מחבר יותר מאלף ספרים על כל יסודי הדת
קו שומרי החומות: 072-3372978 לקבלת מידע בטלפון: 054-8505028

עלון מס' 533 לימוד דף היומי דהתאחדות הקהילות על קדושת בית המדרש שהוא מיסודי הדת – י"ט אדר שנה שניה תשפ"ג

ספר "מקדש מעט" – קדושת בית הכנסת - חלק ט'

הקדמה

הספר הקדוש הזה יצא לאור קרוב למאה פעמים במשך 50 שנה האחרונות, כאשר הדפיסו את זה בגדלים שונים. וכמו כן הספר נדפס גם כן בספר תהלים השלם. הספרים חולקו בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות ברחבי העולם, כ-12 ספרי תהלים לכל מקום, אשר בתוכם נדפס כל הספר מקדש מעט.

הכנסנו את הספר מקדש מעט בתוך ספר התהלים, בכדי שכל מי שקורא תהלים יוכל ללמוד בספר הזה בקלות. הספר הזה גרם לגדולות ונצורות, עד שב"ה היום ישנם הרבה חסידויות ואנשי מעשה שמעוררים על קדושת בית הכנסת, והרה"צ רבי מאיר מיכאל גרינוואלד שליט"א אחרי שלמד אולי 20 פעמים את הספר מקדש מעט, נסע במשך עשרות שנים בכל העולם לעורר על קדושת בית הכנסת, והחתים קרוב למאה אלף אנשים ובחורים וילדים שלא ידברו כל ימי חייהם בבית המדרש. הספר הקדוש הזה נדפס בערך כמיליון עותקים ב"ה.
וכעת החלטנו לעורר את העניין מחדש ולעשות עלונים בסדר לימוד יומי כפי שמופיע בספר מקדש מעט, בכדי שיהיה קל לכל אחד ואחד ללמוד את סדר הלימוד היומי הזה.
וכדאי מאוד שהרבנים ראשי ישיבות ומלמדים ילמדו עם תלמידיהם שיעור יומי בספר הקדוש הזה, וכמו כן מוטלת החובה הקדושה על כל אב לשנן את הדברים עם ילדיו, ועל ידי כך נזכה לגאולה השלימה בקרוב ממש בב"א.

אנו מבקשים שגבאי בתי הכנסת יחלקו ויתלו עלונים אלה בכל יום ובתי הכנסת, וכן רצוי מכל יחיד ויחיד שיפיץ ויחלק - כי כל ישראל ערבים זה לזה. אין לתאר את גודל הזכות של מזכי הרבים בפרט במצוות שקשורות לקידוש ה', כמו שיתואר בעלונים הבאים בע"ה.

שייך על הקריאה, ולא על הברכה, וטעות בידם כי אמן שייך על הברכה, ואם ממתין כל-כך, הוא אמן יתומה, על-כן יזהרו בזה.

(י) וכן העונים אמן אחר הש"צ יזהרו שלא יענו אמן עד אחר גמר כל סיום הברכה, ולא קודם, כי הוא אמן חטופה, כי ראיתי הרבה עונים אמן קודם סיום הברכה, ובפרט ביום-טוב כשהש"צ מסיים המברך את עמו ישראל בשלום, ומאריך קצת בניגון יום-טוב, עונים תכף אמן קודם סיום ש"צ הברכה על-כן יזהרו מאד.

(יא) הש"ץ יסיים גאל ישראל בקול רם, לא מבעיא לדעת הרמ"א (סימן קיא) ויש אומרים שמותר לענות אמן על גאל ישראל, וכן המגן-אברהם (סעיף קטן כ) כתב לענות אמן, וכן כתב בלבוש על-פי הקבלה, עיין שם, צריך לסיים הברכה בקול רם. ואפלו לדעת המחבר שאוסר משום הפסק אף-על-פי-כן יש כמה וכמה אנשים בבית-הכנסת שאינם מתפללים עוד, או שכבר התפללו ומותר להם לענות אמן, ואם אינו מסיים בקול רם הש"צ מבטל מלענות אמן גדול כזה.

(יב) הש"צ יאמר מודים אנחנו לך עד גמירא בקול רם, ולא כאותן שמסיימין רק והמרחם כי לא תמו חסדיך ומעולם קוינו לך, כי חכמינו זכרונם לברכה תקנו שיחזור הש"ץ השמונה-עשרה להוציא מי שאינו יודע להתפלל, ומה גרע ברכה זו מכולם ומעיקר תקנת חכמים. ועוד, על מה אומר אחר-כך ועל כולם יתברך ויתרומם וכו', בשלמא אם אומר כל השבחים והתארים לו יתברך שמו בקול רם אומר אחר-כך ועל כולם וכו', על-כן יזהרו בזה.

(יג) בקדושה לא יאמרו הציבור קדוש קדוש קדוש עד שיסיים הש"צ וקרא זה אל זה ואמר. וכן ברוך כבוד וכו', עד שיסיים לעומתם משבחים ואומרים. וכן ימלוך וכו', עד שיסיים ובדברי קדשך כתוב לאמר. (עיין שולחן-ערוך אורח-חיים סימן קכה

בזכות קדושת בתי-כנסיות ובתי-מדרשות נגאל במהרה בימינו הרוצה שתתקבל תפלתו צריך לעמד בבית-הכנסת באימה וביראה ברדת ובזיע כאדם העומד לפני המלך

כוונת עניית אמן

(ה) שלא יאמרו תהלים ומעמדות בחזרת הש"צ השמונה-עשרה ולא ילמד, עיין בספר הזה אות לג, מה, מז, נו.

(ו) שלא לדבר בשעת אמירת הקדיש, הן הקדיש שיאמר הש"צ, והן הקדיש שיאמרו היחידים, וצריך לזהר מאוד בעניית הקדיש, והשומע ואינו עונה הוא בנדוי ארבעים יום, ויש יותר מצוה בעניית הקדיש מבעניית הקדושה (תניא, חלק אורח-חיים, סימן נו, סעיף א).

(ז) והוא פשוט כשמתפללין ציבור אפלו שלא בבית-הכנסת ובבית-המדרש אפלו בבית יחיד, היינו אצל החתן או על ברית מילה, או על איזה אופן שיהיה האיסור במקומו עומד ואסור לדבר בשעת התפלה. ולא כמו שסוברים המוני עם דהאיסור אינו שייך רק בבית-הכנסת. רק החלוק הוא בין בית-הכנסת ובית-המדרש לבית יחיד שמתפללין שם, כי בבית-הכנסת ובבית-המדרש האיסור כל היום אפילו אחר התפילה, אבל בשעת התפילה ובחזרת הש"צ השמונה-עשרה אין שום חלוק.

(ח) בשמונה-עשרה מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך ידגיש היטב העין בפתח "בעלי" שלא יחטף שלא ישתמע חס ושלוש בל.

(ט) הקוראים בתורה ועונים אמן אחר המברך ברכה ראשונה, יענו תכף אחר המברך סיום הברכה אמן, כי ראיתי הרבה קוראים בתורה מחפש קודם מקום התחלת הקריאה ומתחיל אמן עם הקריאה ביחד, ונראה בעיניהם שהאמן

מהגהת יש נוחלין. ובשולחן-ערוך אורח-חיים (סימן קכד, סעיף ו) שיכון בלבו אמת היא הברכה שברך המברך ואני מאמין בזה, עטרת זקנים. פירוש, כוונה זו יכוון בכל שמונה-עשרה ברכות, אבל באמצעיות יכוון באמן שני דברים א' כוונה הנ"ל ועוד יכוון לומר **ויהי רצון שכך יתאמן לעינינו וימלא משאלותינו ששאלנו ממנו כל הצרכים ששאל הש"צ הנה אנחנו מחזיקים אותה שאלה ומתפללים לפני השם יתברך שיאמנו דברי הבקשות אליו.**

ובמסכת שבת (ק"ט): מאי **אמן א"ל מ"לך נ"אמן** (תוספות) צריך להרהר בו בשעה שאומר אמן. מובא בספר הזה אות לה.

(ה) פרי-מגדים אורח-חיים (סימן קכד): מה שכתב הרב שיעמדו כש"צ חוזר התפלה כן הוא מנהג קדמונינו, ועכשיו בעוונותינו הרבים כל אחד עושה כפי דעתו, ומהם יושבים ומשיחים. **ודע דבתוך ארבע אמות לש"צ מדינא אסור לישב** כבסימן קב, לא מבעיא לטורי-זהב (קב ג) דמקום קדוש אפילו לטעם המחבר מכל מקום שלא יהא נראה ככופר ואפילו לסמוך ממש כתבנו שם דאסור, ואני נזהר מזה, עד כאן לשונו. ועתה בעוונותינו הרבים יושבים ועומדים אצל הש"צ ומדברים דברים בטלים רחמנא ליצלן.

(ו) ספר הנהגת אדם מהגאון הקדוש מורנו רבי דוד אופנהיים זצ"ל: **אסור לדבר בבית-הכנסת בשחרית ובמנחה עד אחר עלינו אפלו בדברי-תורה.**

(ז) ראשית חכמה (שער הקדושה פרק יד). עוד צריך לזהר שלא לדבר בעוד ששליח ציבור חוזר תפילת שמונה-עשרה ואפילו בדברי-תורה אלא יכוון לענות אמן על כל ברכה וברכה ויהיו אזניו למה שש"צ מוציא מפיו ויתן עיניו למטה ולבו למעלה כמו בתפלתו בלחש ממש וכו', וכן מוכח מכאן שכשיש חזרת שמונה-עשרה ברכות על-ידי ש"צ אין לשנות ולומר תפילה אחת מקצתה בקול רם לומר הקדושה, ומקצתה בלחש. כי תפילה כזו אין לה מקום לא בלחש ולא בקול רם, ולא נמצא כזה לא בגמרא ולא בזוהר. וכן מוכח גם-כן בפרשת וילך (דף רפח) שצריך להיות באוזן קשבת לענות אמן על כל ברכה, שאמר על פסוק (ישעיה כו, ב) שומר אמונים, כלומר נטיר ההוא ברכה דאמר ההוא מברך, ומחכה לה לאתבא אמן כמה דאצטריך, נשמתה סלקא ומכרזי כמה פתחו שערים וגו'. ואמר לקמה תנא כל מאן דשמע מההוא דמברך ולא אתכוון באמן, עלה נאמר (שמואל-א ב) ובוזי יקלו כמה דאת אמר (מלאכי א) לכם הכוהנים בוזי שמי. ובשעתא דאצטריך מאי ענשה? כמה דלא פתח ברכאן לעלא לא פתחין לה, ולא עוד אלא כד נפק מהאי עלמא מכרזי כמה ואמרו טרקו גלי כמה דפלניא ולא לעול ולא תקבלון לה וי לה וי לנשמתה עד כאן לשונו. ועוד האריכו שם בעונשו, החכם עיניו בראשו ועירך אם עסק התורה בשעת התפלה גדול אם עניית אמן, ובלי ספק כי אינם סוג אחד בתפלה כי דבר בעתו מה טוב. ונראה לי שעל זה כוון ר"י ואמר אשרי מי שעמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו, שיהיה עמלו בתורה נחת רוח ליוצרו.

(ה) בספר הקדוש אור ישר מהגאון הקדוש המקובל מהר"ם פאפריש זצוקללה"ה (עמוד העבודה פרק ט): אמרו חז"ל למה נמשלו בתי-כנסיות ובתי מדרשות לנחלים, דכתיב כנחלים נטיו וגו', אלא מה נחלים עוברים בו בטומאה ויוצאים משם בטהרה כך בתי כנסיות ובתי מדרשות נכנסים לשם בכתמי עונות ובאים לתוכם ומתוודים על עונותיהם ומבקשים רחמים וחסד מאבינו שבשמים שימחול עונותיהם ואז יוצאים בטהרה. כי בית-הכנסת נקרא מקדש מעט והשכינה

סעיף א, מגן-אברהם סעיף קטן א, ויראה הש"צ לסיים וכו', ספר חסידים סימן תתו).

(יד) בראש-השנה בתקיעת תשר"ת תשר"ת דמיושב לא יאמרו יהי רצון עד שיגמור כל קול התקיעה האחרונה מהסדר, וכן היום הרת עולם בתקיעות דמעומד (שולחן-ערוך אורח-חיים סימן תקפז סעיף ג, מגן-אברהם סעיף קטן ח).

(טו) אחר הדוכן בראש-השנה ויום-הכיפורים ויום-טוב לא יאמרו יישר-כוח כוהנים עד אחר כל הקדיש תתקבל, ובפרט בראש-השנה הוי הפסק בתקיעות. (ספר הפנים)

פרק טו

כוונת עניית אמן

ומחמת שהעיקר עניית אמן היא הכונה בכל ברכה וברכה השייך לה כמבאר בפוסקים ובזוהר הקדוש פרשת וילך (אות כז בספר הזה) ולא עניית תיבת אמן בלבד, ויש בהם כמה חלוקים: א' **ברכת המצוות**. ב' **ברכת השיר והשבח והודאה**. ג' **ברכת הנהנין**. ד' **ברכת השאלות והבקשות**. על-כן העתקתי מהגהת יש נוחלין (בספר הזה אות מד) בדף מיוחד שיהא כל אחד ואחד רגיל בו.

(א) ברכת המצוות כגון ברכת על נטילת ידים וציצית ותפילין וסוכה ולולב ודומיהם, **כוונת העונה אמן אחר המברך אמת ואמונה הוא השם והברכה שברך המברך ואני מאמין בה.**

אמר המחבר בכוונת ברכת תפילין אמר לי הרב הצדיק הגאון מורנו הרב **משה אייכנשטיין אב-בית-הדין דקהילת זידיטשוב** שליט"א הוא נכד רבנו הקדוש **רבי יצחק איזיק מזידיטשוב** זי"ע. לפי דעת הגאון מורנו רבי יצחק הלוי אחיו של הטורי-זהב בשולחן-ערוך אורח-חיים (סימן כה, סעיף קטן ו) הטורי-זהב העתיק שם תשובת אחיו באריכות. ואמר שם הטעם שתי ברכות להניח ועל מצות מפני שיש בכל אחד מהם שני עניינים. האחד הוא גוף המצוה שהיא לזכרון להאמין מציאות השם יתברך ויחודו ויציאת מצרים ושכר ועונש. ואף אם היה אוחזה בידו היה אפשר לקים מצוה זו. ועל זה נתקנה ברכת על מצות תפילין. והשני הוא הנחת וקשירת תפילין במקומה המיוחד לה כדכתיב וקשרתם לאות על ירך והיו לטוטפות בין עיניך. ועל זה נתקנה ברכת להניח תפילין וכו'. על-כן צריך המברך והעונה אמן לכוון גם-כן בשתי הברכות לשני עניינים אלו. ודברי פי חכם חן.

(ב) **ברכת השיר והשבח והודאה** לו יתברך, כגון ברכת אלהי נשמה שנתת בי, וברכת הטוב והמטיב בברכת המזון ודומיהם הם הודאה, יכוון העונה אמן **אמת היא הברכה והודאה שברך והודה המברך כעל טוב אשר גמלנו ה' ואני מאמין ומודה בזה**. וכגון ברכת אשר יצר, ברוך שאמר, ישתבח, וכל הברכות של שחרית, ושלש ראשונות שבשמונה-עשרה ברכות, וברכה ראשונה בברכת המזון ודומיהם, שהם שבח יקר וגדולה לאל מלך יוצר כל, **העונה אמן אחר אלו יכוון גם-כן כוונה הנזכרת, אמת היא הברכה והשבח שברך המברך ואני מודה ומאמין שהשבחים לו יתברך יאים ונאים**. (ג) **ברכת הנהנין** יכון העונה אמן, **אמת הוא השבח והברכה שברך המברך שהוא יתברך ברא והמציא זה הפרי או זה הענין**.

(ד) **ברכת השאלות והבקשות** כגון אמן אחר הקדיש, ואחר ברכת רחם והרחמן בברכת המזון, וזכרנו ביעלה ויבוא, ואחר ברכת כהנים, ובברכות האמצעיות שבשמונה-עשרה ברכות, וברכת רצה, ושים שלום ושלום רב, כולם בקשות. **יכוון העונה אמן אחר המברך והמבקש יהי רצון שיאמנו בקשות המברך והמבקש ושכן יעשה ויקים ה' את דברו**. עד כאן

מוזהרין בזה בעונש גחלי רתמים חס ושלום, על-כן אין להשגיח בזה להקל, ואדרבה יהיה הרב מזהיר על זה וילמדו קל-וחמר לאסור שיחה בטלה, והמרבה בכבוד התורה הרי זה משובח ומכובד. רבותינו זכרונם לברכה שהיו אונסין עצמם מן השחוק ומן השיחה וכו', וידוע מן התיקונים זוהר הקדוש המלך סתם הוא מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, והמקדש מעט הוא היכל המלך הם הבתי-כנסיות ובתי-מדרשות, ומי הוא זה שירבה בנפשו עוז שידבר בביתו ובהיכלו דברים שהם נגד רצונו יתברך ויתעלה, ובפרט בעת שאומרים שירות ותשבחות. ראה זה מצאתי בסידור האריז"ל בכוונת הליכות לבית-הכנסת **ויאמר טרם שיכנס לבית-הכנסת פסוק "בבית אלקים נהלך ברגש"** ותכוון כי יתבות נ"הלך ב"רגש הוא שם יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה וראשי-תבות ב"בית א"לקים גימטריא שלש כדי לעשות שלשה מוחין לנקבא. גם תכוון "ברגש" גימטריא אבגית"צ, הוא שם החסד. ובחסד הגדול שלו יתברך אנו נכנסים להתפלל בבית-כנסת האל יתברך, לא שאנו ראויים לכך. ופירוש ברגש שירגיש בעצמו בבית מי שהוא נכנס וצריך שיכנס ברעדה, עד כאן לשונו.

פרק טז

בזכות קדשת בתי-כנסיות ובתי-מדרשות ניגאל במהרה בימינו, הרוצה שתתקבל תפלתו צריך לעמוד בבית-הכנסת באימה וביראה ברתת ובזיע כאדם העומד לפני המלך

(א) בספר מעלות המדות (והראשית-חכמה מביאו) וזה לשונו: **בני צאו וראו כמה גדול המתפלל בבית-הכנסת, שכך אמרו חז"ל כל המתפלל בבית-הכנסת כאלו מקיפו חומה של ברזל ולא עוד אלא שתפלתו מתקבלת לרצון כאלו הקריב מנחה טהורה כענין שנאמר כאשר יביאו בני ישראל את המנחה וגוי וכל המשכים ומעריב להתפלל בבית-הכנסת כאילו מקבל פני שכינה שנאמר אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך וגוי, ואין העולם מתקים אלא בזכות בתי-כנסיות ובתי-מדרשות, דתנא דבי אליהו בכל יום. ויום מלאכי חבלה יורדין מלפני הקדוש-ברוך-הוא לחבל את כל העולם כולו שאלמלא בתי-כנסיות ובתי-מדרשות שהן יושבין ועוסקין בהן בתורה ובמצוות היו מחבלין אותו מיד, שנאמר מדוע באתי ואין איש וגוי, הואיל ובתי-כנסיות חביבין כל-כך לפני המקום שמשרה שכינתו בתוכן וקראן מקדש מעט על-כן צריך לו לאדם לעמוד בבית-הכנסת באימה וביראה ברתת ובזיע ובדעת נוחה כאדם העומד לפני המלך כדי שתתקבל תפלתו לרצון לפני המקום ואל יכנס בתוכה מתוך קלות-ראש ועזות-פנים ופריצות ומתקוטט שם עם הבריות, שאם עשה כן נוח לו שלא הלך שם להתפלל, ולא עוד אלא שגורם לשכינה שתסתלק מישראל, וגורם להם לבתי-כנסיות שיחרבו, כענין שנאמר לכו אל מקומי אשר בשילה וראו אשר עשיתי לו מפני רעות עמי ישראל, אם במשכן שילה נאמר כן כל-שכן בבתי-כנסיות.**

(ב) לכן בני הואיל שהקדוש-ברוך-הוא חפץ בתפלתנו של ישראל וביותר מי שמתפלל בבתי-כנסיות עם הציבור, כשתקומו ממטותיכם הוּו זהירין וזריזין לנקות עצמכם מכל טומאה וטינוף ותלכו לבית-הכנסת ותפנו לבבכם מכל שאר הענינים והעסקים ושאר הבלי העולם, כדי שלא יטרידו אתכם המחשבות ויבלבלו אתכם בתפלותיכם. **והשתדלו להתפלל כל תפלותיכם בעונתן וסדרן, תקראו קריאת-שמע שחרית וערבית בעונתה כדי שיקבל הקדוש-ברוך-הוא**

שורה בתוכו מרוב אהבת הקדוש-ברוך-הוא לישראל שמצוי איתם תמיד אפלו בגלותם. ועל-כן טרם יכנס לבית-הכנסת יסיר מעליו הרהורים רעים הטורדים בכל כוונת התפילה ואל יכנס במהירות בלי ישוב הדעת כדרך שנכנס לביתו או לבית חברו אלא יעמוד מעט אצל הפתח ויכניס מורא השם יתברך בלבו אשר קדושתו שורה בבית-הכנסת, וכמו שאמר יעקב אבינו עליו השלום מה נורא המקום הזה וגוי. ויזכיר זכות אבות תחלה לפני הקדוש-ברוך-הוא ובזכותם תקובל תפלתם. ויכנס בהכנעה ובמורה ובפחד וישתחוה נגד ההיכל בהכנעת הלב, ויתפלל בכונת הלב כדי שיזכה שיהיה לו חלק בכתר שעשה משה רבנו עליו השלום מתפילתן של ישראל על ראש מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא. **ולא ינהג שום קלות בבית-הכנסת ממורא השכינה אשר שם. וראה גם ראה הקדוש האר"י ז"ל לא היה מרים קולו אפילו בתפילתו מגודל הכנעה ופחד השם יתברך, זולת בשבת היה מרים קולו מעט לכבוד שבת.**

(ט) **ומכל-שכן שלא לדבר בבית-הכנסת דברים אחרים שאינן מענין התפלה בבית-הכנסת.** וזה לשון הזוהר (פרשת תרומה) מאן דמשתעי בבי-כנישתא וי לה דאחזי פרודא, וי לה דגרע מהימנותא, וי לה דלית לה חולקא באלהא דישראל וכו'. ואפילו הוא לאחר התפילה עדיין קדושה שורה שם, ומאן דמגביה קולו בדברים שאינם שייכים לתפילה ולשבח השם יתברך שמו, הוא נוהג בזיון בקדושתו יתברך ומגרש השכינה משם, ועליו השכינה צועקת וקובלת נתנני ה' בידי לא אוכל קום, ואז נאמר עליה ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה, כי אין לה דירת מנוחה בעת גלותה כי אם בבית-הכנסת שבישראל, ובעבור זה שנתן קולו בבית-הכנסת כבבתי-טריאות ובדברים בטלים מוכרחת השכינה בעוונותינו הרבים לנוד ולהתגרש. **אוי לו ואוי לנפשו, כי עליו נאמר וכן כסיל תוגת אמו. ועונשו, שגם הוא יהיה בידי אכזריים אשר לא ימצא מנוח ומרגוע לנפשו, רחמנא לישזבן מענשא דילהון.** לכן בעל נפש יחוש לעצמו, ואז תאיר נשמתו באור החיים אמן סלה, עד כאן מהספר הקדוש הני"ל.

(י) ומכאן סתירה גדולה לאנשים המתירים להם היתר כשהוא בבית-הכנסת והציבור מתפללים והוא אינו מתפלל עוד במנין זה, או שהוא כבר התפלל, מדבר עם חבריו אפילו בשעה שהשי"ץ אומר השמונה-עשרה ואומר תירוץ והיתר שאין זה מנין שלי. והרי מבואר בדברי הקדוש הזה אפילו לאחר תפלת הצבור כל היום קדושה שורה שם, ומאן דמגביה קולו וכו', ומכל-שכן בשעת תפילת הציבור ובחזרת השי"ץ השמונה-עשרה שומר נפשו ירחק מההיתר המורה חטאים רחמנא ליצלן.

(יא) שולחן ערוך יורה-דעה (סימן רמו, סעיף יז): **אין משיחין בבית-המדרש אלא בדברי-תורה אפילו מי שנתעטש אין אומרים לו רפואה בבית-המדרש וקדושת בית-המדרש חמורה מקדושת בית-הכנסת.** ועיין טורי-זהב (סעיף קטן ה) וזה לשונו: כתוב בפרישה, ואפשר שזהו דוקא בימיהם שלא ראו מספריהם לחוץ כל-שכן שלא היו משיחים אבל עכשיו דבלאו הכי אין נזהרים אומרים רפואה, עד כאן לשונו. ולא היה לו לכתוב דבר זה לבדות קילא מלבו דאף דמציינו באורח-חיים (סימן פ) סברא זו לענין חתן שקורא קריאת-שמע, עכשיו כיון שגם שאר בני-אדם אינם מכונים, היינו משום שנמשך מזה דבר טוב שיקרא קריאת-שמע, מה שאין כן שימשך מזה דבר מגונה שהשומע סבר מדהתרה עכשיו לומר רפואה הותרה הרצועה ושיח גם-כן שיחה בטילה, וכבר אנו

צדיק שומר אמונים אל תקרי אמונים אלא אמנים שאומרים אמן, עד כאן לשון הטור.

(ט) הרי מבואר מלשון חז"ל שמביא הטור שעיקר עניית אמן היא הכוונה שבה שמחשב במחשבתו ולא עניית התיבה לבד.

(י) וכן כתב הטור בסימן הנ"ל וזה לשונו: **ויענו אמן אחר כל ברכה וברכה וכו' ובכוונה שיכון בלבו, אמת היא הברכה שברך המברך ואני מאמין בזה כי אמן הוא לשון האמנת דברים**, עד כאן לשונו.

(יא) ובזוהר הקדוש פרשת וילך דף רפה. (הבאתי כל המאמר הזוהר הקדוש אות כז) אחי ורעי תן דעתך ולבך שם במאמר הנ"ל והאיך ומה יתאונן אדם חי כמה שנים שנגוזו וכן עברו ופלגי מים תרד עיניו על לא שמרו עניית אמן כראוי יומם לא ישכב ולילה לא ינוח מפחד לבבו אשר יפחד וממראה עיניו אשר יראה יירה בשאול תחתית ולנצח לא יראה אור, כנזכר לעיל בזוהר הקדוש ועיקר כונת הזוהר הקדוש בעניית אמן היא כוונתה ולא אמירת התיבה בלבד כמבואר בלשונו הקדוש ובזוי יקלו מאן דלא ידע לאוקיר למרה ולא אתכון באמן גם מלשונו וכד ישראל לתתא משמרין לאתבא אמן ולכונא לביהו כמה דאצטריך וכו'.

(יב) בפרשת תרומה (דף קעה.) וזה לשונו. מאי ובזוי יקלו דא הוא מאן דלא ידע לאחדא שמא קדישא ולקשרא קשרא דמהימנותא ולאמשכא לאתר דיצטריך ולאוקיר שמא דמרה טב לה דלא אתברי וכל-שכן מאן דלא אתכון באמן, עד כאן לשונו.

(יג) הרי מבאר שעיקר עניית אמן הוא הכונה שבה ולא עניית התיבה לבד. ועיקר הכונה של עניית אמן היא השמחה והחזרה במחשבתו על גודל אלהותו יתברך שמו ששמע שבח והודאה אמיתית שאינה כוזבת בשום אופן מפי המברך ליוצרנו ובוראנו יתברך שמו ועונה אמן ומכוון במחשבתו אמת ההודאה שיצא מפי המברך ליוצרי יתברך שמו. גם ממאמר הנ"ל יתלהב לב האדם להשתדל ולהתאמץ לשמוע הברכה מפי המברך כדי לענות אחריה אמן לתת בזה נחת-רוח ליוצרו ברוך הוא וברוך שמו כמבואר במאמר הנ"ל מאי שומר כלומר נטיר ההוא ברכה דאמר ההוא דמברך ומחכה לה לאתבא אמן כמה דאצטריך וכו'. ויזהר מאד באמן חטופה ובאמן קטופה ובאמן יתומה כנזכר בטור ובשולחן-ערוך סימן ככד ועיין שם די בהערה זו.

(יד) והובא בזוהר הקדוש ובתיקונים בכמה מקומות שיזהר האדם ליתן בכל יום צדקה לנשמתו היינו נוטריקון של תבת "צדקה". וזה לשון התקונים (תקונא תשס"ד דף מא.): **אין צדקה** אלא תפלה צ' אמנים ד' קדשות ק' ברכות ה' חמשה חומשי תורה, וזהו צדקה תרומם גוי, ועליו נאמר לאברהם, ויחשבה לו צדקה וכו', עד כאן לשונו בקיצור.

הרב שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין
בית שמש, ארץ הקודש

תפלותיכם לרצון, ותזכו לראות במהרה ביאת משיח כענין שנאמר והביאותים אל הר קדשי וגו', למען רחמינו ישמע את קולנו ויקבל ברחמים וברצון את תפלתנו אמן.

(ג) בספר יסוד ושורש העבודה וזה לשונו: אחר התפלה בלחש יכין האדם עצמו לשמוע התפלה בהחזרת השי"ץ ויזהר מאד לשמור מחשבתו מהרהורים בטלים רחמנא ליצלן, רק לשמוע תבות השי"ץ, ויכוון בהם כוונת התפלה ממש, כאלו מתפלל בעצמו ויחשב לו כאלו התפלל עוד שוב שנית, **ובעניית אמן על ברכת השי"ץ יחשב לו גם-כן לתפלה**, וכן כתב האבודרה"ם **שהמתפלל עם הצבור נוטל שכר על שלש תפלות שכר תפלה בלחש ושכר שמיעתן מהשי"ץ ושכר עניית אמן כי גדול העונה אמן יותר מן המברך**, עד כאן לשונו.

(ד) ויזהר האדם מאד מאד בעניית אמן כי לפום גמלא גמילות גדול שכרו על ענייתו אמן, כן גודל עונשו רחמנא ליצלן למי שאינו נזהר בענייתו, או שעונה בלא מתכוון כוונה הראוי לה כפי הברכה, רק הוציא תיבת אמן כמצות אנשים מלומדה כי לפי שיש שני הברכות כך שני כוונת אמן, כי ארבעה הם חלוקי ברכות: **ברכת התפלה, וברכת המצוות, וברכת הנהיין, וברכת השבח וההודאה.**

(ה) **וכלל זה יהיה בידו של אדם בכוונת עניית אמן שצריך לכוון בה ממש ככונת המברך הברכה, באיזה ברכה שיהיה, כפי שבארתי בעזרת השם כונת המברך של ברכת השחר וברכות של שמונה-עשרה, וכפי שיבוא באורו לפנינו בעזרת השם כוונת שאר הברכות, ויזהר האדם העונה אמן לכוון ממש ככונת המברך.**

(ו) אחי ורעי אהובי השם ואהובי נפשי תדעו נאמנה כי כמו שמברך איזה ברכה צריך לברך בכונה עצומה מאד כאשר בא אחר הנוף המחשבי כי שדי נופו של ברכה אחר הנוף המחשבה והעיקר בברכה הוא המחשבה עם ענייתו. **ועל-כן צריך לכוון בעניית אמן יותר ויותר כי לפי מעלות ושכר העונה אמן יותר מן המברך כן צריך גם-כן כוונתה יותר עצומה מן המברך.**

(ז) וזה לשון האבודרה"ם, כי המברך דומה לשטר שלא נתקים בבית-דין ויכול אדם להכחישו, ואחר שהוא מאשר ומקיים עליו, אין להוסיף וממנו אין לגרוע, כך הוא אמן חותם הברכות, עד כאן לשונו.

(ח) וזה לשון הטור (סימן קכד) אמרו רבותינו זכרונם לברכה מה דכתיב שומר אמונים נוצר ה' אלו שאומרים אמן באמונה. אומר שליח-צבור מחיה המתים והם עונים אמן, ועדיין לא ראו תחית המתים ומאמינים בהקדוש-ברוך-הוא שמחיה מתים. אומר שליח-צבור ברוך גואל ישראל והן עונים אמן ועדיין לא נגאלו ומאמינים שעתיד הקדוש-ברוך-הוא לגאלם. אומר שליח-צבור בונה ירושלים ועדיין היא בחורבנה ומאמינים שעתיד לבנותה ועונים אמן. הוי אומר, נוצר ה'. אמר רבי שמעון כל העונה אמן בכל כחו פירוש בכל כוונתו פותחין לו שערי גן-עדן שנאמר פתחו שערים ויבא גוי

מפעל הזוהר העולמי
סניף בת ים רח' בר יהודה 50, בת ים
052-7651911

לקבלת מידע, ספרים ועלונים על הצניעות (ועל החרם): 052-7160124 להשאיר הודעה
קו שומרי החומות: 072-3372978 (באנגלית שלוחה 97) קו האמת: 077-2301519, מידע בנושא תקרובת ע"ז בשיעור הפאות: 074-7962328

עלון דף היומי דהתאחדות הקהילות

דבר יום ביומו על הצניעות ויסודי הדת

התעוררות - הוא ארגון שמקדש להלכות הצניעות ויסודי הדת בהשתתפות אדמו"רים, רבנים, קהילות, ולומדי תורה לשמה, בסיקוח כ"ק האדמו"ר רבי שלום יהודה גרוס אבדק"ק האלמין שליט"א, מחבר יותר מאלף ספרים על כל יסודי הדת
קו שומרי החומות: 072-3372978 לקבלת מידע בטלפון: 054-8505028

עלון מס' 534 לימוד דף היומי דהתאחדות הקהילות על קדושת בית המדרש שהוא מיסודי הדת – כ' אדר שנה שנייה תשפ"ג

ספר "מקדש מעט" – קדושת בית הכנסת - חלק י'

הקדמה

הספר הקדוש הזה יצא לאור קרוב למאה פעמים במשך 50 שנה האחרונות, כאשר הדפיסו את זה בגדלים שונים. וכמו כן הספר נדפס גם כן בספר תהלים השלם. הספרים חולקו בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות ברחבי העולם, כ-12 ספרי תהלים לכל מקום, אשר בתוכם נדפס כל הספר מקדש מעט.

הכנסנו את הספר מקדש מעט בתוך ספר התהלים, בכדי שכל מי שקורא תהלים יוכל ללמוד בספר הזה בקלות. הספר הזה גרם לגדולות ונצורות, עד שב"ה היום ישנם הרבה חסידויות ואנשי מעשה שמעוררים על קדושת בית הכנסת, והרה"צ רבי מאיר מיכאל גרינוואלד שליט"א אחרי שלמד אולי 20 פעמים את הספר מקדש מעט, נסע במשך עשרות שנים בכל העולם לעורר על קדושת בית הכנסת, והחתים קרוב למאה אלף אנשים ובחורים וילדים שלא ידברו כל ימי חייהם בבית המדרש. הספר הקדוש הזה נדפס בערך כמיליון עותקים ב"ה.

וכעת החלטנו לעורר את הענין מחדש ולעשות עלונים בסדר לימוד יומי כפי שמופיע בספר מקדש מעט, בכדי שיהיה קל לכל אחד ואחד ללמוד את סדר הלימוד היומי הזה.

וכדאי מאוד שהרבנים ראשי ישיבות ומלמדים ילמדו עם תלמידיהם שיעור יומי בספר הקדוש הזה, וכמו כן מוטלת החובה הקדושה על כל אב לשנן את הדברים עם ילדיו, ועל ידי כך נזכה לגאולה השלימה בקרוב ממש בב"א.

אנו מבקשים שגבאי בתי הכנסת יחלקו ויתלו עלונים אלה בכל יום בבתי הכנסת, וכן רצוי מכל יחיד ויחיד שיפיץ ויחלק - כי כל ישראל ערבים זה לזה. אין לתאר את גודל הזכות של מזכי הרבים בפרט במצוות שקשורות לקידוש ה', כמו שיתואר בעלונים הבאים בע"ה.

מעלת עניית אמן

סניגור. על-כן מן הראוי שכל קהלה וקהלה, מקום אשר דבר המלך מלכו של עולם ודתו מגיע, יעמידו אנשים על זה אשר ישגיחו באיומים רבים על המדברים, ויביישו אותם ברבים, ובזה נראה כבוד ה' בארץ, וכל העם ישמעו וייראו ולא יזידון עוד, ויתנו במתג ורסן עדיו לבלום את פיהם בבית-הכנסת לדבר דיבר של חול ושיחה בטלה.

(יז) גם בזה רגיל אני למחות לאותן אנשים המתפללים תחינות ובקשות בעת שהש"ץ חוזר ומתפלל תפילת שמונה-עשרה, כי מה שבקשו לא נתן להם, ומה שבידס ניטלה מהם, רוצה לומר כי המוסכם בכל הפוסקים כשש"ץ חוזר התפלה יש לקהל לשתוק ולענות אמן ולכוון לברכות שמברך החזן, ומי שאינו נזהר בזה מה שבידו ניטלה הימנו, ומה שביקש בשאר תחנות לא ניתן לו, כי בא זה ואבד את זה וכו', ובזכות עמודי העבודה והתפילה נשמחה בישועת ה' ונגילה, ונזכה לבנין בית-המקדש שיהיה לנו לשם ולתפארת ולתהלה, עד כאן לשונו.

(יח) ספר המוסר: עניית אמן על כל ברכה. יכוון שהמלאכים שומעין הברכה או הקדיש ועונגין אמן, כי אמן גימטריא "מלאך". ואם אינו עונה אמן בכונה מקדימין לנשמתו הקליפות ומוליכין אותו בהרי חושך. ויזהר כל אדם אף בביתו ויאמר הברכות בקול רם. והשומעים יענו ברוך הוא וברוך שמו. וידקדק בעניית אמן כי פרושו אינו שווה תמיד רק לפי הענין:

פעם פרושו אמת.

ופעם פירושו יהיה כן.

ופעם פירושו אני מאמין ומודה בו.

(טו) גם יזהר לענות ברוך הוא וברוך שמו על הברכות בכוונה עצומה ובשמחת הלב באלהותו יתברך שמו ויתעלה ומובא בטור (סימן קכד, ועיין שם), אך יש מקומות הידועים בתפלה שאין לענות בהם ברוך הוא וברוך שמו, ועיין במגן אברהם. עד כאן מספר יסוד ושרש העבודה.

(טז) בספר ווי העמודים (סוף פרק עשירי) וזה לשונו: כתב הרמב"ם בהלכות תפלה (פרק יא) מי שצריך ליכנס לבית-הכנסת לקרות תינוק או חברו יכנס ויקרא מעט, או יאמר שמועה, ואחר-כך יקרא חברו, כדי שלא יכנס בשביל הפציו בלבד, ואם אינו יודע יאמר לתינוק מן התינוקות קרא לי הפסוק שאתה קורא בו, או ישהה מעט בבית-הכנסת ואחר-כך יצא, שהישיבה שם מעסקי המצוות היא, שנאמר אשרי יושבי ביתך. אם-כן משמע מתוך דבריו שהישיבה בבית-הכנסת מצוה היא. ומאחר שהיא מצוה מכאן אתה למד מה שכתבו הרמב"ם והטור (אורח-חיים סימן קנא) **בתי-כנסיות אין נוהגין בהם קלות-ראש כגון שחוק והתול ושיחה בטלה וכאלה וכו'.** ונראה שהישיבה בבית-הכנסת למצוה יחשב, והמדבר שיחה בטלה וכאלה עבירה מכבה מצוה. ומזה ילמד כל איש ואשה שיושבים בבית-הכנסת אף שלא בשעת התפלה שאין לדבר שום שיחה בטלה, ומכל-שכן בשעת התפילה או קריאת התורה שלא לדבר דבר של חולין.

ובעונותינו הרבים עד מתי יהיה זה לנו למוקש, שבכל עיר ועיר אין יכולין למחות להעם, ונעשה להם כהיתר בעונותינו הרבים. וי להם, וי לנשמותיהם, ואיך יעלה תפלותיהם למעלה והיא מלוכלכת במיני חטאים, ואין קטיגור נעשה

תורה אסור. וכן כתב בזוהר הקדוש ויקהל (דף ו.ו.) כד סליק ספר-תורה לתמן כדין בען כל עמא לסדרא גרמיהו לתתא באימתא בדחילו ברתת בזיע ולכוונא לביהו כמה דהשתא קימין על טורא דסיני לקבלא אוריתא ויהון ציתין וירכון אדניהו. ולית רשו לעמא למפתח פומיהון אפלו במילי דאוריתא, וכל-שכן במילה אחרא אלא כלהו באימתא כמאן דלית לה פומא, והא אוקמוה דכתיב וכפתחו עמדו כל העם ואזני כל העם אל ספר התורה.

(ב) סדר היום: וכשמתחיל הקורא לקרות, אזני כל העם אל ספר התורה ואל הברכות לענות אמן, וידוע הוא לכל כי התורה היא מקור כל הברכות והשלום והחיים לכל העולמות כולם בכלל ובפרט, והנוטה אזנו לשמוע אל דבריה ולקיים אותה מקרב אליו הברכה והחיים והשלום והטוב, ומכבד את התורה כלי חמדת הקדוש-ברוך-הוא ומקדש שם שמים, **והאוטם אזנו משמוע מרחיק כל הטוב הנזכר, וגם תפילתו תועבה, וטוב לו שלא נברא, והוא מכלל כל המחלל את התורה גופו מחולל על הבריות, כי אין לך חילול גדול מזה, ואת דבר ה' בזה.**

ולא יאמר אלו הדברים כבר שמעתי אותם וידעתים אין לי בהם חידוש, כי כל ענין וענין מעניני התורה הוא גדול ונורא, והתורה כולה שמותיו של הקדוש-ברוך-הוא, ויש תועלת בהם אם לקרותם או לשמעם. ואפילו לעסוק בדברי-תורה או בעסק מצוה אין לעסוק בזמן ההוא, כי אין לך לימוד ועסק גדול מזה לשמוע בעת הזאת אשר נשמעים דבריה בתוך קהל ועדה מישראל, והרי היא כנתינתה בסיני, **וכל אחד צריך שירא את נפשו ויקדש את עצמו בעת הזאת לשבת במורא ופחד לשמוע ולקבל את כל דברי התורה הזאת, עד כאן לשונו.**

עוד שם בסדר היום בתפלת שבת

(ג) אחר שהתפללו מוציאין ספר תורה וצריך לנהוג בו כבוד הרבה ויביט בו משעה שמוציאין אותו מהארון עד שמניחין אותו במקומו ואל ידבר דברים שיחה בטלה, או יעסוק בצרכי עניינו כי זה הוא בזוי התורה, וצריך לחבקו ולנשקו ולכוף ראשו לפניו כאגמון כי הוא העד לכל באי עולם, כדאמרין במסכת עבודה-זרה פרק קמא, לעתיד לבוא הקדוש-ברוך-הוא מביא ספר-תורה בחיקו, ואומר **כל מי שעסק בזה יבוא ויטול שכרו וכו'.** ובזכות התורה יש לנו **קיום והעמדה בגלות המר הזה בין הגויים, וקיום כל העולם כולו בכללו, הוא בזכות התורה,** כמה דאת אמר אם לא בריתי יומם ולילה וגו', שהוא התורה, שנאמר בה והגית בו יומם ולילה, ונאמר אלה דברי הברית.

וכשפותחין אותו לפני העם יכרע וישתחוה לפניו כעבד לפני אדוניו, ויודה לאדון הכל שבחר בנו מכל האומות, וזכנו בתורתו התמימה ואומר וזאת התורה וכו', ויתחנן כפי כוחו כי שעת רצון היא שמתגברים הרחמים בעולם. **וכשהחזן מתחיל לקרות יהיו אזני כל העם אל ספר התורה,** והמצוה מן המובחר שיהיה ביד כל אחד חומש ויבינו בו מלה במלה לכל דבר שהחזן קורא, ובוזה לא יפנה מחשבתו לשום דבר אחר בעולם, כי הוא עוון פלילי לדבר בעוד שהחזן קורא בספר תורת האלהים, **ואפילו בדברי-תורה אחרים אין ראוי כי-אם לשמוע את הדברים אשר יוצאין מפי הקורא, ולכוון בהם כפי יכלתו, והמשנים מזה עובר משום כי דבר ה' בזה חס ושלום ועתיד לתן את הדין, השם יצילנו.**

וגם צריך שלא יסיחו דעתם מהקריאה כדי שיענו אמן אחר המברכים על קריאתה, ואחר ברכו עונה ברוך ה' המבורך ועולה להם כאילו הם ברכו הברכה עצמה, ולהשלים חשבון המאה ברכות כאשר אמרו חז"ל בשבת שאין אדם יכול להשלים הברכות מפני מיעוט הברכות של תפלה שחסרים שתיים-עשרה בכל

על-כן צריך ליתן דעת על זה מאד. ומי שמדקדק כן זוכה ועונה אמן לעולם הבא **ובשני אמנים יזהר ביותר לענות אמן. אחד אחר המחזיר שכינתו לציון. ואחד אחר ופרוס עלינו וכו' בליל שבת ויום-טוב,** עד כאן בספר הנ"ל.

(יט) וכן איתא בספר דרך משה שחסיד אחד התענה על אריכות הגלות, ונתגלה לו בחלום איך יבוא הגאולה והעולם אינם משגיחין לענות אמן על ברכת הגאולה, וזהו המחזיר שכינתו לציון ובליל שבת ויום-טוב אחר ופרוס עלינו וכו', ועל ירושלים, וגורמים לחזן שעושה ברכה לבטלה, חס ושלום, וכבר המה רגילים בזה בעוונותינו הרבים. על-כן אני מתקן בכל הקהילות ובכל מקום שאני נוסע לזכות הרבים, וחוזר אני על כל החזנים קודם מודים וקודם ושמרו ימתין החזן מעט אחר סיום הברכה, ויכה באגרופ על התיבה שקורין עמוד, כדי שיזכיר לקהל אנשים נשים וטף לענות אמן, ואז מנערותו ירגיל הנער בזה וההרגל נעשה טבע, גם בזקנותו לא יסור ממנו, **ואם לא יעשה החזן זאת העונש על החזן שהוא גורם מיתה חס ושלום לשומע ואינו עונה אמן, ובאמת תיכף ומיד חייב חס ושלום, רק אין בעל הרחמים פוגע בנפשות תחילה ובא לידי עניות, חס ושלום, ועני חשוב כמת.** על-כן אחי ורעי לא יהא אמן הזה קל בעיניכם ואין האדם נקרא "צדיק" אלא אם קיים בכל יום צי אמנים די קדשות יי קדישים קי ברכות ראשי-תיבות של "צדיק", עד כאן בספר דרך משה.

(כ) אמר המחבר: **ועתה בעוונותינו הרבים גם אחר ברכת מחיה המתים גם-כן אינם נזהרים לענות אמן ומתחילין תיכף הקדושה והם שלשה אמנים גדולים אשר בהם תלוי הגאולה ותחיית המתים על-כן כל אחד ואחד יהיה נזהר בזה מאד, ועל-פי הרוב המתפללים לפני התיבה גורמים שלא לענות אמן אחר המחזיר שכינתו לציון אפילו למי שיודע ונזהר לענות אמן כי אומרים המחזיר שכינתו לציון מודים וכו', בנשימה אחת, ואינם מפסיקים וכשהתחיל מודים אסור לענות אמן, כי קודם שסיים התיבה אחרונה מהברכה אסור לענות אמן, כי הוא אמן חטופה וכשהתחיל מודים היא ברכה אחרת, והעונה אז אמן הוא אמן יתומה. ועיין בשערי-תשובה (סימן קכד, סעיף קטן טז) ועיין ברכי יוסף בשם מהר"י מולכו ש"צ שסיים מגן אברהם והתחיל תיכף אתה גבור אינו יכול שוב לענות אמן, דהא אפילו אם כבר כלה עניית אמן מהצבור אין יכול לענות עוד, וכל-שכן אם כבר התחיל ברכה אחרת וכבר עברה ברכה ראשונה, עיין שם.**

(כא) על-כן יזהרו הש"צ שיפסיקו בין ברכה וברכה כדי שיעור עניית אמן מהקהל. וכן בברכות הנותן לשכוי בינה הסמוכות זה לזה, יפסיקו כדי שיעור עניית אמן, ובוזה יהיה שכרם כפול ומכופל מן השמים, ויתקרב הגאולה שלמה במהרה בימינו אמן.

(כב) בספר דרך פקודיך מהקדוש רבי צבי אלימלך מדינוב זי"ע (מצוה לט א) ומהר"ם הבבלי כתב בטעמי מצוות, כשאדם עומד בבית-הכנסת ומחשב בכסף וזהב וקניינים עובר על לא תעשון וכו', עיין שם כדבריו, והנה לפנינו היא מצוה הנוהגת כמעט בכל שעה, עד כאן לשונו. והנה זה האיסור בבית-הכנסת אפילו שלא בעת התפלה ומכל-שכן שצריכין ליהרר בשעת התפלה.

פרק יז

זהירות נחוצות לכל יחיד בעניני קריאת התורה

(א) בשולחן-ערוך אורח-חיים (סימן קמו, סעיף ב) כיון שהתחיל הקורא לקרות בספר-תורה אסור לספר אפילו בדברי-תורה אפילו בין גברא לגברא. וכתב המגן-אברהם (סעיף קטן א) זהו דעת הרמב"ם, אבל פשט הגמרא והפוסקים משמע משנפתח הספר-

ויצא דופי לאילו ולאילו, לכן הניחו הדבר כאשר הוא, ויהיו כולם יושבים ושומעים.

אבל יחיד בעם שנותן אל לבו לכבוד ספר-תורה ולייקר דבר ה' בעיינו ועומד על רגליו ודאי שכרו גדול ובעל הגמול ישלם לו פעלו משלם, ותהי משכורתו שלמה בעולם הזה ובבא, ואין ראוי למחות בו ולמנוע ממנו המצוה, אדרבא נהדר אותו בעיניו ולהחזיקו בה וראוי האיש הזה לכל יקר וכבוד שאילמלא לא היתה נפשו טהורה וזכה לא היה מתעורר על זה, וכן לכל מחזיק באיזה מצוה שאינו הדורה כל-כך בעיני העם, והוא מתעורר להחזיק בה ראוי להשגיח בו. עד כאן מסדר היום.

(ה) בעל-הטורים פרשת שמות: ואל ישעו בדברי שקר, ישעו שנים במסורה: ואל ישעו בדברי שקר, ישעו ואין מושיע אותם. שאין מכוונים בתפילתם וישעו בדברי שקר שאינם מכוונים בלבם מה שהם מוציאים בפייהם, עליהם נאמר ישעו ואין מושיע, אבל המכוונים בלבם במה שמוציאים מפייהם, עליהם נאמר אז תקרא וה' יענה, תשוע ויאמר הנני. וזה שאמר דוד האזינה ה' תפילתי בלא שפתי מרמה אימתי תאזין תפילתי כשהוא בלא שפתי מרמה להכחיש הלב ולומר דבר שאינו מכוון בלב, עד כאן.

(ו) רבנו יונה באגרת התשובה: ויזהר שלא לדבר משום עסקיו או שיחת חולין בבית-הכנסת כי גדול עונו מנשא וכל-שכן שתיזהר שלא לדבר בעת שהשליח-צבור מתפלל, וכל הקהל מחויבים להוכיחו ולגעור בו ולחשוך אותו מחטאו כי כל יצורים נבראו לכבוד השם יתברך, ואם יפנה לבבך ולא תשמע בשעה שמשבחים לפניו ומספרים תהלתו איה כבוד ואיה המורא.

(ז) ספר הרוקח: ואהיה לכם למקדש מעט אלו בתי-כנסיות. אין נוהגין בהם קלות-ראש כדאמרין בפרק שני דמגילה אלקים נצב בעדת אל, והמדבר עושה כאילו הופך אליו ערפו. ואמר מדוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה נטיתי ידי ואין מקשיב למה יקצף על קולך ויקרא אליך, מי ביקש זאת מידך רמוס חצרי. ואך השתחוה לו ושב לפניו במורא בכפיפת ראש בענווה בשבירת לב. התחנן לפניו ותשורר לפניו בשמחה, ובוא לפניו ברננה, אז יהיה קרוב אליך ונמצא לך.

(ח) שני לוחות הברית: פרשת ויצא, ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה. ראוי לאדם שיעמוד במקומות הנכבדים באימה וביראה ובתוספות קדושה ויהיה מורא שמים עליו בדיבור ובמחשבה ובמעשה. על-כן המספר שיחת חולין בבית-הכנסת או בבית-המדרש אף שלא בשעת הלימוד ושלא בשעת התפלה מסלק מורא שמים מעליו, והוא איסור מוסיף על איסור של שיחת חולין, עיין שם.

(ט) ספר הקנה (דף כג): ובעודו בבית-הכנסת יזהר מלדבר שיחת חולין עם בני-אדם וכו' ואם יש בני-אדם שמדברים יעשה עצמו כמתפלל וינענע בשפתיו, ובכן ישתיק אותם. אוי להם לבני-אדם שמערבין חול בקודש וחטאתם רבה וכו'.

(י) יערות-דבש (חלק א, דרוש ד): צריך האדם להיות חרד בתפלה כי זה אשר נשאר לנו בגולה. ובמה יש לאדם להתבונן בו לעמוד בהכנעה יתירה וכפיפת קומה ומילין לצד עלאה ימלל בנחת בכוונה, ואשרי למי שמתפלל בדמע ולב נשבר ונדכה כי לא ישוב ריקם. ועל מה נבטח בגולה ומה יגן בעדנו אם לא בתפילה ובקשה מקירות הלב. אוי לנו אשר נאמר סכתה בענן לך מעבור התפילה, ומה הוא הענן הוא אדים והבל שיש בו חטא היוצא מפי איש ואשה כל יום, וביחוד שיחה בטילה בבית-הכנסת ומכל-שכן בעת התפילה הכל הוא עולה בעב וענן ומונע לתפלה לעלות, עיין שם.

תפילה שהם שלשים ושש ברכות ישלים אותם בכונת ברכות העולין לקרא בתורה, ויענה אחריהם אמן, ובברכות המפטיר ויענה אחריהם אמן, ומדאנו רואין שעולה לו לחשבון מאה ברכות, נראה שהכוונה בהם טובה עד מאד, ואין ראוי להסיח דעתו מהם כלל ועיקר.

(ד) ואין ראוי להקל בדבר כלל, ואפילו מי שקרא הפרשה ועבר עליה כמה פעמים ואפילו הוא תלמיד-חכם ואפילו שהוא עוסק בדברי-תורה ראוי לו לבטל בעוד שהחזן קורא בספר-תורה שהוא כתוב כהלכתו, וכל התורה כולה שמותיו של הקדוש-ברוך-הוא ואין לנו בעולם הזה ובבא כי אם אותם הדברים שכתובים בו, והם קיימים וחזקים לעולמי עד, ומהם ובהם משתלשלים כל העולמות כולם, והם קיום והעמדה לכל כללות הבריאה כולה, והיא כלל לכל התורות וכל החכמות, ואין שום דבר בעולם חוץ ממנה שלא תמצא בה, ולא דבר ריק הוא, ואם ריק הוא ממנו מקוצר דעתנו וממיעוט השגתנו שאין אנו מבינים ספור אמריה ורמזי דקדוקיה הנחמדים מזהב ומפז רב, וכל בעל נפש ראוי לו להשגיח בזה, ולכבדה בכל האפשרות ואל יחלל אותה בעיני עם-הארץ והקלים שבראותם את בעלי-תורה עסוקים בענייניהם ולימודם ומניחים שמיעתה ואין חוששים לכבוד ספר-תורה הפתוחה לעיני הכל, מהבילים הם בעיניהם גם הם דברי הדת והדין, ועוסקים גם הם בהבליהם ובשיחת חולין, ואינם חוששין לשמוע, ונמצא גורם חילול גדול חס ושלום, ואמרו ז"ל כל המחלל את התורה וכו'.

לכן צריך כל אדם להשתדל לשמוע ולהקשיב באזנים פתוחות כמי ששומע פתגם המלך הבא מחדש, כאשר אמרו ז"ל אשר אנכי מצוך היום יהיו חביבין בעיניך כאלו היום נתנו, חדשים לפניך, ולא תקוץ משמיעתם. וכן אמרו אם שמוע תשמע אם שמוע בישן תשמע בחדש, ומה לנו כי-אם לעשות רצון אבינו שבשמים יתברך ויתעלה. והרי ידענו שחפצו ורצונו הוא שיהיו אזנינו אל ספר-התורה, וצא ולמד מפרשת הקהל שאפילו הטף היו מביאים לשמוע אף-על-פי שאין בהם דעת והבחנה כדי שיקבלו שכר מפני קידוש ה', וקידוש התורה שבענין הזה מתקדש בעיני כל העם ובעיני המקום ברוך הוא.

וכן צריך להשתדל להזהיר את העם אשר עומדים אצלו וקרובים אליו וסרים אל משמעתו, שלא ידברו ולא יעסקו בשום ענין ודבר, כי-אם לשמוע את דבר ה', והעושה כן, אשריו ואשרי חלקו זוכה ומזכה את הרבים וזכות הרבים תלוי בו, ועליו נאמר כל המכבד את התורה גופו מכובד על הבריות.

וראיתי קצת אנשי מעשה שנוהגים לעמוד ולזקוף בעת קריאת התורה ומנהג טוב וכשר הוא, מה טוב חלקם בחיים, ומה נעים גורלם, כי ודאי בעת כזאת צריך להיות נרתע ירא וזחל כעת שנתנה תורה לישראל בהר סיני, כי לא מעט היות ספר-תורה חוץ ממקומו פתוח לעיני הכל, וקוראים בו דברים שבהם נבראו שמים וארץ, ומקיימים אותם והם חמדת גנויו של אלהינו יתברך ויתעלה שודאי היה צריך האדם להיותו עומד וכפוף ראשו כאגמון שומע ומקבל כל דבר וענין.

ואף-על-פי שכבר נתן רשות מימות רבן גמליאל הזקן ללמוד תורה בישיבה היינו עיקר הלימוד שהוא המשא ומתן, שאז צריך האדם להיות מעין ומתבונן דקות הענינים, וצריך שכל רחב ודעת פנוי והלואי שישב ויסבול ויוכל להבין הדבר כאשר הוא, אבל בענין לימודה זו שאינה אלא שמועה לפי שעה, והיא בציבור ובספר-תורה כשר כהלכתו ראוי היה לעשות כזה וכזה לכבודו. אלא שראו חכמי הדור שאי אפשר להתקיים תקנה זו, ולא תתפשט בציבור מפני כמה חולים וחלשים, ואם זה יעמוד וזה ישב לא יוכר הענין

ומי יאמר זכיתי לבבי לדעת את ה' הוא האלקים בידיעה הפרטית הנצרכת לעבוד עבודתו ושמירת דתו בתוך ביתו, המקום אשר אמר ה' לשכון בערפל, ואהי להם למקדש מעט בארצות אשר באו שם אלו בתי-כנסיות ובתי-מדרשות, כי שם נטע אהלי אפדנו וצמצם שכינתו בעבור אהבתו לקהל עדתו, כי להיותם מרובים אין תפלתם נמאסת כמו שנאמר הן אל כביר לא ימאס, וכתוב פדה בשלום נפשי מקרב לי כי ברבים היו עמדי. ובפרט שעתה בעוונותינו בגלותנו זה לא נשאר לנו לפני ה' בלתי אם גויתנו, ונשלמה פרים שפתינו, ואין נחת לפני המקום כאותה שעה שישראל מתכנסים ובאים לפניו מזוינים במצוותיו ומהללים ומיחדים את שם כבוד מלכותו שיתברך בפה כל חי תמיד, וברב עם הדרת מלך, כי כבר ידעת משל המרגליות (הפירוש, כי המרגליות כשהיא אחת לבדה בין שאר דברים אין נראית כלל תוארה ויפיה וכל שהיא יותר בין הרבה מרגליות יותר נראה תארה ויפיה) שאינו דומה מרובים העושים את המצוה למעטים שעושים אותה, ולעולם התחברות אל המרובים בדבר העבודה ושאר המצוות מסוגל מאליו, והחי יתן אל לבו, ואם לא על-פי ההכרח הגדול אל יבטל עצמו מלהתפלל עם הצבור. פוק חזי מה שאמר רבי פינחס בירושלמי הנזכר לעיל המתפלל בבית-הכנסת כאילו מקריב מנחה טהורה וכו', עיין שם. גם מאמר רבי ירמיה על הפסוק דרשו ה' בהמצאו - היכן הוא מצוי בבתי-כנסיות ובבתי-מדרשות. א"ר ולא עוד אלא שהקדוש-ברוך-הוא עומד על גבם, שנאמר אלקים נצב בעדת אל, ולכן אפילו על צד ההכרח לפחות יתפלל בשעה שהציבור מתפלל. עד כאן בספר הנ"ל.

וכל זה אם הציבור מקושרים יחד עם הש"צ ושומעים כל הברכות והתפילה שמונה-עשרה ואז עונים אמן, ומכונים כפי תיקון חז"ל, אבל בעוונותינו הרבים בזמן הזה תכף כשמתחיל הש"צ השמונה-עשרה נחלקים לכתות כתות ולזוגות זוגות ומדברים זה עם זה שאז אסור לדבר אפלו בדברי-תורה ומוסר, ואומרים מה לי להש"צ שאומר שם, יאמר מה שהוא רוצה, וגורמים לש"צ שיאמר הברכות מן השמונה-עשרה לבטלה, רחמנא לישזבן, **היה יותר טוב להם שלא יבואו לבית-הכנסת. ועל זה נאמר מי ביקש זאת מידכם רמוס חצרי, כמבואר הרבה פעמים בפרקים דלעיל.**

על-כן העיקר תפילה בציבור להיות מקושר עם הש"צ מתחלת התפילה עד כל חזרת הש"צ השמונה-עשרה, ולא כמו שסוברים המוני עם שהתפילה בציבור הוא פסוקי-דזמרה והתפילה בלחש, רק צריכין לשמוע השמונה-עשרה מן הש"צ **תיבה בתיבה ויכוונו לברכותיו ויענו אמן, ויכוון אמת היא הברכה שברך המברך, ואני מאמין בזה.** ובברכות אמצעיות יכוון לומר יהי רצון שכך יתאמן לעינינו וימלא משאלותינו ששאלנו ממנו כל הצרכים ששאל הש"צ, הנה אנחנו מחזיקים אותה שאלה ומתפללים לפני השם יתברך שיאמנו דברי הבקשות אליו. ועיין לעיל דף מיוחד כוונת אמן על כל ברכה לפי עניינה.

הרב שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין
בית שמש, ארץ הקודש

(יא) בספר אורחות צדיקים הוא ספר המדות (שער השתיקה) וזה לשונו: **וגם ירגיל אדם עצמו לשתוק בבית-הכנסת שזהו צניעות וזה צריך זריזות גדול לכוון לבו לתפילה.**

עוד שם בשער זה: **היזהר מאד לפתוח פיך ושמור לשונך כמו שתשמור כסף וזהב ומרגליות בחדרך, ובתוך התיבה ותעשה מסגרת למסגרת כך תעשה לפיך. ראה איך היו הראשונים נזהרים משיחה בטלה כל ימיהם, ובזה הענין תקנה גדולה להתפלל בכוונה כי רב ביטול הכוונה בתפלה בא מדברים בטלים הקבועים בלב. וגם השתיקה הוא גדר גדול ליראת-שמים כי אי אפשר להיות יראת-שמים בלב המרבה דברים.**

למה יכול להגיע המתפלל בציבור

(יב) בספר אורחות צדיקים הנ"ל (שער התשובה) וזה לשונו: אם הורגל לדבר בבית-הכנסת לעשות שחוק וקלות-ראש, **מעט שישוב יזהר שלא ידבר בבית-הכנסת שום דבר של חל ואפילו שלא בשעת התפילה, וישב במורא גדול ויתפלל בהכנעה ויתענה ארבעים יום בין רצופים בין מופלגים וילקה בהכנעה בכל יום, עד כאן לשונו.**

(יג) בספר אלה המצוות מהר"ם חגיז זצלה"ה (תלג, עשה קפה) וזה לשונו: **להתפלל בכל יום שנאמר ואותו תעבוד וכו'. ודבר שהשכל מחייב שלא יקדים אדם שום דבר מעסקיו או עסקי בשר-ודם לעסקי עבודת שמים אלא יקום בזריזות נמרץ לעבודת אדון כל הארץ שאנו עובדים אותו במה שאנו שואלים ממנו ומאתו שיענה אותנו בעת צרה וישמע תפלותינו לתת לנו כל צרכינו, אם כן מאחר שסוף כל סוף עסקי שמים הם דברים שאנו נצרכים להם להנאתנו ולטובתנו מי הוא זה ואי זה הוא שיניח את הודאי וילך אל הספק כי מהאדון אשר אנו מבקשים עיניו פתוחות אל תחינת עבדיו לשמוע אליהם בכל קראם אליו, ולא ימנע טוב להולכים בתמים ומשכימים לפתחו, והוא נתן ונתן ויתן בעין יפה לכל איש ואיש די צורך פרנסתו ולכל גויה וגויה די מחסורה, כאשר עם לבבו שלם בפרישת בפיו אל התפילה ואל התחינה, כי יש רבים שיתפללו אמנם ותהי יראתם אותו יתברך מצות אנשים מלומדה, ולטעם זה לפעמים יעשו ולפעמים לא יעשו, ואפילו באותו פעם שיעשו יהיו מאותם שנאמר עליהם בפיו ובשפתיו כבדוני ולבם רחק ממני, ובעבודת הבורא העיקר הוא בכונת הלב למי שהלב רואה כמו שנאמר קרוב ה' לכל קראיו לכל אשר יקראוהו באמת.**

ועובדא דרבי חנינא בן דוסא המובא בירושלמי דברכות יוכיח עד היכן כונת הלב תגיע, וממה שעלתה לו ולחברבר שנסכו, לרבים תודיע כי רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם. ומאחר שכן אל תתמה על החפץ שאנו צועקים ואין אנו נענים כפי הנשאל ומבקש כי אנחנו גם-כן אין עבודתנו כפי הנדרש מאת הדורש את שלום עמו ומצד רחמיו דוקא הוא מה שעונה אותנו בעת צרותינו, ומספיק לנו קצת מצרכינו, כי תנאי כל העבודה רבו כמו רבו ובפרט מן הפרט עבודת התפלה כדי שלא תחזור ריקם צריכים תנאים מרובים שיתפללו אליו דרך ארצם ביחוד הנצרך שעליו נאמר בטחון יקראני ואענהו וגו'.

מחברים של
למעלה מאתף ספרים

נשיא ארגון
"מפעל הזוהר העולמי"

מפעל הזוהר העולמי
סניף בת ים רח' בר יהודה 50, בת ים
052-7651911

מפעל
הזוהר
העולמי

לקבלת מידע, ספרים ועלונים על הצניעות (ועל החרם): 052-7160124 להשאיר הודעה
קו שומרי החומות: 072-3372978 (באנגלית שלוחה 97) קו האמת: 077-2301519, מידע בנושא תקרובת ע"ז בשיער הפאות: 074-7962328

עלון דף היומי דהתאחדות הקהילות

דבר יום ביומו על הצניעות ויסודי הדת

התעוררות - הוא ארגון שמוקדש להלכות הצניעות ויסודי הדת בהשתתפות אדמו"רים, רבנים, קהילות,

ולומדי תורה לשמה, בסיקוח כ"ק האדמו"ר רבי שלום יהודה גרוס אבדק"ק האלמין שליט"א,

חבר יותר מאלף ספרים על כל יסודי הדת

קו שומרי החומות: 072-3372978 לקבלת מידע בטלפון: 054-8505028

עלון מס' 535 לימוד דף היומי דהתאחדות הקהילות על קדושת בית המדרש שהוא מיסודי הדת – כ"א אדר שנה שנייה תשפ"ג

ספר "מקדש מעט" – קדושת בית הכנסת - חלק י"א

אמנם כן גדול מאד כח המצווה הגדולה של תפילת הקדיש להגן ולהציל את נשמת המת, כידוע.

(יח) גם יש באמירת הקדיש צידוק דינו של השם יתברך, כמו שכתב בספר החיים: **ענין הקדיש והתועלת שלו לנפש המת**, נראה עיקר הטעם הוא לפי שאין מיתה בלא חטא, ורובם מתים בשביל עוון חילול השם שלא יכופר אותו עוון עד ימותו, וכשהקדוש ברוך הוא נפרע מן החוטא אז שמו של הקדוש ברוך הוא נתקדש שנאמר ונשפטתי וגו', ואחר כך והתגדלתי והתקדשתי, ולכן עומד הבן של המת ואומר יתגדל ויתקדש וכו', כלומר מתנחם אני על מיתת אבי הואיל ושמו של אבי שבשמים מתגדל ומתקדש על ידי מיתתו ומיד מתכפר עוון חילול השם שעשה, וזהו דוגמת הנדונים בבית דין שהוצרכו בני משפחתו לבוא ולומר לבית דין יפה דנתם להורות שאין בליבם על הבית דין כלום.

הקדוש ברוך הוא יקיים לנו במהרה את דבר נאמו (ישעיה כה) בלע המוות לנצח ומחה ה' אלקים דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ. ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה קוינו לו ווישיענו זה ה' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו (עולת תמיד פרק כז).

גודל כוחו של יהא שמה רבא

(יט) **מנין שעונין יהא שמה רבא?** תלמוד לומר הבו גודל לאלוקינו (רוקח בשם הספרי, ועיין ספרי שלנו וזית רענן).

(כ) **הידעת אחי התעוררות הגדולה שנעשה בשמים בשעה שאתה עונה יהא שמה רבא וכו'**, בוא וראה מה שאמרו בברכות (דף א) בשעה שישאל נכסין לבתי כנסיות ובתי מדרשות ועונין יהא שמה רבא וכו', הקדוש ברוך הוא מנענע בראשו ואומר אשרי המלך שמקלסין אותו בביתו כך, מה לו לאב שהגלה את בניו ואוי להם לבנים שגלו מעל שולחן אביהם.

אשרי המלך שמקלסין אותו בביתו כך, אשרי כל זמן שהיה קילוס זה בתוך בית המקדש (רש"י).

(כא) אמר רבי יהושע בן לוי **כל העונה אמן יהא שמה רבא מברך, בכל כוחו, קורעין לו גזר דינו**, שנאמר בפרוע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו ה'. רבי חיא בר אבא אמר רבי יוחנן **אפילו יש בו שמץ של עבודה זרה מוחלין לו**, כתיב הכא בפרוע פרעות וכתוב התם כי פרע הוא (שבת קיט).

וביאר רש"י: בכל כוחו בכל כוונתו. בפרוע פרעות ביטול פורענויות כגון פרוע דמתרגמינן בטיל. **בהתנדב עם ברכו ה'** כשמתנדבין ישראל לברך את בוראן. כי פרע הוא (גבי עגל כתיב) והכי קאמר בהבטל פריעות עבודה זרה שתשתקע ותשתכח שלא יזכר עוונם משום התנדב עם הוא (רש"י שם).

כל העונה אמן יהא שמה רבא בכל כוחו, פירוש בכל כוונתו, וכן פירוש רש"י. ור"י אומר דיש בפסיקתא במעשה דרבי ישמעאל בן אלישע דקאמר התם **כשישראל נכנסים לבתי**

מעלת עניית אמן

ובזוהר הקדוש פרשת בשלח המאמר הקדוש על הפסוק והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכו', מכאן אוליפנא אף על גב דכהנא בעי בקרבנא לתקנא גרמה בכולא ישראל בעין לאשתכחא בצלותהון עמה. וכבר הבאתי בהקדמה ראשונה שהתפילה כעת בגלות היא במקום קרבן והשליח ציבור הוא במקום כהן העובד העבודה והציבור הם ישראל במעמדם, על כן צריכים להיות מקושר עם הש"צ מתחילת התפילה עד אחר גמר כל התפילה, ויהיה נחת רוח לפני המקום ברוך הוא, וישמע שוועתנו ותפילותינו בבנים חיים ומזוני רויחי ונוכה לגאולה שלימה במהרה בימינו דידן אמן (עד כאן מספר הפנים).

כוונת יהא שמה רבא

(יד) מחוייבים אנחנו להתפלל שימחה שמו של עמלק במהרה, ואז יהיה השם שלם והכסא שלם, כי זה הוא כוונת הקדיש **יתגדל ויתקדש שמה רבא** כמו שכתוב בטור אורח חיים (יסד יוסף פרק פב).

(טו) וזה לשון הטור באורח חיים (סימן נו) יתגדל ויתקדש הוסד על פי המקרא ביחזקאל (לה, כג) **והתגדלתי והתקדשתי ונדעתי לעיני גויים רבים וידעו כי אני ה'**, האמור במלחמת גוג ומגוג, שאז יתגדל שמו של הקדוש ברוך הוא דכתיב בזכריה (יד, ט) והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.

(טז) **שמה רבא** יש מפרשים שם יה רבא, שאנו מתפללין על שם יה שאינו שלם **שיתגדל ויתקדש ושיחזור להיות שלם**, והיינו לעת הגאולה שינקום מעמלק שנשבע שלא השם שלם עד שינקום ממנו, דכתיב בסוף פרשת בשלח **ויאמר כי יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק מדור דור**, שאין הכסא שלם ואין השם שלם אלא לאחר שינקום ממנו ואז יהיה השם שלם וגם הכסא דכתיב בתהילים (ט): **האויב תמו חרבות לנצח וערים נתשת אבד זכרם המה. וה' לעולם ישב כונן למשפט כסאו, הרי השם והכסא שלם** (שם בטור).

בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן. אמן, פרושו הלוואי שיהיה כן במהרה מה שמתפלל בעל הקדיש ואומר **וימליך מלכותה בחייכון וכו'**.

יזהר בעל היארציית מה לכוון

(יז) **אל יטעה האדם לכוון באמירת הקדיש** לתועלת נשמת הנפטר, רק כולו הוא שבחים ותפילה שיתגדל שמו יתברך, אך בשני מקומות **יכול לכוון לתועלת נשמת הנפטר באמירת יהא שלמא וכו'**, ועל ישראל יכול לכוון לכלול גם נשמת הנפטר פלוני בן פלוני, **וגם בתיבות עושה שלום במרומיו יכול לכלול גם נשמת פלוני בן פלוני** יהי לו ברכת שלום מאת ה' שעושה שלום במרומיו (דרכי חיים).

ועתה בעוונותינו הרבים גם הגדולים קופצים ממקום למקום ורצים ושבים בבית הכנסת לחפש אחד לדבר עמו דברים בטלים. **היה טוב להם יותר שלא יבואו לבית הכנסת.** וכך איתא בתיקוני זהר הקדוש (תקונא תמני סרי דף לו): רשיעיא אדחין מתמן ולא יהיב לו שאלתין דילהון אלא עליהו אתמר (ישעיה א) **מי ביקש זאת מידכם רמוס חצרי.** ואלין אנון רשיעיא דהוין מבזין למלכא בצלותהון דמנחן למשמע צלותא ופסקין לה על שיחה בטלה, עד כאן.

(כו) מדרש רבה במדבר (פרשה ד) מאמר המתחיל ופקודת אלעזר הכהן וגו'. **אליהו אומר כל המרבה כבוד שמים וממעט כבוד עצמו, כבוד שמים מתרבה וכבודו מתרבה:** וכל הממעט כבוד שמים ומרבה כבוד עצמו, כבוד שמים במקומו וכבודו מתמעט. מעשה באיש אחד שהיה עומד בבית הכנסת ובנו עומד כנגדו וכל העם עונים אחר העובר לפני התיבה הללויה, ובנו עונה דברים של תיפלות. אמרו לו ראה בנך שהוא עונה דברים של תיפלות. אמר להם ומה אעשה לו תינוק הוא ישחק. שוב למחר עשה כאותו ענין וכל העם עונים אחר העובר לפני התיבה הללויה, ובנו עונה דברים של תיפלות. אמרו לו ראה בנך שהוא עונה דברים של תיפלות. אמר להם ומה אעשה תינוק הוא ישחק. כל אותן שמונת ימי החג ענה בנו דברים של תיפלות ולא אמר לו כל דבר, ולא יצאת אותה השנה ולא שניתה ולא שילשה עד שמת אותו האיש ומתה אשתו ומת בנו ובן בנו ויצאו חמש עשרה נפשות מתוך ביתו ולא נשתייר לו אלא זוג אחד של בני אדם אחד חגיר וסומא ואחד שוטה ורשע. שוב מעשה באדם אחד שלא קרא ושנה וכו'. והמעשיות אלו איתא גם כן בילקוט פרשת לך.

פרק יח

עוד ליקוטים נפלאים בעניין אמירת אמן

ניצל מעין הרע

(א) **האומר ארבעה אמנים בכל יום, אין המכשפות יכולות להזיק לו ולא עינא בישא** (חיד"א במדבר קדמות).
כמעט אין נקי ממכשול זה

(ב) **המבטל אמן יהא שמה רבא אפילו פעם אחת דוחין אותו ארבעים יום ממחיצתו של הקדוש ברוך הוא,** והוא חוטא ומחטיא, אפילו שתק ולא ענה. וכמעט שאין בית הכנסת שנקי ממכשול זה רחמנא ליצלן (ספר הזכירה ועוד).

(ג) בגלות המר שאנו שרויים בו ובהתגבר מיום ליום ההסתר פנים וכמה בני אדם שמעיקים לשכינה כל יום במעשיהם הרעים, הרי בוודאי ראוי לכל מי אשר יראת ה' נוגעת בליבו לבכות כל יום שעה אחת על חילול שמו הגדול והנורא, ולכל הפחות בשעת התפילה הנשגבה של הקדיש יכוון אדם בעניית אמן בכל ליבו לבטא קצת את ערגת נשמתו להחזרת עטרת כבוד השכינה לכל באי עולם (יסוד ושרש העבודה - ענין קדיש).

מסירת מודעה לפני התפילה

(ד) כתב באור זרוע: קודם התפילה יאמר: **ריבונו של עולם! גלוי וידוע לפניך שאני בשר ודם ואין בי כח לכוון כוונת אמן כראוי, לכן יהי רצון מלפניך שתהא עולה כוונת אמן שלי עם עניית אמן מאותם החרדים היודעים לכוון כראוי. ויבכה בדמעות על אותם אמנים שלא ענה.**

(ה) שמעתי מגאון וקדוש אחד: **אם היו נותנין רשות לצדיקים שבגן עדן, היו באים לעולם הזה לענות אמן יהא שמה רבא** (אור לישרים).

כנסיות ואומרים יהא שמה רבא מברך בקול רם מבטלים גזרות קשות (תוספות).
(כב) עלמא אמאי קא מקיים? אקדשה דסדרא ואיהא שמה רבא דאגדתא (סוטה מט).

עלמא אמאי קא מקיים, מאחר שהקללה הולכת תמיד ורבה, **אקדושה דסדרא,** סדר קדושה שלא תקנוה אלא שיהו כל ישראל עוסקין בתורה בכל יום דבר מועט, שאומר קריאתו ותרגומו, והן כעוסקין בתורה, וכיון שנוהג בכל ישראל בתלמידים ובעמי הארץ ויש כאן שתיים, קדושת השם ותלמוד תורה, **חביב הוא.** וכן יהא שמה רבא מברך שעונין אחר הגדה שהדרשן דורש ברבים בכל שבת היו נוהגים כך, ושם היו נקבצין כל העם לשמוע לפי שאינו יום של מלאכה, **ויש כאן תורה וקידוש השם** (רש"י).

(כג) בוא וראה קדושה זו (של אמן יהא שמה רבא) אינה כשאר קדושות שהם משולשים, אבל קדושה זו היא עולה בכל הצדדים למעלה ולמטה ובכל צדדי האמונה וכו', להתעלות כבוד הקדוש ברוך הוא על כל, ואנו צריכים לומר אותה בלשון הסטרא אחרא, **ולענות בכח גדול אמן יהא שמה רבא מברך, כדי שישבר כח הסטרא אחרא, והקדוש ברוך הוא יתעלה בכבודו על כל, וכשנשבר בקדושה זו הכח של הסטרא אחרא, הקדוש ברוך הוא מתעלה בכבודו וזוכר את בניו וזוכר את שמו,** ומשום שהקדוש ברוך הוא מתעלה בכבודו בקדושה זו אינה אלא בעשרה, ובלשון הזה של תרגום נכנעת הסטרא אחרא בהכרח ונשבר כוחה, ומתעלה כבוד הקדוש ברוך הוא, ומשבר מנעולים וטבעות ושרשרות חזקות וקליפות רעות, והקדוש ברוך הוא זוכר את שמו ובניו. **אשריהם עם הקדוש שהקדוש ברוך הוא נתן להם התורה הקדושה לזכות בה לעולם הבא** (זהר תרומה קכט - הסלם).

(כד) מכאן יש להתבונן כמה יש לכוון וכמה יש להשתדל לענות אותו (בית יוסף, טור ארח חיים, סימן נו).

ולמדנו מדברי הזהר חמישה דברים. **האחד,** טעם למה הקדיש בתרגום ובעשרה. **שנית,** היות בו סגולה להכניע הקליפות בלשונם ממש. **שלישית,** שמה שאמרו העונה אמן בכל כוחו לאו דווקא בכל כוח כוונתו אלא גם ממש בקולות. **רביעית,** היות בו כוח להזכיר שם הקדוש ברוך הוא המחולל בגויים וגם בניו שהם בגלות. **חמישית,** מתוכו למדנו הטעם למה נתקן הזהר בלשון ארמי (רמ"ק בסידורו תפילה למשה אחר ישתבח, ועיין בית יוסף שם).

(כה) יש לכוון בעניית הקדיש ולענות אותו בקול רם ולהשתדל לרוץ כדי לשמוע קדיש (ארח חיים סימן נו).

וכל שכן לזהר מאד שלא להשיח באמצע קדיש ואפילו להרהר בדברי תורה אסור בשעה שהחזן אומר קדיש מפני שצריך לכוון הרבה בעניית הקדיש, ואין חילוק בין קדיש על תורה נביאים וכתובים או אגדה או משניות (משנה ברורה ארח חיים סימן כה) - עד כאן מספר מורא מקדש.
חוב לחנך הקטנים - ובמתרשל עונשו קשה מאד, רחמנא ליצלן

(כו) עוד בסימן זה סעיף ז: **לא ישיח שיחת חולין בשעה שש"צ חוזר התפילה, ואם שח הוא חוטא וגדול עונו מנשוא וגוערים בו.** רמ"א: **וילמד בניו הקטנים שיענו אמן כי מיד שהתינוק עונה אמן, יש לו חלק לעולם הבא,** עד כאן. מגן אברהם (סעיף קטן י"א): **וצריך שיחנכם שיעמדו באימה וביראה. ואותן שרצים ושבים בבית הכנסת, מוטב שלא להביאם (שלי"ה), עד כאן לשונו.**

הרב שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין
בית שמש, ארץ הקודש

התעוררות

עלון דף היומי להתאחדות הקהילות

דבר יום ביומו על הצניעות ויסודי הדת

התעוררות - הוא ארגון שמוקדש להלכות הצניעות ויסודי הדת בהשתתפות אדמו"רים, רבנים, קהילות, ולומדי תורה לשמה, בפיקוח כ"ק האדמו"ר רבי שלום יהודה גרוס אבדק"ק האלמין שליט"א, מחבר יותר מאלף ספרים על כל יסודי הדת

קו שומרי החומות: 072-3372978 לקבלת מידע בטלפון: 054-8505028

עלון מס' 536 לימוד דף היומי להתאחדות הקהילות על קדושת בית המדרש שהוא מיסודי הדת - כ"ב אדר שנה שניה תשפ"ג

ספר "מקדש מעט" - קדושת בית הכנסת - חלק י"ב

תלמוד ירושלמי *

ברכות קסג
שבת פה פח

זוהר הקדוש

חלק א
נח יד
לך צא כד
לך לח כט
לך סב ל
וישב עה
וישב רלט צו, קכג
וישב כ צט, קכג
וישב כט קכד
וישב לח קעה
וישב סב קעה

חלק ב

קכט טו, כ
תרומה קא כד
תרומה קלא סא
תרומה קלא סא
פקודי מו קכג
תרומה קמב
תרומה קעח קמט
ויקהל רו קנה
בשלח קסח
תרומה קכט קע, קעה
תרומה קלא-קעט

חלק ג

כ טו, יט, ל
רפה טו, ל
קכט טו, כ
רפו כט
רכ כט
עה סא
מו צ
כט צד
כ קעה
רכ קעה
רפה קעה
קכט קעה

חלק ד

פנחס יד, טו

חלק ה

וילך דף רפה יט, לה, נא, נב, נג, נט, עא, עה, קלח, קמא, קמח, קעז, קעח, קעט, קו
רעיא מהימנא חלק ג כ כט, ל, קע
תקוני הזוהר טו, כט, קמ

מפתח הספרים

(לפי סדר הא-ב)

נ"ד
יחזקאל צב, צח, קו, קכג, קסו
ישעיה א קעב
ישעיה כה קסח
ישעיה כו קמא
זכריה יד קסו
מלאכי א קמא
שמואל א-ב קמא
תהילים קז קג
משלי י טז, יט, קעו
קהלת רבה טו, יט, קכא, קעו, קפ

תלמוד בבלי*

*בציון דף המסכת יש שהענין הוא שם ברש"י או בתוס' או באותו הדף, ונכלל במ"מ של פרק המסכת.

ברכות ג קסו
ברכות ה נד, עב
ברכות מז יט, נד, קפ
ברכות נג כח
ברכות נו ל
שבת ד קי
שבת נ צח
שבת נד פח, צח, קי, קטו, קכב, קכג, קכד
שבת נה קא
שבת נה פח, קז
שבת עב קלג
שבת קה קטו
שבת קיט טו, כא, כח, כט, צ, קיט, קכא, קכג, קמ, קסט, קעד, קפ
שבת קמח קלג
ראש השנה ק
מגילה כט קעו
תגיגה פו
כתובות קה ק
סוטה מט ל, קי, קסט, קעה
קידושין עה
בבא קמא ס-נו
בבא בתרא ח-קיח
בבא בתרא י, קא, קז
בבא בתרא קיח פו
סנהדרין ב פט, קכג
סנהדרין קא צג, צט, קכד
סנהדרין קג פט
סנהדרין קג צא, צט
סנהדרין קי כט, קיב, קעד
מכות כ קל
עבודה זרה ד צא, קנו
תמיד כח צג, קכד

סימן שג קכד
 סימן תקפז קלז

שולחן ערוך

יורה דעה
 סימן רמו קמג
 סימן שלד קטו, קכב
 סימן שעו כב

רמ"א

אורח חיים
 סימן קכד עט, קלג
 סימן קיא קלו

יורה דעה

סימן שלד צא, צד
 סימן שעו כב

טורי זהב

אורח חיים
 סימן נה יא, נה, קפ
 סימן קב קמ
 סימן קכד י, יב, כה, מט, עה

יורה דעה

סימן רמו קמג
 סימן תרח קכט

מגן אברהם

אורח חיים
 סימן קכד כו, עה, פ, קנ
 סימן קמו קנה
 סימן קנא קח, קיא
 סימן רסג קלא

מפרשי השו"ע (לפי א"ב)

אליהו רבא קב
 בית חדש סי' ר"צ קא
 בית יוסף או"ח סי' נו קי
 בית יוסף חו"מ סי' יב צד
 דרכי משה כב
 טור או"ח סי' קכד קמח, קנ
 לבושי שרד קכט
 מחצית השקל תר"ח קל
 משנה ברורה פ, קכו, קכט
 ערוך השולחן פ, קכה, קכו, קכט
 פרי חדש יו"ד סי' פב צט
 פרי מגדים קכו, קלא, קמ
 שולחן ערוך הגר"ז סי' נו קלג, קעח
 שולחן ערוך הגר"ז סי' קכד עט, קכו, קכח, קכט
 שולחן ערוך בגר"ז סי' ר"צ קא

הרב שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין
 בית שמש, ארץ הקודש

מדרשים

אגדות בראשית כ, כט, קעד
 איכה רבתי קכא
 ילקוט דברים (תשצג) צ, צב, צח, קי, קיג
 ילקוט פי' לך קעב
 ילקוט ישעיה (תכט) כט
 ילקוט שופטים פט, ק, קכג
 ילקוט יחזקאל צב
 ילקוט רות צא, קכד
 מדרש כונן נב
 מדרש רבה (ויקרא) כה פט, צג, קכד
 מדרש רבה (במדבר) קעב
 מדרש רבה (דברים) ז כט, ל, קעד
 מדרש רוקח קפ
 מדרש שוחר טוב טז, יט, קעו
 מדרש נחומא (משפטים) צ, צט, קטו, קכג
 מדרש נחומא (צו) ל, קעד
 מדרש נחומא (תזריע) פט, ק
 מדרש נחומא (חקת) צא, צט, קכג
 מדרש נחומא (בלק) פט

ראשונים

אותיות דרבי עקיבא צ, צח
 אבות דרבי נתן צב, צח, קכג, קכד
 בעל הטורים פי' תבא לה
 מאירי ראש השנה פז
 מהרש"א שבת קיט כא
 מהרש"א בבא בתרא עד עה
 מסכת כלה רבתי קכ
 מרכבת שלמה לרבי ישמעאל כהן גדול יז, מט
 רא"ש ביצה קכט
 רבינו חננאל קא
 ריטב"א קכט, קל
 רמב"ם (מורה נבוכים) קלב
 רמב"ם קכג
 רמב"ם או"ח סי' קנא קנ
 רמב"ם ה' תפלה קנ
 רמב"ם ה' תשובה צא
 רמב"ם צט
 רמב"ן פי' תשובה צא
 רשב"א ראש השנה פז
 רש"י דברים קי
 רש"י סוטה מא צח, קכג
 רש"י בבא בתרא ח קיח
 שבלי לקט עב
 תוספות שבת קיט כט, קכט, קעה
 תנא דבי אליהו רבה כג, צד, צח, קמה
 תרגום ירושלמי קיז

טור שולחן ערוך ונו"כ

אורח חיים

סימן כה קלח
 סימן נו קעא
 סימן פ קמד
 סימן קכד י, כז, לט, מט, נו, קכה, קמ
 סימן קכה קלו
 סימן קמו קנה

מפעל הזוהר העולמי

סניף בת ים רח' בר יהודה 50, בת ים
 052-7651911

מחברים של
 למעלה מאלף ספרים

נשיא ארגון
 "מפעל הזוהר העולמי"

לקבלת מידע, ספרים ועלונים על הצניעות (ועל החרם): 052-7160124 להשאיר הודעה
 קו שומרי החומות: 072-3372978 (באנגלית שלוחה 97) קו האמת: 077-2301519, מידע בנושא תקרובת ע"ז בשיער הפאות: 074-7962328

עלון דף היומי להתאחדות הקהילות

דבר יום ביומו על הצניעות ויסודי הדת

התעוררות - הוא ארגון שמוקדש להלכות הצניעות ויסודי הדת בהשתתפות אדמו"רים, רבנים, קהילות, ולומדי תורה לשמה, בסיקוח כ"ק האדמו"ר רבי שלום יהודה גרוס אבדק"ק האלמין שליט"א, מחבר יותר מאלף ספרים על כל יסודי הדת
 קו שומרי החומות: 072-3372978 לקבלת מידע בטלפון: 054-8505028

עלון מס' 537 לימוד דף היומי להתאחדות הקהילות על קדושת בית המדרש שהוא מיסודי הדת – כ"ג אדר שנה שניה תשפ"ג

ספר "מקדש מעט" – קדושת בית הכנסת - חלק י"ג

הקדמה

הספר הקדוש הזה יצא לאור קרוב למאה פעמים במשך 50 שנה האחרונות, כאשר הדפוסו את זה בגדלים שונים. וכמו כן הספר נדפס גם כן בספר תהלים השלם. הספרים חולקו בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות ברחבי העולם, כ-12 ספרי תהלים לכל מקום, אשר בתוכם נדפס כל הספר מקדש מעט.

הכנסנו את הספר מקדש מעט בתוך ספר התהלים, בכדי שכל מי שקורא תהלים יוכל ללמוד בספר הזה בקלות. הספר הזה גרם לגדולות ונצורות, עד שב"ה היום ישנם הרבה חסידויות ואנשי מעשה שמעוררים על קדושת בית הכנסת, והרה"צ רבי מאיר מיכאל גרינוואלד שליט"א אחרי שלמד אולי 20 פעמים את הספר מקדש מעט, נסע במשך עשרות שנים בכל העולם לעורר על קדושת בית הכנסת, והחתים קרוב למאה אלף אנשים ובחורים וילדים שלא ידברו כל ימי חייהם בבית המדרש.

הספר הקדוש הזה נדפס בערך כמיליון עותקים ב"ה. וקעת החלטנו לעורר את הענין מחדש ולעשות עלונים בסדר לימוד יומי כפי שמופיע בספר מקדש מעט, בכדי שיהיה קל לכל אחד ואחד וללמוד את סדר הלימוד היומי הזה.

וכדאי מאוד שהרבנים ראשי ישיבות ומלמדים ילמדו עם תלמידיהם שיעור יומי בספר הקדוש הזה, וכמו כן מוטלת החובה הקדושה על כל אב לשנן את הדברים עם ילדיו, ועל ידי כך נזכה לגאולה השלימה בקרוב ממש בב"א.

אנו מבקשים שגבאי בתי הכנסת יחלקו ויתלו עלונים אלה בכל יום בבתי הכנסת, וכן רצוי מכל יחיד ויחיד שיפיץ ויחלק - כי כל ישראל ערבים זה לזה

בעזה"י

ספר

קדושת בית המדרש

דברי התעוררות נפלאים שנאמרו ברבים

בענין אמן ויהא שמייה רבה

הדרשה היא יקרת ערך מאד בעל רבת גוונין ומכיל הדרכה נפלאה

בכל עניינים השייכין לאמן ויהש"ר:

(א) מעלת העונה יהא שמייה רבה.

(ב) חומר המבטלה שחייב מיתה ביד"ש רח"ל ד' ישמרנו.
 (ג) כל מעלה ומעלה מבואר בהיקף נפלא חודר לתוך עומקו של דבר. ומושיט להקורא.

(ד) מאיר אור מבהיק ומוחשי אל מה יכולין לזכות בכל יום בניקל.

(ה) זוכה לישיב בישיבה של מעלה במחיצת הצדיקים.

(ו) אדם פשוט מגיע למה שלומדים רבים לא יגיעו.

(ז) זוכה ללמוד תורה מפי אביו ורבו, הרשב"א וריטב"א, וגם ממלך המשיח.

(ח) פוטר עצמו מחיבוט הקבר, כף הקלע, שאול תחתית, גיהנם, וגלגול.

(ט) דוחה כל גזרות קשות ופורעניות מעליו ומעל כל בני ביתו,

(י) נמחלין עוונותיו, ועוד ועוד.

(יא) מי שעבר על עניית אמן חובתו לסייע באמירתה. כל אלה מבוארין היטב בלשון צח וקל השוה לכל נפש, קטן כגדול ויתענגו בו כל בעלי נפש הקוראין בו.

נ. ב. הדרשה כשנדרש השאיר רושם רב על כל יושבי תורה וגם בעלי בתים היראים ועשה על אתר התעררות גדולה ונפלאה יותר מהרגיל, וכבר נתעוררו הרבה מאד בקבלה חזקה לעמוד על המשמר, והן הן שעוררו להדפיסן ולהפיצן על פני תבל כי מסוגלת ומוכשרת לטהר הלב בנושא הנחוצה

יצא לאור ע"י חברת מזכי הרבים העולמי למען קדושת בית המדרש ועניית אמן.

מפתח

- א. אמן יהא שמייה רבה.....ג
- ה. ענין יהש"ר בכל כחו - ביאור נפלא.....ד
- ח, היאך לבא לאמירת אמן בכוונה.....ו
- י. דחז"ל בענין יהש"ר - נוראים - מעלת התבוננות להיפטר מגזירה.....ח
- יא. חייך תלויים ברגע זו של תפלה! אנא חוסו על עצמכם..ט
- יד. דע מה שתשיב ליצה"ר - ולנצחו.....יא
- טז. לבטל עין הרע.....יב
- יח. חשיבות מוחלין לו כל עוונותיו.....יג
- כג. להיות בגן עדן במחיצת גדולי הדור.....טז
- כד. תענוג של לימוד תורה בגן עדן.....יז
- כו. הלב מתמוגג ממה שיכולין להשיג באמירת יהש"ר.....יט
- כז. עם הארץ יכול להגיע למה שאין זוכין לומדים מופלגים כ.....כ
- כח. חומר המדלג על עניית אמן.....כ
- כט. גורם ח"ו לבניו שיהיו יתומים.....כא
- ל. למה דוקא קדיש לעילוי נשמה.....כא
- לא. מעשה נורא.....כב
- לב. על ביטול אמן אחת חייב מיתה בידי שמים.....כג
- לד. לומד תורה - ומחטיא הרבים.....כה
- לה. אפילו מי שהתפלל כבר לא ישיח כשהציבור מתפללין. כו
- לו. מבטל צרות הציבור.....כו
- לז. היאך לענות אמן - האיננו עונה כראוי כמו שמדלג לגמרי.....כז

ה) ולכאורה דברי רשיז"ל שפירוש **בכל כחו - בכל כוונתו**, צריך ביאור, שעוקר דברי חז"ל ממשמעותם, ומוסיף בכל כוונתו. וגם התוספות מסכים לדעת רשיז"ל, ומוסיף **"בקול רם"**, והוא גם כן תמוה, מנין להתוס' שהכוונה הוא בקול רם.

אך יש לומר כי באמת הכוונה לשני הדברים, הן לכל כוונתו והן לקול רם, כי קול רם לאו דוקא שיצעוק בקול הכי גדול, דהלא כי המגן אברהם (סימן נה) בשם רבינו יונה, דאלו המגביהים קולם יותר מדאי, ובני אדם מתלוצצים עליהם, לא יעשו כן כי גורמים לחטא על ידי שיתלוצצו מהם. והלא אינו מחולק על התוס' שכתבו דצריכים לצעוק בקול גדול.

אך הפשט הוא דבאמת כל אחד ואחד מאלו הא בהא תליא, כי מטבע האדם, כשהכל אצלו כראוי וכרגיל, הוא מדבר כרגיל בקול נמוך, במתינות ובדרך נחת. אך כשמישהו מרגיז אותו, אז הוא כבר צועק בקול גדול, ואם הרגיזו אותו עוד יותר, הרי הוא צועק בקולי-קולות. וזהו ענין בקול רם, דאין המכוון שהוא מרגיש בעצמו שאם יצעוק יותר יפעול יותר, אלא דזהו כבר פועל יוצא מגודל כוונתו, דמכיון שהוא מכוון ביותר ונוגע לו ביותר, על כן הוא צועק בקול גדול יותר, והיינו דמכיון שעונה איש"ר בכל כוונתו, על כן הוא צועק בקול רם.

ו) והנה באמן יהא שמיה רבה הרי עיקר הכוונה צריך להיות **שימחה הקב"ה זכרו של עמלק, ושיהיה שמו שלם וכסאו שלם, ויתקדש שמו יתברך בכל העולמות, לעולם ועד**, זהו עיקר הכוונה שצריכים לכוון בעניית אמן יהש"ר.

בענין כוונה יש מדרגות שונות, יש אנשים שמכוונים רק כמו בשאר דברים שהוא עושה בתורת מצוות אנשים מלומדה. ויש אנשים שמכוונים ביותר, כי הוא חושב ומתבונן על ענין חילול שם שמים בעונותינו הרבים, איך שאומות העולם שקטים ושלוים ועם ישראל נמצא בגולה אחר גולה, ודבר זה כואב לו ביותר, ונוגע ללבו החילול שם שמים שיוצא מזה בעוה"ר. ובאופן זה נתעורר **והוא מתלהב בעת אמירת אמן יהא שמיה רבה, בכל כוונתו, שיתקדש שם שמים בעולם, ואז הוא עונה יהא שמיה רבה בכל כוונתו**, ולכאורה איך שייך כל כוונה, מקצת כוונה במחשבת האדם, הלא אין שייך לחלקו, או שחושב או שאינו חושב, איך אפשר לחלק מחשבה לשנים, ואם היה מדבר רק לצדיקים שמתנהגים בנסתרות, הרי יכולים לחלק הכוונה, אם הוא מכיון בכוונות פשוטות, או שמכוין בדרך הנסתר, אמנם דברי רשי"ז"ל הם גם לאנשים פשוטים, שלומדים דברי רשי"י בגמרא, ואם כן צריך ביאור הכוונה בכל כוונתו.

ועל כרחך הכוונה כאמור, דאמן יהא שמיה רבה צריך לענות בכוונה הראויה, היינו להעמיק מחשבתו בחילול השם ולהתעורר להתפלל שיתקדש שם שמים על ידי מחיית עמלק בלב שלם, וזהו ענין כל כוונתו שלא יהיה מחשבה לבד אלא רצונו ותשוקתו וחפצו להתפלל בקשה זו. ואז ממילא יוצא שהוא עונה בכל כוחו ובקול רם, כי הדבר נוגע ללבו כנ"ל ונמצא דשני הפירושים של רשי"י ותוספות בקנה אחד עולים, וזה שאמר רבינו יונה, **דאסור לצעוק באופן שבני אדם מתלוצצים ממנו, מפני שגורם להם לחטוא**.

ז) והאמת הוא שרואים כן במציאות יום יום, דאם עונה בקול רם באופן שהוא בכל כוונתו ממש, מקול רם כזה אין בני אדם מתלוצצים, אלא אדרבה מכבדים אותו כי רואים שהוא

לח. מוטב להמתין עד שיענה מלהקדים..... כח
לט. זהירות גם בקדושה..... כט
מא. זהירות באמירת ברוך ה' המבורך..... כט
מב. בעל תפילה מזכה הרבים..... ל
מג. זהירות לש"ץ..... ל

ספר

קדושת בית הכנסת

דברי התעוררות נפלאים שנאמרו ברבים בענין אמן יהא שמיה רבא.

הדרשה הוא יקרת ערך מאד בעל רבת גוונין, ומכיל הדרכה נפלאה בכל ענינים השייכין לאמן ויהש"ר.

אמן יהא שמיה רבה

א) בענין אמירת אמן יהא שמיה רבה. לכאורה הרי הוא דבר שכל אחד ואחד יודע מזה, כבר למדו בספרים, בשולחן ערוך, ובגמ' מובא הרבה אודות ענין גדול זה של עניית אמן יהא שמיה רבה, אמנם למעשה הוא מהדברים שאחז"ל דברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלים בהם. הרי מצד אחד הוא ענין גדול, ולאידך גיסא באם אין מקיימים אותה כדבעי הרי זה מכשול גדול ונורא.

ב) גודל ענין עניית איש"ר, המבואר בחז"ל בזה"ק ובספה"ק, הרי פליאה עצומה למה מתרשלים כל כך בזה, ואלא על כרחך שהיות והוא דבר הרגיל אצל בני אדם, הולכים לביהכ"נ יום יום, ושוכחים מגודל הענין הזה, כמו שכתוב בעל מסילת ישרים בהקדמה, דתכלית המוסר הוא להזכיר הנשכחות, דברים שנשכחים מלבות בני אדם.

כדאי להזכיר איזה מאמרי חז"ל המדברים מענין אמן יהא שמיה רבה, ולהתעמק בדבריהם הקדושים. בגמרא שבת (דף קיט:), אמר ר' יהושע בן לוי, **כל העונה אמן יהא שמיה רבה מברך בכל כחו, קורעין לו גזר דינו**, ומביא פסוק על זה. ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן, **אפילו יש בו שמץ של עבודה זרה מוחלין לו**, והכוונה לאו דוקא עבודה זרה ממש, אלא שמץ של עבודה זרה, ועל אחת כמה וכמה עבירות שהם יותר קלים מחטא עבודה זרה, בוודאי שמוחלין לו לאדם אם הוא עונה איש"ר כדבעי, וכן מבואר בחרדים (פרק ד מהלכות תשובה) דאם עונה יהא שמיה רבה בכל כחו, מוחלין לו כל עונותיו.

ג) עוד שם בגמרא, אמר ריש לקיש **כל העונה אמן בכל כחו פותחין לו שעדי גן עדן**. וכאן הרי שינה הנוסח ממימרא הקודמת, דמקודם אמר לשון אמן יהא שמיה רבה, וריש לקיש אמר רק אמן. ומביא פסוק על זה, שנאמר פתחו שערים ויבוא גוי צדיק שומר אמונים, אל תקרי שומר אמונים אלא שאומרים אמן, מאי אמן, אמר ר' חנינא א-ל-מלך נאמן.

ד) והנה בביאור המימרא אמן יהא שמיה רבה **"בכל כחו"** פירש"י (ומובא גם בתוס'), דהיינו **"בכל כוונתו"**. ובתוס' ר"י אומר, בפסיקתא בשם ר' ישמעאל בן אלישע, **כשישראל נכנסין לבתי כנסיות ועונין אמן יהא שמיה רבה בקול רם, מבטלין גזירות קשות**, ומסביר באריכות שראה כמה גזירות שנגזרו ל"ע ושאל איך יסבלו גזירות כאלו, והשיבו לו שכשישראל נכנסים לבתי כנסיות ועונין אמן יהא שמיה רבה, מבטלין כל גזירות קשות.

קדיש. כמה רחוקים אנו ממדרגה זו. כהיום צריכים להשתדל שלא נרוץ מהקדיש... כשעולה על דעתו בהוה אמינא שצריך לסדר איזה ענין, הרי כבר אינו נשאר בביהמ"ד עד לאמירת הקדיש, ואינו מעלה על דעתו אם יאמרו קדיש בינתיים כדי שיוכל לענות איש"ר, ומכל שכן שעד דרגת "ולהשתדל לרוץ כדי לשמוע קדיש", כמה רחוקים אנו מזה, והרי זה הלכה מפורשת בשו"ע.

וכאמור דזהו גם ענין שומר אמונים, שהוא יושב ומצפה וממתין מתי יבוא לידו ענין אמירת אמן.

והנה בגמרא שם אמרו ג' מעלות במעלת העונה איש"ר בכל כחו, **קורעין לו גזר דינו, מוחלין לו עוונותיו ואחר כך אומר פותחין לו שערי גן עדן**

דחז"ל בענין יהש"ר - נוראים - מעלת התבוננות להפטר מגזירה

(ז) אמרו חז"ל, **העונה היא שמייה רבה מברך קורעין לו גזר דינו**, ואחר כך אמרו אפילו יש בו שמץ עבודה זרה מוחלין לו עוונותיו, וכשמתבונן בזה חרדה ופחד יאחזנו. איתא ברמ"ק על מה שאמרו חז"ל **המעביר על מדותיו מעבירין ממנו כל פשעיו, הרי לפניך רפואה שכל אדם היה צריך לחטפו בשני ידים**. הרי לב יודע מרת נפשו שהוא מלא חטאים, ויש בני אדם שנתעוררים לתשובה בכל יום, בעת אמירת אשמונו בנפילת אפים או בשכבו על מטתו בלילה אומר וידוי, כמובא במגן אברהם, שיתבונן האדם בחטאים שמצויים בכל יום ויתחרט עליהם, וכמו שהיה נוהג הרבי ר' זושא ועוד צדיקים זי"ע כנודע.

ומה שאמרו **קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה**, הרי הוא מיוסד על הפסוק ימי שנותינו בהם שבעים שנה, דגזר דינו של האדם נגזר בפעם אחת, שכותבים את הגזר דין פעם אחת לכל השבעים שנה שיחיה. ולפעמים אנו רואים איזה אדם שנעשה פאראליזירט ל"ע על ידי עקסידענט באויטא, שצריך לעשות לו ניתוח ולהעביר מגופו יד או רגל שלא יזיק לשאר הגוף ח"ו, והרי זה גזר דין של שבעים שנה, שהוא הולך עם הגזר דין הזה במשך שבעים שנה, כי הגזר דין כבר נגזר בשמים, והדבר תלוי בו, כשהוא בא כעת לבית המדרש, ואינו יודע מה שגזרו עליו בשמים, הרי לא ראה את הגזר דין שלו שנגזר עליו קודם שנולד, אך האדם צריך להתבונן בזה ולהכין את עצמו בכל רגע ורגע, כי הרי לא ידע מה יולד יום, ועל כן כשנכנס להתפלל צריך להתבונן היטב בדבר זה ולהתפלל ולענות איש"ר כראוי, **ואז הרי יכול לקרוע את הגזר דין שנגזר עליו כאמור, דאולי באמירת יהש"ר עכשיו תלוי אם הגזירה שנגזרה עליו היום יתקיים או יתבטל...**

**חייך תלויים ברגע זו של תפלה!
אנא חוסו על עצמכם**

(יא) איתא במדרש (מובא בספה"ק תניא) אודות אותם שמדברים בעת אמירת קדיש, פעם אחת מצאו אליהו ז"ל ועמו ד' אלפים גמלים טעונים, אמר ליה מה אלו טעונים, **אמר ליה אף וחימה, למה, אמר לו לעשות נקמה באף וחימה במי שמפסיקין בין קדיש לברכו ובין קדושה לקדושה בין קדוש לברוך בין ברכה לברכה בין פרק לפרק, בין אמן יהא שמייה**

באמת מכוון לשם שמים, אך אם הוא צועק בקול סתם בלי כוונה אמיתית, אז באמת בני אדם מתלוצצים ממנו וכנ"ל. וזהו כדרך שכתבנו, דקול רם צריך להיות תוצאה ישרה מכוונה אמיתית ושלמה ולא סתם צעקה.

ובאמת מצאתי אחר כך בזוהר הקדוש שכתב בפירוש כמו שאמרתי, דזהו הכוונה בכל כוחו ובכל כוונתו, ובפרט לפי המבואר ביעב"ץ ובשאר פוסקים, דנגלה ונסתר צריכים להיות בקנה אחד, וכמו שרואים שכשיש סתירה מסוגיא אחת לסוגיא אחרת בש"ס מתרצים הראשונים כל אחד לפי דרכו, שלא יהא סתירה, כמו כן כשיש סתירה בין נגלה ונסתר צריכים ליישב שלא יהיה סתירה כי נגלה ונסתר תורה אחת הם. אם כן יוצא דהפשט בגמרא כמו שכתוב בזוה"ק.

דהנה כתוב בזוה"ק (חלק ג דף רב) בענין אמן יהא שמייה רבה, צריך לעורר כל האברים ולומר בכח (כלשון הגמרא - בכל כחו) ועל ידי זה משבר כח הסטרא אחרא. הרי בפירוש דצריך להיות בכל כחו, בכל כוונתו ובקול רם, וזה עיקר ענין אמירת אמן.

היאך לבא לאמירת אמן בכוונה

(ח) והנה זהו הלכה הפשוטה בענין אמן יהא שמייה רבה, אך לדאבונינו הרי אנו מדברים מבני אדם שצריכים לעוררם על אמירת אמן בפשטות. איתא בגמרא אל תקרי שומר אמונים אלא שאומרים אמן. הנה ידוע מהישמח משה ושאר ספה"ק, דבכל מקום שאמרו חז"ל אל תקרי כן אלא כן, דלכאורה מהו אל תקרי, איך מוציאים פסוק מפשטותו, אלא דהכוונה לשניהם, אל תקרי רק כך, אלא גם כן באופן זה, אך באמת אינו מוציא מפשט הפשוט בפסוק.

ולעניינינו הוא גם כן כן, דאל תקרי שומר אמונים אלא שאומרים אמן, דשניהם הא בהא תליא. דהנה ענין שומ"ר הוא מלשון המתנה כמאר הכתוב **ואביו שמר את הדבר**, שצריך לישב ולהמתין על זה, דעל ידי שהאדם יושב ומצפה מתי תבוא לידי, על ידי זה באמת יבא לדרגת שאומרים אמן, שיענה אמן כדבעי. והאמת הוא כן בכל אדם, **דאם יושב ומצפה שיזכה לענות אמן ולהגיע לדרגא הגדולה שיוצא מזה**, או שיזכור את ההפסד שיש לו מזה שאינו עונה אמן כדבעי, אז באמת כשהולך לבית הכנסת ומתפלל יודע שצריך לעמוד מוכן לכל אמן שיזדמן לידי, אז באמת יזכה לדרגת "שאומרים אמן", שיענה אמן כדבעי, אך באם אינו בבחינה זו, והוא רק כמזדמן לפניו בפתע פתאום בלי שום הכנה מקודם, ועונה רק מפני שומע את הציבור אומרים אמן, על כן אומר גם כן, אז אין זה בחינת "שמירת אמן", שאינו שומר ומצפה על זה, אז אי אשר שיאמר אמן כדין וכהלכה. והא ראייה, שרואים בני אדם שאפילו בעת שכבר אומרים קרבנות, אשרי וכו', והם עדיין מדברים דברים בטלים, וכשהציבור עומדים להתפלל שמונה עשרה אז הוא מחפש את מקומו ואבנטו, ואינו בכלל "שומר אמונים", שאינו שומר ומצפה על עניית אמן, אז באמת אינו עונה אמן כדבעי וכאמור.

(ט) מובא בשולחן ערוך, ואין זה בתורת חסידות אלא הלכה בשולחן ערוך, בסימן נ"ו סעיף א', **יש לכוין בעניית הקדיש**, ואחר כך ממשיך: **ולענות אותו בקול רם, ולהשתדל לרוץ כדי לשמוע קדיש**. ולפי מה שאמרנו הוא ענין אחד, דכשמכוין הוא עונה בקול רם, ומה שמסיים ולהשתדל לרוץ כדי לשמוע קדיש, הרי זה ענין נורא, שצריך להשתדל ולרוץ כדי לשמוע

יג) ואלא על כרחך התירוץ, **דכל שנותיו של האדם על האדמה הוא מלא סכנות, והרבה דרכים למקום, אינו צריך לעשות דין בהאדם דוקא על ידי קאר או אופן אחר.** אך בעת נסיעתו בקאר יש ענין של השטן מקטרג בשעת הסכנה. וכמו שכתוב החפץ חיים משל למי שחטא נגד המלכות והממשלה, שעשה איזה רעוואלוציאנערן חטא אשר מגיע לו בעד זה תפיסה או תליה, או מיתה אחרת, אז מעמידים הרבה שומרים, פאליציי ושומרי הגבול שלא יברח דרך הגבול למדינה אחרת, ואמנם הקב"ה אינו צריך לכל אלה, כי כשהאדם נחלה לא עלינו הרי כבר אינו יכול לזוז מהמטה ואינו יכול לברוח, אנא מפניך אברח.

ואת כל אלה גורמים החטאים, והקב"ה נתן להאדם הדרך לינצל מכל המקרים האלו, **כשמתפלל ועונה אמן יהא שמייה רבה בכל כחו קורעין לו גזר דינו,** הרי זה דבר מפורש בגמרא, בזוה"ק, בשו"ע, ומי הוא אשר יעיז להרהר בזה שהוא דבר ברור בתכלית הבירור, וזהו לא רק גאראנטיע אלא שהוא הבטחה על כל דרכיו שנוסע, שבעזרת ה' יעבור הכל כהוגן ויצא בכי טוב ויכנס בכי טוב, מוחלין לו כל עוונותיו, עד שאינו צריך לדאוג כלל פן יגרום החטא, דהלא כל עוונותיו נמחלו על ידי עניית איש"ר כראוי.

דע מה שתשיב ליצר הרע - ולנצחו

יד) ובטח ישנם כאלו שאומרים, מה אפשר לעשות, הרי היצר הרע מכשילו שלא יענה איש"ר כראוי. על כל פנים צריך האדם לידע, דאלמלא היצר הרע לא היה לו השכר של קורעין לו גזר דינו, ושאר השכר שנותנים בעד עניית איש"ר, וזהו כחו של היצה"ר, כי היצה"ר דוחהו לישן, או לשוחח בעת התפילה, או שיחשוב מחשבות זרות שלא מענין התפילה, ושלא יענה אמן יהא שמייה רבה כהוגן. אבל לפי מה שאמרנו, הרי כשיתבונן האדם יוכל להתגבר על היצה"ר ולכוון כראוי בעת עניית איש"ר, כי בנפשו הוא. ובאמת הוא ספק אם אינו מתחייב בנפשו, כשהיה לאל ידו לבטל הגזר דין שנגזר עליו, על ידי עניית איש"ר כראוי, ולא ביטלו, אולי הוא מתחייב בנפשו ח"ו, על שלא ביטל הגזירה בכח עניית איש"ר, ואכמ"ל בזה.

טו) הרי זה דבר פשוט, בלי שום חולק כלל, אין זה מחלוקת ר' מאיר ור' יהודה, או ר' יהודה וחכמים, אלא הוא הלכה פסוקה לכ"ע, **דקורעין לו גזר דינו ומוחלין לו כל עוונותיו.**

הרב שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין
בית שמש, ארץ הקודש

רבה ליתברך עד כאן. עוד איתא במדרש במפורש, שכל הגזירות רעות מתבטלים על ידי עניית יהא שמייה רבה.

וצריך האדם להתבונן בזה, כשנוסע על הדרך, ונחתם איזה גזר דין לא עלינו באותו יום או יום שלפניו, שביום ההוא יסע וממולו יסע אויטא אחר, וצריך משהו להתקלקל שם והקאר שממולו יתבלבל ח"ו ויתקע באויטא שלו, הרי זה מעשים בכל יום, וכמו ששמענו רק בשבוע שעבר שיהודי אחד נסע בכביש, ולא שתה יין מקודם והיה במנוחה ובמלוא השכל, וממולו נסע גוי אחד שנתנמנם באמצע נסיעתו ועל ידי זה נסע לתוך הקאר של זה, וקרה אסון ל"ע עם כל משפחתו של הדרייווער היהודי שנסעו בקאר, וכי דברים אלו הם מקרים בעלמא, הלא הכל בידי שמים, והכל כתוב וחתום מקודם.

יב) וצריך האדם להתבונן בכל זה בעת עמדו בתפילה לפני הבורא יתברך שמו, הלא האדם נוסע מדי יום ביומו עם האויטא, ואי אפשר לאדם לחשוב מחשבות בדיוק איך שבעת שיסע על הרחוב שלא יסע ממולו איזה גוי שהיה שיכור ח"ו וכנ"ל, אבל אלמלא היה עונה באותו היום יהא שמייה רבה בכל כחו, הרי היו קורעין לו גזר דינו, אפילו אם נגזר עליו ח"ו הרי קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה, ועל כן צריך להתבונן בעת עמדו להתפלל מי יודע מה יכול לקרות אתו, אם לא עכשיו אימתי, והגזר דין אפילו אם אינו על היום, יכול להיות שהוא נגזר על זמן שלש שנים מהיום, או בעשר שנים, מי יודע מתי, והרי כל אחד ואחד מודה שכל המקרים האלו לא עלינו יכולים לקרות גם אצלו. ואפילו מי שהוא קר ביותר וכל הרגשים נתבטלו אצלו, אפילו הכי הלא כל אחד יודע בעצמו שהוא מלא חטאים בעוונותינו הרבים, ושעל החטאים יש עונשים גם בזה הוא מאמין, ואם כן איך ישכח האדם מכל אלה ולא יתבונן בעצמו כשעומד להתפלל. בפרט בזמן הזה, שכל הדרכים בחזקת סכנה, ואנו שומעים מעשיות משונות משנים קדמוניות, כגון שאחד נסע ביער וגזלנים התנפלו עליו, יכול כל אחד לחשוב - אני לא הייתי נוסע ביער לבדי, איך יכול להיות משוגע כזה לנסוע ביער, ולתעות שם בקרעטשמע במקום רוצחים וגזלנים. דבר כזה לא היה עולה על דעתי בשום אופן...

וכדבר הזה יתכן שבעוד מאה שנה מהיום יחשבו בני אדם, איך זה יכלו לישב בתוך קאר, אלמלא הייתי חי אז לא הייתי נכנס בתוך אויטא, מקום סכנה כזה? איך אפשר לישב בקאר, שנוסע אחד סמוך לחבירו ובסטייה אחת שלא כהוגן כבר עשה תאונה בהשני ויצאה נשמתו לא עלינו. **והרי זה דבר נורא, וגרוע אלף פעמים ממורא הגזלנים.**

מחברים של
למעלה מאתף ספרים

נשיא ארגון
"מפעל הזוהר העולמי"

מפעל הזוהר העולמי
סניף בת ים רח' בר יהודה 50, בת ים
052-7651911

מפעל
הזוהר
העולמי

לקבלת מידע, ספרים ועלונים על הצניעות (ועל החרם): 052-7160124 להשאיר הודעה
קו שומרי החומות: 072-3372978 (באנגלית שלוחה 97) קו האמת: 077-2301519, מידע בנושא תקרובת ע"ז בשיער הפאות: 074-7962328

עלון דף היומי להתאחדות הקהילות

דבר יום ביומו על הצניעות ויסודי הדת

התעוררות - הוא ארגון שמוקדש להלכות הצניעות ויסודי הדת בהשתתפות אדמו"רים, רבנים, קהילות, ולומדי תורה לשמה, בפיקוח כ"ק האדמו"ר רבי שלום יהודה גרוס אבדק"ק האלמין שליט"א,

מחבר יותר מאלף ספרים על כל יסודי הדת

קו שומרי החומות: 072-3372978 לקבלת מידע בטלפון: 054-8505028

עלון מס' 538 לימוד דף היומי להתאחדות הקהילות על קדושת בית המדרש שהוא מיסודי הדת – כ"ד אדר שנה שניה תשפ"ג

ספר "מקדש מעט" - קדושת בית הכנסת - חלק י"ד

לבטל עין הרע

ויש להזכיר בענין זה עוד פרט, מה שכתוב החיד"א ז"ל בספרו מדבר קדמות, דבגמרא בבא מציעא כשמביא דעות על המקרים של בני אדם, אמר רב ורובם בעין הרע, שרובם מתיים בעין הרע לא עלינו. ולכאורה תמוה, הלא כשברא הקב"ה את העולם, לא תוהו בראה לשבת יצרה, ואם כן הענין של עין הרע הוא דבר פלא, ולדברי ספה"ק זרע קודש בשם ה"ה"ק, **אשר עין הרע לאו דוקא שהוא מקנא בהשני ונותן עינו בו, אלא כל דבר שמתפעלים ממנו ביותר הרי זה גורם כבר עין הרע.**

ולפי זה יפלא ביותר ענין עין הרע, דהלא הקב"ה ברא את העולם שיתקיים, ואם אינו הולך בדרך הישר לא עלינו הרי לא שייך ענין עין הרע, דמי פתי יסור הנה לשים עינו בו, דאף שמתפעלים איך שסטה אדם כל כך מדרך הישר, אבל אין זה בגדר עין הרע, דהלא כתיב **ובחרת בחיים ומה איכפת לן באינשי דלא מעלי.** אבל כשהאדם מתנהג ביושר, הרי הוא בסכנת עין הרע של בני אדם ח"ו, כיון שהולך בדרך הישר בודאי שיתפעלו ממנו בני אדם, ואם כן נמצא חוטא נשכר. (ז) וכותב החיד"א על זה, **דהעונה ארבעה פעמים אמן בכל יום, ניצול מעין הרע. כי אין הקב"ה מביא מכה אלא אם כן הקדים רפואה תחילה** כאמרם ז"ל, וכל מחלה יש לה רפואה, כי קרוב אליך הדבר מאוד. למשל, מלחמות, מלכיות מתגרות זו בזו, כן מלחמה, לא מלחמה, וכל היום חושבים איך להגין על עצמו מפני חרב המציק ח"ו, מטכסים עצה בכלי נשק איך להתגבר על השונא, אבל באמת כל זה לא יועיל, כי הכל בידי שמים, וכמו שרואים בחוש, שכל החשבונות אינם שוים כלום כשבאה המלחמה. **והנשק היחיד שיש לישראל הוא לענות אמן יהא שמייה רבה בכל כחו, אז קורעין לו גזר דינו, שזה כולל הכל,** הן מה שבא בידי אדם והן גזר דין שהוא בידי שמים, ונשק זה אי אפשר בידי שום אומה ולשון לבטל, לא הערבים, לא האמעריקאנים ולא רוסלאנד. הוא הכח החזק ביותר בעולם שהוא כתריס בפני הפורעניות, מיום שניתנה מצוה זו עד היום הזה, ואין שום כלי זיין שיוכל לבטל נשק זה שיש לישראל - עניית איש"ר.

(יז) המהרש"א שם בשבת (דף קט"ז) (ומובא ג"כ בספה"ק שומר אמונים), דשערי גן עדן היינו שפתיחין לו השערים, **דכשיבוא לעולם העליון יכול להיכנס בכל היכל שבגן עדן, וללמוד תורה כחפצו בכל מקום.** הבה נתבונן, כשישאלו את האדם כשהוא בא לעולם העליון, באיזה בית מדרש רצונך ללמוד, נותנים לך ברירה, בית מדרש של החתם סופר, אצל הגר"א, בעל שם טוב הקדוש, רש"י, ריטב"א, אב"י, רבא, אז בודאי יבחר כל אחד כפי שכלו, האחד ירצה ללמוד אצל הבעל שם טוב, השני אצל הראשונים, ראשונים כמלאכים, הוא יכול לברר לעצמו איזה מקום שירצה, אמנם בידועו שהוא ברירה היחידה שיש לו, כי שם מקומו שישאר לעולם ועד, הרי זה ברירה קשה. אבל **כשפותחין לאחד כל שערי גן עדן הלא בידו לעייל וליפוק בכל חדר והיכל, היש דבר טוב מזה, ולכל זה זוכה על ידי יהש"ר בכל כחו** כמו שכתוב במהרש"א שם.

חשיבות מוחלין לו כל עוונותיו

(יח) ובזמני התשובה יש זמנים הרבה, יש זמן של ערב שבת, לאו כל אדם זוכה לשוב בתשובה בכל יום, ישנם כאלו שעושים תשובה בערב שבת קודש, ועיין בספה"ק סידורו של שבת שמאריך בזה, ויש שעושים תשובה ביום ערב ראש חודש. אמנם בזמנינו שרק מתי מעט שבים בתשובה בזמנים אלו, הרי יש על כל פנים זמן של חודש אלול, שיש להאדם להתעורר על כל פנים אז, דהלא לב יודע מרת נפשו באיזה מצב אנחנו נמצאים, כל אחד ואחד לפום דרגא דיליה, ויכול לעבור עליו חודש אלול, וראש השנה, ועדיין יכול האדם לומר איזה דבר צחות, אשר רואים מזה שאין עליו פחד יום הדין כלל וכלל. (יט) ושמעתי מאחד ששמע מאחד שהיה אצל הרה"ק מצאנו בעל דברי חיים זי"ע, בשבת שחל להיות ט"ו באב, ובעת סעודה שלישית התלהב הרה"ק מצאנו בדברי מוסר והתעוררות, באמרו, **מורי ורבתי, הגיע**

זמן חמשה עשר באב, "א ווערימל אונטער די ערד ציטערט שויץ פון פחד יום הדין, ונפל אימה ופחד על כל המסובים, רשפי אש שלהבת. אמנם לדאבונינו מי שמשוקע כל כך בהבלי הזמן ואיננו מרגיש כלל, ובכלל נחלש כח ההרגשה בזמנינו. בימים מקדם היה להם ב' זמנים שהיו מתעוררים ביותר, ממש פקע איגרא, והם, ביום א' דסליחות בעת אמירת אשרי יושבי ביתך, היה התעוררות גדול מתוך פחד יום הדין, וכן בעת אמירת הלל בליל פסח היה התעוררות מתוך אהבה והודאה.

(כ) אמנם כהיום, כשמתבונן איך שעבר עלינו כבר יום א' דסליחות, אמרנו אשרי ועדיין אין לנו ההרגש האמיתי של תשובה, רואים מזה באיזה פנים אנו נגישים ליום הדין, שכבר חלף ועבר זמן ערב שבת, זמן ערב ראש חודש, אלול, וראש השנה, ועדיין הוא בקרירות ואינו מעלה על דעתו לשוב בתשובה אמיתית. על כל פנים הרי כל בר דעת רואה שמתקררים כל כך שצריכים התעוררות גדול שנוכה לשוב על כל פנים מיראה, ולאידך גיסא הרי אנו מלאים חטאים עוונות ופשעים, גם בענינים שהם בכלל דברים המותרים, בבחינת קדש עצמך מותר לך, על אחת כמה וכמה בדברים האסורים, **ובענין זה של עניית אמן, אשר אם יעשה האדם חשבון הנפש, כמה פעמים היה לי כוונה ראויה בעת עניין אמן, כמה עניתי וכמה לא עניתי, הלא תסמר שערות ראש,** אשר כל אחד ואחד יודע בעצמו איפה הוא עומד בענינים אלו.

(כא) ידוע שאין הקב"ה מוותר כלל, וכדברי הגמרא כל האומר הקב"ה וותרן יוותרו מעוהי, ובעלמא הדין הרי יש לו הברירה לשוב בתשובה שלימה, עד שיבא לעולם העליון, כי אז כבר מאוחר מדי. ויש שני חלקי התשובה, מקודם צריך חרטה גמורה, עצם הקבלה שלא לחטוא עוד, ואחר כך בא החלק השני של התשובה, לעקור מן השורש את כל הקליפות שנבראו על ידי עוונותיו ל"ע, כי לאחר מאה ועשרים שנה סובלת הנשמה מאוד מקליפות ההם שנבראו על ידי חטאיו. וידוע דבדורות קדמונים היו מטכסים עצות וסגולות לזה, היו כאלו שכתבו בצוואתם שיעשו בהם ד' מיתות בית דין, ויש שצויה להכריז בחרם שבניו לא ילכו אחר מטתו, כדי שגם כל כוחות הטומאה שנולדו מחטאיו לא ילכו אחר מטתו (כמו שבניו אין הולכים). כל אחד ואחד חיפש סגולות ועצות מה לעשות, והיה שורה פחד גדול בענינים אלו, דהלא יום המיתה הוא דבר נורא ואיום. וכותב הרמ"ק איזה עצות איך להיפטר מהחטאים, יש עצה של גלות מכפרת עון. - **וכבר נודע מהני תרי אחים הקדושים הרבי ר' אלימלך ואחיו הרבי ר' זושא זי"ע שהלכו גולה אחר גולה עבור כלל ישראל,** הרי זה לצדיקים ובעלי מדרגה, אבל לאנשים כערכינו הרי יש ענין התשובה בפשטות. והנה עונש הגלות הוא קשה מאוד ל"ע, להיות נע ונד יומם ולילה. אך יש עוד עצה, יסורים ל"ע, דהיינו על ידי יסוריו נמחלים לו עוונותיו, הרי כל אחד ואחד יודע שזהו ענין קשה מאוד, אפילו על כאב ראש מעט מזעיר כבר לוקחים תרופת אספירין ועוד מעדיצינען, כי קשה כח הסבל כובד היסורים ל"ע. עוד עצה יש, והוא עונש העניות ל"ע. דלות הוא עונש קשה מאוד, כשאין לו לחם לאכול ובגד ללבוש ל"ע. הרי זה יסורים גדולים ל"ע, ואפי' כשלעצמו יכול לסגף, א"ע, אבל אנוחות ילדיו ובני ביתו שאין להם פת לחם, הרי זה דבר קשה מאוד בעבורו. גם העונש של מי שאין לו בנים ל"ע, הרי הוא ממש דומה למת ל"ע. מי יוכל לסבול בכל אלה. אך בכל זאת הרי צריכים למרק את עצמו מהעוונות, ואוי ואבוי אם ישאיר את כפרת העוונות לעולם העליון, כי שם עונשו קשה ור. כמו שכתב הרמב"ן ז"ל בשער הגמול, **דאפילו יסורים קלים בעולם העליון קשים פי שבעים מיסורים קשים שבעולם הזה, ואפילו יסורי איוב,** ואם כן מי פתי יסור הנה להשאיר ענין מירוק עוונותיו לאחר מאה ועשרים שנה. וכתב הרמ"ק ז"ל, דהעצה הכי טובה לזה הוא להיות מנעלבים ואינם עולבים, להעביר על מדותיו, כשמבזים אותו ואינו עונה כלום, רק שותק. ובאמת היצר

וכן מבואר בזה"ק ובכתבי האריז"ל, דמה שלומד האדם בעולם הזה הוא מזוונותיו בעולם שכולו ארוך, כמו שיש לו בעולם הזה הנאת אכילה גשמית, כמו כן יש לו הנאת אכילה מהתורה ומצוות שקיים, והם הלבושים של האדם בעולם הבא.

וכשעשה תשובה רק ברגע א', למשל אם שמע שההולך לציון הקדוש של הרבי ר' אלימלך זי"ע מליזענסק לא ימות בלי תשובה, אז בטח שהוא דבר טוב, אם שב בתשובה לבסוף, אך באמת צריך לדעת שאין זה בפשטות, שאינו מת בלא תשובה, אלא הרהור תשובה, וממילא אף שהיה לו הרהור תשובה, אמנם מה יעשה עם כל המקטריגים וכוחות הטומאה שעדיין הם בתוקפם כי לא היה לו במה לבטלם, ומוכן בעבורו שאול תחיתות והרבה מלאכי חבלה רוצים להפילו לשם ל"ע, ואפילו אם יעבור דרך כל אלו המסטינים ומקטריגים וירצה לירש גן עדן, אין לו מה לעשות שם כאמור לעיל שלא עשה כלום בעניני תורה ועבודה בעולם הזה, ועל כן כשחושב איך שלא ימות בלי תשובה, יותר טוב שיחשוב האדם מה יעשה כשיגמור כבר עם כל המקטריגים שעומדים בדרכו לנן עדן, ולזה העיקר שיעשה השתדלות שיוכל לזכות לתורה בעולם שכולו טוב, וכמובא בספרים דאם מייגע את עצמו בעולם הזה להבין איזה ענין בתורה ואינו מבין, אז לעולם הבא מסבירים לו מה שהיה קשה לו, ולפי זה כל מה שלומד יותר תורה בעולם הזה הרי יש לו מזה תענוג בעולם העליון, כי שם אין מחלקים תפוחים או בארן, ועוד מאכלים לקינוח ולתענוג, רק תורה, ומזה יש לו להאדם הנאה שם.

הלב מתמוגג ממה שיכולין להשיג באמירת יהש"ר

כו) ובמשנה דאבות, יפה קורת רוח שעה אחת בעולם הבא מכל חיי העולם הזה, ואם נשקול את כל תענוגי האדם בעולם הזה, עם כל הטעמים שהרגיש בענינים גשמיים בעולם הזה, מכל ימי חייו, נגד רגע אחת בעולם הבא, האחרון שקול יותר, על אחת כמה וכמה כשנותנים לו ההזדמנות שיוכל לעסוק בתורה בעולם העליון, ולא לימוד התורה סתם, אלא לימוד התורה ביחד עם הצדיקים שבכל הדורות, ביחד עם התנאים, אמוראים, ושאר הצדיקים, הרי זה תענוג גדול כמובן, ולכל זה אפשר להגיע על ידי שעונה אמן בכל כוחו, בכל כוונתו, הרי לפנינו גדול הענין של עניית אמן, וכשעוברת עליו תפילת מנחה, שחרית, מעריב, ואינו עונה כראוי, הרי מובן מזה גודל החסרון מה שמאבד בידים. ובפרט לפי מה שכתוב בזה"ק הקדוש, ומובא בספה"ק שומר אמונים גם כן, **דהעונה אמן בכל כחו וכוונתו הרי הוא נמצא בעולם הבא בהיכל סמוך להיכלו של מלך המשיח, ושם בגן עדן זוכה ללמוד תורה מפיו של משיח בעצמו, ראה עד היכן הדברים מגיעים.**

עם הארץ יכול להגיע למה שאין זוכין לומדים מופלגים

כז) עוד מובא בספר ואמרו אמן בשם ספר קדמון, **דהעונה אמן כראוי זוכה להיות במחיצת כל הצדיקים, וכשמתבוננים בזה הרי רואים מזה דבר נפלא, דלפעמים רואים אנשים פשוטים שאינם יודעים לכאורה צורת אות, יושבים בבית המדרש ואומרים קצת תהלים ומעמדות וכדומה, ולאחר מאה ועשרים שנה זוכה להיות במחיצת כל הגדולים, ממש עולם הפוך ראיתי, כי לעומתו הגדול בתורה ותלמיד חכם ישב בדד וידום בצד מרוב בושה, כי אף שזכה לנן עדן, יזכה לזה רק מכח התורה שלמד, וכפי מדרגת התורה שלמד, ואיש פשוט זה שלא ידע צורת אות, ברוב תמימות ענה אמן בכל כחו ואמר מעמדות, ישב בישיבה של מעלה בין כל גדולי הדורות, ויתמה הרואה, וכי זהו עולם האמת? איה היושר וצדק בזה? והתירוץ בזה, דהוא עולם האמת לאמיתו, וכמו שרואים ממאמרי חז"ל וספה"ק שהזכרנו. דהאיש פשוט זכה לזה מחמת שענה אמן כדבעי והוא, התלמיד חכם, לא ענה אמן בכל כחו ועי"כ לא זכה לזה כנ"ל, ואף שהיה לומד גמרא על סדר השי"ס, ולמד אגדות השי"ס, ולא התבונן בגודל הענין של איש"ר, וכנ"ל. והסיבה לזה כי בעת שהבעל תפילה התפלל תפילת שמונה עשרה בציבור לא זירז עצמו לעמוד הכן על מקומו ולידע שעוד מעט נצטרך לענות אמן יהא שמייה רבה, וצריך לחשוב בעצמו, בעד כל חללא דעלמא לא אוותר מעניית אמן כדבעי, והוא יקר מכל הון, ויותר מזה אינני צריך. אבל איש עם הארץ הזה אכן קיים זה כדבעי ולפיכך בדין הוא שיטול שכרו.**

**הרב שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין
בית שמש, ארץ הקודש**

הרע מפתהו להאדם שלא יעמוד מן הצד כשמבזים אותו, ומובא גם מבעל שם טוב הקדוש זי"ע, דבעת אמירת "אלוקי נצור" יתפלל שיהיו לו בזיונות בעד כפרת עוונותיו, וזהו סגולה לכפרת העונות, וכשבא לידי מעשה לא יבעט בזיונות אלו.

כב) ולדאבוינו רואים שכשבא לידי מעשה הרי כשמבזים אותו קשה כח הסבל, ואפילו אם למד ספרי מוסר, וקיבל על עצמו להיות מעביר על מדותיו אינו יכול לעמוד בנסיון, וחושב לעצמו, בפעם הזאת מוכרח אני להשיב לו כגמולו, כי בלאו הכי יחשבו בני אדם שהצדק אתו, ועוד "לומדישע פשעטלעך" כאלו שמחדש בדעתו כדי לענות למי שמבזה אותו. ולזה נותן הרמ"ק עצה שהוא טוב יותר מכל העצות, וקל לקיימו, כי אינו צריך להתענות על זה, אינו צריך להסתגף בגלגול שלג ואינו נענש בגיהנום, **והעצה לכפרת העונות שנותן הרמ"ק הוא עניית אמן יהא שמייה רבה בכל כחו, ואז מוחלין לו כל עוונותיו כאמור לעיל, וגם קורעין לו גזר דינו, ויש נוסחא קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה, ובתניא מובא הלשון (סימן נו ס"ב) יש לכוין היטב באמן יהא שמייה רבה, שכל העונה אמן יהא שמייה רבה בכל כחו כוונתו קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה.**

להיות בגן עדן במחיצת גדולי הדור

כג) כבר אמרנו דעל ידי עניית איש"ר יש לו הברירה לאחר מאה ועשרים שנה, שיוכל לברר לעצמו איפה שרוצה ללמוד בגן עדן, באיזה בית מדרש, והנה כמה יחזיק האדם טובה כשאומרים לו שיוכל ללמוד יום אחד פה ויום אחד בהיכל אחר, חודש אחד בביהמ"ד זה וחודש השני בביהמ"ד אחר, בודאי שיחזיק טובה למי שאומר לו כן, וכשעונה איש"ר יש לו כל הברירות. וידוע מאמר בני אדם דכשהאדם מתעמק הרבה בדברי הרשב"א יכול להיות במחיצת הרשב"א, אך באמת לא מובא דבר כזה בשום ספר, ואדרבה, הרי יש כמה בחינות בלימוד התורה, מי יודע אם תורתו שלמד הוא לשמה, אם אינה לקנטר, או עבור כבוד וכיוצא, ומי יודע אם יזכה ליכנס להיכל של איזה צדיק, אולי הוא רק כשלומד תורה לשמה ממש, וכשמתייגע ביותר בעד התורה הקדושה, על כל פנים הרי אינו בטוח אם הוא כן באמת, שיוכל להיות במחיצת צדיק או גאון פלוני כשהתייגע בדברי תורתו, אבל גבי עניית אמן יהא שמייה רבה הרי הוא מבואר בגמרא בפירוש, שפותחין לו שערי גן עדן, ואין לזה שייכות עם הלימוד, רק עם תפילתו. ולמשל, אם אחד עוסק בתורה ומתקשה בהבנת איזה סוגיא, ופתאום יאמרו לו שעוד מעט יבא הריטב"א לפה ותוכל לשאלו שאלה זו, או שאלו תלך קילאמעטער תוכל לפגוש את הריטב"א ולשאלו פשט בסוגיא זו, אז בודאי שהאדם היה גוזל זמן לעצמו והולך לשאלו את הריטב"א בעצמו פשט בהגמרא, הרי זה תורה, ומה לא יעשה האדם בשביל התורה. אך כשאומרים לו שעוד מעט יאמרו קדיש וצריך לענות איש"ר, לא יעלה על דעתו שבוזה תלוי הכל, שכשיבוא לישיבה של מעלה יוכל להיות בהיכלות הרבה צדיקים ולהשתעשע אתם בדברי תורה, ולשאלו אותם מה שקשה לו בגמרא, ולכל זה זוכה על ידי שעונה אמן בכל כחו.

תענוג של לימוד תורה בגן עדן

כד) זאת ועוד, ידוע מה שפירשו בספרים במ"ש הגמרא (ע"ז יז ועוד) על אודות בעלי תשובה שיצא בת קול פלוני מזומן לעולם הבא, בכה רבי יש קונה עולמו בשעה אחת. ומפרשים הכוונה לבכייית רבי, דלכאורה היה לו לשמות, וכי יעלה על הדעת שרבי היה מקנא לאחד מישראל שיצתה בת קול שמזומן לחיי עולם הבא. ברם הרי שאי אפשר לומר שמי שעובד ה' שבעים שנה או יותר יש לו גן עדן כמו שיש למי שקונה עולמו בשעה אחת, בודאי אי אפשר לומר כן. ופירשו הכוונה, דידוע דמלכותא דרקיעא כעין מלכותא דארעא, וכמו שבעולם הזה יש בין הולכי בית המדרש כמה מדרגות, כמאמר המשנה ארבע מדות בהולכי בית המדרש. יש שמייגע את עצמו בתורה וזהו התענוג שלו, וכמו שאומרים דאלמלא היו בעלי עבירה מרגישים הנעימות והמתיקות שמרגיש העוסק בתורה כשלומד איזה סוגיא, הרי היו מניחים כל תענוגי עולם הזה ועוסקים רק בתורה, ואין שמחה כהתרת הספיקות, ויש עוד דרגא שבאים לבית המדרש, ומסתכל כל הזמן על השעון שהזמן יעבור מהר, כדי שיוכל לבטל הזמן בניקל, ואפילו אם רואה שהשני לומד, תבא עליו ברכה, אבל הוא אינו רוצה ללמוד ומתחמק מזה, וכל רצונו הוא רק לפטור את הזמן בלך ושוב. וכדבר הזה הוא גם במלכותא דרקיעא, דהקונה עולמו בשעה אחת, אף שזכה לעולם הבא, אבל הוא מסתובב למעלה בגן עדן אנה ואנה, כי אין לו מה לעשות, ורואה כל היום איך שאחרים לומדים, ורוצה שיעבור כבר הזמן, וכן עובר עליו תמיד. מה שאין כן מי שהתייגע בתורה ועבודת ה' בהאי עלמא, הרי יש לו מה לעשות בעולם העליון.

עלון דף היומי להתאחדות הקהילות

דבר יום ביומו על הצניעות ויסודי הדת

התעוררות - הוא ארגון שמוקדש להלכות הצניעות ויסודי הדת בהשתתפות אדמו"רים, רבנים, קהילות, ולומדי תורה לשמה, בסיקוח כ"ק האדמו"ר רבי שלום יהודה גרוס אבדק"ק האלמין שליט"א, מחבר יותר מאלף ספרים על כל יסודי הדת

קו שומרי החומות: 072-3372978 לקבלת מידע בטלפון: 054-8505028

עלון מס' 539 לימוד דף היומי להתאחדות הקהילות על קדושת בית המדרש שהוא מיסודי הדת – כ"ה אדר שנה שנייה תשפ"ג

ספר "מקדש מעט" – קדושת בית הכנסת – חלק ט"ו

הקדמה

הספר הקדוש הזה יצא לאור קרוב למאה פעמים במשך 50 שנה האחרונות, כאשר הדפיסו את זה בגדלים שונים. וכמו כן הספר נדפס גם כן בספר תהלים השלם. הספרים חולקו בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות ברחבי העולם, כ-12 ספרי תהלים לכל מקום, אשר בתוכם נדפס כל הספר מקדש מעט.

הכנסנו את הספר מקדש מעט בתוך ספר התהלים, בכדי שכל מי שקורא תהלים יוכל ללמוד בספר הזה בקלות. הספר הזה גרם לגדולות ונצורות, עד שב"ה היום ישנם הרבה חסידויות ואנשי מעשה שמעוררים על קדושת בית הכנסת, והרה"צ רבי מאיר מיכאל גרינוואלד שליט"א אחרי שלמד אולי 20 פעמים את הספר מקדש מעט, נסע במשך עשרות שנים בכל העולם לעורר על קדושת בית הכנסת, והחתים קרוב למאה אלף אנשים ובחורים וילדים שלא ידברו כל ימי חייהם בבית המדרש.

הספר הקדוש הזה נדפס בערך כמיליון עותקים ב"ה. וקעת החלטנו לעורר את הענין מחדש ולעשות עלונים בסדר לימוד יומי כפי שמופיע בספר מקדש מעט, בכדי שיהיה קל לכל אחד ואחד ללמוד את סדר הלימוד היומי הזה.

וכדאי מאוד שהרבנים ראשי ישיבות ומלמדים ילמדו עם תלמידיהם שיעור יומי בספר הקדוש הזה, וכמו כן מוטלת החובה הקדושה על כל אב לשנן את הדברים עם ילדיו, ועל ידי כך נזכה לגאולה השלימה בקרוב ממש בב"א.

אנו מבקשים שגבאי בתי הכנסת יחלקו ויתלו עלונים אלה בכל יום בבת הכנסת, וכן רצוי מכל יחיד ויחיד שיפיץ ויחלק - כי כל ישראל ערבים זה לזה

חומר המדלג על עניית אמן

כח) וכעת נדבר אודות חומר הענין אם אינו עונה אמן. מובא בתניא (סימן נו) דמי שאינו עונה אמן, אז כשהוא בעת צרה ח"ו נועלים בעדו שערי שמים. כמו כן ידוע מה שכתב הגאון מהרש"ם זצ"ל בספרו דעת תורה, בהסכמתו לספר הפנים, **דהעונש על זה גם כן מה שנחלש מאוד מצב הפרנסה**, הוא גם כן עבור שאין עונים אמן כראוי (והוא ענין שרואים גם בזמן הזה), ומביא עוד טעמים על חוסר הפרנסה.

וכתב רבינו בחיי בפרשת בשלח (ומובא גם באורחות צדיקים) דאם אינו עונה אמן בכל כחו בכוונה, יורד לדיוטא התחתונה של גיהנום, ששם חשכו מכופל, ומי שנכנס לשם אינו יוצא מהם לעולם ועד, ממש לשון מבהיל ואיום.

גורם ח"ו לבניו שיהיו יתומים

כט) ומביא עוד בשם ספר א' דבאם אינו עונה אמן יש לו דין רוצח, שגורם לבניו שיהיו יתומים, ונוסף לזה שגורם שבניו יהיו יתומים ל"ע הרי גורם להם שאין להם מי שיגדל אותם, והם תמיד בבחינת נשברי לב ל"ע, בלי אב, ואין להם עם מי להתייעץ, ואם גרם לזה על ידי מעשיו, שלא ענה אמן כראוי, נמצא שגם זה שבניו יתומים הכל עולה על חשבונו ח"ו.

למה דוקא קדיש לעילוי נשמה

ל) ובאמת רואים גודל הענין של עניית אמן גם מזה שתיקנו חז"ל דוקא שיאמר קדיש י"ב חודש לאחר פטירת אביו או אמו, דבאמת צריך ביאור למה לא תקנו שילמדו הבנים לעילוי נשמתם בכל יום כמה דפים גמרא, איזה פרקים משניות או שיאריכו יותר במצות תפילין, ועוד מצוות שבתורה, ומדוע תיקנו שיאמרו קדיש דוקא, אלא על כרחך רואים מזה שענין עניית אמן יש בו כחות נשגבות ונעלות, אשר על ידה מעלים את הנשמה, אשר אי אפשר לעשות על ידי מצוה אחרת. וגם בתלמידי חכמים שתורתם אומנתם לא

מצינו בשו"ע דלצורך עליה לנשמת הוריו ילמוד יותר שעות וכדומה, אלא אמירת קדיש. ואף שכל תיבה ותיבה שלומד הרי הוא עילוי לנשמת הלומד ולנשמת מי שלומד בשבילו, אף על פי כן כח התפילה הוא גדול מאוד, וכן ביום הכיפורים, יום הקדוש, לא תיקנו חז"ל שילמדו מן הבוקר עד הערב כדי לכפר כל חטאותם, אלא שיתפללו, הרי מזה דהתפילה גדול כוחה ואפשר להגיע על ידה למה שאי אפשר אפילו על ידי תורה.

והנה בענין עניית אמן יש כמה פרטים אשר אינם ידועים כל כך, כי אפשר לומר כל ימי חייו אמן שלא במקומו ושלא כראוי, והרי זה כאילו לא ענה אמן כלל ועוד יותר גרוע כאשר יבואר לקמן.

מעשה נורא

לא) ידוע העובדא ממה שאירע לחסיד אחד שלא ענה אמן, המעשה נזכר בספר הגן, וכתב שצריכים לעיין במעשה זו, והוא מה שקרה לבעל הלבוש, אשר ציווה שבכל מקום שילך יספר מעשה זו כדי לעורר אודות עניית אמן, וא"כ הרי זה דבר בעתו לספר כאן סיפור זה, כי בודאי יש בינינו כאלו שעדיין לא שמעו מעשה זו.

בעל הלבוש היה מגדולי הפוסקים בדורות הקודמים. כשנתקבל לרב בעיר פויזן, באו אליו טובי העיר והביאו לו קאנסוס של העיר. וכמובן דקודם שנסע לשם השלים את עצמו בכל מקצועות התורה, ובפרט בענין עיבור החודש השלים את עצמו קודם שעלה לכהן פאר בעיר פויזן. ואמר לאנשי העיר פויזן, שהיות ורוצה ללמוד הלכות עיבור החודש ביתר שאת, ובסביבות האשכנזים לא עסקו בסוגיא זו, על כן נסע למקומות הספרדים, כדי שיוכל ללמוד אצלם ענין נשגב זה.

בראשית דרכו הגיע לעיר וויניציא, שהיו שם רבים מחכמי הספרים, ופגש שם איזה משפחה ממשפחת אבוהב, ושם למד

לג) בעיר של החסיד היה עוד חסיד אחד שהיה ידיד נאמן שלו, והמעשה שאירע לחבירו, איך שנהרג במיתה משונה ל"ע בבית המלך, נגע מאוד ללבו, כי הוא הכיר את חבירו וידע שהוא איש תם וישר, עובד ה' כל ימיו, ואפילו אם פגם ח"ו אי פעם באיזה פגם זעיר לא מגיע לו מיתה משונה כזו ל"ע. וחשב בדעתו, מי יודע, אולי היה אחד בפה ואחד בלב, דלא היה תוכו כברו ח"ו. החסיד התענה ימים רבים ושפך נפשו לפני קונו שיודיעו לו סיבת הדברים מדוע הגיעה מיתה משונה כזו לחבירו וידידו אשר הכירו מאז ומקדם כירא ה' ויהי היום, ראה פתאום בחדרו את חבירו הותיק בהקיץ, עומד אצלו, ויחדר חרדה גדולה כמובן, ויאמר תיכף לידידו, הגד נא לי כל הדברים אשר עברו עליך, כי יודע אני אשר היית ירא ושלם כל הימים, ואם כן איה איפה נגזר עליך גזירה כזו. ויען החסיד, הן אמת שבימי לא עברתי על שום עבירה מדאורייתא או מדרבנן, רק פעם אחת שמעתי מאיזה ילד ברכת המוציא לחם מן הארץ, ולא אמרתי אמן. הקב"ה האריך אפו ולא העניש אותי עד שהגיע הזמן ודנו אותו בשמים, ועל ידי זה קרה כל הענין עם הגלח. ואף שלאנשים פשוטים לפעמים אין מענישים אותם בעולם הזה, אבל אצלו רצו שיבוא מזוכך לבית עולמו, וזהו היה העונש עבור שלא ענה אמן רק פעם אחת. ומובן דמי שלא קיבל עונשו בעולם הזה סובל בעולם האמת ביותר. **והחסיד ביקש מחבירו החסיד השני שיספר מה שקרה לו בקרית חוצות, כדי שידעו בני אדם גודל העונש אם אין עונים אפילו על אמן אחת.**

וסיים החכם ממשפחת אבוהב את הסיפור לבעל הלבוש, דעל כן נידה אותו, כי ממעשה זו רואים חומר הענין אם לא עונים אמן, **ועל כן גם אתה תספר מעשה זו בכל הזדמנות, לבניך ולביתך אחרים.** ובספר הגן, שהוא ספר קדוש ונורא, מביא בענין אמירת אמן, דכדי להתחזק בענין אמירת אמן כדאי לכל אחד לקרוא מעשה זו לכל הפחות פעם אחת בחודש ולפרסמה לבני אדם. **מעשה זו אינה מעשה של הבל, רק הוא מעשה אמת לאמתו שמובא בספה"ק הגן, שאינו חיבור של סיפורי דופי ח"ו, רק מעשה מקובל מדור דור.**

לומד תורה - ומחטיא הרבים

לד) ומעתה בענין עניית אמן יש להזכיר כמה נקודות חשובות, כבר הזכרתי מה שכתב התניא בשו"ע (סי' קכד סעי' ו'), **יש לגעור באנשים שלומדים בעת חזרת הש"ץ או שאומרים תהלים, אפילו מכוונים בסוף הברכות לענות אמן כראוי שלא תהיה אמן יתומה, משום דעם הארץ ילמדו מהם שלא לענות לשליח ציבור. ואף שהוא לומד, אמנם השני שאינו לומד, כיון שרואה שגם התלמיד חכם אינו עונה אמן בעת חזרת הש"ץ אז גם הוא מתרשל מזה, ועוסק שיחה בטילה ח"ו. ויעסקו בשיחה בטילה ונמצא מחטיאים את הרבים, דבמה שלומד אז הרי הוא מחטיא את הרבים ח"ו.**

עוד כתב שם, **ולא ישיח שיחת חולין, ואם שח הוא חוטא וגדול עונו מנשוא, ולשון זה מובא בשו"ע רק בענין זה של עניית אמן.**

אפילו מי שהתפלל כבר לא ישיח כשהציבור מתפללין (לה) עוד מביא שם בשם הזוהר, **שכל המשיח בבית הכנסת בשעה שהציבור עסוקין בשבחו של מקום, מראה בעצמו**

חכמה זו, וידוע שחלק א' מעשרה לבושים שחיבר הלבוש הוא בענין עיבור החודש, שקיבל במקומות הללו. לפני שנסע משם כדי לקבל את הרבנות בפוזנן, קרה שילד אחד רצה לאכול פרי ובירך ברכת בורא פרי העץ, והלבוש לא שם לב לברכתו ולא ענה אמן (מה שקורה כהיום מעשים בכל יום). דלפי הנפסק בשו"ע צריך לשים לב לכל ברכה ששומע כדי שיוכל לענות אמן.

על ביטול אמן אחת חייב מיתה בידי שמים

א) כשראה החכם ממשפחת אבוהב שהלבוש לא ענה אמן על ברכת הילד, חרה אפו עליו ונידה אותו בחרם. הלבוש לא ידע מדוע נידהו החכם, וכמובן שפייסו כי חשב שמא פגם בכבודו, ואמנם החכם ענה, לא פגמת בכבודי, אלא כי לא ענית אמן על ברכת הילד על כן אתה חייב מיתה בידי שמים, כמובא **דאם אינו עונה אמן פעם אחת הוא חייב מיתה בידי שמים.** ואמר לו החכם, דהיות שלא רצה שיקבל עונש חמור כל כך של מיתה בידי שמים, על כן נידה אותו, ובוזה ביטל הגזירה שנגזר עליו. אך בתנאי, דבכל מקום שיבוא (הלבוש) יספר מעשה זו לכל אדם, וכן יצוה לבניו ולביתו אחריו עד סוף כל הדורות, שיספרו מעשה נורא זו שאספר לכבודו כעת. וכה סיפר החכם: בעת גזירות תתנ"ו היה חסיד א' באיזה עיר שלא עבר על חטא מימיו. היה אצלו תורה וגדולה במקום אחד ממש, כי היה עושר גדול וצדיק, וגם מקורב למלכות. ובכל פעם שגזרה המלכות גזירה על ישראל היה הוא מבטלו. ויהי היום, שהמלך ציוה לגרש את כל היהודים מבית מלכותו, ויהי עת צרה ליעקב, ופנו לחסיד ההוא שיראה להשתדל אצל המלך להתחנן לפניו על עמו.

החסיד הלך לארמון המלך, ובעת ההוא כשבא לשם היה זמן מנחה לעת ערב, ואמר החסיד שמקודם שיכנס להמלך רוצה להתפלל מנחה. ואמרו לו אנשי הקהילה שהלכו אתו למלך, שהיות והוא ענין של פיקוח נפשות, צרכי ציבור, צריכים ללכת עכשיו למלך ולא לאחר אף רגע, וכן עשה החסיד ונכנס לחדר המיוחד של המלך כדי להשתדל בעד ביטול הגזירה. המלך קיבלו בסבר פנים יפות כדרכו מאז ומקדם. אבל ביני לביני הגיע לשם איזה גלח ממרחקים, וכשבא לחדר המלך השתחוה לפניו ואמר כמה תשבחות ושירות לפני המלך. בעת שהגלח עמד שם ודיבר לפני המלך, הלך החסיד להתפלל מנחה ביני לביני, כי כעת אין זה ענין של פיקוח נפש היות ודיבר כבר אל המלך. ולפי חשבונו יצא שכשיגיע זמנו לעמוד עוד הפעם לפני המלך (כשיגמור הגלח את דבריו) יגמור הוא בינתיים תפילתו.

כל הקהל שעמדו שם ענו אמן על ברכתו של הגלח שבירך להמלך, ושאל הגלח אם גם היהודי (שעמד בתפילת שמו"ע) ענה אמן (אמנם החסיד לא ענה כי לא הבין מה שהוא מדבר בפרט שהיה עומד באמצע התפילה). ואמרו לו שהחסיד לא ענה אמן. ויזעק הגלח זעקה גדולה ומרה, על שהיהודי לא ענה אמן לברכתו, כי כעת היה עת רצון שכל הברכות שבירך להמלך יתקיימו במילואם, וכיון שלא ענה היהודי אמן על כן לא נתקבלה הברכה. ויקצוף המלך מאוד וחמתו בערה בו, דבשביל שלא ענה היהודי אמן על ברכת הגלח הפסיד כל ברכותיו של הגלח, וציוה תיכף לתפוס את החסיד ולענותו בכל מיני יסורים ומיתות משונות ל"ע, וחתכו אותו לחתיכות וכן שלחו את גופתו לביתו, ומובן שאחר כך גירש המלך ברוב כעסו את כל היהודים אשר במלכותו.

וכן הוא בעניית אמן, שצריך ללמוד איך לענות אמן, ועל כן טוב יותר שיאריך קצת באמירת הקמץ ולא יאמר במהירות.

עוד באמן חטופה, שלא יאמר אמן קודם שסיים המברך את ברכתו. ובאזני שמעתי כמה פעמים אנשים עונים אמן בקול רם ורוצה כאילו לזכות את הרבים, אמנם לדאבונינו הוא מחטיא את הרבים, דנפסק בשו"ע העונה אמן לא יגביה קולו יותר מהמברך, כמאמר הכתוב **גדלו לה' אתי**, וכתב בארחות חיים ושאר פוסקים, דאם מגביה קולו כדי שגם אחרים יתעוררו לענות אמן, מותר לעשות כן. על כל פנים בין כך וכך, לפעמים עונה אמן בקול, אבל הוא שלא במקומו. כי לא המתין עד שהשליח ציבור סיים הברכה, ואחרים ששומעים אותו עונים גם כן אמן, ובאמת לא היה להם לענות אמן, כי עדיין לא גמר הש"צ הברכה, ונמצא שהמגביה קולו לא היה מזכה הרבים כי אם מחטיא הרבים ח"ו.

מוטב להמתין עד שיענה מלהקדים

(לח) ועל כן כדאי שיענו אמן מאוחר יותר מלענות במוקדם, כי כל זמן שלא כלתה אמן מפי רוב הציבור עדיין יכול לענות אמן, ועל כן כדאי שיאריך קצת בעניית אמן, כל זמן שלא סיימו הציבור מלומר אמן, אבל אם מקדים לאמרו כל זמן שהש"צ לא סיים הברכה, הרי הוא "אמן חטופה", ועל כן ימתין עד שיסיים ש"צ הברכה ואחר כך יענה אמן.

ויש שהש"צ ממחר ותיכף אחר שגמר ברכה זו מתחיל לומר ברכה שלאחריה והציבור עדיין עונים אמן, אז בודאי לא יענה אמן, ורק אם יש הפסק בינתיים יענה אמן.

זהירות גם בקדושה

(לט) והלכה זו של כל זמן שלא כלתה אמן מפי רוב הציבור הוא נפקא מינה לגבי קדושה, דאם סיים שמו"ע והציבור אומרים כבר **קדוש קדוש קדוש**, אז אם הציבור עדיין אומרים קדוש ולא סיימו עד כבודו, או מברוך עד ממקומו, או מימלוד להללויה יכול להתחיל כעת קדוש, כי עיקר הקדושה הוא קדוש, ברוך וימלוד, ובאמת יש שטועים ואומרים לעומתם משבחים ואומרים בקול גדול, וקדוש אומרים בלחש ובמהירות, והאמת שהוא טעות גדול, כי מטבע האדם דהיכן שיכול "להתחזן", שיעשה עצמו חזן מאריך שם בקול ובמקום שהוא העיקר, כמו בקדוש וכו', הוא אומר במהירות, ומראה בעצמו כאילו שכל אמירת קדוש וכו' הוא רק להגיע ל"לעומתם משבחים ואומרים" וכן ובדברי קדשך כתוב לאמור - מאריך שם ביותר. ובאמת צריך להיות ההיפך. והעיקר שאם יכול לומר קדוש וכו', ואינו בכדי שיעשה לומר גם לעומתם משבחים ואומרים, וכן אם יכול לומר ברוך כבוד ה', ואינו יכול לומר ובדברי קדשך שהוא הקדמה לימלוד, מוטב שידלג ולא יאמר ההקדמה שאינה מעיקר הקדושה, והעיקר שיאמר קדושה.

(מ) וכתב בספר הגן הנ"ל, דצריך האדם לקיים בכל יום תיבת **צדיק**, והיינו **צ' אמנים**, ד' קדושות, י' קדישים וק' ברכות, **ואם הוא עושה כן הרי הוא צדיק.**

זהירות באמירת ברוך ה' המבורך

(מא) וכן הוא בקריאת התורה, דצריך לומר ברוך ה' המבורך לעולם ועד, כל זמן שרוב הציבור לא גמר לומר, אבל אם גמרו כבר והוא אומר ביחיד, אז הוציא השם לבטלה ח"ו. ורק מי ששומע את העולה לתורה אומר הברכה יכול לומר ברוך ה'

שאין לו חלק באלקי ישראל. רואים מזה חומר הענין, דאפילו מי שאינו מתפלל כעת עם הציבור, רק הוא נכנס לביהכ"נ בשעה שהציבור מתפללים ועוסקים בשבחו של מקום והוא משוחח שם שיחה בטילה, הרי מראה בזה שאין לו שום שייכות עם כל ענין התפילה ח"ו, ועל כן אם יש לו לדבר עם חבירו דבר נחוץ, יבקש ממנו שיבא החוצה ושם ידבר אתו כל עניניו, אבל לא לביהכ"נ בעת התפילה.

מבטל צרות הציבור

(לו) יש מקומות שהקפידו מאוד שבביהמ"ד לא ישוחחו באמצע התפילה, ובכל תקופה שהיה איזה גזירה, גזירת גירוש או כלי' ח"ו, גזירת השמדה, היו מתקנים בראש וראשונה שלא ידברו בבית הכנסת, שיחה בשעת התפילה. וידוע המי שבירך שתיקן התוספות יום טוב. וקודם המלחמה היו בתי מדרשות אשר במשך דורי-דורות אמרו בהם המי שבירך של התוי"ט, כדי לעורר בענין זה שלא לדבר בעת התפילה, וביותר התעוררו בזה לאחר גזירות שנת ת"ח ות"ט אודות ענין אמירת אמן. והיות ואמרו חז"ל לעולם יקדים אדם תפילה לצרה, כי אי אפשר לדעת מהחבלי משיח, ועל כן יותר טוב להקדים ולבטל את הגזירה לגמרי.

היאך לענות אמן - האיננו עונה כראוי כמו שמדלג לגמרי

(לז) והנה בענין אמן מבואר בגמרא ובשו"ע ג' כללים, שלא יאמר אמן חטופה, לא אמן קטופה ולא אמן יתומה, אמן חטופה היינו שהאל"ף של האמן אומר בחטף. ואף שאצלינו לא למדו דקדוק, אמנם ידוע מה שכתב החוות יאיר ועוד פוסקים בענין דקדוק שמיעוטו יפה, שצריכים לדעת כמה כללים בזה.

החילוק בין חטף קמץ וחטף פתח לקמץ, או פתח סתם, הוא איך שמבטאים את האות. למשל, אומרים בברכת המצוות "אשר קדשנו במצותיו", בהדגשת האל"ף של אשר, ובאמת צריכים להדגיש יותר השי"ן (אשר קדשנו) כי האות שיש בה נקודה של החטף פתח, אומר במהירות, ועל ידי זה חטף את הפתח. ועל כן האל"ף של אשר שיש בה חטף יאמר במהירות והשי"ן יאמר בהדגשה.

וכמו כן באמן, אמן הוא קמץ רגילה. ואם אומר אמן (שהדגיש את המ"ם) וחטף האל"ף מהרה, הרי אמר חטף קמץ. וצריך לומר אמן (להדגיש את האל"ף ביותר). וזהו הפירוש לא יענה אמן חטופה ואם לאו יחטפו שנותיו, דהכוונה שאינו יודע החילוק בין קמץ רגיל לחטף קמץ, וצריך האדם להרגיל את עצמו בכל זה.

ומסופר שגדול אחד היה מנענע את הלולב בכל ליל א' דסוכות דרך אימון, וכששאלוהו מדוע עושה כן (כי יש שלומדים מסכת סוכה כהכנה למצוה, ויש שלומדים הלכות ד' מינים).

והשיב, דחייל הצבא העומד במלחמה, צריך להתאמן איך לאחוז הכלי זיין ביד ולקלוע במטרה, על אחת כמה וכמה ישראל שהם חיילים למקום, וכשלוקח את הלולב ופתאום יזכיר את עצמו שלא נענע כראוי, וצריך לעשותה באופן אחר, והרי הוא בבחינת חייל הצבא, ועל כן הוא עושה הכנות משך כל הלילה, כדי שכשיבא הזמן לקיים המצוה בבוקר יוכל לקיימה כראוי.

מקמץ הוא הוא בגדר אמון חטופה. ועל אמון קטופה כתב המחבר, וכן התניא, אשר מחסר קריאת הנו"ן, שאינה מוציאה בפה שתהא ניכרת. והכוונה דטבע בני אדם כשאומר אמון אינו מעיין אם אמר הנו"ן גם כן או לא, כי ברגע שגמר לומר האמן הרי ממילא אמר הנו"ן, ואינו צריך לעשות פעולה שהנו"ן תצא לפועל, כי כשאומר האל"ף והמ"ם ממילא יוצא נו"ן גם כן, כי כשמפסיק בלשונו בהפסקת האל"ף ומ"ם יוצא ממילא נו"ן. אמנם להלכה צריך שיוציאה בפה שתהא ניכרת, שצריך לומר "אמן". וכשלומדים בשו"ע ובתניא, רואים שאם אין עונים אמון באופן זה דוקא הרי הוא אינו מוציאה בפה שתהא ניכרת, וצריך כל קורא להתבונן בזה היטב.

בספר שערי אפרים (דף קמט ע"ב), וז"ל:

ואני תקנתי נוסח מי שבירך למי שיקבל עליו שלא לשיח שיחת בטילה בבתי כנסת ובבתי מדרשים בעת התפלה ככתוב בסוף קונטרס הלז והש"ץ יאמר אותו בשלש רגלים דהיינו ביום א' דפסח וביום ב' דשבועות ובשמיני עצרת, בין אמירת הקדיש על הס"ת קודם הגבהה והמברך יתברך:

מי שבירך אבותינו אברהם יצחק ויעקב הוא יברך את כל הקהל הקודש הזה עם כל קהלות הקודש ובפרט מי שקיבל עליו לשמור פיו ולשונו שלא לשיח שיחה בטילה בעת התפלה בעבור (שפב"פ גבאי דבה"כ או דבה"מ) נדר בעבורו, בשכר זה הקב"ה ישמרהו מכל צרה וצוקה ומכל נגע ומחלה ויזכה לראות בנים חיים וקיימים ויגדלם לתורה ולחופה ולמעשים טובים ואורך ימים וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו ויתנשא בעושר וכבוד ויתעטר בעטרת חכמים ויזכה לעלות לרגל עם כל ישראל אחיו שלש פעמים לעבוד את ה' אלהינו באמת ובתמים אמן.

הרב שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין
בית שמש, ארץ הקודש

המבורך לעולם ועד, או כששמעו עשרה מפי העולה גם אחרים יכולין לענות, ואם אין שומע את העולה לתורה אינו יכול לומר ברוך ה' המבורך, ורק אחר שהציבור אומרים ברוך ה' המבורך לעולם ועד צריך לענות אמון. ונמצא דהעולה לתורה שאינו אומר בקול ברכו את ה' המבורך, הרי הוא גוזל את הרבים ח"ו כי גוזל מהם את האמן הראויה, וכן רואים אנו בני אדם שיש להם קול ב"ה, וכל היום מרעישים בקולי קולות, אבל כשעולה לתורה אז אומר בלחש ברכו את ה' המבורך.

ובזה צריך לעורר העומדים אצל הס"ת שלא יגביהו קולם יותר מדאי באמירת ברוך ה' המבורך לעולם ועד, כי חלק מהציבור אינם יודעים מתי לומר, ואם לא שמעו י' בני אדם אין יכולים לענות ברוך ה' וכו', וכן הוא באמירת ברכו בתפילת מעריב או בשחרית, דכשהש"ץ אומר ברכו ופחות מ"י שמעוהו, אסור להם לענות ברוך ה' המבורך לעולם ועד, כדי שלא יהא ברכה לבטלה, רק מי ששמע את הש"ץ יכול לענות.

(מב) על כל פנים היוצא לנו מכל הני"ל, דיכול להיות גוזל את הרבים או מכשיל את הרבים אם אומר במהירות, או במתינות יותר מדאי או בלחש, ועל כן טוב יותר להתאחר קצת בעניית האמן ולא להקדימו יותר מדאי.

והש"ץ כשגומר הברכה ימתין קצת עד שיתחיל לומר ברכה השניה כדי שכל הקהל יוכלו לענות אמון כראוי, ואחר כך ימשיך ברכה השניה ואף דאין צריך להמתין הרבה, אבל לא ימהר גם כן.

בעל תפילה מזכה הרבים

וידוע מה שכתוב בפלא יועץ, צדיק כתמר יפרח כארוז בלבנון ישגה, יפרי"ח כאר"ז בלבנו"ן ס"ת חז"ן, והחזן שידוע לדקדק היטב באמירת הברכות ושהציבור יוכלו לענות איש"ר כראוי, הרי הוא בבחינת **צדיק כתמר יפרח**. ועל כן אין להתחמק מלהתפלל לפני התיבה אלא יתפלל לפני העמוד ואדרבה הוא מזכה הרבים במה שהם עונים כראוי אחר ברכותיו כשהם כדת וכהלכה, ואז הוא בכלל מזכה הרבים ולא יבא לידי אמון יתומה ח"ו.

זהירות לש"ץ

(ג) וכן בקדיש כשאומרים יתגדל ויתקדש שמייה רבה, צריך הש"ץ גם כן להמתין עד שיגמרו לומר אמון. וזמן שהיה הוא עד שיגמרו אמון בינונית. ובציבור יש מאריכים ויש מקצרים, ועל המאריכים בדרך כלל אינו ממתין, רק על שאר הציבור, הבינונים, ומובן מאליו דאין השיעור לפי אותם שאומרים אמון חטופה. וגם כשאומר בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמון, צריך לחכות עד שיאמרו הציבור אמון ואחר כך יאמר יהא שמייה רבה, וכן ביתברך לא ימשיך לומר ישתבח ויתפאר עד שיגמרו הציבור לומר יתברך.

ואם מרגיש השומע שאינו יכול לשמוע הסוף ברכה היטב, ואינו יודע אם גמר או לא, אז מוטב שלא יענה אמון בכלל. ואף שחמור מאוד אם אינו עונה אמון, אבל גרוע יותר אם אינו עונה כראוי.

ולגבי אמון חטופה שדברנו, מבואר בפוסקים דלאו דוקא כשאומר בחטף, אלא דא"א כל קריאה שאומר נקודה חוץ

עלון דף היומי להתאחדות הקהילות

דבר יום ביומו על הצניעות ויסודי הדת

התעוררות - הוא ארגון שמוקדש להלכות הצניעות ויסודי הדת בהשתתפות אדמו"רים, רבנים, קהילות,

ולומדי תורה לשמה, בסיקוח כ"ק האדמו"ר רבי שלום יהודה גרוס אבדק"ק האלמין שליט"א,

מחבר יותר מאלף ספרים על כל יסודי הדת

קו שומרי החומות: 072-3372978 לקבלת מידע בטלפון: 054-8505028

עלון מס' 540 לימוד דף היומי להתאחדות הקהילות על קדושת בית המדרש שהוא מיסודי הדת – כ"ו אדר שנה שניה תשפ"ג

ספר "מקדש מעט" – קדושת בית הכנסת - חלק ט"ז

הקדמה

הספר הקדוש הזה יצא לאור קרוב למאה פעמים במשך 50 שנה האחרונות, כאשר הדפיסו את זה בגדלים שונים. וכמו כן הספר נדפס גם כן בספר תהלים השלם. הספרים חולקו בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות ברחבי העולם, כ-12 ספרי תהלים לכל מקום, אשר בתוכם נדפס כל הספר מקדש מעט.

הכנסנו את הספר מקדש מעט בתוך ספר התהלים, בכדי שכל מי שקורא תהלים יוכל ללמוד בספר הזה בקלות. הספר הזה גרם לגדולות ונצורות, עד שב"ה היום ישנם הרבה חסידויות ואנשי מעשה שמעוררים על קדושת בית הכנסת, והרה"צ רבי מאיר מיכאל גרינוואלד שליט"א אחרי שלמד אולי 20 פעמים את הספר מקדש מעט, נסע במשך עשרות שנים בכל העולם לעורר על קדושת בית הכנסת, והחתים קרוב למאה אלף אנשים ובחורים וילדים שלא ידברו כל ימי חייהם בבית המדרש. הספר הקדוש הזה נדפס בערך כמיליון עותקים ב"ה. וקעת החלטנו לעורר את הענין מחדש ולעשות עלונים בסדר לימוד יומי כפי שמופיע בספר מקדש מעט, בכדי שיהיה קל לכל אחד ואחד ללמוד את סדר הלימוד היומי הזה.

וכדאי מאוד שהרבנים ראשי ישיבות ומלמדים ילמדו עם תלמידיהם שיעור יומי בספר הקדוש הזה, וכמו כן מוטלת החובה הקדושה על כל אב לשנן את הדברים עם ילדיו, ועל ידי כך נזכה לגאולה השלימה בקרוב ממש בב"א.

אנו מבקשים שגבאי בתי הכנסת יחלקו ויתלו עלונים אלה בכל יום בבתי הכנסת, וכן רצוי מכל יחיד ויחיד שיפיץ ויחלק - כי כל ישראל ערבים זה לזה

סימן קכד סעיף י'

לא ישיח שיחת חולין בשעה שש"ץ חוזר התפלה ואם שח הוא חוטא וגדול עונו מנשוא אפילו יש ט' זולתו שכל המשיח בבהכ"נ בשעה שהצבור עסוקין בשבחו של מקום מראה בעצמו שאין לו חלק באלקי ישראל ואפילו העוסק בתורה שאינו חוטא כל כך לא יפה הוא עושה וילמד אדם בניו הקטנים ויחנכם לענות אמן ומיד שהתינוק עונה אמן יש לו חלק לעולם הבא.

ספר

קדושת בית הכנסת

בו נקבצו חלק מקוראים בענייני אמן וקדושת בית הכנסת ובית המדרש, ובו מקור מים חיים, בתורת אלקים חיים, ממנו ישקו כל העדרים, מפענח רזים ומגלה מסתרים, פנינים יקרים ואבני נזר מפוארים, דינים והנהגות טובות וישרות, שמעורר ומאיר על נפש האדם נועם זיו שכנית עוזו ית"ש, לקיים מצות קדושת בית המדרש כדבעי. יצאו לאור ונתחלקו ונתפשטו בכל קצות תבל, בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ישיבות ותלמודי תורות בכל העולם, ובעזה"ש"ית פעלו גדולות ונצורות, לעורר המון בית ישראל להיזהר בקדושת בית המדרש ואמירת אמנים כדבעי.

נלקט ונאסף יחדו ויוצא לאור ע"י

חברה מזכי הרבים העולמית

למען קדושת בית הכנסת ואמירת אמן

שנת תנש"א לפ"ק

פה ברוקלין נוא יארק

הרשות ביד כל אחד להעתיקם ולהדפיסם ולהפיצם בכל קצות תבל וזכות הרבים תלוי, וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים (כמבואר בשה"ק).

קול קורא על קדושת בית הכנסת מספר 1 -

זוה"ש שלבט עלנת תש"ז לפ"ק

יש קונה עולמו בשעה אחת

סימן נו סעיף א'

צריך לזהר מאד בעניינת הקדיש ויש להשתדל לרוץ לשמוע קדיש שקדושת הקדיש גדולה מכל הקדושות, ויש יותר מצוה בעניינת הקדיש מבעניינת קדושה.

סעיף ב'

ויש לכיין היטב באמן יהא שמיה רבא, שכל העונה אמן יש"ר בכל כח כוונתו קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה ויש לענות אותו בקול רם שקול זה שובר כל המקטרגים ומבטל כל גזירות קשות.

קול קורא על קדושת בית הכנסת מספר 2 -

זוה"ש אדר עלנת תש"ז לפ"ק

עיין בספר הגן ליום שני וז"ל וכל המספר בבית הכנסת בשעה שהש"ץ מתפלל הרי זה חוטא וגדול עונו מנשוא וכל הקהל מחוייבין להוכיח ולחשוך מחטא. וכן מצאתי בספר חסידים, אסור לספר שיחות ולנהוג קלות ראש בבית הכנסת אוי להם בהנהגם קלות ראש וריקות. וגם אותם המדברים בבית הכנסת בשעה שהקהל מתפללים. בבירור יהיו נדונים בצואה רותחת עכ"ל ספר הגן עיי"ש.

ובספר דרך משה הנספח לספר הגן ליום אחד עשר באמצע וזה לשונו: ומכל שכן בבית הכנסת כשהחזן חוזר ומתפלל תפלת שמונה עשרה ובפרט ב' אמן שאין העולם נזהרים בהם אצל המחזיר שכינתו לציון אומרים תיכף מודים אנחנו לך ואינן עונין אמן ואצל מעריב של שבת ופרוס וכו', כשסיים הש"ץ ועל ירושלים מתחילים תיכף ושמרו, על כן צריכין לזהר לענות אמן קודם מודים וקודם ושמרו, שאיתא בספרי מוסר שחסידי אחד התענה על אריכות הגלות ונתגלה לו בחלום איך יבא הגאולה והעולם אינם משגיחין לענות אמן על ברכת הגאולה, וזהו המחזיר שכינתו וכו', ועל ירושלים וכו', וגורמים להחזן שעושה ברכה לבטלה ח"ו וכבר המה מורגלים בזה בעונותינו הרבים על כן וכו', קודם מודים וקודם ושמרו ימתין החזן מעט אחר סיום הברכה ויכה באגרופ על התיבה שקורין עמוד כדי שיזכיר להקהל אנשים ונשים וטף לענות אמן, ואז מנערותו ירגיל הנער בזה, וההרגל

אמר - וזרעו לברכה, ובזכות זה אף שהוא אין לו פנאי ועת להשגיח עליהם, השי"ת ישגיח עליהם שיהיו לברכה בתורה ויר"ש, ונהנה רבו מאוד מדבריו, ואמר לו נחמתי בני נחמתי, ואחר כך בשבת קודש בסעודה שלישית סיפר החת"ס לתלמידיו הפירוש הזה, והפליא אותו מאוד, והוסיף לפרש בזה הפסוק (משפטים) "לא תהיה משכלה ועקרה בארצך את מספר ימך אמלא", כי בגמרא דרש לא תהיה משכלה ועקרה שלא תהיה עקר מן התלמידים, וכיון שיהיה לך הרבה תלמידים ולא יהיה לך פנאי להשגיח על בניך כי תתן את ימך רק להשגיח על אחרים, על זה אמר השי"ת את מספר ימך, מה שאתה נותן לאחרים אמלא, להשגיח על בניך ובני ביתך שיהיו לברכה, ודפח"ח - (מובא ג"כ בספר טיול בפרדס דף ל' ובספר שיח שרפי קודש מובא בשם בעל חידושי הרי"ם ז"ע). די אלע וואס זעגען אינערעסירט צו העלפן און פארשפרייטען די הייליגע ספרים "מקדש מעט

זמירות לשלוש סעודות, און מודעות וועגן קדושת בית המדרש ועניית אמן, זאלען זיך ווענדען צו דעם טלפון . 718-436-8086 אדער צו : פראזשעקט שיהל טלפון : 210-901-8944 זכור! מי שזוהר עכשיו בזה (מלדבר בבית המדרש בשעת התפלה) מקבל שכר ביותר, נגד כל העולם ואילו היו נזהרים בזה היו יכולים לבטל כל גזירות בישיין (מקדש מעט).

קול קורא על קדושת בית הכנסת מספר 4 -

זודיש זיסן שלזת תש"ז לפ"ק

מי שעונה אמן יהא שמיה רבה בקול רם הקדוש ברוך הוא מתמלא רחמים

צריך האיש תשובה גדולה על שלא ענה אמן אפילו פעם אחד, כששומע מן המברך איזה ברכה על איזה פרי אם על איזה מצוה, ומכל שכן אחר תפילת השי"ץ בבית הכנסת, פשיטא שצריך לעשות תשובה גדולה, וקל וחומר בנו של קל וחומר כשלא ענה אמן יהא שמיה רבה כנ"ל, להחזיק גיהנם מורדין להנהו גברי דאינון מבזין לומר אמן, ולפי חשבון סך אמן שלא ענה אחר המברך דנין אותו בסך ההוא בגיהנם ושם נאבד בר מנן ואינו עולה לעולם, כי אין לאותו גיהנם לא פתח ולא חלון, כי הוא מדורה תתאה ועל זה הגיהנם כתיב כלה ענן וילך כן יורד שאול לא יעלה, אלא אם כן עושה תשובה על כל אמן ואמן שלא ענה, וכן להיפך שכר טוב למי שעונה עניית אמן יהא שמיה רבה, ומי שעונה אמן יהא שמיה רבה בקול רם הקדוש ברוך הוא מתמלא רחמים.

וכן איתא בזוהר פרשת נח, בזמנא דישראל איתובו בקול רם אמן יהא שמיה רבה וגו', קודשא בריך היא אתמלא רחמים, לכן כל האדם יהיה לו זה הכתב בתוך סידור שלו או על הכותל בשעת התפילה, ויאמר הוידי אשמנו בכל יום ויבכה בדמעות על אותן אמנים שלא ענה.

אוי להם לאותם גומלים רעה לנפשם המדברים בבית הכנסת אפילו אחר זמן תפילה ואפילו דברי מוסר עיין בזוהר פרשת תרומה האריך מאד בענין זה, ומזה ראה כמה גדול עונש המדברים דברים בטלים דברי שחוק והיתול בשעת התפילה ובשעת הקדיש, ואוי להם ואוי לנפשם, בזהר פי תרומה נאמר עליו בזה הלשון "מאן דאשתעי בני כנישתא ווי ליה לאחזי פרודא ווי ליה לגרע מהימנותא ווי ליה דליתי ליה חולקא באלהא לישראל דאחזי דלית אלהא ולא אישתכח תמן ולא דחיל מיניה".

הריני מכוין מעתה על כל פרט ופרט ממעשי ומחשבותי של כל היום עד למחר בעת הזאת לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם כל ישראל להכריע את עצמי ואת כל עם בני ישראל ואת כל העולם לכף זכות :

והריני מכוין עד למחר בעת הזאת. בכל פעם שאזכיר שם הוי"ה הקדוש שהוא בכתבתו היה הוה ויהיה, ובקריאתו

נעשה טבע גם בזקנותו לא יסור ממנו וכו', על כן אחי ורעי לא יהא אמן קל בעיניכם עכ"ל.

קול קורא על קדושת בית הכנסת מספר 3 -

זודיש אדר שלזת תש"ז לפ"ק

גודל שכר מזכי הרבים ובפרט על קדושת בית הכנסת

(א) בא וראה כמה גדול שכרו של אדם הפועל לחזרה בתשובה וז"ל בזוהר חדש פי' לך לך (דף כב ע"ג): ואמר ר' אבוהו בא וראה כמה שכרו של אדם העושה לאחר לחזור בתשובה, מני"ל ממה דכתיב (בראשית יד, יח): "ומלכי צדק מלך שלם", תאני ר' חייא רבה, בשעה שנשמת הצדיק המחזיר בתשובה לאחרים יוצא מן הגוף, מיכאל השר הגדול המקריב נפשות הצדיקים לפני בוראו הוא יוצא ומקדים שלום לנשמתו של אותו צדיק, שנאמר ומלכי צדק, זהו מיכאל ראש שומרי שערי צדק, מלך שלם, זו ירושלים של מעלה, הוציא לחם ויין, שהקדים ויוצא לקראתו ואומר לו שלום בואך עכ"ל.

(ב) מה מכריזין על האדם המזכה את הרבים בשמים

וז"ל גם כן (בדף סב ע"ד): כרוזי כרוז בכל יומא, זכאין אינון דמשתדלי באורייתא ואינון דמוכאן להו לאחרנין ואינון דמעבירין על מדותיהוה, עכ"ל בקיצור.

מכריזים כרוז בכל יום, אשרי הם החברים העוסקים בתורה, ואותם המזכים אחרים ואותם המעבירים על מדותיהם.

(ג) המזכה את הרבים הוא היחסן הכי הגדול בשמים

בספר ישמח משה על התורה בהקדמה בקונטרס תהלה למשה (דף י"א ע"ב) וז"ל: "מבואר בזוהר תרומה (ד' קכח): ההוא זכאה בעי למרדף בתר חייבא וכו', בגין דיחשב ליה כאלו הוא ברא ליה ודא איהו שבחא דיסתלק ביה יקרא דקב"ה יתיר משבחא אחרא וכו', ועל דא באהרן ורבים השיב מעון וכתוב ברייתא היתה אתו החיים והשלום (ועי"ש בד' קסט): כמה הפליגו שם כמה גדולים זכות הצדיקים שמחזירים רשעים בתשובה.

וכן שמעתי מאדמו"ח ז"ל אשר סיפר לו מוזל"ה איך שפעם אחת נפגשו בעולם העליון רש"י ז"ל, עם הרב הקדוש ר' איציקל מדראהאביטש ושאל רש"י ז"ל ר' איציקל, איזה זכות ומצוה יש לו לבנו הרב הקדוש ר' מיכל המגיד משרים מזלאטשוב, מה ששומע שמרעישין בכל העולמות עם בנו הרב הנ"ל, והשיב לו ר' איציקל הנ"ל, איך שלומד תורה לשמה, ולא נתקררה דעתו של רש"י ז"ל, ואמר לו עוד שבנו הרבה לסגף את עצמו בתעניתים וסגופים, וגם בזה לא נתקררה דעתו הקדושה, ואמר לו עוד אשר הרבה בגמילות חסדים וצדקה ופיזר נתן לאביונים וכדומה, ועוד לא נתקררה דעתו, שוב אמר לו שרבים השיב מעון, ועשה הרבה בעלי תשובה בעולם, ובזה נחה ושקטה דעתו של רש"י ז"ל, ונחה דעתו הקדושה מה שמרעישים איתו כל הפמליא של מעלה ע"כ. מובן כי מעשה כזאת לא יוכל לספר אשר עיני בשר לו, ואך לאדם אשר עיניו משוטטות בעולמות עליונים שומע ורואה מה שלא ישמע לזולתו. יוכל לספר כזאת.

(ד) מי שמזכה את הרבים השי"ת שומר עליו ועל זרעו

בהשגחה מיוחדת שיהיו לברכה בתורה ויראת שמים, וזהו פשט הכתוב "כל היום חונן ומלוה וזרעו לברכה"

בספר דברי אברהם הביא שבא פעם אחת לבית רבו מרן החת"ס זצ"ל והתמרמר לפניו רבו, שעל ידי שהוא טרוד בקהלה גדולה, וגם בלימוד הישיבה, ולהשיב לשואל דבר, על ידי זה אין לו פנאי להשגיח על בניו ויוצאי חלציו, ולתהות על קנקנם במה שלומדים והשיב לו, הלא דוד המלך ע"ה אמר "כל היום חונן ומלוה וזרעו לברכה", ואפשר לפרש הכוונה שמלוה ונותן את כל היום שלו, דהיינו העת והזמן שלו לאחרים, ומשגיח עליהם, וזרעו מה תהא עליהם, על זה

(ב) והוא הדין שיזהר שלא לומר אמן בשאר נקודות כגון בשור"ק או בחולם וכהאי גוונא, אלא יקרא האל"ף בקמ"ץ גדול (פמ"ג ומ"ב שם) פירוש שיבטא היטב הקמ"ץ על ידי שיאריך בו קצת (אחרונים).

(ג) וכן לא יענה אמן קטופה דהיינו שמחסר קריאת הנון ואינו מוציאה בפה שתהא ניכרת (סעי' ה) והוא הדין אם מחסר קריאת האל"ף או המ"ם (עו"ת, בה"ל).

(ד) ובכלל אמן חטופה שלא יחטוף לענות אמן קודם שסיים המברך ברכתו (סעיף ה) ר"ל שימתין עד שיסיים הש"ץ כל תיבה האחרונה לגמרי (פמ"ג. מ"ב) ויש אנשים שמתחילין לענות בעוד שהש"ץ עומד עדיין בחצי תיבה האחרונה וזה אסור (בי"ח, עו"ת, מ"ב).

ועל דין זה צריך כל יחיד ויחיד לדקדק היטב אם אינו נכשל בה דרוב העולם נכשלין בזה, והגורם בזה הוא הש"ץ שחוטף מהר.

עונש לכל הנ"ל שמת בקוצר ימים רח"ל (ברכות מז).
לפיכך יזהר מאד

אמן יתומה:

(ה) ולא יענה אמן יתומה דהיינו שלא יענה אמן אם אינו יודע באיזה ברכה קאי ש"ץ (סעי' ח).

(ו) ולא ימתין עם עניית האמן, אלא מיד שכלה הברכה יענה אמן (סעי' ח) ותוך כדי דיבור כדיבור דמי, והיינו שיעור שלשה או ארבע תיבות, וביותר לא יענה כלל, דהוי בכלל אמן יתומה (מ"ב לד.) ובציבור קיי"ל דעד שכלו רוב הצבור לענות אמן עדיין בכלל הברכה ומותר לכל אחד לענות עמהם (שם).

(ז) בכל מקום בקדיש המסיים "ואמרו אמן" אז אם הש"ץ מאריך בניגון בעת אמרו ואמרו-אמן יאמרו הקהל אמן מיד אף שהש"ץ עדיין מנגן דהבקשה כבר כלה לפני ואמרו אמן דהרי זה הפסקה בין גמר הבקשה לאמירת אמן (מ"ב לה). אבל אם הש"ץ מאריך בשאר מקום כגון בסוף ברכה וכיוצא יזהרו שלא לומר אמן כל זמן שלא סיים הש"ץ תיבה האחרונה של הברכה (מ"ב שם).

ומטעם זה יש לזהר כשמתפללין השמונה עשרה ביו"ט בנוסח מיוחד, ולפי הנוסח הש"ץ מאריך קצת בסיום הברכה, יזהר שלא יאמר אמן טרם נגמר הברכה, ורוב העולם נכשלין בזה. עונש להנ"ל שמניח אחריו בנים יתומים לפיכך מאד יזהר בהן (ברכות מז. עיין היטב בב"י ופרישה ושי"א).

לכוון בעת אמירת אמן

(א) בכל ברכת השבח והודאה, כמו ברוך שאמר - ישתבח - ברכות השחר - ג' ברכות ראשונות של שמונה עשרה, צריך לכוין בלבו בעת אמירת אמן דאמת היא הברכה שבירך המברך ואני מאמין בזה (סי' קכד ס"ו).

(ב) וכן הדין בברכות הנהנין וברכות המצות כמו המוציא - בורא פרי העץ - להניח תפילין - לישב בסוכה.

(ג) בקדיש, יכוין בעת אמירת אמן שיאמנו מה שמבקש שיתגדל ויתקדש שמייה רבה בחייכון וביומיכון בעגלה ובזמן קריב (מ"ב ס"ק כה).

וכן יכוון באמן של יעלה ויבא - והרחמן שבברהמ"ז - ויה"ר מלפני אבינו שבשמים שאומרים בבי' וה' (כף החיים שם).

(ד) בתפלת שמונה עשרה, מברכת אתה חונן ולהלאה יכוון אמת היא, ואני מתפלל שיהי רצון שיקויים דבר זה כגון בברכת אתה חונן מבקש המתפלל - חננו מאתך חכמה בינה ודעת בא"י חונן הדעת - יכוין אמת שהקב"ה חונן דעה ויהי רצון שחונן לנו גם כן דעה וכהאי גוונא בכל הברכות (מ"ב).

עוד דינים נחוצים

(אא) יזהר להפסיק בין אמן לאמירת מודים (מ"ב).

אדני שהוא אדון הכל, וכשאזכיר שם אלהים שהוא תקיף ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם עילת העילות וסיבת הסיבות. (נוסח זה הועתק מספר ברכת דוד).

קול קורא על קדושת בית הכנסת מספר 4 -

זוהר זיסן על קדושת בית הכנסת

**סגולה גדולה לאריכת ימים
דינים נחוצים מאד לכל בר ישראל
פתח דבר**

קודם הצעת הדינים נקדים איזה פרטים שאין ידועין לכל.
(א) שאר עניינים יכול האדם לתקן אחר תחיית המתים, אמנם מה שפגם במה שלא ענה אמנים אי אפשר לתקן (שלי"ה הקדוש. מובא בשלחן מלכים סי' ו' בטעם הצבי טו). ואם כן מי שלא ענה אמן בעולם הזה הרי הוא מעוות לא יוכל לתקן אף לאחר התחייה.
(ב) כשאדם נתסתלק מן העולם ומצפה ועומד לקדיש של בנו אז אם לא היה נזהר בחיים חיותו באמירת אמן, אינו מועיל לו הקדיש רק על זה, ונענש על שאר עוונותיו אבל כשהיה נזהר ואין צריך עכשיו כפרה על זה, אזי הקדיש מציל גם משאר עונש (שו"ת תשורת שי סי' סב).

(ג) מי שעונה אמן בכל כוחו מוחלין לו כל עונותיו (שבת קיט) אם נגזר עליו ח"ו מיתה או שאר צרות ורעות רח"ל קורעין גזר דינו (שם זוה"ק ח"ג כ, תיקוני זוהר יט. מ). מאריכין לו ימיו ושנותיו (ברכות מז). תיקון גדול לחטאת נעורים (סי' הג' יום י"א, ד"ה ועתה) זוכה לעתיד לבוא לישב בין כל הצדיקים (ואמרו אמן ח"ב דף מו בשם סי' קדמון) אין גדול מזה לפני הקב"ה (מדרש רבה תבא) כשבא לעולם העתיד יכול ליכנס בכל היכולות שבגן עדן וללמוד תורה באיזה היכל שרוצה (מהרש"א שבת קיט שומר אמונים ח"ב רמז): הוא השורש והיסוד אשר בו תלויין כל העולמות אין חקר למעלתה ומשפיע כל טוב בכל העולמות, וקול מכריז בשמים כי פלוני בן פלוני גרם זאת בשמירת אמן שלו (שלי"ה מסי' תמיד עניני תפלות) היכל של האומרים אמן סמוך למלך המשיח, ומלך המשיח יורד ולומד עמהם תורה (זוה"ק בראשית דף לח) ויזכה לענות אמן לעולם הבא (ספר חסידים תתפג) ומקבל שכר על כל העולם שאין עונין (שומר אמונים דף מו) מגרש כחות הטומאה לבל ישלטו על אביו ואמו ומביאין אותן לגן עדן (סדר היום כונת קדיש דף ה:).

(ד) מי שאינו עונה אמן אפילו פעם אחת נקרא חוטא ומחטיא ודוחין אותו מ' יום ממחיצתו של הקב"ה (סי' זכירה בשם האריז"ל, רוח חיים סי' נו) מי שאינו נזהר לענות אמן בכל כח וכוונה יורד לדיוטא התחתונה של גיהנם ששם חשכו מכופל, ומי שנכנס לשם אינו יוצא משם לעולם ועד (רבינו בחיי בשלח עה"כ ויאמינו בה' אור צדיקים דף יג:). אפילו על חיסור אמן ברכת ילד חייב מיתה (סידור נהורא השלם פט"ו דף כט בשם כתבי האריז"ל) וצריך תשובה גדולה לתקן זאת בעודו בחיים (אור צדיקים שם) וסוגרין בעדו כל שערי גן עדן (ספרא דרב המנונא סבא) דינו כרוצח שגורם לבניו להתיתם (הגן ודרך משה יום טו) הוא בחרם מ' יום (שי"ע הגר"ז סי' נו) בעת צרתו סוגרין שערי השמים מלקבל תפלתו (זוה"ק פי' וילך) על ידי זה מתדלדלין הפרנסות (הגאון מהרש"ם זצ"ל בעהמח"ס דעת תורה בהסכמה לסי' הפנים) כשבנו יאמר קדיש אחריו ידונו אותו עוד הפעם על ביטול אמירת אמן כראוי (מורא מקדש או"כ).

אופן אמירת אמן

אמן חטופה וקטופה:

(א) לא יענה אמן חטופה דהיינו כאילו האלף נקודה בחטף (סי' קכד ח') ופירושו כשו"א כזה אמן (מ"ב כט) ואנשים שאין נזהרין לבטא בשפתים היטב הקמץ של אמן נעשה על ידי זה שו"א, דוק ותשכח.

במ"א ומ"ב ס"ק לה. והש"ץ מכשיל בזה את הרבים (כף החיים קכד ג).
 ד) יזהר הש"ץ כשגומר ברכת המחזיר שכינתו אף על גב שמתחיל מודים בלחש קצת מכל מקום ימתין ולא יתחיל עד שיגמרו הצבור לענות אמן כמו בכל שמונה עשרה, וכן בסיום שאר הברכות שבעידן תפלה כמו ביוצר המאורות, המעריב ערבים וכיוצא (כה"ח קכד).

אמירת קדיש כתיקונה

כתב בעל פלא יועץ בספרו חסד לאלפין (סי' נד א). וזה לשונו: אך לא יועיל הקדיש לנפש הזאת אלא באומרים אותם כתיקונו לפחות אות באות תיבה בתיבה לא כמו רבים מעמי הארץ שאומרים אותו הן חסר וחליף עד שנמצאו כמחרפין ומגדפין כגון שאומרים יתקדל וכהנה רבו שגיאות, כי כל הא פשיטא שהעדר טוב ממצאיאות הרע עכ"ל.

האומר קדיש יאמר בשובה ונחת כדי שיאמרו הצבור מיהא שמייה רבה עד דאמירן בעלמא בבת אחת ויחזרו לענות אמן אחר בריך הוא. ואם אמר החזן במרוצה חוטא אחד יאבד טובה הרבה כמ"ש השל"ה ובס' נוהג כצאן יוסף (כה"ח נו ל. בשם הפוסקים).

א) יאמר הדלית דיתגדל ויתקדש בציר"י (פמ"ג מ"ב נו ב) כזה יתגדל ויתקדש.

ב) ידגיש הגימל **דיתגדל** שלא ישמע יתקדל (מ"ב שם).

ג) תיבות די ברא שתי תיבות הן ויפריד ביניהם (שם).

ד) לא ידגיש הרבה ב' של יתברך דלא לישתמע יתפרך (שם).

ה) "בזמן קריב ואמרו אמן" יאמר הש"ץ יחד (שם).

ו) "מברך" בקמץ תחת הבי"ת ופתח תחת הרי"ש (שם) כזה מברך ולא מברך

ז) יחתוך היטב הה"א דויתהלל (שם).

ח) יאמר מן כל-ברכתא ורק בעשי"ת אומרים מכל-ברכתא (שם).

ט) אחר תיבת כרעותיה יפסיק קצת דעד כאן קאי אלמעלה על יתגדל, (שם) ואחר זה מתחיל בקשה חדשה וימליך מלכותי וכו', ויכוין פירוש התיבות בזה (אחרונים שם).

י) אחר יהא שמייה רבה יתחיל הש"ץ בקול רם מתיבת יתברך (מ"ב שם).

יא) צריך להפסיק קצת בין אמן ליהא שמייה רבה כי אמן קאי אדלעיל ויהא שמייה ענין חדש (שם).

יב) קודשא בריך הוא יאמר יחד ואחר כך יש הפסק קצת כמו אתנחתא ומתחיל לעילא (מ"ב קו יד בשם האריז"ל והגר"א).

קריאת התורה

א) העולה לתורה מחויב לומר הברכות בקול רם כדי שישמעו העם ויענו ברוך דהל"ו ואמן (שו"ע סי' קל"ט סעיף ו). ואם מברך בלחש הרי הוא גוזל את המצוות (ס"ח סי' רנ"ד, כנה"ג סי' קל"ט, שערי אפרים שער ד אות ז). וליש אומרים אפילו בדיעבד לא יצא (שו"ע שם), והרבה פעמים מכשיל בני אדם על ידי זה בעון הזכרת שם שמים לבטלה החמורה מאוד מאוד. (מ"ב סו"ס נו).

ב) העולה לתורה צריך לקרות עם הש"ץ בנחת כדי שלא תהא ברכתו לבטלה (שו"ע סי' קמא סעיף ב').

**הרב שלום יהודה גראס
 אבדק"ק האלמין
 בית שמש, ארץ הקודש**

א) ילמד בניו הקטנים שיענו אמן כי מיד שהתינוק עונה אמן יש לו חלק לעולם הבא (רמ"א קכד ז), ויחנכם שיעמדו בביה"כ באימה ויראה (מ"א, פמ"ג. מ"ב שם).

ב) מותר לענות אמן בקול רם כדי לזרז הציבור שיענו גם הם (מ"ב סו"ס קכד) ואדרבה מצוה קעביד (או"ח בשם שו"ת לב חיים ח"ג סי' ב).

ג) מי ששומע צבור עונין אמן אף על גב דלא שמע הברכה כל שיועד על איזה ברכה קאי ולא גמרו רוב הצבור עניית אמן יענה עמהם (רמ"א קכד יא) וכן בשומע אמן מן היחיד (מ"א מ"ב שם).

וכן הדין בקדיש, קדושה וברכו, (מ"ב מו, ופרטי דינים ע"י מ"ב נו ט, רס"י נו).

ד) יכוין לשמוע הקדיש מפי הש"ץ כדי שידע על מה עונה איהש"ר (מ"ב לו א).

ה) משאחז"ל דהעונה איהש"ר מברך וכו', **בכל כחו קורעין לו גזר דינו פירשו הראשונים דר"ל בכל כחו - כוונתו - ואבריו, דהיינו שיאמרנה בלב ונפש ולא רק כמוציא בשפתיו ולבו בל עמו** (מ"ב נו סק"א).

ו) אפילו להרהר בדברי תורה אסור בשעה שהחזן אומר קדיש מפני שצריך לכוון הרבה בעניית הקדיש (פרי חדש) ואין חילוק בין קדיש על תנ"ך או אגדה או משניות (פמ"ג, מ"ב נ"ו א).

ז) יש לחוש לדברי הפוסקים האומרים דיש לעמוד בעת קדיש עד אמן שלאחר יתברך וכו' (מ"ב ס"י נו ח).

ח) ישתדל לרוץ כדי לשמוע קדיש שעניית אמן יהש"ר מצוה גדולה מאד (מ"ב נו).

ט) אמן יהש"ר - עדיף מקדושה ומודים לכן כששומע שתיהן משני מנינים יענה איהש"ר (מ"ב ז) מי שבא לבית הכנסת ושומע הקהל עונין קדיש עונה עמהם ומתחיל מיהא שמייה רבה ולא מאמן (מ"א נו ה, פמ"ג שם, ח"א כלל ל או י"ב).

יא) כששנים וגי אומרים קדיש יחד ואחד מקדים אם באים כל אחד תוך כדי דיבור יענה עם הראשון או האחרון ואם יש הפסק ביניהם יענה על כל אחד ואחד (באה"ט נה סק"א), ואם אי אפשר לו לענות כולם שמתבלבל יענה על הראשון (ברכ"י נו א שע"ת ג).

חובת הזהירות להש"ץ

א) הש"ץ אחר שסיים ברכה מחויב להמתין שלא להתחיל ברכה שלאחריה עד שכבר גמרו רוב הצבור לענות אמן. וכן בקדיש לא יתחיל יתברך עד שיענו הרוב - אמן יהא שמייה רבה וכו' - וכן כל כהאי גוונא (סעי' ט כב לו).

ובעוה"ר הרבה אנשים נכשלין בזה כשמתפללין לפני העמוד שחוטפין להתחיל ברכה שלאחריה תיכף אחר סיום ברכה שלפניה ואין ממתנין בינתיים כלל וע"י בשערי תשובה שהביא שזה מעכב אף דיעבד שאסור שוב לענות אמן עליה מכיון שהתחיל ברכה אחרת (מ"ב ל"ז).

ואותן שאין יודעין ועונין גם אז נכשלין באמן יתומה והעונש אז על הש"ץ (חיד"א בעבה"ק קש"ג סי' ט אות כט).

ב) ואם רוב הצבור עונין במרוצה חייב הש"ץ להמתין עד שיגמרו המועטין העונין כהוגן (מ"ב בבה"ל שם בשם הפוסקים).

ג) הש"ץ יזהר שלא להאריך בניגון אצל ואמרו אמן כי רוב הצבור אין בקיאיין בדין לידע שצריכין כבר לומר אמן וממתנין שיגמור הש"ץ ועל ידי זה הוי אמן יתומה כמבואר

מחברים של
למעלה מאלף ספרים

נשיא ארגון
"מפעל הזוהר העולמי"

מפעל הזוהר העולמי
 סניף בת ים רח' בר יהודה 50, בת ים
 052-7651911

מפעל
הזוהר
העולמי

לקבלת מידע, ספרים ועלונים על הצניעות (ועל החרם): 052-7160124 להשאיר הודעה
קו שומרי החומות: 072-3372978 (באנגלית שלוחה 97) קו האמת: 077-2301519, מידע בנושא תקרובת ע"ז בשיער הפאות: 074-7962328

עלון דף היומי להתאחדות הקהילות

דבר יום ביומו על הצניעות ויסודי הדת

התעוררות - הוא ארגון שמוקדש להלכות הצניעות ויסודי הדת בהשתתפות אדמו"רים, רבנים, קהילות, ולומדי תורה לשמה, בסיקוח כ"ק האדמו"ר רבי שלום יהודה גרוס אבדק"ק האלמין שליט"א, מחבר יותר מאלף ספרים על כל יסודי הדת

קו שומרי החומות: 072-3372978 לקבלת מידע בטלפון: 054-8505028

עלון מס' 541 לימוד דף היומי להתאחדות הקהילות על קדושת בית המדרש שהוא מיסודי הדת – כ"ז אדר תשפ"ג שנה שניה

ספר "מקדש מעט" – קדושת בית הכנסת - חלק י"ז

הקדמה

הספר הקדוש הזה יצא לאור קרוב למאה פעמים במשך 50 שנה האחרונות, כאשר הדפוסו את זה בגדלים שונים. וכמו כן הספר נדפס גם כן בספר תהלים השלם. הספרים חולקו בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות ברחבי העולם, כ-12 ספרי תהלים לכל מקום, אשר בתוכם נדפס כל הספר מקדש מעט.

הכנסנו את הספר מקדש מעט בתוך ספר התהלים, בכדי שכל מי שקורא תהלים יוכל ללמוד בספר הזה בקלות. הספר הזה גרם לגדולות ונצורות, עד שב"ה היום ישנם הרבה חסידויות ואנשי מעשה שמעוררים על קדושת בית הכנסת, והרה"צ רבי מאיר מיכאל גרינוואלד שליט"א אחרי שלמד אולי 20 פעמים את הספר מקדש מעט, נסע במשך עשרות שנים בכל העולם לעורר על קדושת בית הכנסת, והחתים קרוב למאה אלף אנשים ובחורים וילדים שלא ידברו כל ימי חייהם בבית המדרש.

הספר הקדוש הזה נדפס בערך כמיליון עותקים ב"ה. וקעת החלטנו לעורר את הענין מחדש ולעשות עלונים בסדר לימוד יומי כפי שמופיע בספר מקדש מעט, בכדי שיהיה קל לכל אחד ואחד ללמוד את סדר הלימוד היומי הזה.

וכדאי מאוד שהרבנים ראשי ישיבות ומלמדים ילמדו עם תלמידיהם שיעור יומי בספר הקדוש הזה, וכמו כן מוטלת החובה הקדושה על כל אב לשנן את הדברים עם ילדיו, ועל ידי כך נזכה לגאולה השלימה בקרוב ממש בב"א.

אנו מבקשים שגבאי בתי הכנסת יחלקו ויתלו עלונים אלה בכל יום בבתי הכנסת, וכן רצוי מכל יחיד ויחיד שיפיץ ויחלק - כי כל ישראל ערבים זה לזה. אין לתאר את גודל הזכות של מזכי הרבים בפרט במצוות שקשורות לקידוש ה', כמו שיתואר בעלונים הבאים בע"ה.

קול קורא על קדושת בית הכנסת מספר 5

- חודש ניסן שנת תש"נ לפ"ק
מעשה נורא באחד שקפץ מאיגרא לשמוע
קדיש ולומר אמן יהא שמיה רבא

בזוה"ק פרשת תרומה (דף קסה סע"ב ואילך), הביאו בספר קב הישר (פ' מ"ה), כתב, וז"ל: רבי חייא ור' אבא שרו בבי אושפיזייהו. קמו בפלגות ליליא לאשתדלא באורייתא. ברתיא דאושפיזא קמת ואנהירת לון שרגא, ולבתר קיימת אבתרייהו למשמע מילין דאורייתא כו'.

[ר"י ור"א היו שוכנים במלון שלהם. קמו בחצות לילה לעסוק בתורה. בתו של בעל המלון קמה, והדליקה להם נר, ואחר כך עמדה מאחריהם לשמוע דברי תורה. פירוש הסולם כאן].

אשגח אבתריה, וחמא ברתיא דאושפיזא קיימת אבתרייהו, אמר, כי נר מצוה [ותורה אור, קב הישר שם]. מאי נר, דא נר דאיהי מצוה דנשין זכין ביי, ואיהי נר דשבת, דאף על גבי דנשין לא זכאן באורייתא, הא גוברין זכין באורייתא, ונהרין להאי שרגא דנשין מתתקן בהאי מצוה. נשין בתיקונא דהאי נר, גוברין באורייתא, לאנהרא להאי נר, תיקונא דמצוה דנשין אתחייבו בהו.

[הביט מאחוריו, וראה בתו של בעל המלון עומדת מאחריהם. אמר, כי נר מצוה, מהו נר, זהו נר שהוא מצוה שהנשים זוכות בו, והיא נר של שבת. שאף על פי שהנשים אינן זוכות בתורה, הרי הגברים זוכים בתורה, ומאירים לנר ההוא שהנשים מתקנות במצוה הזו. הנשים בתיקון נר הזה, הגברים בתורה, להדליק ולהאיר הנר הזה, שהוא תיקון של מצוה שהנשים נתחייבו בו (פירוש הסולם כאן).]

ובקב הישר שם: כי נר מצוה, ותורה אור: האשה היא מצווה על נר של שבת, ולא האיש. והטעם, כי האשה היא נגד השכינה. ותורה אור, פירוש: התורה שלמד בעלה, שהאיש מצווה על התורה ללמוד, נותן אור והארה גדולה כאותו המצוה של נר שבת שהאשה מדלקת. נמצא ששניהם מאירים באור תורה ואור שבת. (ומסיים שם) אשריהם הנשים שזוכין לבעלי תורה].

שמעת ההיא אתתא [האי בתולה, קב הישר כאן] ובכאת. אדהכי קם אבוה דאתתא, דהות תמן, ועאל בינייהו, וחמא ברתי קיימת אבתרייהו ובכאת, שאיל לה אבוה. סחת ליי עובדא. שארי אבוה דאתתא אוף איהו ובכה.

[שמעה אשה ההיא ובכתה. בינתיים קם אביה של האשה שהיתה שם ובא ביניהם, וראה בתו עומדת מאחריהם ובוכית. שאל אותה אביה [למה ועל מה היא בכי, קב הישר כאן], וסיפרה לו המעשה. התחיל אביה של האשה אף הוא ובכה. פירוש הסולם כאן].

אמר ליה רבי יוסי, דילמא חתנך, בעלה דברתיך, לא זכה באורייתא. אמר ליי, ודאי הכי הוא, ועל דא ודאי בכינן אנא וברתי תדיר. ובגין דחמינא ליה יומא חד דדליג מאיגרא דא למשמע קדיש בהדי ציבורא, סליק ברעותא דילי, למיהב ליה ברתי, ותיכף דנפקו ציבורא מבי כנישתא, יהיבנא ליי ברתי, דאמינא, בדילוגא דא דאתא למשמע קדיש, גברא רבא ליהוי באורייתא, ואע"ג דאיהו רביא, ולא ידענא ביי מקדמת דנא. והשתא אפילו ברכת מזונא לא ידע, ולא יכולנא בהדי למילעי בין חבריאי דיולקי קריאת שמע או ברכת מזונא.

[אמר לו ר' יוסי, אולי חתנך בעל בתך לא זכה בתורה. אמר לו, ודאי כן הוא, ועל זה ודאי אני ובתי בוכים תמיד. ומשום שראיתי אותו יום אחד שקפץ מן העליה הזו לשמוע קדיש עם הציבור, עלה ברצוני לתת לו בתי, ומיד אחר שיצאו הציבור מבית הכנסת נתתי לו בתי. שאמרת, בקפיצה זו שבא לשמוע קדיש, ניכר שיהיה אדם גדול בתורה. ואף על פי שהוא ילד ולא ידעתי בו מקודם לכן, [נתתי לו בתי]. ועתה אפילו [לברך] ברכת המזון אינו יודע. ואיני יכול ללמוד עמו בין החברים שילמוד קריאת שמע או ברכת המזון. פירוש הסולם כאן].

אמר ליי, אעבר ליי באחר, או דילמא ברא יוליד דלהוי גברא רבא. [אמר לו ר' יוסי, העבר אותו באחר (בקב הישר כאן: ר"ל, שיראה שיתן גט וישיא בתו אחר כך לת"ח). (ובתוך דבריו חזר ואמר:)] או אולי יוליד בן שיהיה גדול בתורה. פירוש הסולם כאן].

אדהכי קם איהו [החתן, קב הישר כאן] ודלג עלייהו ויטיב לקמייהו. אסתכל ביי רבי יוסי, אמר, ודאי אנא חמינא בהאי רביא דנהורא דאורייתא יפוק לעלמא מיני, או ברא דיוקים מיני.

[בינתיים קם הוא, [חתנו של בעל המלון], וקפץ אליהם, וישב לפנייהם. הסתכל בו ר' יוסי, אמר, ודאי אני רואה בילד הזה שיצא ממנו אור תורה לעולם, או בן שיעמוד ממנו. פירוש הסולם כאן].

חיקה ההוא רביא ואמר, רבותי אימא קמיכו חד מלה. פתח ואמר (איוב לב, ו) צעיר אני לימים ואתם ישישים על כן זחלתי ואירא מחות דעי אתכם כו'. צעיר אני ואזעירנא גרמי לימים, לגבי נר דאית ליי יומין סגיאין כו', דימים ידברו כו'. ואתם ישישים, חמינא לכו ישישים, על כן זחלתי ואירא מחות דעי אתכם כו'. ועל דא, בגין דאנא רביא, שוינא

פתח החתן על פתורה וביאר ענין שבע ברכות, סודות נפלאים וחיידושים הרבה, קב הישר כאן, כדלהלן בזהר]. פירוש הסולם כאן].
 חדו כולהו כל ההוא יומא במילין דאורייתא, וכל בני מתא עבדו ליי רישא עלייהו. ליומא אחרא קמו רבי יוסי ורבי חייה וברכו לון, ואזלו לארחייהו.

[שמחו כולם כל יום ההוא בדברי תורה, וכל בני העיר שמו אותו, [את הילד], ראש עליהם [להיות להם רב ומורה צדק. קב הישר כאן].
 ביום השני, קמו ר' יוסי ור' חייה וברכו אותם והלכו לדרכם. פירוש הסולם כאן].

כד מטו לגבי דריש, זקף עינוי וחמא לון. אמר לון, מסתכל הוינא בכו יומא דא, וחמינא לכו תרין יומין וחד ליליא דהויתון לגבי משכנא דההוא נער מטטרוון, וההוא נער הוה אולף לכו רזין עילאין בחדוה דאורייתא. זכאה חולקון בני.

[כשהגיעו לפני ר' שמעון, נשא עינוי וראה אותם. אמר להם, מסתכל הייתי בכם ביום הזה, וראיתי אתכם שני ימים ולילה אחד שהייתם במשכן של נער מטטרוון, ונער ההוא לימד אתכם סודות עליונים בשמחת התורה. אשרי חלקכם בני. (פירוש, הילד הזה היה לו מדרגת מטטרוון שנקרא נער, ועל כן ביתו היה משכן מטטרוון). פירוש הסולם כאן].

סדרו מילין כולהו קמי, וסחו ליי עובדא, אמר לון, זכאין אתון, וזכאה חולקי, דהא אדכרנא יומא חד דהוה אזיל עמי בארחא רב ספרא אבוי, ובריכית ליי כד אתפרש מיני, דיהא ליי בר אריא באורייתא, ולא בריכית ליי דאיהו יזכי ביי.

זכאה חולקון בני, עלייכו כתיב וכל בניך לימודי ה'. [סדרו לפניו כל הדברים, וסיפרו לו המעשה. אמר להם, אשריכם ואשרי חלקי, כי אני זוכר שיום אחד הלך עמי בדרך רב ספרא אביו נשל החתן, קב הישר כאן], וכשנפרד ממני ברכתי אותו שיהי' לו בן שיהיה אריה בתורה. ולא ברכתי אותו, שהוא יזכה לראות כן [ועל כן נפטר, ולא הכיר אותו]. אשרי חלקכם בני, עליכם כתוב וכל בניך לימודי ה'. פירוש הסולם כאן].

עד כאן סיפור הזוהר הקדוש, עם הוספות מספר קב הישר ועם תירגום ופירוש הסולם.

ובספר ואמרו אמון מוסיף על זה, וז"ל: נלמד מזה מסוף המאמר שכשבא תלמיד לקבל הברכות מן רבו, ורבו מברכו שיזכה לבנים תלמידי חכמים, יברכו בפירוש שיזכה לגדל אותם, ושיראה בחייו אור תורתם, גם נלמד מזה המאמר שבמקום גדולים אל תעמוד, ונכון לזעיר להדר לשמוע מפי ישישים חכמים, כי ישמע בוודאי מה שלא שמע עדיין, ואז ירבה עליו חכמה.

גם נלמד מזה המעשה שצריך האדם ללמוד יחודים, שהרי רב ספרא למד עם בנו החתן יחודים בברכת המזון ובקריאת שמע ובחיידושי התורה אף שהיה בנו עדיין רך בשנים.

עוד יש ללמוד מזה, שומר מצוה לא ידע דבר רע בשביל שראה האושפיזא את החתן שהיה קופץ מאיגרא לשמוע קדיש ולומר אמון יהא שמיה רבא, ראה שהיה עוסק במצות, ונתן לו בתו לאשה בשביל מצוה אחת על כן צריך כל אדם לזיזר במצוה ובתורה, ואז יגן ה' בעדו בעידנא דעסיק ביה ובעידנא דלא עסיק ביה ולכל אשר לו יהי' שלו'.

הרב שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין
 בית שמש, ארץ הקודש

ברעותי דלא למללא עד תרין ירחין, ועד יומא דא אשתלימו, והשתא דאתון הכא, אית למפתח באורייתא קמייכו,
 [צחק ילד ההוא ואמר, רבותי, ואמר לפניכם דבר אחד. פתח ואמר, צעיר אני לימים ואתם ישישים, על כן זחלתי ואירא מחות דעי אתכם כו'. צעיר אני, דהיינו שמייעטתי את עצמי, לימים, לפני אדם שיש לו ימים רבים כו', משום שאמרתי ימים ידברו כו', ואתם ישישים, ראיתי אתכם ישישים, על כן זחלתי ואירא מחות דעי אתכם כו'. ועל כן בשביל שאני ילד, שמתני ברצוני שלא לדבר עד ב' חדשים, ועד היום הזה נשלמו. ועתה שאתם כאן, יש לפתוח בדברי תורה לפניכם].

[קב הישר כאן: והתחיל לדרוש זה הפסוק כי נר מצוה ותורה אור, וגילה להם כמה סודות בתורה על פי הסוד. ואחר כך פתח ואמר]:
 והשתא רבותי, אנא מבבל, וברא דרב ספרא אנא, ולא זכינא לאשתמודעא לאבא, ואטרידנא הכא, ודחילנא [עד הכי למימר מילין דאורייתא, קב הישר כאן], דהא יתבי ארעא דא אינון ארייוון באורייתא, ושוינא עלי, דלא אימא מילי דאורייתא קמי ביי עד תרין ירחין, ויומא דא אשתלימו. זכאה חולקי דאתערעטון הכא.

[ועתה רבותי, אני מבבל, ובנו של רב ספרא אני, ולא זכיתי להכיר את אבי, ונגרשתי לכאן, ויראתי, מפני שיושבי ארץ הזו הם אריות בתורה, ושמתני עלי, שלא לומר דברי תורה לפני איש עד שני חדשים. וביום הזה נשלמו. אשרי חלקי שפגשתים כאן. פירוש הסולם כאן].

ארים רבי יוסי קלי' ובכי, וקמו כולהו ונשקוהו ברישי. אמר רבי יוסי, זכאה חולקנא דזכינא בהאי ארחא, למשמע מילי דעתיק יומין מפומך, מה דלא זכינן למשמע עד השתא. [נשא ר' יוסי קולו ובכה, וקמו כולם ונשקוהו בראשו. אמר ר' יוסי, אשרי חלקי שזכיתי בדרך הזה לשמוע דברי עתיק יומין מפיך, מה שלא זכיתי לשמוע עד עתה. פירוש הסולם כאן].

יתיבו כולהו, אמר לון, רבותי, מדחמינא צערא דהאי חמי וברתי, דדחקי ומצטערי בנפשייהו דלא ידענא ברכת מזונא, אמינא לון, דעד דאנדע ברכת מזונא לא אתחבר באנתתי כארח כל בני עלמא. ואע"ג דיכילנא לשמשא בה בלא חובה, לא בעינא למעבר על דעתייהו, הואיל ולא הוינא יכל למימר מידי עד תרין ירחין, ויומא דא אשתלימו כו'.

[ישבו כולם, אמר להם [החתן], רבותי, משראיתי הצער של חותני ובתו [אשת], שנדחקו תצטערו בעצמם על שאיני יודע ברכת המזון [וקריאת שמע], אמרתי להם, עד שאדע ברכת המזון לא אתחבר באשתי כדרך כל בני העולם. ואף על פי שיכולתי לשמש בה בלי חטא, לא רציתי לעבור על דעתם, משום שלא יכולתי לומר משהו עד שני חדשים. פירוש הסולם כאן].

חדו רבי יוסי ורבי חייה וחמוי וברתי, ובכו מסגיאו חדוה. אמר רבי יוסי, במטו מינד, כיון דשריאת, אנהיר לן יממא, זכאה חולקנא בארח דא כו'. [שמחו ר' יוסי ור' חייה וחותנו ובתו, ובכו מרוב שמחה. אמר ר' יוסי, בבקשה ממך, כיון שהתחלת, תאיר לנו את היום, אשרי חלקנו בדרך הזה. פירוש הסולם כאן].

קמו כולהו ונשקוהו. א"ר יוסי, ודאי הילולא איהו יומא דא, ולא ניפוק מהכא עדי דיתעביד הילולא בכל אנשי מתא. דא הוא הילולא דקוב"ה אתרעי ביי. נטלו לה לאינתתי ובריכו לה בכמה ברכאן. עבדו דאבוה יתקן ביתא אחרא לחדוה. כנישו כל אנשי מתא לההיא חדותא, וקראו לה כלה, וחדו עמהון כל ההוא יומא, ואיהו חדי עמהון במלי דאורייתא כו'.

[קמו כולם ונשקוהו. אמר ר' יוסי, ודאי יום משתה הוא יום הזה, ולא נצא מכאן עד שיהיה נעשה המשתה לכל אנשי העיר. זהו משתה שהקב"ה רוצה בו. לקחו את אשתו וברכו אותה בכמה ברכות. עשו, שאביה יתקן בית אחר בשביל השמחה. אספו כל אנשי העיר לשמחה ההיא, וקראו [את אשתו] כלה, ושמחו עמהם כל אותו היום, והוא שמח עמהם בדברי תורה [ועל סעודות הנישואין

מחברים של
למעלה מאלף ספרים

נשיא ארגון
"מפעל הזוהר העולמי"

מפעל הזוהר העולמי
 סניף בת ים רח' בר יהודה 50, בת ים
 052-7651911

לקבלת מידע, ספרים ועלונים על הצניעות (ועל החרם): 052-7160124 להשאיר הודעה
קו שומרי החומות: 072-3372978 (באנגלית שלוחה 97) קו האמת: 077-2301519, מידע בנושא תקרובת ע"ז בשיער הפאות: 074-7962328

עלון דף היומי להתאחדות הקהילות

דבר יום ביומו על הצניעות ויסודי הדת

התעוררות - הוא ארגון שמוקדש להלכות הצניעות ויסודי הדת בהשתתפות אדמו"רים, רבנים, קהילות, ולומדי תורה לשמה, בפיקוח כ"ק האדמו"ר רבי שלום יהודה גרוס אבדק"ק האלמין שליט"א, מחבר יותר מאלף ספרים על כל יסודי הדת

קו שומרי החומות: 072-3372978 לקבלת מידע בטלפון: 054-8505028

עלון מס' 542 לימוד דף היומי להתאחדות הקהילות על קדושת בית המדרש שהוא מיסודי הדת – כ"ח אדר שנה שניה תשפ"ג

ספר "מקדש מעט" – קדושת בית הכנסת - חלק י"ח

הקדמה

הספר הקדוש הזה יצא לאור קרוב למאה פעמים במשך 50 שנה האחרונות, כאשר הדפוסו את זה בגדלים שונים. וכמו כן הספר נדפס גם כן בספר תהלים השלם. הספרים חולקו בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות ברחבי העולם, כ-12 ספרי תהלים לכל מקום, אשר בתוכם נדפס כל הספר מקדש מעט.

הכנסנו את הספר מקדש מעט בתוך ספר התהלים, בכדי שכל מי שקורא תהלים יוכל ללמוד בספר הזה בקלות. הספר הזה גרם לגדולות ונצורות, עד שב"ה היום ישנם הרבה חסידויות ואנשי מעשה שמעוררים על קדושת בית הכנסת, והרה"צ רבי מאיר מיכאל גרינוואלד שליט"א אחרי שלמד אולי 20 פעמים את הספר מקדש מעט, נסע במשך עשרות שנים בכל העולם לעורר על קדושת בית הכנסת, והחתים קרוב למאה אלף אנשים ובחורים וילדים שלא ידברו כל ימי חייהם בבית המדרש.

הספר הקדוש הזה נדפס בערך כמיליון עותקים ב"ה. וקעת החלטנו לעורר את הענין מחדש ולעשות עלונים בסדר לימוד יומי כפי שמופיע בספר מקדש מעט, בכדי שיהיה קל לכל אחד ואחד ללמוד את סדר הלימוד היומי הזה.

וכדאי מאוד שהרבנים ראשי ישיבות ומלמדים ילמדו עם תלמידיהם שיעור יומי בספר הקדוש הזה, וכמו כן מוטלת החובה הקדושה על כל אב לשנן את הדברים עם ילדיו, ועל ידי כך נזכה לגאולה השלימה בקרוב ממש בב"א.

אנו מבקשים שגבאי בתי הכנסת יחלקו ויתלו עלונים אלה בכל יום בבתי הכנסת, וכן רצוי מכל יחיד ויחיד שיפיץ ויחלק - כי כל ישראל ערבים זה לזה. אין לתאר את גודל הזכות של מזכי הרבים בפרט במצוות שקשורות לקידוש ה', כמו שיתואר בעלונים הבאים בע"ה.

ספר

מקדשי השם

דברי התעוררות בוערים כלפיך אש - מול מלמדים - מנהלים - ראשי ישיבות - רבנים - אדמו"רים - מגידים - דרשנים - נשיאי מוסדות ומנהיגי ציבור באיזה אופן וצורה שהיא - חובתן ואחריותן כלפי הציבור וכלל ישראל ואלפי אלפים ורבבות רבבות זכיות שביכולתן לרכוש בקלות מידי יום ביום.

יש קונה עולמו בשעה אחת! על ידי הקמת "וועד" במקום שדר שם, לעורר ולהזהיר ולהתריע על כוחו הגדול של אמירת אמן ויה"ש"ר כהלכתן.

יצא לאור ע"י חברה מזכי הרבים העולמי למען קדושת בית הכנסת ואמירת אמן רחוב הטורים 10, ירושלים עיה"ק תובב"א טלפון 539-497 (02) ארגון בני תורה מאמצים לתקן ולבסס לרומם ולנשאות קדושת בתי כנסיות ובתי מדרשות ולהחזיר עטרת אמירת אמן ליושנה - הכל לשם מצוה בלבד

ספר

מקדשי השם

דברי התעוררות בוערים כלפיך אש - מול מלמדים - מנהלים - ראשי ישיבות - רבנים אדמו"רים - מגידים - דרשנים - נשיאי מוסדות ומנהיגי ציבור באיזה אופן וצורה שהיא - חובתן ואחריותן כלפי הציבור וכלל ישראל ואלפי אלפים ורבבות רבבות זכיות שביכולתן לרכוש בקלות מידי יום ביום.

גוף הוועד:

הרכב גדול מרבנים, ראשי ישיבה, ותלמידי חכמים יושבי אוהל. מטרת הוועד:

לתקן ולבסס יסודי קדושת בית הכנסת ובית המדרש על מכונה הראוי, כי חיים אנו בזמן עקבתא דמשיחא שצרות משונות פוקדות אחינו בני ישראל די בכל אתר ואתר תכופות רחמנא ליצלן, עד שגם קטני קטנים נתפסים בחלאים ופגעים

רעים ומשונים בעוונותינו הרבים בכמות ובאיכות כה גדול שלא נשמע כזאת מימי קדם, וכפי עדותן של המדרשים כולם בעקבות זלזול קדושת בית המדרש, וגם הזנחת אמירת אמן יהא שמיא רבא, אשר מעולם היתה למגן ולמחסה לכלל ישראל להגן עליהן מכל עקתן ומרעין בישין. ולבטל מעל ראשי ישראל כל הקטרוגים וגזירות רעות טרם יצאו לעולם הזה בשליחותן.

כח הפועל:

ותהי ראשית מלאכת הוועד לעורר את הכלל ולהזכירן את הידוע להן בדרך "עורו ישנים משינתכם" קומו ועשו לדי' אלקיכם בעוד מועד להשתיק המקטרג ולבטל כל גזירות רעות מעל שונאי ישראל בעצה היחידה הנשאר לנו בזמן הזה על ידי כח התפלה ואמירת אמן והתנהגות בשתיקה בעת התפלה, בפרט בקדיש ושמונה עשרה וקריאת התורה, ובזכות זה השם הטוב יאמר למלאך המשחית הרף, וישפיע רק טוב לעם בני ישראל, כמו שצוה על ידי עבדיו הנביאים בזוה"ק ומדרשים.

איכות התעוררות:

כבר נדפסו לערך טופסים של קונטרס מקדש מעט ונפוצו בכל קצות תבל, כל מקום אשר דבר ד' ודתו מגיע, ונעשה בעזרת השם יתברך התעוררות עצומה בכל המקומות, וזה מראה באצבע כי ישראל קדושים הן נתבעין ונותנין, והזכרה קלה כמות שהיא, די להן לעורר נקודת אש קודש שבפנימית כל אחד, והבערה זו ללהב יצאה, להתלהב בכל עוז לעמוד על המשמר בעצמו, וגם לפקוח על בני ביתו ולעורר שכניו קרוביו ומיודעיו על כל הנערך בקונטרס הנ"ל, וגם הרבנים וראשי ישיבה לפקח על אנשי קהילתם ואדמו"רים לפקוד אנשים לעמוד על משמרתם לבלתי תת שיחה כל שהוא לבא בעת התפלה.

פירות הנושרין:

לא יאומן כי יסופר המהפכה הגדולה הנעשתה בעקבות ההתעוררות אשר עלה פי אלפי אלפים מעלות יותר מן המשוער בתחלה. נצטט כאן רק מן הידוע אצלנו על ידי העסקנים החשובים הדגולים המפוזרים בכל התפוצות. הע"י.

היקר מכל, עמל וטורח הגוף, גזל שינה וגזל אכילה, לא פעם או פעמיים בלבד אלא בכל עת. ומסיבה זו אין מוזכר שום שם כלל כדי שהעבודה תהיה נעשית בלי נגיעות ופניות ואשר זה הוא בטוח חזק שהדברים יעשו רושם לטובה בלב הלומדים בו כמו שדרשו חז"ל בב"מ אצל מעשה דר' חייא דעבד דלא תשתכח תורה מישראל.

הצלחה למעלה מדרך הטבע:

בחדשים האחרונים אב אלול שנת תשמ"ח לפ"ק נדפס הספר הנ"ל ב-4 מהדורות בשני פינות העולם: בחו"ל נדפס הספר מקדש מעט לתועלת התשב"ר והזקנים בגודל 9/10 סך 5000 טופסים, ועוד נדפס בספר תהלים השלם סך 4000 טופסים, ונדפס גם כן בארץ ישראל בתהלים השלם סך 2000 טופסים, ועוד נדפס בקונטרס פורמט כיס (פאקעט סיזי) בגודל של 3+4.5 סך 5000 טופסים ונתחלק בחינם לבני הישיבות ולבני הכולל, ועוד נדפס בתהלים השלם בחו"ל סך 4000 טופסים. ס"ה שנדפס רק בשני חדשים האחרונים 4ב מהדורות סך 16 אלפי טופסים.

לקוראנו הנכבדים:

כבר רואים הינכם גודל העמל והתלאה, ועל כל זה קשה להשיג על בוריה טורח הגוף לסדר אלפי חבילות הכריעה על גבי הקרקע, הגבהת חבילות כבדות גם בימות החמה כאשר השמש בתקפה והזיעה מכסה כל גוף האדם, וכל העבודה נעשית בעמקי המרתפים שהכותלים מזיעין והגגות מפילין סיד וטיח מרוב יושן, ואור הנר דוהה, וכבה, כי אין כסף לשכור דירות מרווחות, ועליהם מיני שרצים שונים הרוחשין על גבי הקרקע ומפריעין העבודה, ועל כל זה ששין ושמחין בעבודתן כהקרבנות, ביוזען להערך גודל המצוה בפרט מצוה הנעשית על ידי צער דקי"ל לפום צערא אגרא, ושואבין חיזוק מהמכתבים המגיעין מלאים עידוד ואומץ רוח מכל רבני העולם וראשי ישיבות ותלמידיהון, ושמבקשים ומחפשין אחר הקונטרס שזהו שווה להעסקנים יותר מעל כל הון, ולא יסכימו למכור עמלן עבור כל חללי דעלמא. ובכן הננו מכריזים מפרסמים ומודיעים, כי כל המעיין בהקונטרס לצרכו הפרטי או לצורך רבים בכל אופן שעולה על דעתו כי יוכל ליקח תועלת מהקונטרס, ימחול לשלוח הזמנה להועד (האדרעס למטה), ולפרוט כמה טופסים צריך, ויקבל אותן בסבר פנים יפות בלי שום תשלום כלל רק כדי ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים.

ועד הפועל העולמי להרמת קדושת בית הכנסת ואמירת אמן.

מלמדים

ונקוט דוגמא עד כמה ביד מלמד פשוט לקנות לו זכותים עד לאלפי אלפים ורבבות רבבות בלי שיעור וערך ואין צריך לטרוח עבורו.

מלמד:

מלמד שמלמד לתלמידים ובתחילת השיעור מפריש רבע שעה (15 מינוט) בגודל מעלת אמירת אמנים ויהש"ר, עד שבעבורו זוכין לעושר בנים וכבוד, והקרן קיימת לו לעוה"ב, ומקרב בזה הגאולה, ועוד ועוד (הכל כמו שנדפס בקונטרס "מקדש מעט") ונתעוררים התלמידים לעמתו לקיים כל היוצא מפיו, ובדרך כלל אצל מלמד אחד יושבים לכל הפחות 20 תלמידים, ובכל שנה מחליף תלמידים חדשים. עד שלאחר 30 שנה באומנות המלומדת (שזהו חשבון הרגיל למלמד) מתקבץ לחשבון 600 תלמידים ונניח שרק 500 מתקיים אצלם ההתעוררות. ואדם עונה לערך 90 אמנים בכל יום, נמצא בשנה אחת (365 ימים) סך 32,850 אמנים ליחיד בלבד נמצא לכל התלמידים סך 16,425,000 לשנה אחת בלבד, וזהו קרוב **לשבעה עשר מיליאן**, ובמשך ששים שנה (מבין 7 עד 10) מתקבץ לחשבון **985,550,000,000 זהו כמעט ביליאן**. ואם יש

1. רבנים אשר אש ד' תוקד בהם להלהיב בני ישראל בכח התפלה ואמירת אמן וקדושת בית הכנסת בכלל - שנלאו מלחפש ולבדוק בעשירית ספרים וללקט חומר הנצרך להם, שמחו כמוצא שלל רב, על הקונטרס הנפלא המכילה כל הנדרש, החל מן המקראות ועד לספר האחרון שבדור האחרון הכל **מסודר בסדר נפלא כשלחן ערוך ומוכן לאכול**. עד שברגעים אחדים בסקירה מהירה מקיפין כל הענין, וראוי להיות משקה מתורת רבו לאחרים.

2. יש רבנים שמעיינין בקונטרס הנ"ל בינם לבין עצמן בתור הכנה לדרשת מוסר שלהם לפני קריאת התורה או בשאר עידן ועידינים המוכשר להתעוררות. **כמו סעודה ג' של שבת קודש - לפני תקיעת שופר - שבת שובה - לפני כל נדרי**.

3. יש רבנים שמלמדין בו שיעור לבעלי בתים (ולתועלת הזקנים נדפס באותיות גדולות ובהירות השוה לכל נפש).

4. מלמדים משתמשין בו לעורר תינוקות של בית רבם והן הן שחכמינו זכרונם לברכה משוון ככוכבי רקיע על שמזכין התינוקות ומביאין אותן לחיי עולם הבא, **וכל המצות שעושין כל ימי חייהן נזקף על חשבון המלמדים שלימדו אותן ללכת בדרך הישרה**. ובי"ה ישנם הרבה מאד מלמדים שמלמדין עם התינוקות בכל יום חצי שעה לפני הלימוד מקונטרס הנ"ל, ורואין פרי בעמלם. **(וגם לתועלת הנערים נדפס כעת באותיות גדולות, על פי בקשת מלמד שלמד בספר הנ"ל עם התלמידים שלו, ושלה דמי קדימה [סכום חשוב מאוד] להדפיסו באותיות גדולות לתועלת הרבים ובפרט לתינוקות של בית רבם), ומלמדים הללו אין קץ למתן שכרן**.

5. המנהלים לבתי תשב"ר מעוררין המלמדים ללמד בהם לתינוקות, וגם הם בכלל מזכי הרבים על ידי זה.

6. ראשי ישיבות מלמדין לתלמידיהון המבוגרים, ומלהיבין לבם לאביהם שבשמים על ידי זה, וההצלחה מורגשת על ידי התלמידים, שכל רואיהם יכירום כי הם זרע בירך ה'.

7. בחורים ובני ישיבות קובעים שיעור עם חברים ללמוד בהם דבר יום ביומו ומרגישין בעצמן שינוי עצום לכל הנושא. יש קובעין בו שיעור לפני התפלה דוקא.

8. האבות משתמשין בו ללמד לבניהם קשת ללחום מלחמת היצר ולכבשו ולכוון תלמידיהם להתפלל ולענות אמן כראוי וכיאות.

9. המגידיים והדרשנים וכל בעלי מוסר שמחין בו כעל הון על המוכן ומסודר לפנייהם להשקות מתורתו לקהל עדת ישראל עדרי צאן קדשים.

10. בעלי בתים בבית המדרש מעייניו בו לעתות הפנאי בין גברא לגברא בקריאת התורה. ההצלחה מעל כל המשוער: מכתבי עידוד המגיעין להועד מדי יום, הן העדים החיים על גודל ההצלחה שזכתה בו הקונטרס הנ"ל, וזאת נוסף לגוף העובדא שכבר נכנסין אנו למאה אלף השישית מטופסי הקונטרס אשר בעודו בכפו יבלענו. זריחת ההצלחה במהירות כה נפלאה עוררה גם בנו לתת לב כי אצבע אלקים הוא שמעשינו מרוצים לגבוה, ומגבהי מרומים משפיעי שפע ברכה והצלחה בכל העסקינו, כאשר מרגישין העסקנים בכל עת ובכל שעה, ולעיתים תקופות התביעה מהציבור להקונטרס כה מהיר, עד שאי אפשר לכל העסקנים יחד להפיק רצונם ואפילו למחצה גם אחר עבודת ח"י שעה למעת לעת.

סוד ההצלחה:

אחר התבוננות עמוקה מכל חברי הועד לתור ולחקור אחר סוד ההצלחה באנו למסקנה אחת, שסוד ההצלחה מטעם כי הכל כאשר לכל מתחילת הכתיבה עד גמר הדפסה והפצה נעשית בלי שום פניה, רק בכוונה אחת לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו, אין אף אחד מכל העסקנים שיהנה אף פרוטה שבורה, אבל יש וישנם עסקנים לרוב שמשקיעין בו הון, וזמן

תשע שכבר אפשר להן להשפיע לילדים שאצלן בענין תפילה ואמן יהש"ר. אם יעורר יום אחר יום להמלמדים למלאות תפקידן, הלא בו בפרק שכל מלמד מקבל זכויות עבור כתיבתו של בלבד, המנהל מקבל שכר עבור כולו, ובשנה אחת בלבד ניתוסף על חשבונו סך **150,930,000 אמנים**, ואחר 6 - 5 שנים כבר יש לו יותר מ**ביליאן 1,000,000,000 שלם של זכויות**, נמצא שמה שמלמד אחד צריך לעמול יום אחר יום למשך ששים שנה יוכל המנהל לקבל בחמשה שנים לחוד ובעבודה קלה.

מגידי דרשנים ורבנים :

אצלן כבר עולה כח ההשפעה ובעקבותיו מספר הזכויות פי כמה מהני"ל שכן השפעתן מגעת לפעמים להרבה מנהלים וראשי מוסדות יחד, ובידן לאסוף מנהלים ומלמדים והמסתעף ולהחם לבן, להשפיע על החונים תחת דגליהן, נמצא שביד מגיד ורב לקבץ זכויות בשנה אחת כחשבון 3-4 מנהלים ועוד.

נשיא מוסדות :

שתחת רשותן כמה וכמה מוסדות, ובידן לעמוד בתקיפות ולכנס כל המנהלים ומלמדים ושאר משפיעין מדריכין ומגידי שיעור אצל בחורים ואברכים ושאר אדם ולצוות עליהם לעשות בכל תוקף ועוז לרומם ולנשאות ענין אמנים ויהש"ר, ושאר ענינים השייכין לקדושת ביהמ"ד, מי ידמה להם ומי ישווה להן, הלא באסיפה חדא ובדרשה נלהבה של חצי שעה, ביכולתן להפוך רוח המוסדות ברוח סערה וסוער עבור קדושת השם וביתו - הוא בית המדרש ולקבץ בכל שנה זכויות לבלי מספר, ובשנה אחת בלבד בכחו לאגור עבור עצמו זכויות של אלפי תינוקות הלומדין במוסדותיו.

ואם לדוגמא חונין תחת דגלו סך 30 כתות אז יעלו זכויותיו סך **1,000,000,000 לשנה אחת בלבד**, וככל שכתותיו מרובין מזה תוסיף על החשבון כהנה וכהנה, ואחר שנים נכפל ונשלש החשבון הרבה פעמים, ככה כני"ל, עד שאחר שנים מועטות זכויותיו רבו מלמנות, וכל זה מקבלים בלי שום עמל וגייעה וזיעת אפיים כלל.

ולאידך גיסא כבר אמרו חז"ל (שבת נד.), דמי שבידו למחות ואינו מוחה, נתפס על אותו עון. נמצא שזה לעומת זה המלמדים המתרשלים לעשות בעניית אמן יקבלו עונש של **ביטול אמירת 1,000,000,000 (ביליאן) אמנים כל ימי חייהם**, זאת בנוסף על קדושת בית הכנסת, וגם על ביטול אמירת אמן, הנגרם על ידי תלמידיהן, שלא נזהרו ושוחחו בבית המדרש, וביטלו גם אחרים מלענות אמן.

וכן כל מיני חולאים רעים הפוקדים רח"ל לתינוקות מדי שנה בשנה, וכן האברכים ונשים צעירות הנקטפים רח"ל, שהכל עונש מן השמים שהיה אפשר לקרוע על ידי אמירת אמן ויהש"ר (עיי' מקדש מעט) על הכל כאשר לכל יבאו הם במשפט, כאשר יבואו ויתקרבו ימי הדין הגדול והנורא. **ועכשיו מול המלמדים - המנהלים - ראשי ישיבות - רבנים - אדמורי"ם - נשיאי מוסדות פנינו**, הלא ברור כשמש בצהריים שבידכם לרומם לנשאות ולפאר ולחזק אמירת אמן ויהש"ר בבתי כנסיות ובתי מדרשות ושאר בתי ישראל על ידי השפעתכם אם לא כולו, אז על כל פנים למחצה לשליש ולרביע, ומעתה היאך נשא פנינו ולא תכסה בושא ורוק כל עצמותינו, כשבידינו לעשות כל זאת בלי עמל ובלי הוצאת ממון ובלי שום טירחה, ואין אחד שיש לו נגיעה על זה. ואין מי שימחה בידכם, וכמעט מן הנמנע יסוד הדת כזה, שאין מי שימחה להמערורים, ובידכם על ידי זה לבטל כל גזירות קשות ורעות מעל שונאי ישראל, ולהרבות לעצמכם זכויות שישמור צאתכם ובואכם, וישפיע עליכם בקבע בניס בריאים יראי ד' ות"ח - חיי אריכי בריות גופא ונהורא מעליא - ומזוני

לו יותר מ22 תלמידים לשנה אז יש יותר מ**ביליאן**. ועל כל אלו מקבל שכר כיון שהן פרי מעשיו של המלמד כמבואר בחז"ל.

ועדיין החשבון לא נגמר כי מכל כך תלמידים יוצאין לפי החשבון לכל הפחות 100-120 תלמידים שיגדלו להיות מלמדים וראשי ישיבה ורבנים וימשיכו הדרך שקיבלו מרבן (כי באופן כללי טבע האדם שסגנון ומהלך שספג בקרבו בטל ילדותו, ונערותו, ובגרותו, נעשה אצלו טבע שני ומאליו ימשיך לדרוש ולנאום מה שקיבל מרבותיו) נמצא שבדור שני כבר יש על חשבונו לכל הפחות **מאה פעמים ביליאן מיליארד מצות של אמירת אמן**. לבד מיהש"ר, והזכותים של שתיקה בעת תפילה וקריאת התורה ואמירת קדיש. (וזהו אם יהיו מלמדים, אבל התלמידים שמתגדלין להיות מנהלים, רבנים, וראשי ישיבה יש הרבה והרבה יותר כדלהלן). ובדור השלישי כבר יש **עשר טריליאן 10,000,000,000** זכותים על חשבונו כמו שכתוב בחובת הלבבות דכל היוצא מהשפעתו עד סוף כל הדורות הכל נזקף על חשבונו.

וימצא איש ששבק חיים לכל חי זה מאה שנים בלבד, וכבר עמדו חמשה דורות תלמידי תלמידיו **מתקבצין לזכויותיו בשנה מאה אלף טריליאן 100,000,000,000,000 זכויות**, ובכל שנה ושנה נכפל מאה פעמים ככה, ואם תשאל והכי בטוח המלמד שתהיה המשך לכל דורות תלמידים שלמד עמהם, אף אתה אמור לו כי לא מחכמה שאלת זאת, דכבר הורינו רבותינו זצ"ל **מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה וחשב לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו כאילו עשאה** (כמבואר באורך בחובה"ל ראשית חכמה ושבת מוסר ושע"ת להר"י באורך).

וכל אלו **עשר טריליאן 10,000,000,000** הזכויות הן עבור מצות אמן בלבד, ועוד נוסף על זה השתיקה בעת התפילה ושמירת קדושת בית הכנסת ובית המדרש. וגם ניטל הזכויות משאר העולם שאין זהירין כראוי (כמבואר במפרשים מסכת חגיגה על הגמרא **זכה נוטל הזכויות משאר העולם שאין זהירין כראוי** (כמבואר במפרשים מסכת חגיגה על הגמרא **זכה נוטל חלקו וחלק חבירו בגן עדן** וכה מפורש בס"ח) ועיין עוד באבן שלמה להגר"א **דהמוכח חבירו אם לא קיבל אז מקבל הוא השכר כאילו קיימו חבירו**.

גם יש להוסיף שכל תלמיד מעמיד בית נאמן בישראל וכל משפחה בדרך כלל מעמיד בערך ג' בניס בדרך בינוני זאת אומרת לשש מאות תלמידים יש לו עוד זכותים של 1800 ראשי משפחות המעמידין להלאה ראשי משפחות. וכל זה נוסף על הזכותים המתרבין אצלו בעד שאר מצות, והתורה שמלמד עמהם ומשפיע מתוכו להם.

מורה : (טיטשער)

וככל הנאמר לעיל גם על המורות ומדריכות במוסדות לבנות [בסקול] גם עליהן מוטל להדריך הבנות לכל זה, הן לעצמו כפי ששייך, והן שידעו להדריך בניהם אחריהם.

ראשי ישיבות :

גם כן חובתן להדריך התלמידים כפי הראוי, וזוכין ברבבות רבבות זכויות כמו המלמדים ממש, פוק חזי מה שכתבנו לעיל בזכויות המתרבים למלמדים, וזכרון אחד עולה גם לכאן.

מנהלים :

שיראת ד' נוגע ללבן, ויודעין גודל השכר המוכן למדריכים, ומעוררים עליהם, מוטל ביתר שאת לדבר על לב המלמדים שישקיעו כח ואומץ בתלמידים באמירת אמן ודכוותיה והמנהל ישכיל לדעת, כי בעבודה קלה כמות שהוא יכול להרויח זכויות הרבה הרבה, יותר מן המלמדים, והזכות תעמוד לו לעד ולנצח נצחים בלי שיעור וערך, הא כיצד מנהל שתחת דגלו ורשותו חונין עשרה מלמדים, ומהם לכל הפחות

אלף אנשים, וכל זה אפילו רק ביום היארצייט. ועכשיו הוא חשבון מה מאד תוגדל עליות הנשמה מעלה מעלה עד בלי שיעור וחקר אם הבנים יזכו אלפים ורבבות מישראל בכל יום מימות השנה לזוהר באמירת אמנים בלבד, אלא גם בהתעוררות מניעת שיחה בעת אמירת קדיש וקדושה, וידיעת הלכות אמן לכל פרטיה, למען דעת היאך לענות אמן כהלכה, שלא יהא קטופה או חטופה כמבואר בספרים, **שאם אין עונה אמן כהלכה לא די שאינו מעלה הנשמה, אלא אדרבה מורידה** (עי' בפנים במקדש מעט) - הלא בודאי שאין נחת רוח לההורים בעולמים יותר מזה.

אולם כעת נשאלת השאלה והלא דבר זה רחוק מהמציאות, דע לך שדבר הזה לא רחוקה היא ממך כלל וכלל ואפילו טירחא לא נצרך, הא כיצד הקונטרס "מקדש מעט" הנדפס באותיות מאירות ובהירות בלשון צח וקל ומכיל כל תוכן הנ"ל, אם תדפיס אותן על מנת לזכות הרבים יתקיים כל הנ"ל, ואינך צריך יותר רק לקרות להמו"ל והוא יסדר בכל הדפסה וההפצה (כמובן באופן שתה"י בטוח כי הכל מתקיים על צד היותר טוב) בכל תפוצות ישראל.

בעקבות האמור, בין והתבונן **האם כבר יצאת חובתך כלפי הורייך שמתו על קידוש השם מבלי השארת אפילו מצבה להתפלל עליהם, ולא נותר להם רק הבנים שהשאירו כאן, והזכיות הנעשין על ידיהן לזכות נשמתם**, קומו והזדרזו לתת כבוד לההורים המצפים בכליון עינים לכל זכות וזכות להעלות נשמתם מעלה מעלה, ולקיים בזה מכבדם במותו. ובזכות זה נזכה לגאולת עולם בימים הקרובים בב"א.

ארגון בני תורה מאמצים לתקן ולבסס לרומם ולנשאות קדושת בתי כנסיות ובתי מדרשות ולהחזיר עטרת אמירת אמן ליושנה - הכל לשם מצוה בלבד

בספר שערי חיים שעל שער אפרים, (בדף קכ), וז"ל: וראה נא מה שכתב בשה"ק הישר והטוב (ח"ב דכ"ו) וז"ל: הנה הזכרתי שיש כמה עבירות שבדורינו אינם נחשבים לעבירה כלל כגון שיחת חולין בבית הכנסת ואמרתי בשם הצה"ק בעהמ"ח ישמח משה ז"ל על הכתוב (ירמ"י כה) ה' ממרום ישאג וכו', שאג ישאג על נוהו, דמבואר בזהו"ק דמשום זה אין ישראל נגאלין על דעבדין קלנא בשכינתא ח"ו ואחד הוא מה דמשתעין בבי כנישתא, וזה שאמר ה' ממרום ישאג, ולמה ישאג הלא בידו לגאול אותנו על זה אמר ישאג על נוהו משום דעבדין קלנא בשכינתא עי"ש.

ובספר פלא יועץ ערך בית הכנסת ובקונטרס יענו בקול מזה בארוכה והדברים עתיקין. ומה נאמר ומה נדבר עכשיו ביותר בדורותינו שפל הזה בעוה"ר נפרצה פרץ עלי פרץ גם הרבה ת"ח אין נוהרים בזה ואין איש שם על לב, על כן בודאי ראוי ונכון לתקן המי שבירך הזה בכל תפוצות ישראל אולי יתנו אל לבם לתקן זה וירחם ה' עלינו ויגדור פרצותינו בבית פרץ בביג"צ בב"א.

הרב שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין
בית שמש, ארץ הקודש

רויחא, ועוד ישאר קרן קיימת לעוה"ב, ותנוחו בשלום בגן עדן בין שאר הצדיקים היושבין ועטרותיהן בראשיהן ונהנין מזיו השכינה לעד ולעולמי עולמים בלי הפסק כלל וכלל. **ואם החרש תחרישו בעת הזאת** אז לא די שאיבדתם בידיכם כל הני זכיות פסידא דלא הדרא עולמית, ועד כמה יכאב הלב לעתיד לבא כאשר תזכו לראות בעיניכם עד כמה שגבה מעלת מלמד שנהג כשורה ועורר לב התלמידים לאמן ויהש"ר, שזוכה לישב בין הצדיקים וקדושים מזכי הרבים, ושובעים עונג וקורת רוח, מה שקשה לתאר ולצייר עלי גליון, עד שעליה אמרו **יפה קורת רוח רגע אחת בעוה"ב מכל חיי עולם הזה, ותזכו לראות כל זה יום אחר יום, שנה אחר שנה עד לעולם, בלי ספק שיתפוצץ לב המלמד, בהתבוננו שלכל זה היה יכול להגיע בטורח כל שהו ממש בעולם הזה, וכן ניתן לאמור אודות שאר ראשי העם הנ"ל, שהיה בידם להשפיע לרבים כמו המנהלים - ראשי ישיבה - אדמו"רים - נשיאי מוסדות - רבנים, והתחרטו ולא עשו ככה, ובעולם הבא ימצאו עצמן יושבין אלף מעלות פחותה מרבנים יראים שבעולם הזה היה כבודם נדרס ונשפל, אולם שם בעולם האמת מעלתם עד שמי רום, על אשר בעולם הזה דאגו עבור קדשי שמים, והניחו צרכיהם מן הצד, ופחדו ורעדו כל זמן אם כבר יצאו ידי חובתם, ותמיד דברי תוכחה בפייהם, להורות לעם ד' המעשה אשר יעשו. ועוד יוסיפו לפקוד על שרי מטה ולהענישם על חטא בני אדם שחטאו מחסרון ידיעה ומחסרון התעוררות תמידי שזהו חלק ומנת כוסם, וצריכין לקבל עונש עבור החטאים ועונשים שגרמו להני בני אדם, וגם עבור הצרות המרובות שפקדו לעם בני ישראל תכופות בפרט קטנים שלא טעמו טעם חטא שבלתי ספק שהיה אפשר לבטלן על ידי אמן יהש"ר כדבעי, כי אנו מאמינים בני מאמינים בכל דבר מדחז"ל שלא יפול דבר מדבריהם ארצה, והן הן שגילו לנו סוד זה (עי' מקדש מעט באריכות).**

קומי נא התעוררי נא בעד הנפש חנינא ותנו כבוד לד' אלקיכם עד אשר לא תבא השמש ותחשיך, ולא יהי עוד תיקון לכל המעוות, ה' ישמרנו...

ובזכות החיזוק בקדושת בתי כנסיות ומדרשות, והחזרת עטרת אמירת אמן ויהש"י ליושנה, נזכה כולנו יחד בקרוב ממש לביאת גואלנו ובנין בית תפארתינו אמן.

ועד הפועל העולמי להרמת קדושת בית הכנסת ואמירת אמן
חברה מזכי הרבים העולמי למען קדושת בית המדרש ואמירת אמן
רח' הטורים 10 - ירושלים עיה"ק תובב"א טלפון 497 - 539 (02)

זכות גדול לנשמת ההורים (ביום היארצייט)

קשה לתאר גודל הזכות של זיכוי הרבים במצות אמן ויהש"ר וגודל העילוי לנשמת ההורים אם נעשה לכבודם ולעילוי נשמתם, הלא תראה הרבה מצות ישנם לעם ישראל כגון תלמוד תורה - גמילות חסדים - תפלה בכוונה - ועוד ועוד. ולמה אם כן בחרו חז"ל להבנים לומר קדיש ולהתפלל לפני העמוד ביום הזכרון (יארצייט) ולא בחרו באיזה משאר המצות, זאת אומרת שחז"ל שהיו בקיאין בשבילי דרקיע הבחינו כי הנחת רוח היותר גדול שאפשר לבנים לעשות לאבותיהם הנהו לזכות הציבור באמירת אמן ויהא שמיה רבה. ואם כל כך גדלה כוחו במזכה ציבור קטן של עשרה אנשים בלבד, על אחת כמה וכמה כאשר מזכה לציבור של מאה או

מחברים של
למעלה מאלף ספרים

נשיא ארגון
"מפעל הזוהר העולמי"

מפעל הזוהר העולמי
סניף בת ים רח' בר יהודה 50, בת ים
052-7651911

מפעל
הזוהר
העולמי

לקבלת מידע, ספרים ועלוניים על הצניעות (ועל החרם): 052-7160124 להשאר הודעה
קו שומרי החומות: 072-3372978 (באנגלית שלוחה 97) קו האמת: 077-2301519, מידע בנושא תקרובת ע"ז בשיעור הפאות: 074-7962328

עלון דף היומי להתאחדות הקהילות

דבר יום ביומו על הצניעות ויסודי הדת

התעוררות - הוא ארגון שמוקדש להלכות הצניעות ויסודי הדת בהשתתפות אדמו"רים, רבנים, קהילות, ולומדי תורה לשמה, בסיקוח כ"ק האדמו"ר רבי שלום יהודה גרוס אבדק"ק האלמין שליט"א, מחבר יותר מאלף ספרים על כל יסודי הדת

קו שומרי החומות: 072-3372978 לקבלת מידע בטלפון: 054-8505028

עלון מס' 543 לימוד דף היומי להתאחדות הקהילות על קדושת בית המדרש שהוא מיסודי הדת – כ"ט אדר שנה שנייה תשפ"ג

ספר מקדש מעט – קדושת בית הכנסת - חלק י"ט

הקדמה

הספר הקדוש הזה יצא לאור קרוב למאה פעמים במשך 50 שנה האחרונות, כאשר הדפיסו את זה בגדלים שונים. וכמו כן הספר נדפס גם כן בספר תהלים השלם. הספרים חולקו בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות ברחבי העולם, כ-12 ספרי תהלים לכל מקום, אשר בתוכם נדפס כל הספר מקדש מעט.

הכנסנו את הספר מקדש מעט בתוך ספר התהלים, בכדי שכל מי שקורא תהלים יוכל ללמוד בספר הזה בקלות. הספר הזה גרם לגדולות ונצורות, עד שב"ה היום ישנם הרבה חסידויות ואנשי מעשה שמעוררים על קדושת בית הכנסת, והרה"צ רבי מאיר מיכאל גרינוואלד שליט"א אחרי שלמד אולי 20 פעמים את הספר מקדש מעט, נסע במשך עשרות שנים בכל העולם לעורר על קדושת בית הכנסת, והחתים קרוב למאה אלף אנשים ובחורים וילדים שלא ידברו כל ימי חייהם בבית המדרש. הספר הקדוש הזה נדפס בערך כמיליון עותקים ב"ה. וקעת החלטנו לעורר את הענין מחדש ולעשות עלונים בסדר לימוד יומי כפי שמופיע בספר מקדש מעט, בכדי שיהיה קל לכל אחד ואחד ללמוד את סדר הלימוד היומי הזה.

וכדאי מאוד שהרבנים ראשי ישיבות ומלמדים ילמדו עם תלמידיהם שיעור יומי בספר הקדוש הזה, וכמו כן מוטלת החובה הקדושה על כל אב לשנן את הדברים עם ילדיו, ועל ידי כך נזכה לגאולה השלימה בקרוב ממש בב"א.

אנו מבקשים שגבאי בתי הכנסת יחלקו ויתלו עלונים אלה בכל יום ויום בבתי הכנסת, וכן רצוי מכל יחיד ויחיד שיפיץ ויחלק - כי כל ישראל ערבים זה לזה

קונטרס

מים רבים

תוכן הספר ומהותו:

- גודל החובה על כל אחד ואחד מישראל לזכות הרבים ולאהב את השי"ת על הבריות כדרכי אבה"ק זי"ע.
- חובת האדם להקדיש מזמנו למען זיכוי הרבים, גודל תשלום התמורה בזמן על זה, ושאר זכויות.
- מעלת מזכה הרבים על ידי חיבור ספרים בהדרכת העם בתורה ובהלכה.
- המעלות הנשגבות שזוכים על ידי השפעה על הזולת בהשבת לב בנים לאביהם שבשמים.
- השכר הגדול שזוכים על ידי כך בזה, וביותר בבא.
- המדריגות הגדולות והנפלאות שמגיע אליהם המזכה הרבים הספר הזה יוצא לאור לראשונה, וכבושם הזה עדיין לא נראה, מאיר עינים, ומעט מן האור ידחה הרבה מן החושך אשר יכסה ארץ, ובעזה"י יעורר את לבות בני ישראל מתרדמתם, ויביא תועלת רבה לעם ישראל, יען כי רבתה בה ההזנחה, ובוודאי שהמעין בספר לבו יתעורר להתחזק ולהתאמץ ביתר שאת וביתר עז, לעורר את הזולת לתשובה, ולבבו יבין ושב ורפא לו, ויפעל בכל כוחו ואונו לזכות את הרבים.

יצא לאור ע"י חברה מזכה הרבים העולמי

למען קדושת בית הכנסת ואמירת אמן

פה ברוקלין נוא יארק

שנת תשנ"ו לפ"ק

התוכן:

- א. מורה דרך למזכי הרבים.
- ב. גודל המצוה לזכות את הרבים על ידי ספרים.
- ג. מזכה את הרבים בתוכחה להחזירם בתשובה הגאולה תלוי בו.
- ד. הטובות הגדולות הבאים על המזכים את הרבים.
- ה. המזכה את הרבים צריך לעמול אפילו מאה פעמים.
- ו. כל המרבה כבוד שמים וממעט בכבודו כבודו מתרבה.
- ז. המזכה את הרבים נוטל את כל המצוות של המוכח עד סוף כל הדורות לחלקו.

ח. זיכוי הרבים הוא הוכחה לעבודת השי"ת באמת. ט. כשאדם אוהב את מלכו משתוקק גם לאהבה על כל בני מדינתו.

י. על ידי זיכוי הרבים יוצא ידי חובת ערבות.

יא. מי שאינו מזכה את הרבים אין חייו חשוב חיים.

יב. כשאדם רוצה לצאת ידי חובתו בעבודת השי"ת הוא רק על ידי זיכוי הרבים.

יג. זוכה לקיים מצות ואהבת את ה' אלוקיך על ידי שדורש דברי כיבושין ומחזיר אהבת ה' בבריות.

יד. כל מה שמתקן יותר נפשות זוכה בזכויות יותר רבות.

טו. כל הזכויות שמזכים את הרבים נזקפין למזכי הרבים.

טז. כל מי שמרחם על נפש המסכן ומחזיר לו נפשו מחשיב לו הקב"ה כאילו בראו.

יז. אלקנה זכה לבן כשמואל מפני שזיכה את הרבים.

א.

מורה דרך למזכי הרבים

ידוע מאמר רבותינו זכרונם לברכה (אבות ה, יח): **כל המזכה את הרבים, זכות הרבים תלוי בו**, וגדולה מזו אמרו (שם יט): **כל המזכה את הרבים, אין חטא בא על ידו**. ויש כמה מיני מזכה האחד - על התורה, כגון ללמד את העם דעת ויראת השם ואיזהו דרך ישרה ולדרוש ברבים דברי מוסר וחוקי האלקים ותורותיו תמיד, אולי באיזה יום מן הימים יעשו דבריו פירות, אם לא למאה - לעשרה, ואם לא - לאחד. ומה טוב ומה נעים לכתוב בספר קיצורי דינים ודברי מוסר והנהגות ישרות, וללעזים - בלע"ז, שהרי הוא כדורש בפני אלפי רבבות ישראל, ואולי באיזה דור מן הדורות לאיזה איש ישראלי יעשו דבריו פירות ויהיה מזכה אותנו. וידוע כמה הפליגו בזוהר הקדש (שמות דף קכח): **בעצם שכר ומה נעשה יקר וגדולה למאן דמזכי לחיביא הפלא ופלא**.

הנה כי כן לו בכח יגבר איש, וברוח שפתי יוכיח את אחרים. וזו מצוה על כל אדם, לא לחכמים בלבד, רק איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק ונתחזק לעשות נחת-רוח ליוצרנו. ובכלל מזכה - לומר ברכות בקול רם, כדי שיענו אמן, ובפרט בברכות העולים לספר-תורה, שיש אומרים שאם לא השמיע

ג

המזכה את הרבים בתוכחה להחזירם בתשובה - הגאולה תלויה בו.

ראה עיני ספר חזיונות כתובים באצבע מיד הקדוש רבנו הרב חיים ויטל זצוק"ל בכתב יד ממש ושם נאמר **דרבנו האריז"ל היה מזהירו תמיד ובחלום ידבר בו שירבה דרשיו להוכיח לעם ולהחזירם בתשובה ובה תלויה הגאולה, ואין קץ לשכרו.** (מחזיק ברכה להחיד"א, אורח-חיים, רצ, מספר הקדוש מקדש מעט).

ד.

הטובות הגדולות הבאים על המזכים את הרבים בדברי תוכחה

למד אדם ולימד, ושמר ועשה, והיה סיפק בידו למחות ולא מיחה הרי זה בכלל ארוך - לא למד אדם ולא עשה ולא שמר ולא למד לאחרים ולא היה ספק בידו למחות ומיחה הרי זה בכלל ברוך. (יקרא-רבה כה). מפני מה זכה ירבעם למלכות? מפני שהוכיח את שלמה. (סנהדרין קא): **יאהב את התוכחות, שכל זמן שתוכחות בעולם נחת רוח בא לעולם, טובה וברכה באין לעולם, ורעה מסתלקת מן העולם.** (תמיד כח). כל המוכיח חברו לשם שמים זוכה לחלקו של הקדוש-ברוך-הוא, ולא עוד אלא שמושכין עליו חוט של חסד. (שם). **כל היודע להוכיח ומוכיח את הרבים, הרי הוא עושה קורת רוח לפני קונו.** (תנא דבי אליהו רבה ג). מזה (מפינחס) ילמד האדם שיקנא את קנאת ה' צבאות כשרואה איזה חילול השם או חילול התורה. ראה איך החזיק לו השם יתברך טובה וחנות וברית שלום, עד כאן לשונו. (שלי"ה הקדוש בעשרה הלולים).

יזכה למחיצת פנחס המקנא.

כתב הרמ"א ביורה-דעה (שלד בסופו) ובחשן-המשפט (סימן יב) מתשובת מהר"י וייל (סימן קנז) דנהגו עכשיו שלא למחות בעוברי עבירה משום שיש סכנה בדבר, מזה דשו רבים וכהיתרא דמו להם לחנף לאשר לו שם ויד קצת אצל שום שררה או שאר תקיפות אף-על-גב-דלא-ברי-היזקא, על כן תפוג תורה. ולעניות דעתי טעות גמור הוא זה ודברי מהר"י וייל לא נאמרו אלא בברי היזקא ואי לא תימא הכי בטלת לא תגורו מעיקרא דודאי לא נאמר לא תגורו כי-אם בדאיכא מקום לירא כמו שכתוב בנדה (דף סא, ועי' זה בשו"ת הרשב"א הובא בבית-יוסף חושן המשפט יב), וכו', **ושופט הממונה על ישראל לרדות העוברים ומקיים לא תגורו יזכה למחיצת פנחס המקנא,** ורעה אליו לא תאונה, (פתחי תשובה בשם בכור שור).

*ד

כל ההוא בר נש דמקני לה לקודשא בריך הוא לא יכיל מלאכא דמותא לשלטא בה כשאר בני נשא. (זהר הקדוש, חלק ג, דף קט:). **כל מי שיש בידו יכולת למחות ומוחה ונוקם נקמות מהרשעים בעולם הזה, הקדוש-ברוך-הוא כורת עמו ברית ולזרעו אחרינו כמו שעשה לפינחס,** (ראשית חכמה, שער הקדושה, פרק יב, בשם הר"י אבוהב זצ"ל).

ה

המזכה את הרבים בדברי תוכחה צריך לעמול אפילו מאה פעמים להטות את הטועים אל הדרך הישרה, דרך ה'

כי תפגע שור איבך או חמורו תעה השב תשיבנו לו (כג ד). ובפ' תצא (דברים כב א) כתיב, לא תראה את שור אחיך או את שיו נדחים והתעלמת מהם, השב תשיבם לאחריך, וכתב הרמב"ן ז"ל, הוסיף בכאן לומר "נדחים", כי תועה שתעה מדרכו ויוכל להטותו הדרך בלא עמל גדול, ועתה הזכיר נדחים שברחו ממנו והרחיקו, והזכיר שה שהוא כאובד, וכו', עכ"ל.

- ומזה נוכל להתבונן, אם חסה התורה כל כך על ממונו של ישראל, אפילו על חמורו או שיו, שתעה והרחיק מן הדרך והחובה על כל אחד להטותו הדרך, **כל שכן שצריך לרחם על הנפש הישראלית, שתועה מן הדרך אפילו אם יצטרך עמל רב להשיבה.**

קולו כדי שיענו הקהל אמן, הוא ברכותיו לבטלה, שאלו הברכות מברך העולה בעד כל הקהל ומוציא את הרבים ידי חובתם (אוי"ח סי' קלט, סעיף ו). **וידוע שגדול העונה אמן, ולפי גודל המצוה יגדל שכר המזכה.**

וכן בכלל מזכה - שבעמדו בקהל אנשים או בסעודות יפתח פיו בדברי-תורה, ואף מי שלא ידע דבר דברי-תורה שאול ישאל האיש לתלמיד-חכם שבתוכם אפלו דבר קל בדברי-תורה, ומתוך דפתח לה פתחא - תורה אזלא ומרוחא, ונמצא גורם שיקימו דברי חכמים שאמרו (אבות ג, ד): **שלשה שאכלו על שלחן אחד ואמרו עליו דברי-תורה וכו',** ושלא יעברו על דברי חכמינו זכרונם לברכה שאמרו (שם ג): שנים שיושבין ואין ביניהם דברי-תורה וכו', **וכן בכלל מזכה - שישתדל לתקן תקנות והנהגות ישרות בעירו,** כגון שיעשו קופה לעניים בפתח בית-הכנסת וכדומה. כלל הדברים: כל אשר יוכל לומר "אל נא אחי תרעוו" וכל אשר יוכל להיות מעשה את אחרים לדבר מצוה בדבריו או שממנו יראו וכן יעשו - זכות הרבים תלוי בו: (פלא יועץ אות מזכה).

נלמד מדבריו לעניינינו. מה בדברים יחידים בלבד בכל דבר לעצמו הוי בכלל מזכה הרבים, אם כן מכל שכן וקל וחומר בן בנו של קל וחומר כשמצילים יהודים מרדת שחת, **ובבת אחת אנו מזכים אותם ליהפך ליהודים כשרים נאמנים שומרי תורה ומצוות, כמה זכותים אנו זוקפים לעצמינו בפעולה אחת,** ומכאן שאין לשער ולתאר זכיות הרבות והגדולות שאנו זוכים בזה אם נגיע למיליוני היהודים בפעם אחת במשלוח ספרי יסודות היהדות - על ידי הדואר - דהיינו: **על קדושת השבת, טהרת המשפחה, כשרות, תפילין, מזוזות ועוד,** האם אפשר לנו לקבל מושג אפילו הכי קטן מה גודל ורבים זכיותינו שהננו זוכים בזה בבת אחת [ראה להלן בפ"ח].

ב

גודל המצוה לזכות את הרבים על ידי ספרים

זאת התורה אדם כי ימות באהל זאת התורה אדם - האדם הוא בבחינת ספר-תורה. (בספרים).

בשנת ת"ר היה הרב הקדוש ר' יצחק מוורקי ז"ל בלובלין, ובשבת-קודש היתה ברית-מילה בבית-המדרש של הרבי מלובלין זצ"ל. הדבר היה כעשרים וחמש שנים אחרי פטירתו של הרבי מלובלין (נפטר בטי' באב, שנת תקע"ה). באו אל הברית מילה כל גדולי העיר, וערכו הסעודה על השולחן שהרבי היה מיסב אליו בחייו. את השולחן העמידו ממזרח למערב, וחשבו שהרבי מוורקי ישב בראש השולחן, ממזרח. אך הרבי סירב לעשות כן, ואמר - בחייו של רבינו לא הלכתי מעולם למעלה מחצי בית המדרש מיראת רבנו.

והוא ישב למטה בקצה השולחן, לצד מערב. נדחק כל הקהל סביבו לצד מערב, ונהיה שם דוחק גדול. אמר להם הרבי מוורקי: - כל יהודי הוא כמו ספר, ועל-כן אין להישען עליו ולדחקו.

שאלו הרב הצדיק ר' גציל, נכדו של הגאון ה"חכם צבי" ז"ל: - והרי ספר אחד מותר להניח על ספר שני?... השיב הרבי:

- כל אחד מישראל חייב שיאמר על עצמו, שהוא איננו ספר. והיה באותה מסיבה גם הרב דמתא, הגאון המפורסם ר' משולם זלמן אשכנזי, זצ"ל אב"ד דלובלין. נענה הגאון ואמר

אילו לא באתי אלא לשמוע דבר זה דיי.

ומתוך הדברים נתגלגלה השיחה על גודל המצוה לזכות את הרבים בספרים ועשה אז הגאון הנזכר צוואה, שאחר פטירתו יתנו כל הספרים שלו לבית המדרש לתועלת הרבים, וצוואתו קוימה. וזה בעצם כל מטרתנו שעל ידי משלוח ספרים למיליוני היהודים על ידי זה נזכם בפועל לשוב אל ה' ולקיים מצוותיו.

ז

הגר"א מבאר שמי שעוסק בזיכוי הרבים בתוכחה נוטל את כל המצוות של המוכח עד סוף כל הדורות לחלקו.

ועידוד גדול להתאזר בעוז ולכבוש את ביישנותנו ולהוכיח לאחרים מצאנו בגר"א למשלי (פרק יב פסוק י"ד) וז"ל: "שלעולם יראה אדם להוכיח את חברו על דבר שעושה לא טוב (פירוש לשונו: לא רק בעבירה ממש אלא גם על דבר לא הגון, כבתוספות ד"ה כבר בברכות ל"א) **כי אם ישמע לו ויטיב את מעשיו אז כל המצוות שיעשה הם על ידו** (וגדול המעשה יותר מן העושה, קל וחומר כשנכפיל ריבוי פעולות מעשה התיקון במעשי המוכח מהיום והלאה) **יטול שכר כמו העושה עצמו** ואם לא ישמע לו אזי יטול את הטוב ממנו כמו שכתב האר"י ז"ל והוא **בסוד זכה נוטל חלקו וחלק חברו בגן עדן והרשע נוטל חלקו בגיהנם**, עכ"ל (עין בספר חסידים באריכות גדול).

ח

זיכוי הרבים היא הוכחה לעבודת השי"ת באמת

בספר דבר בעתו מבעל החפץ חיים זצ"ל וז"ל:

גם ידע האדם שיש חילוק גדול בין העובד ה' ומקיים מצוותיו בעבור שחפץ באמת בעבודתו ובמצוותיו, ובין מי שעושה הכל רק לקבל שכר בזה ובבא, ויורה על זה הכתוב אשרי איש ירא ה' במצוותיו חפץ מאד, ויורה על זה הכתוב במצוותיו ולא בשכר מצוותיו, וזה שנאמר ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עובד אלקים לאשר לא עבדו, ור"ל אפילו מקיים מצוות ה' אבל רק בשביל עצמו תראו ההיכר ביניהם לעתיד לבוא. **ובמה יבחן האדם אם הוא עובד אמיתי או כוונתו בעבודתו רק בשביל הנאה עצמית לקבל שכר ולהנצל מעונש. הבחינה הוא בזה, דמי שהוא עובד אמיתי, תשוקתו שיהיו הכל עובדי ה' ועושי רצונו, כדי שיתגדל כבוד השי"ת, ואם הוא רואה אנשים עוברים על רצון השי"ת הוא מיצר ודואג עד מאוד. לא כן מי שכוונתו רק בשביל הנאת עצמו, אין חושש כלל אם שאר אנשים עוברים על מצוות ה', וחושב כיון שהוא בעצמו נזהר שלא יעבור על התורה ולא יענש בגיהנם, דיו לו, ועל כן אינו מיצר ודואג כלל שאחרים מחללים שם כבודו יתברך בשאת נפש. ותדע אחי כי כל זה פשוט בעינינו גם כן, שמי שאומר מה לי לדאוג על אחרים לעזור להם שלא יכשלו באיסורים אות הוא שכל עבודתו הוא רק בשביל עצמו שיביא טוב לו בזה או בבא ולא בשביל כבוד השי"ת שאילו היה חושש לכבודו בודאי הי' מתחזק בכל עוז שלא יעבור שום אדם על עבירה.**

ט

כשאדם אוהב את מלכו משתוקק גם לאהבהו על כל בני מדינתו בפרשת קריאת שמע **ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך** וכו' פירשו חז"ל "ואהבת" **שתאהבהו על הבריות**, והוא כמו האוהב הנאמן למלכו משתוקק לאהבהו על כל בני מדינתו, שיהיו הכל נאמנים בעבודתו באהבה ובלב שלם. ומה שסיים הכתוב **בכל לבבך וגו'**, משמע דקאי על ענין זה נמי דצריך להשתדל בכל לב ובכל נפש, ובכל נפשך, היינו לאהבהו על הבריות שלא לשמוע ליצרו, ובכל מאדך שלא יקפוץ את ידו במקום שנוגע לכבוד שמים, שיתחזק על ידי זה עבודתו בעולם. וזה מה דאיתא בספרי **ואהבת את ה' אלקיך שתאהבהו על הבריות כאברהם אביך דכתיב ואת הנפש אשר עשו בחרן**. וידוע דרכו של אברהם אבינו שהיה גדול במידת החסד מאוד **ועל ידי זה קירב את הבריות תחת כנפי השכינה**, וכדכתיב ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם ה' אל עולם, וכדאיתא במדרש דעל ידי האשל הוקרא ה' בפי כל הבריות וזהו שאמר ואהבת את ה' אלקיך וכנ"ל.

י

על ידי זה שהוא מזכה הרבים יוצא ידי חובת הערבות

גם ידוע שכל איש ישראל שקיבל על עצמו קיום התורה בעת קבלת התורה לא על עצמו בלבד קיבל אלא כל מה שיהיה ביכולתו לחזק את קיום התורה אצל שאר בני ישראל התחייב על עצמו ונעשו אז **כל ישראל ערבים זה לזה**. וזהו סיוע התורה בפרשת נצבים, הנסתרות לה' אלקינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל

והנה ידוע דרשת חז"ל (ב"מ ל"א א) על הכתוב, השב תשיבם לאחיד, **אפילו מאה פעמים**. ומזה נלמוד אף בענינו שצריך לעמוד אפילו מאה פעמים להטות את התועים אל הדרך הישרה, דרך ד'. ובאמת בזמנינו, אפילו חוטאים גמורים מצוי ברובם שאינם להכעיס ח"ו, רק תועים בדרך על ידי איזה פושעים שמתעים אותם מן הדרך, **והרי הם ממש כשה אובד שאינו יודע איך לשוב אל בית בעליו, ומצוה רבה לרחם עליהם ולהורותם. הדרך הנכונה, וכמו שכתוב, והודעת להם את הדרך ילכו בה.**

והנה ישנם אנשים מבעלי תורה אשר נתן ה' בהם חכמה ותבונה וראויים להקרא בשם רועי ישראל, ויש בכחם לרפאות שבר עמנו להורותם הדרך הסלולה לה' אין להם לחשות בעת הזאת, שעל ידי השיים התועים בדרך נעשים אבודים לגמרי בהמשך הזמן, ודמם ידרש מהם. ועל זה רמז הנביא יחזקאל (ל"ד) בן אדם הנבא וגוי את הנחלות לא חזקתם וגוי' ואת האובדות לא בקשתם, ודרשתי את צאני מידם. **ואם הוא צופה ומביט על עניניהם ושומרם מלהלכד ברשת היצה"ר, שכרו גדול מאד. ויש שכר מיוחד לפרנסי ישראל לעוה"ב**, כדאיתא בספרי פ' פנחס והובא ברש"י על הפסוק ויקח את יהושע עי"ש. (חפץ חיים על התורה) ואבדתם בגוים. מתקיף לה ר"פ דילמא כאבדה המתבקשת. דכתיב (תהלים קי"ט) **תעיתי כשה אובד בקש עבדך**. והביאור הוא, דישגן שני מיני אבדות: ישנה אבדה, שאבודה מבעליה ומונחת דומם כאבן, כמו מי שאבד לו ארנק, בעל האבדה מחזר על אבדתו, אבל האבדה אינה מתבקשת, כלומר אינה עוזרת לו מאומה למצאה. וישנה אבדה שהיא בעצמה מתבקשת, כלומר מסייעה היא לבעל האבדה למצאה, כמו שהשה אם אבד מהעדר, הרועה מחזר אחריו, להשיבו אל העדר, וגם השה מצדו צועק בבדידותו ורוצה הוא למצוא את העדר ואת בעליו. וזה מה שאמר דוד המע"ה על כלל ישראל, שהוא בבחינת "אבדה המתבקשת" תעיתי כשה אובד, כשה הזועק כשתעה ורוצה לשוב למקומו, אזי יש תקוה, **כי סוף כל סוף יפגשו השה והרועה, אחרי ששניהם צועקים ומבקשים זה את זה, כן הוא כלל ישראל אפילו כשתעה, רוצה הוא להדבק בבוראו**, וזהו בבחינת שובו אלי ואשובה אליכם (מעשי למלך).

י

כל המרבה כבוד שמים וממעט על ידי כן

בכבודו, כבודו מתרבה

במדרש רבה במדבר (פרשה ד) מאמר המתחיל ופקדת אלעזר הכהן וגו'. **אליהו אומר כל המרבה כבוד שמים וממעט כבוד עצמו, כבוד שמים מתרבה וכבודו מתרבה**, וכל הממעט כבוד שמים ומרבה כבוד עצמו, כבוד שמים במקומו וכבודו מתמעט, מעשה באיש אחד שהיה עומד בבית הכנסת ובנו עומד כנגדו וכל העם עונים אחר העובר לפני התיבה הללויה ובנו עונה דברים של תפלות. אמרו לו ראה בנך שהא עונה דברים של תפלות. אמר להם ומה אעשה לו תינוק הוא ישחק. שוב למחר עשה כאותו ענין וכל העם עונים אחר העובר לפני התיבה הללויה ובנו עונה דברים של תפלות. אמרו לו ראה בנך שהא עונה דברים של תפלות. אמר להם ומה אעשה תינוק הוא ישחק, כל אותן שמונת ימי החג ענה בנו דברים של תפלות ולא אמר לו כל דבר, ולא יצאת אותה השנה ולא שינתה ולא שלשה עד שמת אותו האיש ומתה אשתו ומת בנו וכן בנו ויצאו חמש-עשרה נפשות מתוך ביתו ולא נשתיר לו אלא זוג אחד של בני-אדם אחד חיגר וסומא ואחד שוטה ורשע. שוב מעשה באדם אחד שלא קרא ושנה וכו' והמעשיות אלו איתא גם כן בילקוט פרשת לך.

נלמד מזה **שאל יסתכל אדם על כבודו שמתמעט בפעולתו למען השם, כי אדרבא באם יהיה כוונתו להרבות כבוד שמים כבודו יתרבה.**

הכאה ונאמד מוכיח אדם אחרי חן ימצא ומהם שמחתו וגילתו בזכותו מפני ששש בהם לא לגיאות ולתפארת עכ"ל.

טו

כל הזכיות שמזכים את הרבים נזקפין ונלווים למזכה הרבים.

ובזוה"ק בראשית (דף עט), ויקח אברם וגו', "ואת הנפש אשר עשו בחרן". א"ר אבא אי הכי כמה בני נשא הוה אי תימא דכלהו אזלו עמי, א"ר אלעזר אין וכו' א"ל ר' אבא אי הוה כתיב והנפש וגו' הוה אמינא הכי, אלא ואת הנפש כתיב, את לאסגאה זכותא דכולהו נפשאן דהוה אזלי עמי דכל מאן דמזכה לאחרא ההוא זכותא תליא ביה ולא אעדי מניה מנלן דכתיב ואת הנפש וגו', זכותא דאינון נפשן הוה אזיל עמיה דאברהם. (ועי' תד"א רבא פכ"ה).

טז

כל מי שמרחם על המסכן ומחזיר לו נפשו מחשיב לו הקב"ה כאילו ברא אותו

ובזוה"ק פרשת ויקהל (דף שמו) על הפסוק הנ"ל וז"ל: תא חזי מאן דחייס למסכנא ואתיב לי נפשי קב"ה סליק עלי כאילו הוא ברא לנפשי וע"ד אברהם דהוה חייס לכל בני עלמא סליק עלי קוב"ה כאילו הוא ברא לו, דכתיב ואת הנפש וגו'.

יז

אלקנה זכה לבן כשמואל, מפני שזיכה את הרבים

בספר שמואל א, א, כתוב, ויהי איש אחד כו' ושמו אלקנה גו', פסוק ג' ועלה האיש ההוא מעירו מימים ימימה להשתחות ולזבוח לה' גו'. אלקנה היה עולה לשילה ארבעה פעמים בשנה, שלשה מן התורה, ואחת שקבל עליו בנדבה, שנאמר ועלה כו' [ונאמר בענין זה (שם כא) את זבח הימים ואת נדרו דמשמע חוץ מן שלש רגלים, ישועות יעקב] עלה אלקנה ואשתו ובנו ובני ביתו ואחיו ואחיותיו וכל קרוביו היו עולין עמו, ואמר להם למדו דרך עבודה מן הכנענים ומן העכו"ם שעשו דרך עבודה לעבודה זרה שלהם אף על פי שהם הבל וריק ק"ו שאתם צריכים לעשות דרך עבודה ולעלות לפני ארון ברית ה' שהוא אל חי וקיים בריך שמיא לעלם ולעלמי עלמיא, אמר להם שיעלו כולם עמו וכשעולים עמו בדרך היו לנין ברחובה של עיר, והיו מתקבצין האנשים לבד, והנשים לבד, שכן האיש היה מדבר עם האיש, והאשה עם האשה וגדול עם הקטן, והיתה המדינה מרגשת והיו שואלין להם להיכן תלכו, ואומרים להם לבית האלקים שבשילה, שמשם תצא תורה ומעשים טובים, ואתם למה לא תבואו עמנו ונלך ביחד, מיד עיניהם משגרות דמעות ואומרים להם נעלה עמכם, וכן אמר להם עוד הפעם, עד שעלו עמו. לשנה הבאה חמשה בתים, ולשנה האחרת עלו עמו עשרה בתים, ולשנה האחרת הרגישו כולם לעלות, והיו עולין עמו כמו ששים בתים, ובדרך שהיה עולה שנה זו אינו עולה לשנה האחרת, עד שהיו כל ישראל עולין והיה אלקנה מכריע את כל ישראל לכף זכות, וחניך אותם במצות וזכו רבים על ידו.

הקב"ה שהוא בוחן לבות וכליות א"ל לאלקנה אתה הכרעת את ישראל לכף זכות, וחונכת אותם במצות, וזכו הרבים על ידך, אני אוציא ממך בן שיכריע את כל ישראל לכף זכות, ויחנך אותם במצות, ויזכו רבים על ידו, הא למדת בשכר מעשה אלקנה שמואל. (תנא דב"א רבא, פרק ח).

**הרב שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין
בית שמש, ארץ הקודש**

דברי התורה הזאת, וכמו שפירש רש"י, דהיינו שנעשו ערבים זה לזה.

יא

מי שאינו מזכה את הרבים אין חייו חשוב חיים.
בספורנו פירש המשנה הוא היה אומר אם אין אני לי מי לי וכשאני לעצמי מה אני ואם לא עכשיו אימתי (אבות פ"א מ"ד) וכשאני לעצמי מה אני, אם אני עושה רק לנפשי בלבד ואיני דואג לנפשות אחרים, מה אני חשוב. ואם לא עכשיו אימתי, שהחיים קצרים, וכל שעה שעוברת אינה חוזרת עוד.

יב

כשאדם רוצה לצאת ידי חובתו בעבודת השי"ת - הוא רק על ידי זיכוי הרבים

בספר מבשר צדק פירש מה שכתוב אם אין אני לי מי לי, כי אפילו יחי' אדם אלף שנים ויעסוק בתורה ועבודה אף על פי כן לא יוכל לצאת ידי שמים מה שמחויב לעבוד את השי"ת. ותרופה אחת מצאנו לו אם יזכה את הרבים בתורה וכמצוות, אז תורתם ומצוותם יהיו לו למליצי יושר לפני אב הרחמים יתברך. וזה שאמר אם אין אני לבדי עוסק בתורה ובעבודה, אלא אני עוסק עם רבים ומזכה אותם, מי שיעשה מצוות ומעש"ט לי, שייך לי כיון שאני זכיתי אותם, וכל מה שעושים יעלה על השבונני. וכשאני לעצמי עובד ה' ואינני מזכה את הרבים מה אני כלומר מה אני נחשב וכו'.

יג

זוכה לקיים מצות ואהבת את ה' אלוקיך על ידי זה שדורש דברי כיבושין ומחזיר אהבת ה' בבריות

בספר חרדים הקדוש ובתשב"ץ הקדוש וברמב"ם מובא ואהבת את ה' אלקיך שידרוש לאחרים דברי כבושין עד שיאהב ויכניס את אהבתו יתברך על בריותיו וכמו איש נאמן האוהב את המלך משתדל בכל כחו להכניע אומות אחרים להכניסם תחת ממשלת מלכו. ובודאי אין חילוק בין אדם קטן ובין אדם גדול כל מי שנאמן למלך משתדל להכניס אהבת המלך בלב הבריות. ועל אחת כמה וכמה להכניס אהבת מלך מלכי המלכים בלב הבריות גם הקטן יאמר גדול אני וכל אחד מה שביכולתו לעשות לאהב את הקב"ה על הבריות מחויב לעשותו ככל האפשר ואפילו אדם קטן אם ימנע עצמו מזה מפני עניויותו ענשו גדול מנשוא שמנע הטוב למלכנו.

יד

כל מה שמתקן יותר נפשות זוכה בזכויות רבות יותר

בספר הקדוש חובת הלבבות שער אהבת ה' פ"ו וז"ל: וכן מי שאינו מתקן אלא נפשו בלבד תהי' זכותו מעוטה ומי שמתקן נפשו ונפשות רבות תכפל זכותו כפי זכיות כל מי שמתקן לאלוקים. כמו שאמרו חז"ל כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו, ואמרו משה זכה וזיכה את הרבים זכות הרבים תלוי בו שנאמר (דברים לג) צדקת ה' עשה ומשפטיו עם ישראל. ואומר (משלי כ"ד) ולמוכיחים ינעם ועליהם תבא ברכת טוב. ואומר (מלאכי כ) תורת ה' בפי וכו', ואומר (דניאל יב) ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד. ועל כן צוה הבורא להוכיח את המקצרים כמו שכתוב "הוכח תוכיח את עמיתך" ואמרו ז"ל עד היכן היא תוכחה רב אמר עד קללה ושמואל אמר עד

מחברים של
למעלה מאלף ספרים

נשיא ארגון
"מפעל הזוהר העולמי"

מפעל הזוהר העולמי
סניף בת ים רח' בר יהודה 50, בת ים
052-7651911

מפעל
הזוהר
העולמי

לקבלת מידע, ספרים ועלונים על הצניעות (ועל החרם): 052-7160124 להשאיר הודעה
קו שומרי החומות: 072-3372978 (באנגלית שלוחה 97) קו האמת: 077-2301519, מידע בנושא תקרובת ע"ז בשיעור הפאות: 074-7962328

עלון דף היומי דהתאחדות הקהילות

דבר יום ביומו על הצניעות ויסודי הדת

התעוררות - הוא ארגון שמוקדש להלכות הצניעות ויסודי הדת בהשתתפות אדמו"רים, רבנים, קהילות, ולומדי תורה לשמה, בפיקוח כ"ק האדמו"ר רבי שלום יהודה גרוס אבדק"ק האלמין שליט"א, מחבר יותר מאלף ספרים על כל יסודי הדת

קו שומרי החומות: 072-3372978 לקבלת מידע בטלפון: 054-8505028

עלון מס' 544 לימוד דף היומי דהתאחדות הקהילות על קדושת בית המדרש שהוא מיסודי הדת - א' ניסן שנה שניה תשפ"ג

ספר "מקדש מעט" - קדושת בית הכנסת - חלק כ'

הקדמה

הספר הקדוש הזה יצא לאור קרוב למאה פעמים במשך 50 שנה האחרונות, כאשר הדפיסו את זה בגדלים שונים. וכמו כן הספר נדפס גם כן בספר תהלים השלם. הספרים חולקו בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות ברחבי העולם, כ-12 ספרי תהלים לכל מקום, אשר בתוכם נדפס כל הספר מקדש מעט.

הכנסנו את הספר מקדש מעט בתוך ספר התהלים, בכדי שכל מי שקורא תהלים יוכל ללמוד בספר הזה בקלות. הספר הזה גרם לגדולות ונצורות, עד שבי"ה היום ישנם הרבה חסידויות ואנשי מעשה שמעוררים על קדושת בית הכנסת, והרה"צ רבי מאיר מיכאל גרינוואלד שליט"א אחרי שלמד אולי 20 פעמים את הספר מקדש מעט, נסע במשך עשרות שנים בכל העולם לעורר על קדושת בית הכנסת, והחתים קרוב למאה אלף אנשים ובחורים וילדים שלא ידברו כל ימי חייהם בבית המדרש.

הספר הקדוש הזה נדפס בערך כמיליון עותקים ב"ה.

וכעת החלטנו לעורר את הענין מחדש ולעשות עלונים בסדר לימוד יומי כפי שמופיע בספר מקדש מעט, בכדי שיהיה קל לכל אחד ואחד ללמוד את סדר הלימוד היומי הזה.

וכדאי מאוד שהרבנים ראשי ישיבות ומלמדים ילמדו עם תלמידיהם שיעור יומי בספר הקדוש הזה, וכמו כן מוטלת החובה הקדושה על כל אב לשנן את הדברים עם ילדיו, ועל ידי כך נזכה לגאולה השלימה בקרוב ממש בב"א.

אנו מבקשים שגבאי בתי הכנסת יחלקו ויתלו עלונים אלה בכל יום ובבתי הכנסת, וכן רצוי מכל יחיד ויחיד שיפיץ ויחלק - כי כל ישראל ערבים זה לזה

מודעא רבא לאורייתא

לזכות הרבים נעתיק דברי הזוה"ק (פרשת ויקהל דף ר"ו). מי לא יחרד לדברים הקדושים הנוראים: - דספר תורה בעי לסדרא ולתקנא תקונא בחד כרסייא דאקרי תיבה וכו'. כד סליק ס"ית לתמן כדן בעאן כל עמא לסדרא גרמייהו לתתא באימתא בדחילו ברתת בזיע ולכוונא לבייהו כמא דהשתא קיימין על טורא דסיני לקבלא אורייתא ויהן צייטון וירכון אודנייהו. ולית רשו לעמא למפתח פומיהון אפילו במילי דאורייתא וכל שכן במלה אחרא אלא כולוהו באימתא כמאן דלית לי' פומא, והא אוקמוה דכתיב, וכפתחו עמדו כל העם ואזני כל העם אל ספר התורה (נחמ"ו ח).

אר"ש כד מפקין ספר תורה בצבורא למקרא בי', מתפתחו תרעי שמיא דרחמין ומעוררין את האהבה לעילא ואבעי לי' לבר נש למימר הכי.

ברוך שמי' דמארי עלמא וכו',

ובתרגום לשון הקודש:

בשעה שמעלין ס"ית לתיבה צריכין כל העם להכין עצמם למטה באימה ויראה ברתת ורעדה ולכוון לבם כאילו עכשו עומדים על הר סיני לקבל תורה, ויהיו מקשיבים ויטו אזניהם. ואין רשות לעם לפתוח פיהם אפילו בדברי תורה וכל שכן בדברים אחרים אלא יעמדו באימה כמי שאין להם פה. והסמיכוהו לפסוק וכפתחו עמדו כל העם ואזני העם אל ספר התורה (נחמ"ו ח).

אמר רבי שמעון כשמוציאין ס"ית בצבור לקרוא בו נפתחין שערי שמים של רחמים ומעוררין את האהבה למעלה וצריך אדם לומר תפלה זו:

ברוך שמו של רבון העולם ברוך כתרך ומקומך יהי רצונך עם ישראל עמך לעולם ופדיון ימינך הראה לעמך בבית מקדשך ולהביא עלינו מטוב אורך ולקבל תפילתינו ברחמים. יהי רצון מלפניך שתאריך לנו חיים בטוב ושאהיה אני עבדך מנוי בין הצדיקים לרחם עלי ולשמור אותי ואת כל אשר לי ואשר לעמך ישראל. אתה הוא הזן לכל ומפרנס לכל אתה הוא השולט על כל, אתה הוא השולט על המלכים והמלכות שלך הוא. אני עבדו של הקב"ה המשתחוה לפני ולפני כבוד תורתו בכל זמן וזמן. לא על אדם אני בוטח ולא על מלאך אני סומך, אלא באלוקי השמים שהוא אלוקים אמת ותורתו אמת ונביאיו אמת ומגיד לעשות צדק ואמת. בו אני בוטח ולשמו הקדוש והנכבד אני אומר תשבחות. יהי רצון מלפניך שתפתח לבי בתורתך ותתן לי בניס

קונטרס

שמע קולינו

חוס ורחם עלינו

התעוררות עצומה בדברים נכונים וישרים, להורות הדרך ילכו ואת המעשה אשר יעשו, בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות שמתאספים לשפוך שיח לפני אדון כל, שיעזור ויגן ויושיע לכל אחד ואחד מצרותיו, ולהשפיע לכל אחד ואחד די מחסורו בבני חיי ומזוני רויחי.

נדפס בלשון הקודש ובאידיש

שנת תשנ"ו לפ"ק

יוצא לאור על ידי

וועד לפאר ולרומם כבוד בית אלוקינו

למען קדושת בית הכנסת ואמירת אמן בס"ד

הסכמת הביד"צ לכל מקהלות האשכנזים בעיה"ק ירושלים תובנ"א דבר גדול הגה האי גברא יקירא הרה"ח הנכבד יר"ש זוכה ומזכה את הרבים מה"ר אלכסנדר זושא ניווירטה שליט"א, בהקימו הוועד "לפאר ולרומם כבוד בית אלקינו" ותקנות גדולות שנו כאן במכתבם, לשמירת קדושת בתי הכנסת בתי מקדש מעט, ואשרי להעומדים לימינם בדבר נשגב זה שעומד ברומו של עולם. להמתיק הדינים מעל כלל ישראל ולהוריד שפע ברכה על עם הקודש.

וגדול הוא הזכות לכל מי שיתן ידו קודש לסייע לוועד נכבד זה שכשמו כן הוא לפאר ולרומם כבוד בית אלקינו. שיושעו במילוי משאלותיהם לטובה, ובפקודת ישועה ורחמים לכל הזקוקים לישועה ורפואה, ויזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות, מתוך רב נחת ושפע שמחה וברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם, וכמבואר ב"מי שברך" שתיקן רבן של ישראל כ"ק בעל התוספות יום טוב זיע"א.

ובזה אנו מצטרפים לקריאתם הק' להזהיר גדולים על הקטנים להזהר בקדושת ביהכ"ס וככל האמור שם, ותשרה השכינה הק' באהלינו, וישראל נושע בד' תשועת עולמים בביאת גואל צדק בב"א.

הכו"ח בשם הגאווה"צ מקום החתימה

אליך וברכתך, עד כי נזכה בעגלא ובזמן קריב לבנין ביהמ"ק ב"ב ונראה עין בעין השראת השכינה על כלל ישראל. ומבקשים אנו את הרבנים הגאונים שליט"א ומנהיגי הקהלות לדבר ולעורר בענין האמור בכל הזדמנות ובפרט בשבתות וימים טובים ולכל הפחות שיקדישו שיחה אחת לבאר לפני המתפללים חומר הענין ולהזהיר גדולים על הקטנים, ולהחתים את כל המתפללים שיקבלו על עצמם ועל בניהם שלא לשיח בשעת התפלה וקרה"ת. ונבקש בזה גם כן מראשי הישיבות הקדושות ומלמדי תשב"ר שיקבעו זמן בכל יום או פעם בשבוע ללמוד שיעורים בעניני קדושת ביהמ"ק וביהמ"ד בשו"ע ופוסקים וספרי יראים ומוסר המדברים בענין זה, ואף שידועים אנו כי אין המכשלה הזאת תחת ידיהם, ובי"ה בישיבות ובכוללים אין משוחחים בשעת תפילה וקרה"ת, בכל אופן יש לעורר מדי פעם לב התלמידים על כך ולהשריש ענין זה ביתר שאת, אשר בעוה"ר אנו רואים שיצה"ר מתגבר בדורנו מאוד על זה, **ואשר מי שיתקן ויגזור פרץ זה, שכרו הרבה מאוד בזה ובבא.**

הוצאנו גם כן לאור קונטרס בו נאספו כעמיר מאמרי חז"ל ודברי ראשונים ואחרונים מספה"ק המדברים בגודל ענין זה, ומקוים אנו בעז"ה להפיץ אותו בבית הכנסת ובבתי מדרשים בזמן הקרוב, ולשלוח אותו אל כל המשפחות המזוהות עם הקהילות החרדים לדבר ה' ברחבי אנגליה.

ובזכות מצדיקי הרבים העומדים בפרץ וגודרים הגדר נזכה להתבשר בשורות טובות ישועות ונחמות, ולא ישמע עוד שוד ושבר בגבולותנו, ונזכה לגאולה שלימה במהרה אכ"י"ר.

בשם הוועד לפאר ולרומם כבוד בית אלקינו אלכסנדר זושא ניוירטה

וועד לפאר ולרומם כבוד בית אלקינו

למעלת כבוד הרבנים הגאונים מנהיגי קהילות הקדוש ראשי הישיבות והכוללים, אברכי הכוללים ותלמידי הישיבות הקדושות, גבאי בתי כנסיות ובתי מדרשות שליט"א, ובעלי בתים החשובים בכל אתר ואתר הי"ו.

שלום רב לאוהבי תורתך!

במכתב ששלחנו אליכם ברי"ח כסליו דנא הרינו מביאים בזה לתשומת לב בעלי בתים כי בדף "**מודעה רבא לאורייתא**" העתקנו את נוסח **מי שברך מרבנו התוספת יו"ט**, ובו מופיעים שמות הקדושים ושם מהשמות שאינם נמחקים. ובכלל כל הדף יש בו קדושה מחמת דברי הזוהר הקדוש שנעתקו בו. על כן מבקשים אנו כי יחזיקו הדף הזה בקדושה כראוי, כגון לצרפו לסידור או לספר הנלמד כדי לעיין בו מדי פעם ולהתעורר מהדברים מחדש, ואם לאו - לגנוז בגניזת השמות בביהמ"ד כדי שלא יבא להתגלגל ח"ו בבזיון באשפה או בחוצות.

בהזדמנות זאת ברצוננו לעורר לשון ולחזק גם כמה נקודות:

(א) להזכיר דברי הזוה"ק **שאסור לשיח בשום אופן מהרגע שמוציאין הספר תורה ומניחים על גבי התיבה ועד שסוגרין ומחזירין הס"ת להיכל**. ומבקשים בכל לשון של בקשה שכל אחד ואחד יקבל על עצמו דבר זה בקבלה גמורה.

(ב) במיוחד יש לעורר מה שנשתרש בעוה"ר בהרבה קהילות בסיום מנין אחד ותחילת מנין אחר מיד ובסמוך, מסיימי המנין הראשון מתאספים בקצה ביהמ"ד בשיחת חולין, והמנין נעשה כמרקחה, ואינם חוששין כי הם מפריעים למנין השני העומד בתפלה, ונעשה מזה בזיון גדול לבית ה' רח"ל. ומבקשים אנו בכל לשון של בקשה מאלה שסיימו התפילה לנצור פיהם ולשונם שלא לדבר ח"ו בנוכחות המנין המתפלל אלא יצאו לחוץ לדבר.

(ג) וכן יש לעורר המנהג הרע שנשתרש בפרט בשבתות וימים טובים כאשר מאריכים לעשות "**מי שברך**" ונמשכים על ידי כך בדיבור בין גברא לגברא ומזה נמשך גם כן לפעמים השיחה לתוך הקריאה או לתוך הברכה והרבה נכשלים בכך, גם מי שמקפיד לא לשיח באמצע קריאת התורה, מחוסר שימת לב שכבר התחילו המשך הקריאה. וראוי כאן לצטט דברי הזוה"ק פ"י ויקהל...

(ד) פונים אנו בבקשה לבעלי בתים שיחיו, שילמדו היטב פירוש המלות בתפילה, כי התפילות הם שירות ותשבחות ובקשות להשי"ת וכדברי חז"ל דברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלים בהן. וכן יש להגות את השמות באופן ברור כי זולת זה אין יוצאים ידי חובת תפילה כמבואר בפוסקים. וכן יש להתפלל

זכרים שעושים רצונך ותשלים משאלות לבי ולב כל עמך ישראל לטובה לחיים ולשלום, אמן.

ואסור לקרוא בספר התורה אלא אחד בלבדו וכולם מקשיבים ושותקין כדי שישמעו המילים מפיו כאילו קבלוהו באותה שעה מהר סיני.

ועד לפאר ולרומם בית אלקינו

וועד לפאר ולרומם כבוד בית אלקינו

בס"ד, ר"ח כסלו תשנ"ה לפ"ק

למעלת כבוד הרבנים הגאונים יושבים על מדין מנהיגי קהילות הקודש ראשי הישיבות והכוללים וגבאי בתי כנסיות ובתי מדרשות שליט"א, יהי נועם ה' עליכם.

לרגל המצב הנורא השורר ל"ע בתוך קהלות הקודש באנגלי, וכן בארה"ק בנוגע למחלות האימות הפוקדות ופוגעות בהרבה בתים מישראל רח"ל, וכן בשל מצב חוסר הפרנסה אצל רבים וטובים, ורבים מנכבדי ישראל שיצאו ל"ע נקי מנכסיהם, ומצב מוסדות התורה המתקשים בקיומם היום יומי בנטל הכלכלי הקשה מנשוא, וכן מצב הרבה מאחבי הצריכים להוושע ולהפקד בזש"ק וכן בעניני שלום בית, וכידוע שישראל ערבים זה לזה. ולחצנו זו הדחק והמצב הכללי בקושי הפרנסה והקיום שזועק ועולה לשמים, על כן חוב גדול מוטל עלינו לפשפש במעשינו ולתקן הצריך תיקון כדי שנוכל להמשיך על הכלל ועל הפרט רחמים וחסדי שמים, אי לכך באנו לעורר הענין הגדול שיש לתקן במכשלה אשר תחת ידינו, ענין השיחה בשעת התפילה ובשעת קריאת התורה וביטול עניית אמנים ואיש"ר, שידוע מפי סופרים וספרים קדמונים ואחרונים אשר מפיהם אנו חיים, שהתריעו על כך ועל גודל הקטרוג שדבר זה גורם ח"ו ולצרות רבות ורעות, אשר נוסף על כך גם ענין אריכות הגדול שכבר כלו כל הקיצין ועדיין בן דוד לא בא, אשר על כן נתאספו קבוצת יראי ה' וחושבי שמו לייסד וועד לתקן ענין זה ולהתריע על כך בדרכים ובאמצעים שונים **שלא לשיח ח"ו מהחל התפילה ועד גמירא, וכן בשעת קריאת התורה אפי' בין גברא לגברא כמבואר בשו"ע או"ח (סימן קמו ובפוסקים) וכמבואר חומר הענין בזה"ק פ"י ויקהל (דף רח), **שאסור לשיח בשום אופן מהרגע שמוציאין הספר תורה ומניחים על גבי התיבה ועד שסוגרין ומחזירין הס"ת להיכל.****

ובמיוחד יש לעורר מה שנשתרש בעוה"ר בהרבה קהלות בסיום מנין אחד, ותחלת מנין אחר מיד ובסמוך, מסיימי המנין הראשון מתאספים בקצה ביהמ"ד בשיחת חולין, והמנין נעשה כמרקחה, ואינם חוששין כי הם מפריעים למנין השני העומד בתפילה, ונעשה מזה בזיון גדול לבית ה' רח"ל.

וכן יש לעורר המנהג הרע שנשתרש בפרט בשבתות וימים טובים, כאשר מאריכים לעשות "**מי שברך**" ונמשכים על כן בדיבור בין גברא לגברא ומזה נמשך גם כן לפעמים השיחה לתוך הקריאה או לתוך הברכה, והרבה נכשלים בכך, גם מי שמקפיד שלא לשיח בעצם קריאת התורה, מחוסר שימת לב שכבר התחילו המשך הקריאה. וראוי כאן לצטט דברי הזוה"ק ה"ל פרשת ויקהל וז"ל כד סליק ס"ת לתיבה כדין בעאן כל עמא לסדרא גרמיהו לתתא באימתא בדחילו ברתת וזיע ולכוונא לבייהו כמה דהשתא קיימין על טורא דסיני לקבלא אורייתא ויהון צייתין וירכוון אודנייהו ולית רשות לעמא למפתח פומייהו אפי' במילי דאורייתא וכל שכן במלא אחרא אלא כולחו באימתא כמאן דלית ליה פומא והא אוקמוה דכתיב וכפתחו עמדו כל העם ואזני העם אל ספר התורה (נחמ"י ח).

וקראנו בשם וועד הנ"ל "**הוועד לפאר ולרומם כבוד בית אלקינו**", ואנשי הוועד יסובבו להתריע על כך יחד עם גדולי ישראל והרבנים שליט"א ולבחון דרכים חדשים לתקן המכשלה הגדולה הזאת כי בנפשנו היא.

אנו פונים בזה כאמור אל הרבנים הגאונים שרי התורה והיושבים על מדין ומנהיגי הקהלות וגבאי בתי כנסיות ובתי מדרשות שליט"א בכל רחבי אנגליה, שיזהירו גדולים על הקטנים לשמור פיהם כאשר באים לבית ה' לעמוד בתפלה, ומקדשי המעט יהיו קודש, אך ורק לתורה ולתפלה בלבד, והבו גודל לאלקינו ולא לזלזל ח"ו בכבוד שמים, ועיי' נזכה להשראת השכינה במקום מקדש מעט ויקוים בנו הפסוק: **בכל מקום אשר אזכיר את שמי אבוא**

גבאי רופט אויף די וואס זענען עולה צו די תורה און מאכט דערווייל א "מי שברך פאר דעם וואס האט פריער עולה געווען, שמועסט מען דערווייל צווישן זיך, און דערפון ווערט נמשך אז אפילו בשעת דער בעל קורא האט שוין אנגעהויבן צו לייענען ווייטער, שמועסט מען נאך אלץ, און אין דעם ווערן ליידער נכשל אפילו אזעלכע אידן וואס זענען מקפיד נישט צו רעדן בשעת דאס עצם לייענען, צוליב דעם וואס זיי כאפן זיך נישט דערויף אז מיהאט שוין אנגעהויבן ווייטער צו לייענען. און עס איז כדאי צו ברענגען דא וואס דער זוהר הקדוש זאגט אין פרשת ויקהל, "כד סליק ס"ת לתיבה כדין בעאן כל עמא לסדרא גרמייהו לתתא באימתא בדחילו ברתת וזיע ולכוונא לביהו כמה דהשתא קיימין על טורא דסיני לקבלא אורייתא ויהו צייתין וירכו אודנייהו ולית רשות לעמו למפתח פומייהו אפי" במילי דאורייתא, וכל שכן במלא אחרא, אלא כולהו באימתא כמאן דלית לה פומא והא אוקמוה דכתיב וכפתחו עמדו כל העם ואזני העם אל ספר התורה" (נחמ"ח).

זעט מען פון זוהר הקדוש, אז בשעת קריאת התורה דארף מען זיך פארשטעלן ווי מישטייט ביים בארג סיני צו נעמען די הייליגע תורה און מיטאר דעריבער נישט שמועסן דאן אפילו אין דברי תורה, און אוודאי נישט אין דברי חול, נאר מידארף זיצן מיט פחד און מורא און אויסהערן יעדעס ווארט וואס דער בעל קורא לייענט, מיר האבן א נאמען געגעבן אונזער וועד "הוועד לפאר ולרומם כבוד בית אלוקינו", ווייל דאס איז טאקע דער ציל פון אונזער וועד, אויפצוהויבן דעם כבוד פון די בתי כנסיות און בתי מדרשות, און די חברים פון אונזער וועד וועלן ארומגיין מעורר צו זיין אויף די אלע ענינים צוזאמען מיט די רבנים און גדולי ישראל, און צו זוכן נייע וועגן מתקן צו זיין דאס גרויסע מכשול, כי בנפשינו הוא. מיר ווענדן זיך דא צו אלע רבנים הגאונים, שרי התורה והיראה, מנהיגי קהילות הקודש און די גבאים פון אלע שוהלן אין גאנץ ענגלאנד, זיי זאלן ווארענען אידן, להזהיר גדולים על הקטנים, צו היטן זיך פון רעדן דברים בטלים אין בית המדרש בכלל ווען מען קומט דאווענען, און די מקדשי מעט זאלן זיין הייליג נאר פאר תורה און תפילה, און נישט מזלזל זיין ח"ו אין אויבערשטנס כבוד, און אין דעם זכות וועלן מיר זוכה זיין צו השראת השכינה, און עס וועט אין אונז מקויים ווערן דעם אויבערשטנס צוזאג **בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך, ביז מיר וועלן זוכה זיין צו דער גאולה שלימה במהרה**, מיר ווילן אויך בעטן די חשובע רבנים הגאונים שליט"א צו רעדן און מעורר זיין וועגן די דאזיגע ענינים ווען נאר מעגליך, און בפרט שבתים און ימים טובים, און אפילו צו זען אז די מתפללים זאלן זיך אונטערשרייבן אז זיי זענען מקבל אויף זיך און אויף זייערע קינדער נישט צו שמועסן בשום אופן בשעת דעם דאווענען און בשעת קריאת התורה. מיר בעטן אויך פון די ראשי הישיבות און פון די מלמדים אין די תלמוד תורה'ס, אז זיי זאלן באשטימען א צייט יעדן טאג, אדער כאטש איין מאל א וואך, צו לערנען מיט די תלמידים וועגן די ענינים פון קדושת בית המדרש און בית הכנסת, דינים וואס ווערן געברענגט אין שולחן ערוך און אין די פוסקים, ווי אויך אין די מוסר ספרים וואס רעדן וועגן די דאזיגע לעבנס-וויכטיקע ענינים, און כאטש מיר ווייסן אז אין די ישיבות און כוללים איז ברוך השם דער מצב פיל בעסער, מירעדט נישט אזוי פיל בשעת דעם דאווענען און לייענען, פונדעסטוועגן דארף מען אבער כסדר מעורר זיין די תלמידים וועגן דעם און איינווארצלען אין זיי די וויכטיגקייט און הארבקייט פון רעדן ביים דאווענען און לייענען, ווייל דער יצר הרע שטארקט זיך טאג טעגליך און אפילו עמיצער וואס איז אפגעהיטן נישט צו רעדן, קען אויך אמאל נכשל ווערן ח"ו, ווייל דער יצר הרע רוהט נישט, **און ווער עס וועט אויפטוהן אין דעם ענין, איז זיכער אז ער וועט באלוינט ווערן מיט זיין פולן שכר בזה ובבא, ווייל דער אויבערשטער בלייבט נישט שולדיג פאר קיינעם**. מיר האבן אויך אפגעדרוקט א קונטרס, אין וועלכן עס זענען צוזאמענגענומען געוואן א סאך מאמרי חז"ל און ראשונים ואחרונים, ווי אויך פון ספרי מוסר וואס רעדן וועגן דעם הארבן איסור פון שמועסן ביים דאווענען און ביי קריאת התורה, און מיר האפן מיטן אויבערשטנס הילף עס צו פארשפרייטן בקרוב אין אלע שוהלן אין ענגלאנד, און ארומצושיקן אין אלע חרדישע הייזער אין דער לענג און ברייט פון

במתינות ובהטעמת התיבות ולא במרוצה כמצוות אנשים מלומדה, וכדאי להשקיע כמה רגעים נוספים מכפי הרגלו לכוונת הלב בתפילה, והשקעה זו כדאית אם היא תגרום שהתפילה תתקבל לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

לסיום הננו שוב להזכיר כי כלל ישראל בכל אתר ואתר זקוקים לרחמים מרובים וישועות בכמה ענינים כאשר פירטנו במכתב הקודם, והיות כי רצון כולנו שהיושב בשמים ישמע קולנו בכל הענינים הנוגעים למשפחתינו ולבתינו הן בעניני בריאות והן בעניני הפרנסה וכדומה ושנענה מן השמים בתכלית השלימות, **על כן צריכים אנו לדאוג שכבוד בית ה' בתי מקדש מעט המיועדים לתורה ולתפילה גם כן יהי בתכלית השלימות כראוי וכיאות, ואם גם אנו ננהוג כבוד בבית ה' מדה כנגד מדה יעשה עמנו השי"ת לטובה אות ויקבל ברחמים וברצון את כל תפילותינו, ויחיש גאולתנו ופדות נפשנו בביאת גואל צדק ובנין בית המקדש במהרה בימינו, אכי"ר**.

בשם הוועד לפאר ולרומם כבוד בית אלוקינו

אלכסנדר זושא נייווירטה

וועד לפאר ולרומם כבוד בית אלוקינו א ווי געשריי פון די אידן אין אייראפע צו אלע אידן איבער דער וועלט וואס איז געשיקט געווארן אין ענגלאנד צו אלע שוהלן, צו כוללים און ישיבות, און בעיקר צו מחנכים איבער דער וועלט מיט א הייסע ווענדונג דורכצופירן א גרויסן תיקון.

אין אנבליק פון דעם שרעקליכן מצב וואס הערשט לא עלינו צווישן היימישע אידן אין ענגלאנד, ווי אויך אין ארצינו הקדושה, בנוגע צו די שרעקליכע קרענק רחמנא ליצלן וואס טרעפן אסאך אידישע הייזער ל"ע, ווי אויך צוליב דעם שווערן מצב הפרנסה ביי אסאך ערליכע אידן, און אסאך בכבודייקע אידן האבן נעבעך פארלוירן זייערע פארמעגנס. אויך דער מצב פון די מוסדות התורה איז א שווערער, לוערנדיג טאג טעגלעך אונטערן שווערן עול פון אויסהאלטן זיך פינאנציעל. אויך ווייסן מיר פון א סאך פאלן פון יונגע פארלעך וואס דארפן געהאלפן ווערן מיט זרע של קיימא, און עס זענען אויך פאראן ביי טייל פראבלעמען פון שלום בית. דאס אלץ פאדערט פון אונז א חשבון הנפש, כידוע וואס די חז"ל זאגן **"כל ישראל ערבים זה לזה"**, און באזונדערס צוליב די שווערע לאגע ליגט אויף אונז א הייליגער חוב מפשפש זיין במעשים און פארריכטן וואס עס דארף א תיקון, כדי מיר זאלן קענען ממשיך זיין רחמי שמים אויף כלל ישראל, און אויף יעדן פון אונז באזונדער. דעריבער ווילן מיר מעורר זיין וועגן דעם גרויסן מכשול פון רעדן ביים דאווענען און בשעת קריאת התורה. דאס איז גורם אז מען ענטפערט נישט אויף **"אמן יהא שמיה רבה"**, וואס עס איז באקאנט פון אלע ספרים הקדושים, ראשונים און אחרונים פון וועמענס מויל מיר לעבן, אז זיי האבן געווארנט אויף דעם גרויסן מכשול פון נישט ענטפערן געהעריק אויף די אמנים, און אויף דעם גרויסן קיטרוג רחמנא ליצלן וואס דאס איז גורם צו אסאך צרות לא עלינו, אין צוגאב צו דעם וואס שוין צוויי טויזנט יאר וואס מיר געפינען זיך אין ביטערן גלות, כלו כל הקיצין ועדיין בן דוד לא בא. דעריבער האט א גרופע פון ערליכע אידן, יראי ה' וחושבי שמו, באשלאסן צו גרינדן א ועד, מתקן צו זיין דעם דאזיגן ענין און צו ווארענען אויף דעם מיט פארשידענע מיטלען, אז אידן זאלן אכטונג געבן נישט צו שמועסן פון אנהויב דאווענען ביזן סוף, און אויך בשעתן לייענען, אפילו בין גברא לגברא, ווי עס ווערט געברענגט דאס הארבקייט דערפון אין שולחן ערוך אורח חיים סימן קמ"ו, און אין זוהר הקדוש פרשת ויקהל (דף ר"ט), אז מיטאר בשום אופן נישט שמועסן פון ווען מ'נעמט ארויס די ספר תורה פון היכל ביז מ'לייגט צוריק אריין דאס ספר אין היכל. באזונדערס דארף מען מעורר זיין וועגן דעם וואס איז ליידער נפרץ געווארן אין א סאך בתי מדרשים, ווען עס ענדיגט זיך איין מנין, און עס פאנגט זיך אן א צווייטער מנין, איז די אידן וואס האבן געענדיגט דאווענען נעמען זיך שמועסן דברים בטלים און דערמיט שטערן זיי פאר די אידן פונעם צווייטן מנין צום דאווענען, **און דערפון ווערט רחמנא ליצלן א גרויסער ביזון פארן אויבערשטנס מקדש מעט**. אויך ווילן מיר מעורר זייץ וועגן דעם שרעקליכץ מנהג, באזונדערס אין די שבתים און ימים טובים, וואס **"בין גברא לגברא"** ווען דער

קלארערהייט, ווייל אן דעם איז מען נישט יוצא די מצוה פון דאווענען, ווי עס ווערט געברענגט אין די פוסקים. אויך דארף מען דאווענען רואיק, און מיט ארויסזאגן קלאר די ווערטער, נישט שנעל ווי א "מצות אנשים מלומדה", און עס איז כדאי אריינצולייגן נאך עטליכע מינוטן מער ווי די געוואוינהייט כדי מכוון צו זיין וואס מען דאוונט. דאס איז א גוטער "אינוועסטמענט" אויב עס וועט גורם זיין אז די תפילה זאל אנגענומען ווערן ברחמים וברצון פארן אויבערשטן. ביים סוף ווילן מיר דערמאנען, אז דער כלל ישראל איבעראל דארף גרויס רחמים און ישועות אין אלע ענינים, ווי מיר האבן שוין באטאנט אין אונזער פריערדיגן בריוו, און היות ווי מיר אלע ווילן דאך אז דער שוכן במרומים זאל הערן אונזערע תפילות אין אלע ענינים וואס זענען נוגע צו אונזערע משפחות און צו אונזערע הייזער, הן אין ענינים פון געזונט, הן אין ענינים פון פרנסה וכדומה, און אז מיר זאלן געהאלפן ווערן בשלימות, דעריבער דארפן מיר זארגן אז דער כבוד פון אויבערשטנס בית מקדש מעט וואס זענען באשטימט פאר תורה און תפילה זאלן אויך זיין בתכלית השלימות ווי געהעריג, און אויב מיר וועלן נוהג כבוד זיין אין די בתי כנסיות און בתי מדרשים, וועט דער אויבערשטער מיט אונז טוהן מדה כנגד מדה, און ער וועט מקבל זיין ברחמים וברצון אלע אונזערע תפילות, און ער וועט צואיילן אונזער אויסלייזונג פון גלות מיט דער גאולה שלימה און בנין בית המקדש במהרה בימינו, אמן כן יהי רצון. אין נאמען פון דעם "וועד לפאר ולרומם כבוד בית אלוקיננו" אלכסנדר זושא נייורירטה

עס איז נישטא קין גרעסערס אדער העכערס ביים בעשעפער ווי דער "אמן" וועלכע אידן זאגן, (מדרש רבה פי תבא).

זיכערע עשירות!

דער וואס איז אפגעהיטן צו זאגן אמן יהא שמיה רבה באקומט שכר קעגן די גאנצע וועלט וואס איז נישט אפגעהיטן (שו"א דף ר"ט).

חומר איסור הדיבור בבית המדרש בשעת התפלה וקריאת התורה בפרט בשבת

בספר שערי חיים שעל שערי אפרים, (דף קמט:), וז"ל: כבר האריכו בשה"ק די באר מחומר איסור הדיבור בביהכ"נ וביהמ"ד בשעת התפלה וקרה"ת [ולבד זה הוא חרם ר"ג מאוה"ג הובא בבאה"ג יו"ד סי' של"ד] ובשבת קודש יש איסור מוסף כמ"ש בזוה"ק (פ' ויקהל ד' רה:) והובא בספר כה"ח (סי' קמ"א ע"ש). ובשה"ק קב הישר כתב וז"ל: ראיתי המנהג ביושבי כפרים הרחוקים זה מזה ובשבת באים למנין עשרה לבהכ"נ ברוב עם הדרת מלך מלכו של עולם הקב"ה, והם עוסקים בהבלי עולם ומספרים זה לזה איך שקנה הסוסים וחמורים וזה מספר שקנה הפרה וכדומה, וכל דבריהם במשא ומתן של חול, ובאמת הלא פסקינן בשו"ע **ודבר דבר שלא יהי דיבור של שבת כדיבור של חול** ובחול אין רואין זה את זה, ורק בשבת הם באים לבהכ"נ והם עוסקים במשא ומתן ושיחת חולין **וטוב הי' להם יתור לשבת אז בבתייהם ולישן במטה, כדי שלא יחללו שבת בדברי חול, ובפרט בביהכ"נ במקום קדוש עכ"ל**. [ויפה המליץ חכם אחד על זה המשך הכתוב את שבתותי תשמורו ואימתי בזמן ומקדשי תיראו זה ביהכ"נ הנקרא מקדש מעט וכאשר יהי' להם מורא ביהכ"נ אז ממילא לא יחללו שבת ודו"ק].

הרב שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין
בית שמש, ארץ הקודש

ענגלאנד. אין זכות פון די מצדיקי הרבים וואס שטייען אויף דער וואך און גיבן אכטונג אפצוהיטן אידן פון דעם מכשול פון רעדן ביים דאווענען, וועלן מיר זוכה זיין צו הערן נאר גוטע בשורות, לא ישמע עוד שוד ושבר בגבולינו, און מיר וועלן זוכה זיין צו די גאולה שלימה במהרה, אמן כן יהי רצון. אין נאמען פון דעם "וועד לפאר ולרומם כבוד בית אלקינו" אלכסנדר זושא נייורירטה.

וועד לפאר ולרומם כבוד בית אלקינו

למעלת כבוד הרבנים הגאונים מנהיגי קהילות הקודש, ראשי הישיבות והכוללים, אברכי הכוללים ותלמידי הישיבות הקדושות, גבאי בתי כנסיות ובתי מדרשות שליט"א, ובעלי בתים החשובים בכל אתר ואתר הע"י.

שלום רב לאוהבי תורתך

אין צוגאב צום בריוו וואס מיר האבן געשיקט צו אייך פארגאנגענעם ראש חודש כסליו, ווילן מיר לאזן וויסן, אז אין דעם דף "מודעה רבא לאורייתא" האבן מיר מעתיק געווען דעם "מי שבידך פון הייליגן תוספות יום טוב", וואו עס ווערן דערמאנט די שמות הקדושים און שמות שאינם נמחקים, בכלל האט יענער גאנצער דף א קדושה צוליב די ווערטער פון זוהר הקדוש וואס זענען דארט געדרוקט. דעריבער בעטן מיר אז מזאל האלטן דעם דף בקדושה ווי געהעריג, למשל, צושטעלן צו א סידור אדער צו א ספר וואס מ'לערנט, כדי מזאל קענען אריינקוקן אין דעם פון צייט צו צייט און ווידעראמאל נתערר ווערן צו די וויכטיקייט פון די זאך, און טאמער מ'לייגט עס נישט אריין אין א סידור אדער ספר, דארף מען עס גונז זיין כדין, ווי מ'איז גונז אלע שמות, כדי עס זאל זיך נישט ח"ו ארומוואלגען בבזיון אין די מיסטן אדער אויף די גאסן. ביי די געלעגנהייט ווילן מיר מעורר זיין און איבערצוהיין אסאך וויכטיגע ענינים: א) מיר ווילן דערמאנען די ווערטער פון זוהר הקדוש אז מיטאר בשום אופן נישט שמועסן פון דער רגע ווען מנעמט ארום די ספר תורה פון ארון הקודש ביז זי ווערט צוריקגעליעט צום ארון הקודש, און מיר בעטן יעדן איינעם מקבל צו זיין אויף זיך די דאזיגע זאך מיט א קבלה גמורה. ב) באזונדערס דארף מען מעורר זיין אויף דעם וואס איז לעצטנס נפרץ געווארן אין א סאך קהילות, אז ווען עס ענדיגט זיך איין מנין און עס פאנגט זיך אן א צווייטער מנין, שמועסן נאך די וואס האבן געענדיגט דאווענען אין ערשטן מנין אין גרופעס-גרופעס, און זיי שטערן דערמיט דאס דאווענען פאר דעם צווייטן מנין, וואס פון דעם ווערט א גרויסער בזיון פארן אויבערשטנס מקדש מעט רחמנא ליצלן. און מיר בעטן מיט יעדן לשון של בקשה פון די וואס האבן שוין געענדיגט דאווענען אז זיי זאלן היטן זייער מויל נישט צו רעדן ח"ו אין דער אנוועזנהייט פון דעם מנין וואס דאוונט יעצט, נאר זיי זאלן ארויסגיין אינדרויסן צו רעדן. ג) אויך ווילן מיר מעורר זיין וועגן דעם שלעכטן מנהג וואס האט זיך אריינגעריסן, באזונדערס שבתים און ימים טובים, ווען מ'מאכט "מי שבידך" און דורך דעם ווערט מען אריינגעצויגן צו רעדן צווישן איין עלי און די צווייטע, "בין גברא לגברא" און פון דעם ציט זיך אריין אז מען זאל רעדן אויך בשעתן לייענען אדער בשעת דער עולה לתורה מאכט די ברכה, און אין דעם ווערן ליידער נכשל אויך אזעלכע וואס זענען מקפיד נישט צו רעדן אינמיטן לייענען, נישט כאפנדיק זיך אז מהאט שוין אנגעהויבן צו לייענען. מיר ווענדן זיך צו בעלי בתים, זיי זאלן לערנען די פירוש המלות פון דאווענען, ווייל דאס דאווענען איז פון די זאכן וואס די חז"ל רופן אן "דברים העומדים ברומם של עולם ובני אדם מזלזלין בהן". זיי זענען שירות ותשבחות פארן באשעפער, דעריבער דארף מען שטארק נזהר זיין דערין. אויך דארף מען נזהר זיין ארויסצוזאגן די שמות הקדושים

מחברים של
למעלה מאלף ספרים

נשיא ארגון
"מפעל הזוהר העולמי"

מפעל הזוהר העולמי
סניף בת ים רח' בר יהודה 50, בת ים
052-7651911

מפעל
הזוהר
העולמי

לקבלת מידע, ספרים ועלונים על הצניעות (ועל החרם): 052-7160124 להשאיר הודעה
קו שומרי החומות: 072-3372978 (באנגלית שלוחה 97) קו האמת: 077-2301519, מידע בנושא תקרובת ע"ז בשיער הפאות: 074-7962328

עלון דף היומי דהתאחדות הקהילות

דבר יום ביומו על הצניעות ויסודי הדת

התעוררות - הוא ארגון שמוקדש להלכות הצניעות ויסודי הדת בהשתתפות אדמו"רים, רבנים, קהילות, ולומדי תורה לשמה, בסיקוח כ"ק האדמו"ר רבי שלום יהודה גרוס אבדק"ק האלמין שליט"א, מחבר יותר מאלף ספרים על כל יסודי הדת

קו שומרי החומות: 072-3372978 לקבלת מידע בטלפון: 054-8505028

עלון מס' 545 לימוד דף היומי דהתאחדות הקהילות על קדושת בית המדרש שהוא מיסודי הדת – ב' ניסן שנה שניה תשפ"ג

ספר "מקדש מעט" – קדושת בית הכנסת - חלק כ"א

הקדמה

הספר הקדוש הזה יצא לאור קרוב למאה פעמים במשך 50 שנה האחרונות, כאשר הדפיסו את זה בגדלים שונים. וכמו כן הספר נדפס גם כן בספר תהלים השלם. הספרים חולקו בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות ברחבי העולם, כ-12 ספרי תהלים לכל מקום, אשר בתוכם נדפס כל הספר מקדש מעט.

הכנסנו את הספר מקדש מעט בתוך ספר התהלים, בכדי שכל מי שקורא תהלים יוכל ללמוד בספר הזה בקלות. הספר הזה גרם לגדולות ונצורות, עד שב"ה היום ישנם הרבה חסידויות ואנשי מעשה שמעוררים על קדושת בית הכנסת, והרה"צ רבי מאיר מיכאל גרינוואלד שליט"א אחרי שלמד אולי 20 פעמים את הספר מקדש מעט, נסע במשך עשרות שנים בכל העולם לעורר על קדושת בית הכנסת, והחתים קרוב למאה אלף אנשים ובחורים וילדים שלא ידברו כל ימי חייהם בבית המדרש.

הספר הקדוש הזה נדפס בערך כמיליון עותקים ב"ה. וקעת החלטנו לעורר את הענין מחדש ולעשות עלונים בסדר לימוד יומי כפי שמופיע בספר מקדש מעט, בכדי שיהיה קל לכל אחד ואחד ללמוד את סדר הלימוד היומי הזה.

וכדאי מאוד שהרבנים ראשי ישיבות ומלמדים ילמדו עם תלמידיהם שיעור יומי בספר הקדוש הזה, וכמו כן מוטלת החובה הקדושה על כל אב לשנן את הדברים עם ילדיו, ועל ידי כך נזכה לגאולה השלימה בקרוב ממש בב"א.

אנו מבקשים שגבאי בתי הכנסת יחלקו ויתלו עלונים אלה בכל יום בבתי הכנסת, וכן רצוי מכל יחיד ויחיד שיפיץ ויחלק - כי כל ישראל ערבים זה לזה

בכתובים בכל בתי כנסיות דפ"ק ונאמרים בכל ש"ק עכ"ל.

יעיין בס' עיר מבצר ח"א ד' לב שכי' שראה נדפס בשם מרן התו"ש שצריך לעשות מי שבירך בכל ש"ק למי שאינו מדבר בבהכ"נ דברים בטלים בשביל המעשה שנהרגו רבות מישראל בשנת ת"ח ואמרו למעלה בשביל שדברו בבהכ"נ ובבהמ"ד ונחייבו שונאיהם של ישראל דבר ר"ל שפגמו באות וא"ו של דיבור ונעשה דב"ר ובשביל שעשו שאר עבירות הי' רציחה ר"ל.

וכתב בס' צרור המור בפ' בהר וז"ל וכן נמשך להם הגירוש מצד חילול שבת ומחלוקת וקטטה בבתי כנסיות בשבת ויו"ט וכו' ע"ש. על כן בודאי ראוי לומר המי שבירך הזה בכל תפוצות ישראל אולי יתנו אל לבם המונים הבורים ולא יעשו שום מחלוקת ולא ידברו דברים בטלים במקומות הקדושים ובזכות זה ירחם ד' על כלל ישראל ונזכה לגאולה קרובה ולבנין בית מקדשינו בקרוב אמן.

ספר

סיפורים נפלאים

מצדיקי ישראל

בו יבואר: שעל ידי זיכוי הרבים זכו לאריכות ימים

ועשירות ועוד.

א

היהודי הק' מפשיסחה זצ"ל זכה לאריכות ימים על ידי זכוי הרבים למרות מחלתו האנושה שהרופאים לא נתנו לו תקווה לחייו.

בזמן שהיה "היהודי" הקדוש מפשיסחה זצ"ל אצל רבו "החוזה מלובלין" זצ"ל, חלה פעם אחת במחלה קשה,

ספורים נפלאים מצדיקי ישראל

ספורים נפלאים מן יצורי קדמונים, ראשונים כמלאכים, גאונים וקדושי עליונים, ותועלת היוצא מקריאת ספורי קדושי עליון הלא היא כתובה בספרן של צדיקים, שמאיר בלבות בני אדם ברשפי אש שלהבת יה, להתחזק ולבטוח ביוצרנו ובוראנו ולכסוף ולהשתוקק ולהתגעגע עד כלות הנפש להתדבק באדון כל יצורים מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא.

ואעתיק דברי רבן ומאורן של ישראל הגאון מהרש"ם זי"ע שכתב בהסכמתו על ספורי צדיקים המכונה עשר קדושות, ובזה"ל "ואם להעיד על התועלת לעורר הלבבות, דבר שפתיים אך למחסור, וכל מי שיש בלבו נקודת דת האמת, צמאה נפשו וחמדה רוחו לראות ולשמע דברי אלקים חיים, וגם שיחות ת"ח כמוהם צריכים לימוד, ובל אפונה כי כל אשר בשם ישראל יכונה, יחזק וילפת להיות לו לעזר ולסעד ולהיות חבר לכל חפץ להגדיל תורה, ולהפיץ יראת ד' ואמונתו בעולם, וישמעו העם ויראו עכלה"ק.

וזכות כל הצדיקים הנזכרים בחיבור הלז יחד עם שאר צדיקים וקדושים, יעמוד לנו שלא ימוש ספר התורה ולא תפוג יראת ד' ונזכה לעבוד את בוראנו בכל לבבינו אנו וזרענו וזרע זרענו עד ביאת גואלינו בב"א.

בס' שערי רחמים שעל ס' שערי אפרים (דף ק"ג), ז"ל:

עייין בס' שם הגדולים למרן החידי"א ז"ל הנד"מ עם הגהות ובקו"א הנקרא פליטת סופרי מעי' מי' סיי' נ"ב כי ואגב אורחא אודיע לשוקי בראי דהגאון בעל תוספות יו"ט ז"ל יסד ותיקן מי שבירך מיוחד להנזהרים מלדבר בשעת התפלה מברוך שאמר עד גמר התפלה והמה

(והנה מביא ר' אברהם בן הגר"א בספרו רב פעלים, ווארשא, 1894/ עמוד 60, כדברים האלה. - "וגם א"א מו"ר החסיד נר"ו נמשך בזה כמה ימים, וסיפר שאחד למד עליו זכות, שהיה עדיין רך בשנים, ויכול לתקן בעולם ופטרורו, ובבואו שמעו העומדים סביב לו, איך הוא מדבר עם שר האש ושרי מעלה").

מעשיות כאלה מגדולים, שנשתקעו בשינה בחלים, וכשנתעוררו ספרו מה שחזו בעולם העליון, (עיין פסחים ג ע"א ובבא בתרא י ע"ב ר"ה יז ע"א במעשה דיוסף בריה דר' יהושע. ועיין ג"כ רות רבה, פרשה ג ד"ה: זה שאמר הכתוב קטון וגדול שם הוא וכו', ר' מיאשא בר בריה דר' יהושע נשתקע שלשה ימים בחוליו וכו': זוהר מג דף רד ע"ב ד"ה: ר"א היה אזיל וכו' ד"ה: רבי כרוספדאי חלש וכו', ובראשית חכמה, אמשטרדם, תקל"ו, בפרק חופת אליהו רבה, שער שלשה, וכן בשלשה ספרים נפתחים מאת שמואל שענבלום, לעמבערג, 1877/ דף כח ע"א אות כה בשנויים. ובעל החרדים בספרו בשם רבינו יצחק דמן עכו. "מעשה היה ברב רבינו יוסף גיקטילייא, חלה עד קרוב למיתה, ונים ולא ניס, תיר ולא תיר, ראה שני אנשים שוקלים עוונותיו וזכיותיו במאזנים, שקולין שוה בשוה, מיד נתעורר ונתחזק ושקל התפילין ושם אותם ומיד התחיל להרפא, ועלה ממות לחיים, כי הכריע כף זכות" (חרדים לעמבערג, 1859, דף ז ע"א בסוף העמוד).

ובשבחי הבעשייט חמוש"ד נאמר בהקדמת הכותב: "כי בימים קדמונים אירע לפעמים שוכבים בגויעה שקורין הינערבעט, וכשקמו וחיו היו מספרים מהנוראות שראו בעולם העליון, וכמו שנזכר בגמרא וכו'". ועל דבר ה"הינרבעט" או "הינרפלעט" עיין בספר התורה והחיים מאת ר' מ. גידעמאן העתקת א. ש. פריעדבערג, ווארשא, תרנז, חלק ראשון, עמוד 74 הערה 5. ועל השאלות ששואלין את הנפטרין כשהם באים לפני בית דין של מעלה עיין שבת דף לא ע"א, ותוספות קדושין דף מ ע"ב ד"ה: אין תחלת דינו של אדם וכו' ועיין ג"כ מדרש משלי, מהדורת ר"ש בובר, ווילנא, תרנג פרשה ר' ד"ה בן חכם ישמח אב.

ג

העשירות שחנן ה' לעשירים הוא רק בתורת פקדון אצלם, כדי שבבוא העת ישתמשו בממונם זה לצורך הזולת, ולדבר שחייבים בזה, כמו שידוע המעשה הנוראה שאירע אצל הרה"ק מאפטא זצוקלה"ה זי"ע

ועכ"א:

א.

אחד מחסידי הרב הקדוש רי אברהם יהושע השיל מאפטא זצ"ל בא לפניו והתאונן על מצבו הדחוק מאוד. אמר לו הצדיק: אתן לך מכתב לאחד מן האנשים שלי, והוא גביר עצום, שיתן לך על חשבונני מאתים רובלים. וכן עשה. העני קיבל את המכתב ונסע לאותו גביר, ולא גילה לו תיכף שיש לו מכתב מהצדיק, אך אמר לו סתם כי הוא בא עכשיו מאת הרבי. וקבלו העשיר בסבר פנים יפות והזמינו להתארח אצלו. כעבור ימים אחדים מסר

והלך בנו של "היהודי" אל החוזה לבקש ממנו שיתפלל בעדו לרפואה שלימה. ואמר החוזה מלובלין: כתוב: "שלח לך אנשים ויתורו" - **שלפעמים כשרואים בשמים אדם מישראל כבר גמר כל עבודתו שהיה לו לעשות בעולם הזה, וכבר תיקן כל מה שהיה מוטל עליו לתקן, אז הקב"ה שולח אליו אנשים שיסתופפו בצלו, ויסעו אליו לתור את הדרך אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו, ועל ידי כך תהיה לו לאדם זה עבודה חדשה - לתקן את בני-ישראל, ולהורות להם הדרך הישרה והרצויה, ובזה יוכל להוסיף עוד לחיות בעולם הזה.** וכן היה: תיכף נתרפא "היהודי" וחזר לבריאותו, ומיד התחילו נוהרים אליו רבים מישראל והלכו לאורו, ונעשה רבן של ישראל.

ב

מן השמים פוסקין אריכות ימים ושנים כדי לזכות הרבים.

מעשה נורא שאירע עם בעל שיבולי הלקט שכבר היה גוסס והוסיפו לו ימים ושנים בבית דין של מעלה מטעם שעוד לא-ל ידו לזכות הרבים.

וזה תוכן דברי הקב הישר (לעמבערג, 1864, פרק יח) מביא "מה שהעיד על עצמו הרב החסיד מוהר"ר אברהם בעל המחבר שיבולי הלקט [על התורה] בהקדמת ספרו וז"ל:

אמר הכותב אזכור כאן נפלאות שעשה ה' עמדי בעת עברו עלי תלאות בימי חליי. חליתי על ערש דוי, ומרוב כאבי, לא עליכם, שוממתי, אמרתי פקדתי יתר שנותי, רבו עלי מכאובים עד שרחקו ממני קרובי, כי הייתי למשא לבני ביתי, והמו מעי בי, ולבי יחיל בקרבי בזכרי אורחא רחיקא קלילא זוודאי. ועומדים עלי לשמור יציאת נשמת, באשר ראו בי שנתקרו אברי ובשרי, ובאתי עד הגסיסה ועד שערי המיתה. העומדים עלי דחקו חוצה את אשתי וזרעי, וגם שאר הקרובים, שראו אותי בסימני מיתה, בדרך צאת הנשמה מהגוף, ופני נשתנו. וה' ברחמיו יסור יסרני, ולמות לא נתנני, ולא בזכותי רק בזכות אבותי הקדושים. ובמראה ראיתי בעיני, אדם קצר עומד לפני, ונר זלוק בידי, ובהרף עין התחיל לכבות, וחזר ודלק מהר לעיני, ואמרתי: בתחילה יגיד לי אדוני, מה זה שאתה עושה לפני בנר הזה? והשיב האיש: הנר רמז לנשמה דולק, בעבור שימי חייך כבר עברו וכו', ורמזתי לך, הנה כאשר מהר חזר לדלוק כך מהרה תהיה לך רפואה. וזהו שהראתיך באותותי, וידוע תדע, שהיו במשפט שלך מימינים ומשמאילים, ושקלו במאזנים זכיות שלך. ובאתי לבשרך, שהא-ל הרחמן הוסיף ימים על ימך, ואמר למלאך המות הרף ידך, כי עוד לאל ידו לזכות את הרבים וכו'. וזה מעשה היה ג' ימים קודם חג השבועות, וכאשר פתר לי כך היה, שביום א' דחג השבועות הלכתי לבית הכנסת, וממש נעשיתי בריה חדשה, ומיד אזרתי כגבר חלצי, קמתי על משמרת הקודש לחבר פירוש על התורה ונביאים וכתובים, וקראתי לחיבור שיבולי הלקט עכ"ל.

שמים לב על זה שבאם היו תורמים להצלת כלל ישראל כפי הצורך היה עושרם משתמר בידם. כל זמן שהעושר שמור בידם, והיכולת בידם לעשות לפעול למען הצלת העם יש לעשירים לנצל את עושרם לטוב, ולהזייל כספם מכיסם למען המטרה הקדושה הזו. ואל יחמיצו ההזדמנות עד שחס ושלום הכסף לא יהיה נחשב למאומה, וכבר היה הדבר לעולמים לפני שישים שנה בערך, שהכלכלה באמריקא ירדה עד לאפס והכסף לא היה נחשב לכלום, שהיה באנקרא"ט גדול כל כך עד שבעבור פת לחם היה צריך לשלם הון תועפות וביום אחד נהפכו המיליארדים לעניים מרודים שכל כספם וזהבם לא הספיקו להם אפילו להחיות נפשם ונפש בני ביתם, וכבר ידוע מה שחוזים המומחים בכלכלה בפירסומיהם בעיתונות שכלכלת ארה"ב עומדת בחובה עצומה המגיע ל3 טריליון דולאר והחוב ממשיך לגדול עד שבמשך כמה שנים ספורות יסתכם החוב ב4 טריליאן דולאר ואז שוויות הכסף יגיע לאפס ולא יהיה נחשב למאום. ובמצב כזה לא יהיה ביכולת לפעול בכסף כלל והעשירות לא יתפוס מקום, כעת כל זמן שעוד העשירות תופסת מקום והכסף עדיין שווה ואפשר לפעול תמורת הכסף והממון גדולות ונצורות צריך לנצל את העשירות לטובה ולהציל את כלל ישראל בעוד מועד וזכות הגדול הזה בוודאי ובוודאי יהיה שמור לבעליו לטובה בזה ובבא.

מדוע נעמוד מנגד באפס מעשה כל זמן שעדיין ניתן לעשות ולפעול בפקדון שניתן בידכם ונמתין עד שיגיע חס ושלום למצב כזה שגם אם כבר נרצה לעשות להצלת הכלל לא נוכל כבר להושיע, ואז יתחרטו על העבר ויאמרו בוודאי מדוע לא עשינו ולא פעלנו בממון שהיה בידנו בזמן שהיה היכולת והאפשרות לפעול בה? וכעת כבר איחרנו את המועד... היכן היינו אז כשפנו אלינו בזעקה ולא שמענו אליה ולא שמנו לב לזה? בואו והצילו כל זמן שניתן להציל בממון הזה, כל זמן שהדבר הוא בידכם, וכספכם עדיין שווה שתמורתה אפשר עוד להציל את קיום העם בהווה ובעתיד!!!

ג.

בואו וניקה דוגמא באם יזכינו השי"ת לזכות את עם ישראל בשמירת שבת ולהוכיח את העם על שמירת שבת כהלכתה כמה גדול זכותינו בזה וכמו שכתב החפץ חיים (בהקדמתו למשנה ברורה ח"ג) וז"ל:

כתיב בתורה "זכור את יום השבת לקדשו ששת ימים תעבוד" וגו' "כי ששת ימים עשה ד' את השמים ואת הארץ" וגו', הורה לנו הכתוב בזה שענין שבת הוא שורש האמונה לידע שהעולם הוא מחדש וכיון שברא הכל הוא אדון על הכל ואנחנו עבדיו ומחוייבים לעשות רצונו ולעבדו בכל גופינו ונשמותינו וממונינו כי הכל שלו והזהירה התורה על שמירת השבת י"ב פעמים ואחז"ל כל המשמר את השבת כאלו מקיים כל התורה וכל המחלל את השבת כאלו כפר בכל התורה כולה והכל מטעם הנ"ל דהוא שורש האמונה:

את המכתב להעשיר. כשקרא העשיר את המכתב נתכרכמו פניו, ואמר: איני יודע אילו חשבונות יש להרבי עמי, כי יצוה עלי לתת סך רב כזה על חשבוננו. אני יכול לתת לו איזה סך, אבל מאתים רובלים לא אתן. והאורח אמר כי לא יוכל לעבור את פי הרבי ולקבל פחות. סוף דבר, העני יצא מלפניו ריקם, נסע אל הצדיק וסיפר לו מה שקרה. אמר הצדיק: עתה אתן לך מכתב אחר לאיש אחר מאנ"ש, אבל הוא אינו עשיר כל כך ולכן אכתוב לו שיתן מאה רובלים. נסע העני לאותו חסיד ומסר לו את המכתב של הרבי. והחסיד בראותו מכתב מהרבי שמח מאוד ואמר לו: אחי, שב נא בביתי כמה ימים עד אשר אמצא עצות להשיג לך את כל הסכום אשר יצוה עלי הרבי וכן היה. אחרי ימים אחדים נתן בידו הסך מאה רובלים בלב שמח ובפנים שוחקות, והעני נסע שוב להרבי וסיפר לו מעשה החסיד.

כעבור זמן קצר החל מצבו של הגביר הראשון לרדת והלך הלך וחסור מיום ליום, עד כי נתדלדל מאוד. עבר זמן ידוע והוא התרושש לגמרי, ובמשך הזמן הוכרח להיות הולך וסובב על פתחי נדיבים, והיה נודד ללחם. בדרך נדודיו בא לאפטא, וזכר באותו מכתב של הרבי ומכל ההרפתקאות שעברו עליו, ולבו היכהו על אשר סירב למלא בקשת הצדיק, כי הבין שבשביל זה באו עליו הרעות והצרות. בא לחצר הצדיק וצעק ככרוכיה להכניסו אל הרבי, אבל הצדיק ציוה שלא יכניסוהו. והיה הולך ובוכה לילות כימים, עד אשר נתנו לו עצה כי יעמוד אצל חלון הרבי ויבכה. עשה כן, והצדיק שאל עליו את מקורביו, ואמרו לו שכבר הודה האיש על פשעו ומתחרט מאוד. אמר הצדיק: – אם יש לו טענה עלי, אני מוכן לעמוד עמו לדין תורה. הושיב הרב בית דין, ואחד מהם היה הרב הצדיק ר' משה מסאווראן. טען הצדיק לפני הבי"ד:

מעשה שהיה כך היה. בבואי להעולם הזה מסר לי הקב"ה כמות של כסף וזהב הנצרכים לי לעבודתי, ואני חילקתי ופיזרתי אותם בין אנ"ש המסתופפים בצל קורתני. כל רכושו של האיש הזה אשר רכש שלי היה, וכשסירב ליתן על חשבוננו מאתים רובלים, לקחתי את שלי ומסרתי להחסיד האחרון, שציית לדברי.

ויצא פסק דין מהבי"ד, שהאיש אינו יכול לתבוע את נכסיו בחזרה, כי לא לו הם, אך מזונות מגיעים לו מצד רחמנות, אם יתחרט על מעשיו ויפייס את הצדיק.

וכן היה. כל ימיו של האיש היתה לו פרנסה די מחייתו, אבל לא השאיר אחריו ברכה, והחסיד האחרון שציית למכתב הרבי נתעשר והיה גביר גדול כל ימיו.

ב.

נלמד מהמעשה והעובדא הלזו, שבאם אין נותנים ממון כשנתבעים לצורך הזולת לוקחים העשירות מהעשירים ונותנים הפקדון לאדם יותר מהימן. ובפרט בנידן דידן שהמדובר הוא בהצלת כלל ישראל שנתבעים על כך ואין נענים, מי יודע כמה וכמה ממון כבר הפסידו ולקחו מהם, ואין עושים חשבון הנפש מי יודע אם לא בגלל הדבר הזה באו להם הפסדי הממון הגדולים האלו, ואין

וכי היכי דבאברים נמצא אברים שונים יש שאין הנשמה תלויה בהם כמו היד והרגל וכדומה דאף אם יחסרו אף שההפסד הוא רב מאוד מאוד אעפ"כ נקרא רק בשם בעל מוס, ויש שעל ידי חסרונותיו אינו יכול לחיות על פני תבל כגון שניתז ראשו או שנקרע סגור לבו ששם הוא מקור החיים, כן הוא גם כן בעניני מצות הש"י שעליהן גם כן כתיב אשר יעשה האדם וחי בהם, ונאמר כי היא חייך ואורך ימך ועוד פסוקים הרבה כהנה המורים לנו כי עיקר חיי לעוה"ב תלוי בקיום התורה, יש מצות שאפילו אם פשע האדם ועבר עליהם הוא נקרא לעוה"ב רק בשם בעל מוס [וגם זה גנאי גדול הוא לנצח דידוע מה שכתב הרח"ו בשער הקדושה וכן הגר"א במשלי דהחבלה ימצא לנצח בנפשו באותו האבר שפשע בו על רצון הש"י, ונמצא דאם לא הניח תפילין אף אם יקיים כל המצות יהיה בעל מוס בידו, ונמצא כשיקום לעת התחיה כל ישראל יעמדו חיים וקיימים בכל אבריהם והוא יהיה בעל מוס ביד השמאלי הזה לנצח, דבזכות מצות התורה שאדם מקיים באבריו הם זוכים לחיות לעתיד חיי עולם - כל מצוה שברמ"ח מצות מחיה את האבר שברמ"ח השייך לו - וכמו שאנו אומרים וחיי עולם נטע בתוכנו, וכיון שעבר בשאט נפש על המצוה ההוא אין לו מי שיחיה את האבר ההוא, וכמה יתמרמר אח"כ האדם ההוא על זה שהכל ידעו את גודל המרותו בד' במצות תפילין, וכן כה"ג אם יהיה בעל מוס בשאר איברים על ידי שארי דברים שקלקל, וכמו דאיתא בתרגום קהלת על הפסוק סוף דבר הכל נשמע דהיינו שלבסוף הכל יתפרסם לעיני כל. **ועל כן את האלקים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם** ור"ל שהרמ"ח מ"ע ושס"ה לאוין שנשמר האדם בימי חייו יבנה לעתיד כל האדם, ונמצא כשיקום ויהיה בעל מוס באיזה אבר או שיתקלקל לו איזה גיד מגידו [המכונים נגד שס"ה לאוין שבתורה] יתבוננו הכל איזה מ"ע או לאו עבר בשאט נפש וכמה קלון וכלימה יסבול עי"ז לנצח] ויש ענינים שהם נגד הראש והלב שהם עיקר חיות נפש הקדושה כמו אמונה בד' ובתורתו וענין שמירת שבת דהוא גם כן יסוד האמונה דאם יחסר לו ענינים ההם כבר נסתלק כל עיקר החיות מנפשו הקדושה וכשהוא חי בעוה"ז הוא חי רק בנפש הבהמית שלו ולא יהיה לו במה להקים בעת התחיה - וזכות שמירת שבת כהלכה מועיל למחול לו על כל עונותיו כמ"ש בגמרא כל המשמר שבת כהלכתו אפילו חטא כדור אנוש מוחלין לו שנאמר אשרי אנוש יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה שומר שבת מחללו ושומר ידו מעשות כל רע אל תקרי מחללו אלא מחול לו וכו', ונכון לכל ירא וחרד לדבר ד' לכוון חבורות ללמוד הלכות שבת כדי שלא יכשלו בס, וכדאיתא בילקוט א"ל הקב"ה למשה עשה לך קהלות גדולות ודרוש לפניהם ברבים הלכות שבת וידוע ששמירת שבת כתיקונה הוא קירוב לגאולה כמו שאחז"ל אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות מיד היו נגאלין שנאמר וכו', עכ"ל.

הרב שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין
 בית שמש, ארץ הקודש

וכעין זה איתא גם כן במ"ר פרשה בשלח א"ר אלעזר בן אבינא מצינו בתורה ובנביאים ובכתובים ששקולה שבת כנגד כל המצות.

בתורה מנין שבשעה ששהא משה לומר להם מצות שבת א"ל הקב"ה עד אנה מאנתם לשמור מצותי ותורותי וגו' מה כתיב אחריו ראו כי ד' נתן לכם השבת ובנביאים מנין שנאמר וימרו בי בית ישראל במדבר, בחוקותי לא הלכו, מה כתיב אחריו ואת שבתותי חללו.

בכתובים מנין שנאמר ועל הר סיני ירדת ודברת עמהם מה כתיב אחריו, ואת שבת קדשך הודעת לה, אמר הקב"ה לישראל אם תזכו לשמור שבת מעלה אני עליכם כאלו שמרתם כל מצות שבתורה, ואם חללתם אותי, מעלה אני עליכם כאלו חללתם כל המצות, וכן הוא אומר שומר שבת מחללו ושומר ידו מעשות כל רע וכו' עיי"ש.

וראה את חומר העון שיש **באיסור חילול שבת** דהלא ידוע שיש כמה חלקי עונשים על העונות, יש ענינים שכשהאדם עובר עליהן הוא רק איסור עשה בלבד, חמור מזה העונות שיש עליהן איסור לאו, חמור מזה העונות שיש עליהן מיתה בידי שמים, חמור מזה העונות שיש עליהן עונש כרת, חמור מזה אותן שיש עליהן מיתה בידי אדם, והוא מיתת חנק, למעלה מזה אותן שעונשן הוא הרג בסייף, למעלה מזה אותן שמיתתן בשריפה, למעלה מכולם אותן שמיתתן בסקילה, כי היא החמורה שבמיתות, ועל עון חילול שבת במזיד הלא מיתתו הוא בסקילה.

ונוכל לראות עוד את חומר העון שיש באיסור חילול שבת דהלא בכל העונות לבד מאיסור עבודת כוכבים קי"ל דאם הוא מומר ח"ו לאחד מהם אינו מומר לכל התורה, **ואילו באיסור שבת קי"ל** (בסימן שפ"ה ס"ג) **דאם הופקר אצלו איסור שבת ועובר עליו כמה פעמים בפרהסיא הוא מומר לכל התורה ודינו כעובד כוכבים ממש**. ואם הוא דר עם ישראל ברשות אחד צריך לשכור ממנו הרשות כמו אם הוא דר עם העו"ג, ואם שחט אף שאיש ישראל אחר עומד עליו ורואה ששחט כדן אפ"ה שחיטתו נבלה גמורה, מטעם דהוא אינו בר זביחה כלל, כדאיתא בפוסקים, וטעם לכל זה הוא **דהמחלל את השבת כופר במעשה בראשית**, וז"ל הרמב"ם פ"ל מהלכות שבת, **השבת ועבודת כוכבים כל אחת משתיהן שקולה כנגד שאר כל מצות התורה והשבת הוא האות שבין הקב"ה ובינינו לעולם, לפיכך כל העובר על שאר המצות הרי הוא בכלל רשעי ישראל אבל המחלל שבת בפרהסיא הרי הוא כעובד עבודת כוכבים, ושניהם כעובדי כוכבים לכל דבריהם וכו' עיי"ש**. כמו עובד כוכבים ועל כן גם עונש מחלל שבת הוא בסקילה כעובד כוכבים, וכשהוא בלי התראה הוא עכ"פ בכרת. מכל זה יוכל האדם לראות את גודל הענין של שבת - וכן יש עוד כמה מאמרי חז"ל המפליגים מאד בעון חילול שבת.

וגם צריך לדעת הרמ"ח מצות שבתורה שהטיל הש"י על האדם לזכרם ולשמרם הוא נגד הרמ"ח איברים שבאדם,

מוזכרים של
למעלה מאלף ספרים

נשיא ארגון
"מפעל הזוהר העולמי"

מפעל הזוהר העולמי
 סניף בת ים רח' בר יהודה 50, בת ים
 052-7651911

מפעל
הזוהר
העולמי

לקבלת מידע, ספרים ועלונים על הצניעות (ועל החרם): 052-7160124 להשאיר הודעה
 קו שומרי החומות: 072-3372978 (באנגלית שלוחה 97) קו האמת: 077-2301519, מידע בנושא תקרובת ע"ז בשיעור הפאות: 074-7962328

עלון דף היומי דהתאחדות הקהילות

דבר יום ביומו על הצניעות ויסודי הדת

התעוררות - הוא ארגון שמוקדש להלכות הצניעות ויסודי הדת בהשתתפות אדמו"רים, רבנים, קהילות,

ולומדי תורה לשמה, בסיקוח כ"ק האדמו"ר רבי שלום יהודה גרוס אבדק"ק האלמין שליט"א,

חבר יותר מאלף ספרים על כל יסודי הדת

קו שומרי החומות: 072-3372978 לקבלת מידע בטלפון: 054-8505028

עלון מס' 546 לימוד דף היומי דהתאחדות הקהילות על קדושת בית המדרש שהוא מיסודי הדת – ג' ניסן שנה שנייה תשפ"ג

ספר מקדש מעט – קדושת בית הכנסת - חלק כ"ב

הקדמה

הספר הקדוש הזה יצא לאור קרוב למאה פעמים במשך 50 שנה האחרונות, כאשר הדפיסו את זה בגדלים שונים. וכמו כן הספר נדפס גם כן בספר תהלים השלם. הספרים חולקו בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות ברחבי העולם, כ-12 ספרי תהלים לכל מקום, אשר בתוכם נדפס כל הספר מקדש מעט.

הכנסנו את הספר מקדש מעט בתוך ספר התהלים, בכדי שכל מי שקורא תהלים יוכל ללמוד בספר הזה בקלות. הספר הזה גרם לגדולות ונצורות, עד שב"ה היום ישנם הרבה חסידויות ואנשי מעשה שמעוררים על קדושת בית הכנסת, והרה"צ רבי מאיר מיכאל גרינוואלד שליט"א אחרי שלמד אולי 20 פעמים את הספר מקדש מעט, נסע במשך עשרות שנים בכל העולם לעורר על קדושת בית הכנסת, והחתים קרוב למאה אלף אנשים ובחורים וילדים שלא ידברו כל ימי חייהם בבית המדרש.

הספר הקדוש הזה נדפס בערך כמיליון עותקים ב"ה.

וכעת החלטנו לעורר את הענין מחדש ולעשות עלונים בסדר לימוד יומי כפי שמופיע בספר מקדש מעט, בכדי שיהיה קל לכל אחד ואחד ללמוד את סדר הלימוד היומי הזה.

וכדאי מאוד שהרבנים ראשי ישיבות ומלמדים ילמדו עם תלמידיהם שיעור יומי בספר הקדוש הזה, וכמו כן מוטלת החובה הקדושה על כל אב לשנן את הדברים עם ילדיו, ועל ידי כך נזכה לגאולה השלימה בקרוב ממש בב"א.

אנו מבקשים שגבאי בתי הכנסת יחלקו ויתלו עלונים אלה בכל יום בבתי הכנסת, וכן רצוי מכל יחיד ויחיד שיפיץ ויחלק - כי כל ישראל ערבים זה לזה

והנה הבעלי מלאכות הנ"ל השתדלו והתחכמו במלאכתם ועשו עבורו הרבה כלי קרב וטובים, היינו למשל, מין הנקרא רימאטיס אשר בכל אחת מהם יוכל להרוג בה למשל מאה אנשים בירייה אחת, והוטב הדבר מאוד בעיני המלך, ואח"כ שמע המלך הנ"ל אשר במדינת ענגלאנד יש בנמצא בעלי מלאכות היותר חכמים והיותר גדולים מבעלי מלאכות הראשונים בענין עשיית כלי קרב, ושלח גם אחריהם והבטיח להם הון רב כמה שירצו לעשות לו כלי קרב הטובים ביותר. והנה כאשר הבעלי מלאכות מענגלאנד ראו את הכלי קרב של הבעלי מלאכות הקודמים להם אמרו להמלך הנה אמת הוא שהכלי קרב הם טובים וחזקים מאוד, אך שיש בהם חסרון אחד והוא, שכל כלי קרב מהם היא כבידה מאוד וירייתה היא בכבדות, וצריכים הרבה אנשים לעבוד עמה בעת ירייתה ובכח הרבה באופן שעל ידי ירייתה פעם אחת נעשו כל האנשים היורים בה עייפים ויגיעי כח עד שצריכים לחפש אנשים אחרים ליירות בה בפעם השנית, כי האנשים אשר ירו בה בפעם ראשונה צריכים לנוח זמן הרבה עד שינוחו מעייפותם ויגיעתם אשר הגיעם מירייה ראשונה, ואתה מלך קטן ואנשי חיל שבמדינתך מעט ומה תעשה כשתתמהמה המלחמה וכל אנשיך ייעפו ויגעו ולא יהיו לך במה ללחום, כי אין לך לדמות להמלכים הנלחמים נגדך יען שהמה יש להם אנשי חיל הרבה וכשאלו ייעפו ויגעו יש להם תיכף הרבה אחרים להעמיד במקומם ולכן די להם להלחם גם בלי קרב כאלו מה שאין כן אתה.

אך עצתינו אמונה ונכונה לטובתך, הנה כפי שזה מקרוב אשר אנחנו חידשנו בחכמתנו מין כלי קרב חדש והוא בכמותו ואיכותו קטן וקל אשר כל אדם אפילו חלש כח יכול להחזיקו ביד אחת ולירות בו בקלות בלי שום עמל ויגיעה, ועוד זאת שנמצא בתוכו מין חץ כזה אשר לאחר יציאתו מהכלי קרב הוא נתחלק לאלף חצים קטנים אשר כל חץ קטן יוכל להרוג ולאבד איש חיל אחד ואם תעשה כלי קרב כזה יוכל להיות שתוכל את אויביך הקמים נגדך, וישמע המלך לעצתם ושכרם לעשות לו כלי קרב כנ"ל, וכאשר אמרו לו כן היה שכבש בהם כל המלחמה בנקל ובלי שום עמל ויגיעה ונעשה אח"כ מלך גדול.

והנה הנמשל מובן רק בהקדם מה שראיתי בעולת שבת הנדפס בסידורים בשם ספר דרך חכמה ואי"ה יובא ג"כ בפנים במנחת שבת (סימן עב סעי' א ס"ק ג). וז"ל: המשחיתים אשר השרה עליו [והאדם ע"י עבירות שלו] וכו', לא יגורשו מעליו עד יקיים מצוות

ד

במצות שמירת שבת תלויים כל הברכות הפרנסה העשירות והבריאות. וכה הם דברי החינוך באיגרתו:

ומה מאד עגמה נפשי כהיום שנתרבו מאד מחללי שבת קודש, וכל מה שיתרבו מחלליה יתרבו היסורים בעולם, והמחסור גבר בארץ מאד מאד, הן לבעלי מלאכות והן לבעלי המסחר, ובכל יום ויום פוחתין אנו והולכים, וסבת הדבר היא מפני שמקור כל הברכות הוא שבת קודש, שנא' בו ויברך אלוקים את יום השביעי, וכשאנו פוגמים בשבת קודש מסתלקת הברכה, וכן כתוב מפורש, ראו כי ד' נתן לכם השבת, על כן הוא נותן לכם ביום הששי לחם יומים, והכונה שראו בעיניהם שבוכות השבת נתרבה ההשפעה, על כן אחי ורעי כל אחד ואחד צריך לזהר א"ע בקדושת השבת כהלכה, ובזכות זה יתברך מד' בכל הטוב, וישלח השי"ת הצלחה מרובה בכל מעשי ידיו ויהי לו לטוב בזה ובב"א.

ה

פועלינו לדוגמא למען שמירת שבת שבל יהיה עוון הנורא של חילול שבת ועונשם הנוראים הנגרמים לכל עם ישראל בגשמיית וברוחניות, הוא התוכחה וההתראה אל כל יהודי ויהודי באשר הוא, שבאם חס ושלום לא נקיים מצות תוכחה בזה יש חלק לכל איש מישראל בעוון חילול השבת של כל יהודי ויהודי. ונענשים בעוונם כמבואר (באיגרת החינוך).

ו

השאלה נשאלת איך נוכל לקיים התוכחה בזה במציאות, באם נצטרך לצאת בעצמינו אל כל אחד ואחד באופן אישי לא נוכל לצאת ידי חובתינו בזה, כי לא שייך מציאות כזה בשום אופן שבעולם מפני שנצטרך לגייס מיליוני יהודים לזה. לזאת שתנו עצה בנפשינו באופן מועיל דהיינו שנדפיס ספרים על קדושת השבת ונשלח על ידי הדואר שבכך נוכל להגיע לכל יהודי ויהודי, ועל ידי פעולה זו שהיא פעולה אחת בבת אחת, עשינו וקיימנו בעצמינו את חובותינו המוטל עלינו שלא נתפס ולא נלכד ח"ו בעוונם. וכמשל שכתב הבעל מנחת שבת בהקדמתו וז"ל:

וכעת אשא משלי ואומר, משל למלך אחד קטן אשר הוכרח לצאת למלחמה נגד אויביו שאר מלכים אשר המה גדולים וגיבורי כח ואנשי חיל עד מאוד וירא לנפשו בזוכרו נגד מי שצריך להלחם. מה עשה שלח אחר בעלי מלאכה עושים כלי קרב ושכרם להכין לו כלי קרב הרבה וטובים ללחום בהם יען שצריך לצאת למלחמה כבידה,

וזהו כבר נוגע לבעלי הממון לחיילים המעטים שבלעדי זה שישאו בהוצאות אי אפשר בשום פנים לירות את הירייה האחת הלז. וכמו כן הוא הדבר בכל ענין ונושא שהוא יסוד ביהדות, כגון טהרת המשפחה, תפילין, מזוזות, כשרות, וכו'.

ד.

העצה שנתן האדמו"ר הזקן בעל התניא לנכדו הרה"ק ר' מנחם מנדל זצ"ל מה לעשות עם כספו, הוא שיתן את שני האלפים מעות הנדוניא שלו לתוך תיבה של צדקה שהיה מונח בביתו, ואז ישארו גם הקרן וגם הריח בשלימות.

פתח תפתח את ידך על כן אנכי מצוך לאמר פתוח תפתח את ידך - לאמר, עצה טובה אני משיאך (רש"י)

דרכו בקודש של אדמו"ר הזקן בעל ה"תניא" היתה לצמצם בהוצאות הבית, והיה רגיל לומר: "התורה חסה על ממונך של ישראל, ופרנסתי הלא היא מהציבור, לכן צריך אני לצמצם בהוצאותי". כשבניו ונכדיו היו לובשים בגד יקר, לא היו מתראים לפניו, שלא יקפיד עליהם. פעם לבש נכדו ר' מנחם מנדל זצ"ל מה שהיה אחר-כך לרבן של ישראל, וידוע בשם אדמו"ר בעל הצמח צדק, אבנט יקר, שמחירו היה חמישה עשר רובל, וכשהיה צריך להיכנס למחיצת קדשו של זקנו היה רגיל להסיר את האבנט. וקרה פעם אחת שזקנו הרב קרא לו פתאום, ונכנס בחפזון, ושכח להסיר את האבנט היקר. זקנו הרגיש תיכף באבנט ופנה אליו בשאלה:

- אמור נא לי כמה מחירו של אבנט זה?

השיב לו נכדו האמת: חמישה-עשר רובל.

הקפיד עליו הרב, ואמר:

- וכי אתה עשיר גדול, שאתה לובש בגדים יקרים כאלה?

שתק נכדו. אמר לו שוב הרב:

- כמה הוא הנדוניא שלך?

- שני אלפים ר"כ - השיב הנכד.

- ומה אתה עושה - שאלו הרב - בשני האלפים הללו?

- אתן אותם - השיב הנכד - ליד עשיר נאמן, וארויח קצת מזה.

- ואולי - אמר הרב - לא יחזיר לך לא הקרן ולא הריחוק?

- האיש - השיבו נכדו - הוא עשיר גדול, ואיש נאמן מאוד.

- ומה בכך - אמר שוב הרב - שהוא כעת עשיר גדול, אפשר שלאחר זמן יהיה עני גדול.

- ומה איפוא - שאלו נכדו - אעשה במעות?

השיבו הרב:

- עצתי נאמנה, שתתן את המעות לתיבה זו, וכאן יהיו בודאי בשלימות.

והתיבה היתה... תיבה של צדקה. חשב נכדו שזקנו הרב אומר זאת בדרך בדיחה, אבל הוא, הרב, המשיך ואמר לו:

- רצוני באמת שתתן את המעות לצדקה, ויהיו בשלימות גם הקרן וגם הריחוק, אבל כשתתן לאיזה עשיר, חוששני שתפסיד גם את הקרן.

כשראה נכדו, שזקנו מתכוין באמת שיקדיש את כל הונו לצדקה, השתמט מחדרו. אחר-כך נתן המעות ליד עשיר גדול ומופלג בתורה ואיש נאמן מאוד. כעבור חדשים אחדים נשרף רכושו של אותו עשיר, ונעשה עני גדול ומחזיר על הפתחים. מאליו מובן, שכל כספו של בעל ה"צמח צדק" ירד גם כן לטמיון. ברבות הימים שאל אדמו"ר הזקן את נכדו:

- אמור נא לי: ההרוחת קצת ממעות שלך?

סיפר לו האמת, שאותו עשיר שמסר לידו את המעות ירד מנכסיו. אמר לו זקנו הרב

- ולמה לא שמעת לדברי, שתתן המעות לצדקה, והיו אז גם הקרן וגם הריחוק בשלימות? ולמה אין לך אמונה ברבותיכם, כמו אנשי וואהלין שהם מאמינים גדולים?

והוסיף הרב לומר לנכדו:

- אספר לך מגודל אמונתם של אנשי וואהלין. פעם נסעתי ממעזריטש בימות החורף, והיה אז קור גדול, ונתקררו רגלי, וכשהגענו למלון אחד שעמד בדרך, נשא אותי העגלון בידיו מן העגלה והכניסני אל המלון. בעל המלון היה איש זקן וירא-שמים, ושפסף את רגלי בשלג וידיי עד שחזרתי לבריאותי. אז שאלתי את הזקן:

- כמה שנים אתה דר במלון?

באותם אברים שחטא בהם ואותם המלאכים [שנבראו מהמצות] יגרשו את כח הטומאה מעליו, וזה אי אפשר [מפני כמה עיכובים ומניעות] אלא על ידי שמירת שבת כהלכתו [שהיא שקולה כנגד כל המצוות] וכו' עכ"ל. ועיין עוד בפנים במנחת שבת (סימן הני"ל ס"ק ד) מה שהבאתי שם באריכות בשם ספר הזכירות ובשם ספר ערבי נחל, והיוצא משם אשר אין לנו שום עצה נכונה לגרש כל המשחיתים אשר נבראו מחטאינו ועונותינו ופשעינו אלא ע"י שמירת שבת, ואפילו אם נתענה אלף תעניות לא יועילו מה ששמירת שבת אחד מועיל, וכאשר יבואר אי"ה במנחת שבת (סימן הני"ל ס"ק כג) בשם המדרש תנחומא **דכבוד שבת עדיף מאלף תעניות עיי"ש**.

ובזה יובן הנמשל הני"ל כי רובא דרובא בני אדם הם דומים במעשיהם הטובים למלך קטן וחלש כח ואין לו אנשי חיל הרבה רק מתי מעט, כי מי יודע אם זכיותיו מרובים מעונותיו. והמשחיתים אשר נבראו מהעונות - של האדם המה נמשלים למלכים אדירים וגיבורי כח ושיש להם אנשי חיל עם רב והמה מצפים ומייחלים תמיד להזיק את האדם הלזה אשר מעונותיו נבראו כמבואר בסה"ק, ואם ירצה אדם לגרשם ע"י זכיותיו ומעשיו הטובים ותעניותיו המועטים הנמשלים לכלי קרב הכבידים הני"ל אפילו אם ירצה להצדיק מעשיו כל ימים שלו לא יספיקו לו לגרש אפילו מעט מהן, וכאשר כתב בערבי נחל הני"ל אשר הבאתי במני"ש סימן עב הני"ל סוס"ק ד'.

ולכן אין לנו עצה נכונה רק שמירת שבת כהלכתו שהוא נמשל לכלי קרב הקל הני"ל, אשר הורג אלף אנשי חיל בירייה אחת בלי שום עמל ויגיעה, וכמאמרם ז"ל, כל השומר שבת כהלכתו מוחלין לו על כל עונותיו, וגם אמרו ז"ל שאלמלא שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין. וגאולה הוא שם הכולל ברו"ג וכאשר הביא כמה פעמים בספר הקדוש בעל תולדות יעקב יוסף בשם התנא האלקי הבעש"ט זצוקלה"ה על פסוק קרבה אל נפשי גאלה עיי"ש.

והנה אחי ורעי בואו וראו שכשמגיע יום הקדוש יומא דכיפוריא כל בני ישראל אפילו הפחותים הם חלים ורועדים מאימת היום ומקיימים כל העינוים כדן תורה, ואפילו מנידנדוד דנידנדוד חילול יוה"כ המה חלים ורועדים, ולמה שכשמגיע שבת קודש רובא דרובא אין נפנים אליו לירא מפניו כראוי לו, ואפילו לומדי תורה ויראים. והלא כל עיקר חרדת יוה"כ הוא משום דהוא יום מחילה וסליחה וכפרה אשר עליו נאמר כי ביום הזה יכפר עליכם וכו', ואם כן הלא יש לנו ב"ה יותר מחמשים ימי הכיפורים בשנה דהיינו כל השבתות [וכעין שכתב הט"ז בהלכות פסח סימן תנ ס"ק ו'] וז"ל: והלא יש לנו יותר מחמשים פסחים בשנה עיי"ש אף אנו נאמר כן], והמעין בט"ז (סימן רמ"ב) ריש הלכות שבת משמע שם מבואר בהדיא דשמירת שבת הוא מכפר יותר מיום הכיפורים, דכתב שם דאם עושה תשובה וגם שומר שבת כהלכתו אפילו עבר על כריתות ומיתות ב"ד מכל מקום מהני לו שמירת שבת שיהיו נמחל לו לגמרי, ואין צריך להמתין על יסורין או מיתה שיהיו ממרקים עיי"ש היטב. אבל יוה"כ בצירוף תשובה אין מהני שיהיה נמחל לו לגמרי אפילו על כריתות ומיתות ב"ד, רק יסורין הבאין עליו גומרין לו הכפרה על כריתות ומיתות ב"ד. וכמבואר ברמב"ם הלכות תשובה פ"א הלכה ד' עיי"ש.

וא"כ הלא ב"ה יש לכל בר ישראל ביכולת שירוויח בכל שבת מחילה וסליחה וכפרה בניקל ובלו שום עינוי. רק במה שישמור את השבת כהלכתו ואם כן היש פתי כזה אשר לא ירצה לסור הנה לחזור על דיני שבת כדי שידע במה ליזהר ולדקדק בו, עכ"ל.

הנמשל בזה לענינינו הוא, מלבד מה שעצם שמירת השבת כהלכתה הוא כלי ירייה שבפעם אחת הוא מפיל חללים רבים מאד, ואין צורך בחיל רב לערוך מלחמה וקרב, כמשל המנח"ש, כן הוא בפעלינו למען השבת למען לא נתעייף ולא נתייגע ונצטרך לחיל רב אנשים מרובים שאין בכוחינו וביכלתינו להעמיד כל כך הרבה אנשים עד כך כדי להגיע לכל ה-15 מיליוני האנשים שבעולם לבד, הגם שכלי היריה באופן זה מועיל אבל אין האפשרות בביצועה, אכן לפי דרכינו שהוא דומה לכלי קרב חדש ומועיל בפעם אחת וברייה אחת - פעולה אחת - שאין צורך בזה לחיל רב.

אך דא עקא שכדי להגיע עם הספרים על קדושת השבת בלבד לכל יהודי בארה"ב קיים הוצאה מרובה שהוא לערך מיליון דאלאר,

- תאמרו לו ל' ברוך, שתשובה כוללת שלושה דברים: צום, קול, וממון (צדקה). צום - הרי זה ענין לנינוה, קול קיימו מרדכי ואסתר, וממון נשאר בשביל דורנו אנו. תארו לעצמכם מתי עוד יהיה לעולמים הזדמנות כזה שאפשר על ידי ממון של כמה דאלארים להציל עולם ומלואו.

עשירים, עשירים!!!

כדי לנהל עסקים (ביזנעס) אתם מוציאים ממון לרוב כדי להחזיק עשרות עשרות עורכי דינים שיושבים וחושבים איך והיכן להשקיע כספכם שיגדל ויפריה, וכאן שבידכם ובכוחכם לזכות לביזנעס רוחני כל כך רווחי ונושא בוודאי פירות תמורת השקעה של כמה דאלארים, וההזדמנות היא בידכם לזכות בקלות לזה, ואינכם אפילו שמים לב לזה, היתכן!!

ג.

הדרך בצדקה

שנים מתלמידי הרב בעל התניא, הרב החסיד ר' זלמן מדוברובנה והרב החסיד ר' פנחס משקלוב, שהיו גדולים בתורה, בעבודה ובחסידות, הצטיינו גם במידת הצדקה. בצוואתו של ר' זלמן מצאו כתוב, שאין לו שום זכות להשען עליה ביום הדין, אלא על כח אדמו"ר ועל כוח הצדקה. הוא היה איש עשיר, והיו מונחים אצלו מעות בכמה תיבות. תיבה של מעות נחושת, תיבה של מטבעות כסף ותיבה של מטבעות זהב. כשבא אליו עני לבקש צדקה היה מעריך בדעתו לאיזה נדבה ראוי האיש, של נחושת או של כסף, או של זהב, והיה מכניס ידו לאותה תיבה, וכמה שהיה נתפס בידו בפעם ראשונה היה נותן הכל להעני.

ר' פנחס, שאף הוא היה עשיר, נסע לר' זלמן ללמוד ממנו סדר במעשה הצדקה. כשראה את הסדר שלו, עשה אף הוא כמוהו. כשהיה ר' פנחס אצל אדמו"ר, אמר לי:

- למדתי דרך חדשה בצדקה מר' זלמן.

סיפר להרב את הדרך, והוסיף

- אבל הבדל אחד יש ביני ובין ר' זלמן: ר' זלמן אינו פותח את היד כלל לראות כמה יש שם, ואני, אף שגם אני נותן להעני כמה שנתפס בהיד, בכל זאת אני פותח את היד לראות כמה יש שם.

ד.

זכות זה שאביו של הרה"ק ר' מנחם מנדל מרימנוב ז"ל נתן כל הונו להחיות כמה נפשות מישראל (שבחון זה יכול להיות עשיר גדול כל ימי חייו) **זכה לבן כזה כהרה"ק ר' מנחם מנדל זצ"ל**

שהאיר את כל העולם כולו בתורתו וצדקתו.

אביו של הרב הקדוש ר' מנדל מרימנוב ז"ל היה מוכסן, שקורין ארענדא"ר בלעז, בכפר אחד, והיה מתפרנס בכבוד. פעם אחת בא אליו אדון הכפר ואמר -

- מושקה! דע לך, שאני רוצה לעקור את דירתך למדינה אחרת, ואני צריך למכור את כל נכסי ורכושי. והיות שאני מכיר אותך לאיש נאמן וישר, ומצאת חן בעיני, לכן אם תשלם לי סכום פלוני, שהוא לערך החלק העשירי משוויים של הנחלאות והנכסים שלי, אז אמכור לך את כל אלה, אבל בתנאי שתשלם לי את הסכום במזומנים, בעוד ימים אחדים.

כששמע המוכסן את דברי האדון שמח מאוד על ההזדמנות היקרה שבאה לידי להתעשר פתאום עושר דק בנקל ובלי טורח, אבל יחד עם זה גם התעצב בלבו, כי אף אותו סכום מצער שדרש האדון אינו בידו. נתייעץ עם אשתו מה לעשות, והיא אמרה לו:

- הלא יש לנו בית וכלי-כסף ותכשיטים של זהב, נמכור נא את כל אלה תמורת כסף מזומן, ואם יחסר עוד איזה סך נשיגו בהלוואה ממיודעינו וקרובינו ולא נימנע מלקבל את הטוב אשר הזמין השי"ת לנו.

הסכים האיש לדבריה, ומכר את כל אשר יש לו, עד שהשיג את הסכום שדרש האדון במלואו, והלך לבית האדון לגמור עמו את דבר המכירה של הנכסים. בהיותו בדרך שמע פתאום קול יללה: "אוי ואבוי!" בבכיות וצעקות גדולות. התבונן המוכסן לדעת מהיכן יוצאים הקולות, וראה בית אחד עומד לא רחוק מהדרך, ומשם נשמעים הקולות. נכנס לאותו בית, וראה נפטר מוטל על הקרקע, ואשתו ושבעה בניו הקטנים סובבים אותו בבכיות ויללות, שהניח אותם בלי מזון ומחיה ובלי בגד ללבוש.

והשיב לי שיותר מחמישים שנה הוא דר כאן. אמרתי לו:

- היש לכם כאן מנין להתפלל? והשיב לי:

- לא, רק בימים נוראים אני נוסע מכאן לעיר הסמוכה.

אמרתי לו:

- וכי כך נאה שאיש זקן יתפלל כל ימיו שלא בציבור, ואל ישמע מעולם קדושה וברכו: ולמה לא ילך לדור בעיר?

אמר לי הזקן:

- ומאין תהיה פרנסתי בעיר?

אמרתי לו:

- כמה בעלי בתים דרים באותה עיר הסמוכה?

ואמר לי, שלערך מאה.

- ובכן - אמרתי לו - בשביל מאה יהודים יש להקב"ה פרנסה.

ובשבילך כבר לא יוכל הקב"ה להזמין לך פרנסתך בעיר?

אחרי-כן אמרתי לו:

- תדע, שאני תלמידו של רבנו המגיד הגדול ממעזריטש.

ותיכף כשאמרתי לו דיבור זה הלך ממני הזקן. וכעבור חצי שעה ראיתי שעומדות ליד המלון עגלות מלאות חפצים וכלים ומטלטלין.

שאלתי:

- מה זאת?

ואמר לי הזקן:

- אני נוסע תיכף לדור בעיר, כאשר ציוה אותי כבודו.

- ואתה - סיים הרב את שיחתו לנכד - בוא וראה חוזק אמונתו של אותו זקן, שאף כי הייתי אז צעיר לימים, בכל זאת תיכף כששמע ממני שאני תלמיד רבנו, השליך את נפשו מנגד לעקור את דירתו, שהיתה לו ממנה פרנסה בכבוד חמישים שנה- ואתה שמעת ממני פעמיים, שיש חשש שיופסדו גם הקרן וגם הריוח, ולא האמנת לדברי!

בזה שלא שמע הרמ"מ זצ"ל לעצת זקיניו בעל התניא זצ"ל, רק נתן מעותיו לידי עשיר גדול ומופלג בתורה ואיש נאמן, כדי להוציא מזה רווחים, הביא לזה שכל כספו ירד לטמיון על ידי שכל רכושו של העשיר נשרף.

לימוד לקח מזה שבאם נותן אדם כספו לצדקה הקרן והריוח נשארים קיימים וצדקתו עומדת לעד, וכל רכושו הזה בטוח, אבל אם נותנים הממון רק לתועלת רווחים קיים סיכון שיפסידו גם הקרן וגם הריוח.

ה.

צדיקי הדור פוסקים שבדורות הללו דרך התשובה היא על ידי

ממון.

בעיר בארדיטשוב התכנסו פעם אחדים מצדיקי הדור לטכס עצה בדבר ענין ציבורי אחד שעמד על הפרק. הרב בעל ה"תניא" ישב בראש, והוא הציע להטיל על כל אחד מישראל ליתן "רבע" (אפערטעלע"י בלע"ז) - לצורך זה (נוסח אחר: שהחתנים יתנו רבע מהנדוניא). ראש השולחן היה כלפי דלת הכניסה, באופן שהדלת היתה מאחורי הרב. פתאום נשמעה דפיקה על הדלת, והרב אמר:

- הסבא בא.

והסבא משפולי נכנס. אמר לו הרב:

- סבא, יטול את ידיו ויסב עמנו בסעודה.

והסבא הלך בהחדר הלוך ושוב ולא ענהו.

הרב פנה אליו עוד פעם בהזמנתו, והסבא שוב לא נענה. אמר הצדיק מברדיטשוב להרב:

-מחותן, כלום אינו יודע שהסבא מתענה משבת לשבת?

והרב פנה בפעם שלישית להסבא שיטול את ידיו. אז הלך הסבא ונטל את ידיו והסב בסעודה.

ודפיקה חדשה נשמעה על הדלת. אמר הרב:

- שלוחי הצדיק ר' ברוך באים.

נכנסו שלוחי ר' ברוך, פנו להרב ואמרו:

- רבנו שלח אותנו לומר לו, שבימי מרדכי ואסתר לא ציוו ליתן "פערטעלעך", אלא אחזו באמצעים אחרים.

פנה הרב אל המסובים ואמר:

- שמעו נא רבותי ר' ברוך אומר שאני הוא מרדכי של הדור (כידוע, היה ר' ברוך בר-פלוגתיה של הרב).

ולהשלוחים פנה ואמר:

- אני בוחר בך זכר, כי מה בצע בדמים או בחיים ארוכים, אם לא זכיתי עד הנה להיפקד בבנים?

אמר לו אליהו:

- דע שתזכה להוליד בן קדוש ונורא, אשר יאיר לכל העולם בתורתו ויראתו, אבל רק באופן שתקבלו עליכם, אתה ואשתך, להיות נעים-ונדים כל ימי חייכם בגלות.

נמלך האיש באשתו, ונתרצו שניהם לכך, באמרם: "אם אין לנו בן, למה לנו חיים ועשירות?"

קיבלו עליהם באהבה את עול הגלות, ולתקופת הימים נולד להם בן, וקראו את שמו "מנחם", לאמור: זה ינחמנו, והוא הוא הרב הקדוש ר' מנחם מענדל מרימנוב ז"ל, שכל גדול הדור השכימו לפתחו, והאיר את העולם בתורתו וצדקתו, זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל.

מוסר השכל הנלמד מהסיפור:

א. עד כמה צריך מסירות נפש ואפילו לתת את הונו ומאודו אפילו להציל כמה נפשות מישראל בגוף, מכל שכן וכל שכן כשמדובר בהצלת נפשות ישראל מבחינה רוחנית ובפרט שהמדובר ב7 מיליון יהודים מרדת שחת. ואין תובעים לתת כל הונו רק להקדיש קצת זמן וקצת ממון כדי לטכס עצה. איך להצילם, וממון להוצאת הדפסת ושליחות ספרי יסוד היהדות אליהם.

ה.

הרב חסיד ר' בן ציון מאוסטרבה הוצרך פעם להשיא את בתו, והיתה השעה דחוקה לו מאוד. נסע לרבו, הצדיק בעל "שפת אמת" שבגור, ושאל בעצתו, והצדיק אמר לו: - הרי אתה נוסע דרך ווארשע, ובכך תסור שם לר' בונם אייבעשיץ.

- היה חסיד גדול ועשיר - ותאמר לו בשמי שישתדל להשיג לך הסכום שאתה זקוק.

נסע לווארשע, ובבואו שם נכנס לר' בונם, והלה שמח בו מאוד, ועשה לכבודו סעודה גדולה, ונתאספו הרבה חסידים, והאריכו בסעודה בסיפורים ובדברי חסידות עד שעה מאוחרת בלילה. למחר, אחר התפילה, בשעת סעודת שחרית אמר לו ר' בן ציון את מבוקשו ור' בונם השיבו: אל תדאג, יהיה אי"ה הכל בסדר. ולמחר אמר לו: היום כבר יום חמישי, ואני צריך לנסוע לשבת הביתה. הלך ר' בונם ופתח את הקופה שלו, הוציא משם אלף רובל ונתן לו בשמחה רבה ובאהבה. בדרך חזרתו נמלך ר' בן ציון שיחזור על שבת לגור. בבואו לקבל שלום מאת הרבי שאלו הרבי אם כבר מסודר ענין הכסף, וסיפר לו כל מעשה ר' בונם. אמר השפת אמת: - לא נתכוונתי כלל שהוא בעצמו יתן את כל הסכום, אלא שהוא ישתדל לאסוף את הכסף אצל נגידי ונדבנים.

אמר לו רבי בן ציון:

- הוא באמת עשה כבקשת הרבי, אלא היות שהוא בעצמו גם כן נדבן ונגיד השתדל אצל עצמו.

נלמד מהסיפור: שאם יש לו היכולת להשתדל אצל עצמו זוהי ההשתדלות הכי טובה מלהשתדל אצל הזולת.

**הרב שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין
בית שמש, ארץ הקודש**

נכמרו רחמיו של המוכסן עליהם, לקח את כל צרור כספו שבידו, נתן להאלמנה, ואמר לה:

- הא לך צרור כסף זה, ותחיי נפשך ונפשות בניך הקטנים. האשה לא האמינה למראה עיניה, וחשבה שמהתל הוא בה, וסרבה בתחלה לקבל את הכסף, אך הוא באחת, שהוא נותן לה באמת את המעות במתנה גמורה, להחיות את נפשות ילדיה.

באותה שעה נעשה רעש גדול בשמים: אדם מישראל מסר נפשו כל-כך בשביל מצוה! האיש עזב את כל העושר הרב שהיה צפוי לו, וגם נשאר בעירום ובחוסר כל, שהרי את כל אשר לו מכר כדי להחיות נפשות אומללים! והוחלט בבי"ד של מעלה, ואמרו:

- כל הצדיקים קודם שניתן להם מתנה מן השמים, התנסו בנסיון; אלך איפוא ואנסה גם את זה האיש, ולאחר שיעמוד בנסיון יזכה במתנה שהוחלט ליתן לו.

אז בא אליהו זכור לטוב, ואמר:

- אם יש הכרח בנסיון, אזי אני ארד ואנסה אותו, כי ה"בעל-דבר" אולי יגביר עליו נסיונות כבדים מבלי שיוכל לעמוד בהם.

הסכים בבי"ד של מעלה, שאלהיו ירד וינסה את המוכסן.

ואותו מוכסן, לאחר שנשאר בעירום ובחוסר, אמר בלבו: "לביתי הרי אין לי מה לחזור כעת, אלך מעיר לעיר כדרך עוברי-אורת, אולי ירחם עלי השי"ת באיזו הצלחה". וכן עשה. לעת ערב הגיע לעיר אחת, ונכנס לבית הכנסת. וקיבל על עצמו שלא יבקש משום אדם לא לחם לאכול ולא מקום ללון, רק אם מי שהוא יזמינו ללכת עמו מבהכ"י ילך, ואם לאו לא ילך. והנה נסתיימה התפילה, ואין איש פונה אליו להזמינו לסעודה ולא ללון בביתו, והאיש עייף ויגע מעמל הדרך, ונפשו רעבה וצמאה. ברם, הוא התחזק בדעתו, ואמר: "ברוך ד', אשר הזמין לידי מצוה רבה כזאת, ויהיה מה שיהיה", ולקח ספר וישב ללמוד. פתאום ניגש אליו זקן אחד, נכבד ונשוא פנים, ואמר לו:

- שלום עליך, ברוך ד'! מאין אתה, ומה מעשיך כאן!

נכנסו בדברים וגלגלו בשיחה מענין לענין, עד שהגיעו למאורע האדון שרצה למכור לו את כל נכסיו, וסח לו כל אותם הדברים שאירע לו. אמר לו הזקן:

- שמע נא, ידידי, את אשר אגיד לך: היות ואני חנני ד' בעושר רב, לכן הואיל נא וקח מידי סך מסוים, שתוכל לפרנס בו את משפחתך כל ימי חיידך, ובשכר זה תמכור לי את זכות המצוה שעשית, ואם יצליח ד' את מעשה ידיך, הלא תוכל לקיים עוד מצות רבות כאלו. רגע קטן התנוודד לבו בקרבו למשמע הצעת הזקן, אך תיכף התחזק בדעתו, ואמר:

- לא! כיון שזיכני השי"ת לעשות מצוה רבה במסירות נפש, לא אמכור את המצוה בעד כל הון.

- ובכך - פנה אליו שוב הזקן - אבקש ממך למכור לי רק את מחצית המצוה, וגם בעד המחצית אתן לך את סכום הכסף שבידי.

והאיש באחת:

- גם את החצי לא אמכור.

והזקן מתחנן אליו למכור לו איזה חלק שהוא מהמצוה, ולו גם את חלק המאה, וגם בעד החלק הקטן יתן לו אותו סכום, והאיש תקיף בדעתו ואינו מטה אוזן לדבריו. אין ברצונו למכור אף משהו מהמצוה.

ויהי כאשר ראה הזקן את אומץ-לבו, עמד ואמר לו:

- דע לך, בני, כי אני אליהו הנביא, ונשלחתי מן השמים לנסותך, עתה אשריך ואשרי חלקך שזכית למצוה רבה כזו, וגם עמדת בנסיון לבלי למכור אף חלק קטן מהמצוה. ועתה בחר לך אחד משלושה דברים אלו: או שתזכו, אתה ואשתך, באריכות ימים, או שתצליח ותתעשר עושר רב, או שתזכו להיפקד בך זכר, שיהיה צדיק וקדוש. והשיב האיש תיכף:

מפעל הזוהר העולמי
סניף בת ים רח' בר יהודה 50, בת ים
052-7651911

לקבלת מידע, ספרים ועלונים על הצניעות (ועל החרם): 052-7160124 להשאיר הודעה
קו שומרי החומות: 072-3372978 (באנגלית שלוחה 97) קו האמת: 077-2301519, מידע בנושא תקרובת ע"ז בשיער הפאות: 074-7962328

ספר מערכות תיקוני יסודי הדת עלוני התעודות חלק י' האלמין

כשבעים אלפים ספרים קונטרסים וקול קורא/ת מודעות ועלונים שחיבר זהו"ל
ב"ק מרן האדמו"ר מהאלמין שליט"א

הגה"צ רבי שלום יהודה גראס [גרזס]

מפעל ענק זה הקים האדמו"ר שליט"א בראותו את הדור פרוץ מדובה על העומד, ונלחם בעוז ותעצומות נגד כל הגיון, וכאדם יחיד שדאה את שבר בת עמו עמד כצור איתן לגדור גדר ולעמוד בפרץ.

ובכדי שיהיו דבריו מתקבלים על שומעיהם דאה לנגד עיניו דברי החכם מכל אדם עשות ספרים הרבה אין קץ וכמו שפי' המצודות (ש) להזהיר בהם מכל מה שיש להזהר, ועל כל פירצה שנלחם עליה לתקנו דאה בזה צורך לכתוב עליו ספר, וכשנתברר לו שעל נושא זה כבר קדמוהו ראשונים, עמד והדפיס הספר הזה והוציא לאור עולם, כך שבשנת תשכ"ה תקופת מה לאחד נישואיו, הוציא לאור עולם את הספר הראשון "זאמרו אמון" על קדושת בית המדרש, לאחר מכן הוציא לאור עוד ששה ספרים על תיקון הדור, עד שהוציא את הספר "נפש ישעיה" שעוסק בעניני כשרות ומאכלות אסורות ספר זה חיבר וכתב בעצמו, ונתקבל בחיבה אצל ידאי ה'.

מאז ועד עתה כעבור יובל שנים הוציא לאור וחיבר רבבות ספרים חלקם בלי לפרסם את שמו עליהם, וחלקם בשם גדול זה או אחר, כמו"כ הדפיס קובצים, קונטרסים, ומודעות קול קורא, ועדיין ישנם תח"י ספרים הרבה שחם בכתב יד, ובעזרה שית"ת עוד חזון למועד, ספרי האדמו"ר שליט"א מפאדים את כל ספריות היהדות בעולם, ואין לך ישיבה או בית דין או בית מדרש שספרים אלו אינם נמצאים שם ובכדי לזכות את כלל ישראל הפיצם בחינם ללא תמורה.

לקראת שנת היובל שנים, אנו רואים לנכון להוציא לאור **ספר בית עקד הספרים - האלמין** תשכ"ה-תשע"ה (בעריכת א. ג.) בו יפורטו רשימות של רוב הספרים ומחזורותיהם, שהאדמו"ר שליט"א חיבר הו"ל ערך והדפיס לפעמים בכמה לשונות, החל משנת תשכ"ה ועד תשע"ה ספר זה בודאי יהיה לעזר לכל מי שירצה לעיין וללמוד בספרים אלו ויהיה קל יותר להשיגו.

"הדפסת הספרים שקראוהו 'מלאכת הקודש', השתלשלה מדור לדור, ולפני מלחמת העולם השנייה כמעט ולא הייתה עיר בעלת ישוב ישראלי שלא הוקם בתוכה דפוס עברי, והם הם שדאגו להפצת הספר העברי בכל אפסי הארץ לאלפים ולרבבות. אולם עלובה ספרותנו העשירה, כי חסרה לה ביביליוגרפיה מעובדת כראוי, כמו שיש לכל עם וספרות, כדי להקל על כל דורש וחוקר בעבודתו הספרותית, באיזה סוג שהוא, לכל ימשש בעוד באפילה לתור אחרי המקורות הנחוצים לו לרגל העבודה אשר לפניו, הביבליוגרפיה שהיא בסיס הספרות ועמודיה, ולמלאות חסרון מורגש זה בספרותנו - זוהי מטרתנו, מגמתו, תפקידו ויעודו של הספר הזה. עבודת ימי חיי אנוש שהשקיע בו ב"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א, ויש לי העונג

והכבוד למסרו בזה לכל אלה שיש להם ענין בספרותנו.

שקדתי יומם ולילה בלי הרף על דלתות פתחיו, וזעיר שם

וזעיר שם רשמתי איזו הערה בשוליו

ועלה בידי לתקן שגיאות שונות

אשר בטעות יסודן.

